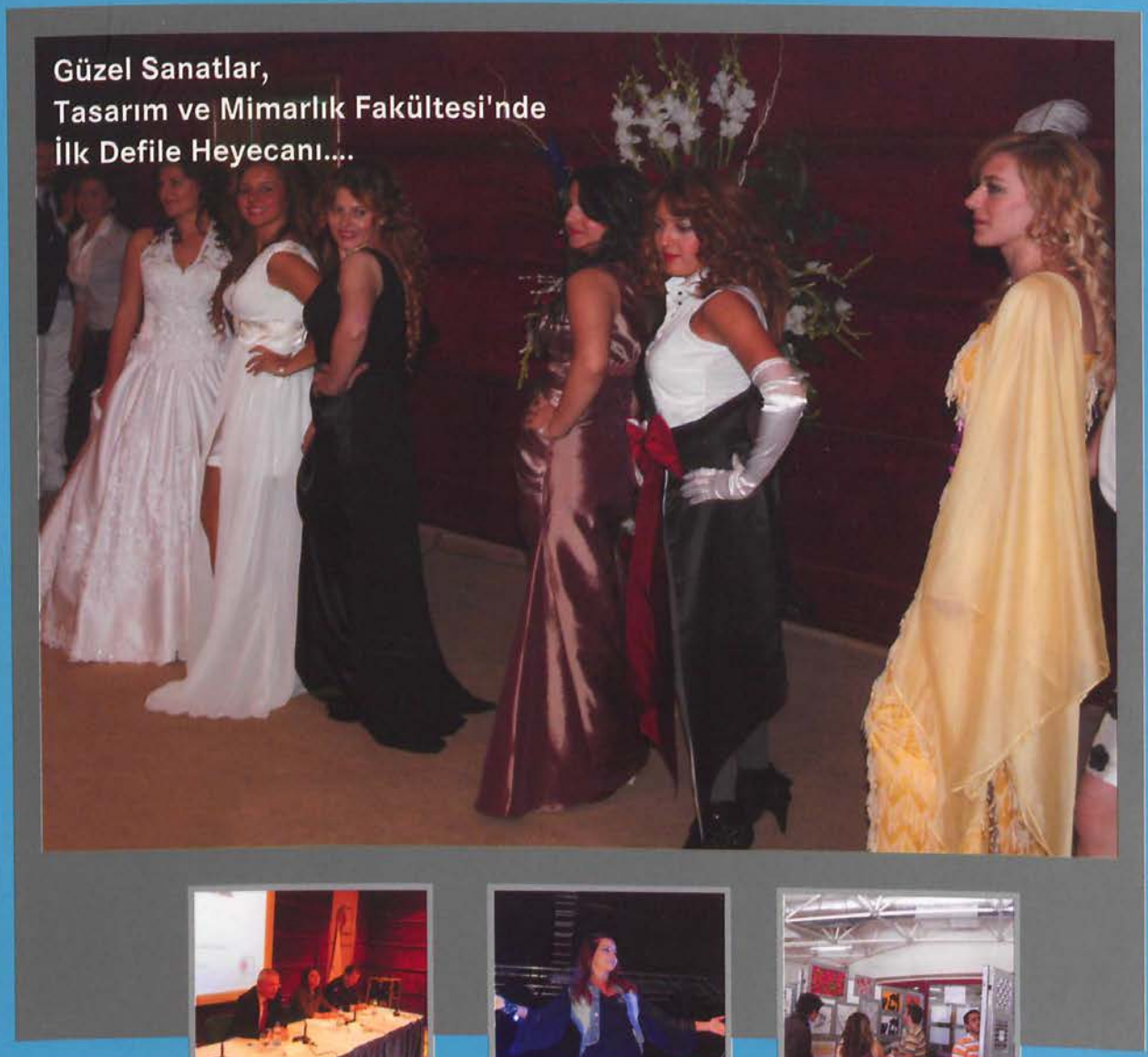
İZ

Geleceğe İZ bırakın...

9

Atılım Üniversitesi Dergisi

Güzel Sanatlar,
Tasarım ve Mimarlık Fakültesi'nde
İlk Defile Heyecanı....

ETKİNLİKLER • DOSYA (Üniversiteler: Küreselleşme, Siyaset, Demokrasi)
GÜNDEM (Tütün Kanunu: Aragis Kampanyası) • KULÜPLER • KÜLTÜR SANAT

METAL ŞEKİLLENDİRME
MÜKEMMELİYET MERKEZİ

ATILIM
ÜNİVERSİTESİ

Türkiye'de metal şekillendirme ile üretim, özellikle otomotiv ve beyaz eşya üretim sektörlerinin gelişmesine paralel olarak, gittikçe daha çok önem kazanıp, yurt dışı gelirimizde önemli bir yer almaya başlıyor.

Türk metal şekillendirme sanayinin, uzun dönemde Çin ve Hindistan'dan gelecek olan rekabet baskılarının yanı sıra gelişmiş ülkelerden gelen teknolojik baskıya da karşı koymasına yardımcı olmasında önemli bir görev üstleneceğine inandığımız ***Metal Şekillendirme Mükemmeliyet Merkezi,*** *araştırma ve geliştirme hizmeti vermek üzere sanayi ve üniversitelerin işbirliği ile mevcut bilgi birikimine dayanarak bilgiye dayalı üretim teknolojilerinin geliştirilmesini sağlamak amacıyla Atılım Üniversitesi'nde kuruldu.*

Tel: 0312 586 83 03 ***Faks:*** 0312 586 80 91
Web: http://msmm.atilim.edu.tr

İZ

ATILIM ÜNİVERSİTESİ DERGİSİ

Atılım Üniversitesi Adına Sahibi
Prof.Dr. Abdurrahim Özgenoğlu

Genel Yayın Yönetmeni
Prof. Dr. İsmail Bircan

Yazı İşleri Müdürü
Gülşen Orbey

Editör Kurulu
Özlem Işıklar • Yrd. Doç. Dr. F.Ülkü Selçuk
Yrd. Doç. Dr.T.Erman Erkan

Yayın Kurulu
Yrd. Doç. Dr. Cenk Güray • Yrd. Doç. Dr.T.Erman Erkan
Yrd. Doç. Dr. F.Ülkü Selçuk • Yrd. Doç. Dr. Evrim Doğan
Yrd.Doç.Dr. Hayal Zülfikar • Yrd.Doç.Dr. Kutluk Bilge Arıkan
Dr.Poyraz Gürson • Öğr.Gör.Doğa Aydoğan • Özgür Kalın
Uluç Gürkan • Mustafa Kömürcü • Aslıhan Ersan Karaca

Öğrenci Temsilcileri
Ali Can Gözcü • Bilal Koç • Cemal Yüksel
Dilara Gürses • Elif Naz Çetinel • Hasan Hüseyin Üzmez
Hüseyin Erdoğan • İrem Karabıyık • Kaya Özdemir
Kutay Tevfik Karagöz • Meltem Banko • Merve Aytaç
Özlem Arslan • Samet Küçükçelebi • Verda Özge Ünal

Danışma Kurulu
Prof. Dr. Nami Çağan • Prof. Dr. Halil İbrahim Ülker
Prof. Dr. Oya Batum Menteşe • Prof. Dr. Gülhan Özbayoğlu
Prof. Dr. Yüksel Bingöl

ATILIM ÜNİVERSİTESİ YERLEŞKESİ
Kızılcaşar Mahallesi İncek 06836 ANKARA
Tel: 0312 586 80 00 • Faks: 0312 586 80 90-91
www.atilim.edu.tr • info@atilim.edu.tr

Tasarım
REMARK, Kuleli Sokak, No: 57/4 G.O.P. - ANKARA
Tel: 0312 436 27 28 • Faks: 0312 436 27 00
www.remarkreklam.com • remark@remarkreklam.com

Baskı: Desen Ofset A.Ş.
Birlik Mahallesi 448. Cadde 476. Sokak No: 2 Çankaya - Ankara

Kasım, 2009

6 alda bir yayımlanır. Dergide yayımlanan yazılar kaynak gösterilerek kullanılabilir. İmzalı yazılardaki görüşler yazarlarına aittir.

Merhaba

Dergimizin 9.sayısında, ilgi ile okuyacağınızı umduğum konularla yeniden sizinleyiz.

Üniversitemizin 2009-2010 Akademik Yılı Açılış Töreni, akademisyenlerimizin ve öğrencilerimizin katılımıyla gerçekleştirildi. Törenin açılış konuşmasını yapan Atılım Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Abdurrahim Özgenoğlu; üniversitenin yeni açılan bölümleri hakkında bilgiler vererek Atılım Üniversitesi'nin geleceğe dönük vasıflı bireyler yetiştirdiğini dile getirdi. Geçen yıl belirlenen hedeflere ulaşıldığının altını çizen Özgenoğlu, üniversite-sanayi işbirliği hedeflerinin de Üretim Mühendisliği bünyesinde açılan Metal Şekillendirme Mükemmeliyet Merkezi ile hayata geçirildiğini belirterek, gelecek yıllarda araştırma merkezlerinin sayılarının artırılmasının hedeflendiğini sözlerine ekledi.

"Atılım'da bahar sevinci..." 9 yıldır gelenekselleşmiş bir organizasyonun adı oldu artık. Bahar şenliklerimizde şimdiye kadar; Işın Karaca, Akın, Emre Altuğ, Teoman, Zeynep Casalini, Duman, Funda Arar, Özgün, Sertab Erener, Nil Karaibrahimgil, MFÖ, , halk oyunları, dans gösterileri, kulüp etkinlikleri, söyleşiler ve spor karşılaşmaları yer aldı. Bengü ve Kıraç'ın konserleri ile katıldıkları 9. Bahar Şenliğimize öğrencilerimizin yanı sıra diğer üniversitelerden öğrenciler ve Ankaralılar da yoğun ilgi gösterdi.

Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültemizde eğitim gören otuz yedi öğrencinin 2008 - 2009 Akademik Yılında gösterdikleri başarı nedeniyle burs kazanmaları onuruna düzenlenen tören, Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerinin defileleriyle renkli bir kutlamaya dönüştü. Birbirinden renkli tasarımlarla törene renk katan ve kendi emekleri olan giysileriyle ilk kez defile heyecanı yaşayan öğrencilerin tasarımları izleyiciler tarafından beğeniyle karşılandı.

Üniversitemiz, 2008-2009 Akademik Yılı Bahar Dönemi ve 2009-2010 Akademik Yılı Güz Dönemi'nde birbirinden değerli pek çok konuk ve konuşmacının yer aldığı konferans, seminer ve panele yine ev sahipliği yaptı.Dergimizin bu sayısında "Dosya" bölümünde akademisyenlerimizle birlikte "Üniversiteler: Küreselleşme, Siyaset, Demokrasi" konusunu ele alıyoruz.

Atılım Üniversitesi'nde Daha Sağlıklı Bir Gelecek İçin "Sigaraya Karşı Kampanya" başlatıldı. Kampanyanın startı 2008-2009 Akademik Yılı Mezuniyet Töreni'nde verildi. Kampanyamız "ARAGİS: Ters yüz ettik bu bile çok daha anlamlı geldi!" sloganıyla özdeşleştirildi. "Gündem" başlığı altında "Tütün Kanunu: Aragis Kampanyası" nı anlatıyoruz.

Keyifle okuduğunuza inandığımız; Erasmus, Kariyer, Bilim ve Felsefe, Eğlenceli Bilim, Sosyal Sorumluluk ve Kültür-Sanat adlarını taşıyan sayfalarımız bu sayımızda da oldukça ilginç konuları içeriyor. Kulüpler sayfalarımızda ise Öğrenci Konseyimizin ve öğrenci kulüplerimizin çalışmalarını okuyabileceksiniz.

Gelecek sayılarımızda da birlikte olmak ümidi ile her şeyin gönlünüzce olmasını dilerim.

Prof.Dr. İsmail BİRCAN
Rektör Yardımcısı

İÇİNDEKİLER

ETKİNLİKLER

3 2009-2010 Akademik Yılı Açılış Töreni

4 9.Bahar Şenliği

6 Atılım Üniversitesinde Funda Arar Rüzgârı

8 Ankara Sempozyumu

12 Atılım Üniversitesi Webometrics Sıralamasında Yükselmeye Devam Ediyor

14 Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi'nde İlk Defile Heyecanı

DOSYA

19 Geleceğin Üniversiteleri Nasıl Olacak?
Prof.Dr. İsmail Bircan

21 Çok Uluslu Kapitalizm, 21. y.y. Üniversiteleri ve "İnsani Bilimler"
Prof.Dr. Oya Batum Menteşe

25 Üniversitelerin Yeniden Yapılanmalarının Kısa Tarihçesi
Prof.Dr. Halil İbrahim Ülker

28 Röportaj: "Güzel Sanatlar Eğitimi"
Prof.Dr. Yüksel Bingöl

31 Küreselleşme Ve Yükseköğretim
Prof.Dr. Ramazan Aydın

33 Eğitim, Küreselleşme ve Beyin Göçü
Yrd.Doç.Dr. Nil Demet Güngör

37 Üniversiteler Dünyaya Sahip Oluyoruz Derken Ruhlarını Kaybedebilirler mi?
Öğr.Gör. Elif Dayar

39 Bilgi-iktidar İlişkileri ve Üniversitelerin Bir Siyasal Araç Olarak Kullanılması
Araş.Gör. Pınar Yıldırım

GÜNDEM

Ankara Vali Yrd. Dr.Celal Dinçer ile Söyleşi 43

Sigara Yasağı ve Yiyecek-İçecek İşletmeleri 46
Öğr.Gör. Şule Erdem Tuzlukaya

MAKALE

Medya Okur-Yazarlığı: Neden Gerekli 48
Dr.Poyraz Gürson

Etkin Liderlik Ve Marka Yönetimi 49
Verda Özge Ünal

İki Kenti Birleştiren Kadim Miras 51
Yrd.Doç.Dr. Cenk Güray

Turizm İşletmeciliği Bölümünde 55
Yenilikler Dönemi

Dil Ve İletişim 57
Araş.Gör.Özge Yücel

ERASMUS 59

MEZUNLARIMIZIN KARİYER ÖYKÜLERİ 62

KULÜPLER 68

Atılım Üniversitesi Doğa Sporları Kulübü
Tiyatro Kulübü
Ekoturizm Topluluğu
IEEE
Malzeme Mühendisliği Öğrenci Topluluğu
Şiir İlgi Topluluğu

BİLİM VE FELSEFE 75

EĞLENCELİ BİLİM 78

SOSYAL SORUMLULUK 84

KÜLTÜR SANAT 88

2009-2010 Akademik Yılı Açılış Töreni

Atılım Üniversitesi 2009/2010 akademik yılı açılış töreni 29 Eylül 2009 tarihinde Cevdet Kösemen Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi.

Üniversitemiz öğretim üyeleri ve öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirilen tören, saygı duruşunun ardından İstiklal Marşının okunmasıyla başladı.

Törenin açılış konuşmasını yapan Atılım Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Abdurrahim Özgenoğlu; üniversitenin yeni açılan bölümleri hakkında bilgiler vererek Atılım Üniversitesi'nin geleceğe dönük vasıflı bireyler yetiştirdiğini dile getirdi. Geçen yıl belirlenen hedeflere ulaşıldığının altını çizen Özgenoğlu, üniversite sanayi işbirliği hedeflerinin de Üretim Mühendisliği bünyesinde açılan Metal Şekillendirme Mükemmeliyet Merkezi ile hayata geçirildiğini belirterek, gelecek yıllarda araştırma merkezlerinin sayılarının arttırılmasının hedeflendiğini sözlerine ekledi.

Törende Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı Öğretim Üyeleri tarafından sunulan Şan Resitalinin ardından her yıl geleneksel olarak verilen ilk ders, İşletme Fakültesi İktisat Bölümü Bölüm Başkanı Prof. Dr. Sinan Sönmez tarafından gerçekleştirildi. Sönmez, "Piyasa Ekonomisinin Dinamikleri Küresel Kriz ve Paradigmaları" konulu sunumunda geçmişten günümüze ülkemizde ve dünyamızda yaşanan ekonomik gelişmeleri değerlendirdi.

Törende Üniversitemizde 10 yılını tamamlayan personellere plaket ve ödülleri Üniversitemiz Mütevelli Heyet Başkanı Sayın Yalçın Zaim tarafından verilirken akademik yayın yapan öğretim üyelerine ise ödülleri rektör Prof. Dr. Abdurrahim Özgenoğlu ve Fakülte dekanları tarafından verildi.

Tören verilen kokteylin ardından sona erdi.

Cansu Gökçe Özten Üniversitelerarası Türkiye Şampiyonası'nda Rekor Kırdı

Türkiye'de yüzme dalında tam burslu tek sporcu olan Cansu Gökçe Özten 10 - 11 Mayıs 2009'da Şanlıurfa'da düzenlenen Türkiye Şampiyonası'nda rekor kırdı.

Üniversitemiz Psikoloji Bölümü öğrencisi Milli Yüzücü Cansu Gökçe Özten ile Endüstri Mühendisliği Bölümü öğrencisi Pentatlon Türkiye Rekortmeni Efecan Rübendiz geçtiğimiz günlerde Şanlıurfa'da yapılan Üniversiteler Yüzme Şampiyonası'nda çeşitli kategorilerdeki yarışlarda hem akademik hem de sportif alanda aynı anda başarılı olunabileceğini ispatladılar.

Önümüzdeki yıllarda Ülkemizi olimpiyatlarda temsil etmeyi hedefleyen Cansu Gökçe Özten yoğun ders programına ek olarak

sporun gerektirdiği disiplinle günün altı saatini yüzme antrenmanına ayırıyor.

Cansu Şanlıurfa'da yapılan yarışlarda 50 metre karışık stilde birinci olurken yine 200 metre karışık stilde Türkiye Birinciliği yanında üniversiteler rekoru kırdı. 100 ve 200 metre kurbağalama dallarında da yarışan Cansu bu kategorilerde de üçüncülük derecesi aldı.

Sekiz yaşından beri yüzen ve henüz 20 yaşında olan Özten, 2005 yılında Romanya'da düzenlenen Balkan Gençler Şampiyonası'nda, 2006 yılında Sırbistan'da düzenlenen Uluslararası Belgrad Yüzme Turnuvası'nda, İstanbul'da düzenlenen Uluslararası 23 Nisan Yüzme Turnuvası'nda ve Yunanistan'daki Akropolis Yüzme Turnuvası ve Hollanda'nın Eindhoven kentinde düzenlenen Avrupa Büyükler Şampiyonası'nda mücadele etti.

Atıcılık, eskrim, yüzme, binicilik ve atletizm sporlarını kapsayan modern pentatlon dalında Türkiye rekortmeni olan Endüstri Mühendisliği Bölümü öğrencimiz Efecan Rübendiz de Şanlıurfa'daki Üniversiteler Yüzme Şampiyonası'nda 100 metre kurbağalama kategorisinde sekizinci, 200 metre serbestte Türkiye 4. sü oldu.

Modern Pentatlon dalında geçtiğimiz haftalarda Bulgaristan'da gerçekleştirilen Avrupa Gençler Şampiyonası'nda ülkemizi temsil eden sporculardan biri olan Efecan Rübendiz Kara Harb Okulu'nda düzenlenen Üniversitelerarası Türkiye Atıcılık Şampiyonası'nda 10 metre havalı tabanca atışlarında 44 yarışmacı arasında 17.'lik derecesi aldı.

Sporcularımızı kutluyor, başarılarının devamını diliyoruz.

Atılım Üniversitesi 9. Bahar Şenliği

"Atılım'da bahar sevinci..." 9 yıldır gelenekselleşmiş bir organizasyonun adı oldu artık. Bahar şenliklerimizde şimdiye kadar; Işın Karaca, Akın, Emre Altuğ, Teoman, Zeynep Casalini, Duman, Funda Arar, Özgün, Sertab Erener, Nil Karaibrahimgil, MFÖ, Bengü ve Kıraç konserleri, halk oyunları, dans gösterileri, kulüp etkinlikleri, söyleşiler ve spor karşılaşmaları yer aldı. Şenliklerimize öğrencilerimizin yanı sıra diğer üniversitelerden öğrenciler ve Ankaralılar da yoğun ilgi gösterdi.

Atılım Üniversitesi 9. Bahar Şenliği 26-27 Mayıs 2009 tarihlerinde gerçekleştirildi.

Şenlik kapsamında profesyonel sanatçıların konserleri, söyleşiler, öğrenci kulüpleri etkinlikleri yer aldı. Atılım Üniversitesi Halk Dansları Topluluğu'nun gösterisi ile yapılan açılışın ardından amatör gruplar tarafından gün boyu gerçekleştirilen rock konserleri ve DJ performansı şenlik alanına renk kattı.

Seyhan Cengiz Turhan Konferans Salonu'nda Türk Halk Müziği Konseri ve Atılım Sinema Topluluğu tarafından sinema gösterisi gerçekleştirilirken, kampüs alanına kurulan lunaparka ilgi büyüktü. Şenlik alanında oluşturulan alternatif sahnede eğlence eski 45'liklerden sevilen şarkıların çalınmasıyla başladı. Ardından sırasıyla sahne alan rock grupları dinleyicilere keyifli anlar yaşattı.

Atılım Üniversitesi Doğa Sporları Kulübü üyeleri yaptıkları gösterilerle izleyicileri heyecanlarına ortak ederken Atılım Üniversitesi Yapı Topluluğu tarafından Seyhan Cengiz Turhan Konferans Salonunda gerçekleştirilen Korku Gecesi'ne katılmak için birçok öğrenci geceyi kampüste geçirdi.

Şenlik süresince çeşitli firmalar ve Atılım Üniversitesi Öğrenci kulüpleri tarafından açılan stantlar katılımcılardan yoğun ilgi gördü. Ankamall AVM tarafından açılan stantta katılımcılara indirim kuponu dağıtılırken öğrenci kulüplerine de çeşitli hediyeler verildi. Atılım Üniversitesi öğrenci kulüpleri arasında yapılan çekilişte Enerji Topluluğu masa üstü bilgisayar kazanırken, Fotoğrafçılık Kulübü'ne ipod, Rock Topluluğu'na ise dijital fotoğraf makinesi hediye edildi.

Tüm Ankaralıların davetli olduğu şenlikte, müziğin iki sevilen ismi konserleriyle dinleyicilerden tam not aldı.

26 Mayıs akşamı sahne alan Türk Pop Müziği'nin sevilen ismi Bengü birbirinden güzel şarkılarını Atılımlılar ve Ankaralı hayranları için seslendirdi. Yaklaşık iki saat sahnede kalan genç sanatçı dinleyicilerine yeni albümünün müjdesini de vererek yeni şarkısının bir bölümünü ilk kez Atılımlılar için söyledi.

Şenliğin ikinci günü sahne alan Break Out Grubu'nun R&B Konseri izleyicilere keyifli anlar yaşatırken, Gamze Dans Topluluğu tarafından gerçekleştirilen rock and roll dans gösterisi beğeniyle izlendi.

Ana konser öncesinde gerçekleştirilen ödül töreninde Atılım Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Abdurrahim Özgenoğlu tarafından, yıl boyu bilimsel, sosyal, kültürel ve sportif alanlarda çalışmalar yapan ve Üniversitemizi temsil eden sporcu ve öğrenci topluluklarına plaket ve belgeleri verildi.

İlk olarak spor alanında başarılı olan ve takımlarında özveriyle çalışan öğrencilerin madalyaları verildi. Masa tenisi, futbol,voleybol ve basketbol alanında başarılı olan öğrenciler Rektörlük kupasını almaya hak kazandı. Törende, Futsal, Hentbol, Yüzme, Okçuluk ve Atıcılık alanında üniversitemizi temsil eden öğrencilere de başarı belgeleri verildi.

Yıl boyunca bilimsel, kültürel ve sosyal alanlarda Üniversitemizdeki etkinliklere katkı sağlayan on dokuz öğrenci kulübüne de Prof. Dr. Abdurrahim Özgenoğlu tarafından plaket verildi. Akşam 21.00'dan itibaren Anadolu Rock müziğinin güçlü sesi Kıraç güçlü sahne performansı ve seslendirdiği şarkılarla muhteşem bir konsere imza attı. Kıraç hayranları konser boyunca sevilen şarkılara eşlik ederek eğlendi. Konser esnasında izleyicilerle keyifli sohbetler eden Kıraç, öğrencilere sınavlarında başarılar dileyerek, üniversite yıllarının insan hayatının en güzel yılları olduğunu söyledi.

Atılım Üniversitesi 9. Bahar Şenliği, gecenin sonunda gerçekleştirilen havai fişek gösterisiyle sona erdi.

Erasmus Mundus Lot12 Koordinasyon Toplantısı

Atılım Üniversitesi İşletme Fakültesi Halkla İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Poyraz Gürson, Trento Üniversitesi koordinatörlüğünde İtalya'da gerçekleştirilen Erasmus Mundus Partnerleri Koordinasyon Toplantısına iştirak etti. Atılım Üniversitesi'nin Türkiye'den katılan tek üniversite olduğu toplantıda Erasmus Mundus programı dahilinde gerçekleştirilecek olan öğrenci ve öğretim üyesi hareketliliğinin 2010 yılında başlayacağı tespit edildi.

ALUEXPO 2009 FUARI

Alüminyum levhadan profile en son teknoloji ile üretilen her türlü makina, kalıp, fırın, sarf malzemesi gibi ürünlerin sergilendiği Aluexpo Alüminyum Teknolojileri, Makine ve Ürünleri İhtisas Fuarı 15-18 Ekim 2009 tarihlerinde İstanbul Fuar Merkezi'nde gerçekleştirildi.

TALSAD, TMMOB, KOSGEB VE DTM tarafından desteklenen, yerli ve yabancı sanayi temsilcileri ve çok sayıda ziyaretçinin katılım gösterdiği fuarda Atılım Üniversitesi de Metal Şekillendirme Mükemmeliyet Merkezi ile yer aldı.

Fuarın açılışını gerçekleştiren Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Ali Boğa standımızı ziyaret ederek fuarın en önemli katılımcılarından biri olduğumuzu belirtti ve üniversite sanayi işbirliğinin geliştirilmesinin önemine dikkat çekti. Fuar süresince standımızı ziyaret eden çok sayıda firma yetkilisine Mühendislik Fakültesi Üretim Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Yard. Doç. Dr. Besim Baranoğlu ve Yard. Doç. Dr Hakan Argeşo tarafından Metal Şekillendirme Mükemmeliyet Merkezi çalışma alanları ve kabiliyetleri hakkında bilgiler verildi.

"Birlik İçinde Çokluk" Temalı Sergi

Birleşmiş Milletler desteğiyle başlatılan Medeniyetler İttifakı Projesi Çerçevesinde Kültür Bakanlığı tarafından hazırlanan "Birlik İçinde Çokluk: Ortak Kültürel Miras" temalı Yazma ve Nadir Eserler sergisi Atılım Üniversitesi'nin de katkılarıyla 16 Eylül - 11 Ekim 2009 tarihlerinde İstanbul Türk İslam Eserleri Müzesinde ilgilileriyle buluşuyor.

Farklı sanatsal ve kültürel değerlere sahip birçok medeniyeti içinde barındıran Anadolu Coğrafyasının zenginliklerinden yararlanılan sergide yurt içi ve yurt dışında bulunan el yazması ve nadir eserlere yer veriliyor.

Türk İslam Medeniyeti'nin birbiriyle ve Batı Medeniyeti ile bilim, teknik, edebiyat ve sanattaki etkileşimi temel alınarak gerçekleştirilen sergi, Piri Reis'in Kitab-ı Bahriye'sinden İbn-i Sina'nın Kanun fit tıb adlı eserine, İncil, Kur'an ve Tevrat'ın eski yazmaları ile İbranice, Grekçe, Latince ve Arapça yazılmış yazma ve nadir eser örneklerine, kültür ve sanat etkileşimleri ile oluşturulmuş seçkin minyatür örneklerine, cami, medrese ya da çeşmenin duvarında birçok medeniyetin mimari ve sanatsal etkileşimini yansıtan kabartmaların fotoğraflarına varıncaya kadar kapsamlı bir seçki sunuyor.

Atılım Üniversitesi'nde Funda Arar Rüzgarı

Atılım Üniversitesi'nin her yıl düzenlediği Geleneksel Yaz Konserleri'nin üçüncüsünde Funda Arar sahne aldı.

14 Ağustos Cuma gecesi Atılım Garden'de düzenlenen konser muhteşem atmosferi ve Funda Arar'ın eşsiz performansıyla dört yüz elli seçkin konuğa unutulmaz bir akşam yaşattı.

Rektör Yardımcısı Prof. Dr. İhsan Tarakçıoğlu'nun hoş geldiniz konuşmasıyla başlayan konserde Funda Arar kendi şarkıları dışında Türk Sanat Müziği ve Türk Pop Müziğinin sevilen şarkılarını ustaca yorumladı.

Yaklaşık iki saat süren konser, birbirinden güzel şarkılara eşlik eden seyircilerin danslarıyla renklendi

ATILIM BEYNAM KÖYÜNDE

Bu gezide tarih hocamız Yrd.Doç.Dr.Reşat Öztürk ile 9 Ekim'de Beynam Köyü'ndeydik. Ankara'ya 35 km uzaklıkta olan bu köy, Bâlâ ilçesi sınırlarında, çam ormanlarıyla kaplı, eşsiz manzarası ve bahçeli evleriyle bizi oldukça etkiledi. Bu güzel köyde öyle bir ev vardı ki yıllarca adından söz ettirmeyi başarmıştı.

Atatürk, 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkmış, Sivas ve Erzurum Kongreleri'ni yapmış, 26 Aralık gecesi Ankara'ya giderken karlı ve soğuk bir havada arabası kara saplanmıştı. Karanlık ve soğukta Beynam Köyü zar zor bulunmuş, muhtar Veli Çavuş'un evinde Atatürk ve arkadaşları geceyi sıcacık soba başında geçirmiş, 27 Aralık günü Ankara'ya gelmişlerdi. Ankara halkı, Atamızı büyük sevinç ve coşkuyla üç bin atlı ile yedi yüz yaya seymenle karşılamıştır.

Bu ev, 2008 yılında Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı tarafından onarılarak müze ve kültür evi haline getirilmiştir. Evin mutfağında yerde serili sofrada duran tepsi ve etrafındaki tahta kaşıklar, yatak odasında soba üzerindeki bakır güğüm, çalışma odasındaki Atatürk kitapları ve milli mücadeleyi anlatan resimler ve daha pek çok görülmeye değer eşyalar. Bir de evi ölümsüzleştiren o büyük hatıra. İşte biz böyle bir evi değerli hocamız ile ziyaret edip fotoğraflar çekerek, Beynam'ın yukarısında orman yakınlarında piknik yapıp sohbet ederek yolculuğumuzu tamamladık.

Ceyda Çınar
Atılım Üniversitesi Öğrencisi

ATILIM ÜNİVERSİTESİ DOMUZ GRİBİNE KARŞI TEDBİRLERİNİ ARTTIYOR....

Atılım Üniversitesi'nde kampüs alanı içindeki tüm birimler 8 Kasım 2009 Pazar günü A(H1N1) virüsüne karşı ilaçlandı. Geniş bir alana yayılarak tüm dünyada etkili olması nedeniyle Pandemik Hastalıklar arasında gösterilen ve halk arasında "Domuz Gribi" olarak adlandırılan hastalıktan, mensupları ve ziyaretçileri korumak amacıyla gerçekleştirilecek ilaçlama rutin tedbirlere ek olarak yapıldı.

Günlük kullanılan temizlik maddeleri dışında klor, hidrojen peroksit, iyotlu antiseptikler ve alkol gibi bazı kimyasal maddelerin etkili olduğunu belirten Sağlık Bakanlığı verileri doğrultusunda grip virüsünün yayılmasını önlemek için, yüzeylerin rutin olarak dezenfekte edildiği Atılım Üniversitesi'nde şimdiye kadar bu hastalığa yakalanan öğrenci ya da personele rastlanmadı. Ateş, öksürük, boğaz ağrısı, yaygın vücut ağrısı, baş ağrısı, üşüme ve yorgunluk gibi belirtileri olan A(H1N1) domuz gribine karşı Sağlık Bakanlığı'nın resmi web sitesinde kişilerin belirtilerin başlamasından bir gün öncesi ve yedi gün sonrasına kadar hastalığı bulaştırabilecekleri ifade ediliyor. Sitede ayrıca aşağıda belirtilen önlemlerin alınmasıyla diğer gribal enfeksiyonlara karşı da korunma sağlanabileceği belirtiliyor:

1. Öksürme ve hapşırma sırasında ağzınızı ve burnunuzu bir mendil ile kapatınız. Mendilinizi kullandıktan sonra çöp sepetine atınız.
2. Öksürdükten ve hapşırdıktan sonra ellerinizi bol sabun ve suyla yıkayınız. Alkol içeren el yıkama antiseptikleri de etkilidir.
3. Kirli ellerinizle gözlerinize, burnunuza ve ağzınıza dokunmayınız.
4. Domuz gribine yakalanırsanız, belirtilerin başlamasından 7 gün sonrasına ya da belirtilerinizin tamamen geçmesinden bir gün sonrasına kadar evde istirahat ediniz.
5. Hastalığın bulaşmaması için çevrenizdeki kişilerden uzak durunuz.
6. Bulunduğunuz mekanı sık sık havalandırınız.

Sağlık Bakanlığı zor nefes almak ve nefes darlığı, bilinç bulanıklığı, sık ve uzun süreli kusma durumlarında erişkinler için acil müdahale gerektiği uyarısında bulunuyor.

Başkent Ankara'nın 86 Yıllık Serüveni Ankara Sempozyumu'nda Ele Alındı....

Ankara'nın başkent oluşunun 86. yıl dönümü nedeniyle Atılım Üniversitesi Kütüphane Müdürlüğü tarafından düzenlenen "Ankara Sempozyumu" başkentin tarihsel gelişimine tanıklık etmiş konukların katılımıyla gerçekleştirildi.

Sempozyumun açılışında konuşan Kütüphane Müdürü Nilüfer Ünal, hatıralarında kalan Ankara'ya duyduğu özlemi dile getirirken, Rektör Prof. Dr. Abdurrahim Özgenoğlu, Ankara'nın Kurtuluş Savaşı'nın karargâhı ve Cumhuriyetin merkezi olduğunu belirterek, Ankara'nın kimliğini, kişiliğini Cumhuriyetle bulduğuna değindi. Programa katılan Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık, 1960 - 1970'li yılların Ankara'sının kendi kuşağı için artık bir rüya olduğunu ve bir zamanlar sembol olarak gördükleri kent dokusunun tahribinin, bugünün geçleri açısından da benzer sonuçlar yaratacağını kaydetti. Değişimin bu hızla devam etmesi halinde gençler için şu anda değerli olan yerlerin, yakın gelecekte görülmeyeceğini, kentin hafızası ve kimliğinin hızla yok olacağını belirten Tanık, Ankara'nın kentsel süreçte yok olmasına dur denilmesi gerektiğini, yaşamın güvenilir kılınmasının ancak bu şekilde sağlanabileceğini ifade etti.

İlk oturumda söz alan Anayasa Mahkemesi Emekli Başkan Vekili Güven Dinçer, "Ankara'nın başkent oluşuyla ilgili olarak üzerinde az durulan Cumhuriyet dönemi öncesi Ankara'nın kültürel yapısı hakkında bilgiler verdi. Dinçer, Atatürk'ün henüz 1918'de İstanbul'da yaşıyorken Ankara'yı tespit ettiğini, Ankara'nın bambaşka bir kültürel yapıya sahip, yalnız kendisi için değil tüm ülke için üretim yapan bir merkez olduğunu kaydetti. Ankara'nın 16. yy'da yapılan bir sayımda Anadolu'nun en kalabalık ikinci kenti olarak tespit edildiğini belirten Dinçer, Ahiler'in Moğol istilası esnasında bu şehrin düzenini koruma görevini alarak, Tokat ve Sivas'ı da savunduklarını, yine Milli Mücadeleye en fazla katkı sağlayan ilin Ankara olduğunu ifade etti. Atılım Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğretim görevlisi Zafer Şahin Ankara'nın iyi korunamayan tarihi değerlerine değinirken, Turizm İşletmeciliği Bölüm Başkanı Yrd. Doç. Dr. Gül Güneş, Ankara'nın büyük bir alışveriş merkezi haline geldiğini, insanların ve özellikle gençlerin kendilerini geliştirip, boş zamanlarını enerji verecek, bilgi, görgü ve birikimlerini artıracak kültürel, turistik yerleri ziyaret etmek yerine, alışveriş merkezlerinde zamanlarını geçirdiklerini ifade etti. Öğleden sonra gerçekleştirilen ikinci oturumda Cumhuriyet Gazetesi yazarı Işık Kansu çocukluğunu geçirdiği Ankara'ya ilişkin bilgi verirken, Ankaralılar Meclisi Onur Kurulu Başkanı Ahmet Çavuşoğlu anılarında kalan Ankara'yı anlattı. Ankara'nın kentsel dönüşümü sırasında yatakları değiştirilen, üstü kapatılan akarsularına değinen Kolleksiyoner Necati Kazancı ise yurt içinde ve yurt dışında şehirlere estetik değer katan nehirler olmasına karşın, Ankara'da kaynağın kullanılmadığını belirtti.

Sempozyumun son konuşmacısı olan Ankaralı Gezginler Grubu üyesi Yazar ve Gezgin Timur Özkan, ülkemizde Unesco tarafından tescil edilmiş doğal ve tarihi zenginliklerin büyük bir kısmının Ankara il sınırları içinde ya da günübirlik mesafede bulunduğunu, Ankara'nın dünya mirası içinde yer alan birçok tarihsel değeri sergileyen müzelere sahip, gezilmek istendiğinde birçok alternatif sunan zengin bir kent olduğunu belirtti.

ERRL Hizmet Vermeye Başladı

Avrupa Uzaktan Radyo Laboratuarı (European Remote Radio Laboratory-ERRL), Avrupa Birliği tarafından Leonardo Da Vinci programı kapsamında desteklenen bir "uzaktan laboratuar eğitimi" projesidir. Proje 7 farklı ülkeden 8 akademik kuruluşun ortak katkılarıyla gerçekleştirilmiştir. ERRL projesi yüksek teknoloji ürünü olan radyo haberleşme laboratuvarı cihazlarına internet aracılığıyla uzaktan erişim sağlamayı hedeflemiştir. Dünyanın farklı yerlerinde bulunan kullanıcılar istedikleri yerden, istedikleri anda kendi bilgisayarlarını kullanarak web-tabanlı deneyler gerçekleştirebilmektedirler.

Telekomünikasyon endüstrisindeki hızlı gelişmeler ve kablosuz haberleşme ağlarının yaygınlaşması, yüksek frekans teknolojisiyle ilgili kariyer programlarını belirgin bir biçimde etkilemiştir. Bu gelişmeler telekomünikasyon / radyo haberleşmesi alanında teknik eleman ihtiyacını artırmıştır. Diğer taraftan, ilişkili alanlarda çalışanlar da (mühendis, yönetici v.b.) radyo haberleşmesi konusunda kendilerini geliştirme ihtiyacı hissetmeye başlamışlardır.

ERRL, radyo haberleşmesi konusunda eğitim veren yüksek okul ve mühendislik bölümlerine ve bunların yanı sıra kendisini yetiştirmek isteyen teknisyen ve mühendislere hizmet vermek üzere geliştirilmiştir. ERRL uzaktan erişime olanak veren ve 7 gün 24 saat internet aracılığıyla kullanıma açık bir laboratuvardır. Telekomünikasyon ve radyo sistemleri alanında farklı bilgi düzeyinde bulunan kullanıcıların, özel laboratuvar cihazlarını ve deney düzeneklerini istedikleri mekanda ve zaman kısıtlaması olmaksızın uzaktan kullanmalarını sağlar.

ERRL farklı dillerde hizmet vermektedir. Deneyler ve ders içerikleri, Avrupa Birliği'nin EQF standartlarına göre üç farklı seviyede hazırlanmış, ülkemizdeki ve Avrupa ülkelerindeki üniversitelerin eğitim programları ve telekomünikasyon sektörünün ihtiyaçları da göz önünde bulundurulmuştur. Kişilerin kendi tercihleri doğrultusunda farklı öğrenme yöntemleri izlemelerine imkan tanınmıştır. ERRL laboratuvarı dünyadaki ilk uzaktan telekomünikasyon ve radyo sistemleri laboratuvarı olma özelliğine sahiptir.

ERRL projesi, Atılım Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği ve Yazılım Mühendisliği bölümleri bünyesinde çalışan radyo haberleşme sistemleri uzmanları ve uzaktan eğitim uzmanları tarafından yürütülmüş ve başarıyla tamamlanmıştır. Halen gerek Ülkemizde ve gerek dünyanın çeşitli bölgelerinde ERRL'nin sunduğu imkanları kullanan birçok kişi ve kuruluş, aldıkları uzaktan laboratuvar hizmetleri ile ilgili olumlu görüşler ifade etmektedirler. ERRL'nin mevcut eğitim sistemine kazandırdığı yenilikçi ve yaygınlaştırıcı yaklaşımlar, öğrencilere etkili öğretim ortamları sağlanması açısından son derece önemlidir.

ÜNİVERSİTEMİZ PERSONELİNİN BEYPAZARI EKOTURİZM GEZİSİ

Ankara'nın 98 km. batısında konumlanmış Beypazarı ilçesi son yıllarda özellikle ekoturizme yönelik geziler için tercih edilmekte. Mimari açıdan en eski tarihli konağın 13.yy'a ait olduğu ilçe adını, Osmanlılar döneminde kurulan meşhur pazarından almakta. İlçenin ekonomisi ise, büyük oranda tarım, ticaret ve turizme dayanmakta. Havuç üretiminde Türkiye genelinde söz sahibi olan ilçe; Türkiye'nin tek, dünyanın da Amerika Birleşik Devletleri'nden sonra ikinci doğal soda kaynağına sahip. Üniversitemizin akademik ve idari personeli, aileleriyle birlikte 11 Temmuz 2009 Cumartesi günü Turizm İşletmeciliği Bölüm Başkanı Yrd.Doç.Dr. Gül Güneş rehberliğinde Beypazarı'nda gerçekleştirilen ekoturizm gezisine katıldılar. 30 kişilik bir gruptan oluşan gezi ekibi, öncelikle Hıdırlık Tepesi'nden Beypazarı'nı gözlemledi. Ardından zengin bitki örtüsünün yanı sıra Türkiye'nin 184 önemli kuş alanından da biri olan ve kaya mezarları ile kiliseleri nedeniyle 1. Derece Arkeolojik Sit, geleneksel

bağ yaşamı nedeniyle ise II. derece doğal sit olan İnözü Vadisi'nde yöresel mutfaktan oluşan bir öğlen yemeği yediler. Öğleden sonra 'ebru sanatı', 'ıhlamur baskı' gibi çeşitli el sanatları ile yöresel kültürün diğer unsurlarının tanıtıldığı "Yaşayan Müze'yi, yerel halkın eğitim aldığı ve turistik ürünler hazırladığı "Halk Eğitimi ve El Sanatları Merkezi" ile "Gümüş Atölyesi"ni ve Beypazarı'nın meşhur çarşısını gezen ekip, Beypazarı yerel ürünlerine yönelik gerçekleştirdikleri alışverişin ardından geziyi tamamladılar.

Atılım Üniversitesi IBM'den Araştırma Destek Ödülü Kazandı

Atılım Üniversitesi Yazılım Mühendisliği Bölüm Başkanı, Prof. Dr. Ali Yazıcı'nın liderliğinde, Bilişim Sistemleri Mühendisliği Bölümünden Öğr. Gör. Aylin Akça Okan, Bilgisayar Mühendisliği Bölümünden Doç. Dr. Mohammed Rehan ve Yrd. Doç. Dr. Atilla Bostan'ın oluşturduğu ekibin "Design of a Software Laboratory for the Disemination of Software Products for IT-Service Management" projesi 2009 yılı "IBM Shared University Research (SUR) Award" almaya hak kazanmıştır.

"IBM SUR Award", programında, IBM ortak ilgi alanlarında araştırmayı desteklemek amacıyla donanım, yazılım (Akademik Girişim Programı vasıtasıyla) hizmet ve para ödülü ile üniversitedeki araştırma ve araştırmacılarla IBM araştırma, geliştirme ve çözüm sağlayıcı topluluklardaki araştırmalarla ilgililenen personel arasında bağlantı kurmayı amaçlamaktadır. Herhangi bir kuruluşta uygulanan SUR programı hem üniversiteye hem de IBM'e fayda sağlayacak, devamlılığı olan güçlü bir ilişkinin başlatılması ve /veya desteklenmesi açısından oldukça uygundur. Bu proje ile piyasa değeri 50000 USD'ın üzerinde IBM Donanım, Yazılım ve Hizmet desteği kazanılmıştır.

TURİZMDE ÜÇÜNCÜ SEKTÖR

İşletme Fakültesi Turizm İşletmeciliği Bölüm Başkanı Yrd.Doç.Dr. Gül GÜNEŞ, 18-20 Eylül 2009 tarihleri arasında İsviçre-Neuchatel'de "The Educational Travel Foundation" tarafından düzenlenen "Tourism And The Third Sector: Releasing The Potential" konulu Uluslararası Konferansa katılmıştır. Günümüzde, gönüllü çalışmalar içeren ya da kar amacı olmayan sektör, üçüncü sektör olarak adlandırılmaktadır ve gönüllü, toplumsal organizasyonları, sosyal girişimleri, hayırsever ve ortaklık içeren çalışmaları kapsamaktadır. Dünyanın hemen her ülkesinde önemini hissettiren üçüncü sektörün, kalkınmada da önemli bir role sahip olduğu gözlenmektedir.

Yönetişim, katılım, kültür, ziyaretçi deneyimleri, sosyal girişimcilik, eğitim gibi farklı konuların ele alındığı toplantıda İngiltere, İsviçre, Amerika, Portekiz, Tayvan, Malezya gibi ülkelerden katılımcılar bildiri sunmuşlardır. Konferansta, Yrd.Doç.Dr.Gül Güneş ise, Üniversitemiz Rektör Yardımcısı Prof.Dr. İbrahim Bircan, İşletme Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Halil İbrahim Ülker, Araş.Gör. Gülçin Karakoç ve Beypazarı Belediyesi Peyzaj Mimarlarından Zafer Poyraz ile birlikte hazırlamış oldukları "Tourism Destination Sustainability and Non-Governmental Organizations (NGOs): Beypazari Case" isimli bildiriyi sunmuştur.

Bildirinin konusu olan Beypazarı ilçesi, günümüze kadar büyük ölçüde korunan geleneksel mimarisi ve kültürel değerleri ile gerek ülkesel gerek bölgesel ölçekte tanınmakta ve örnek gösterilmektedir. Yerel ve merkezi yönetimlerin katkıları ve yöre halkının bilinçli ve özverili çalışmaları son yıllarda Beypazarı, bir değişim sürecine girmiş, ana geçim kaynağı olan tarımın yanı sıra alternatif geçim kaynağı olarak turizm de ön plana çıkmıştır. Alanda Doğa Derneği gibi Sivil Toplum Örgütleri (NGO); yerel halk, yerel esnaf, Beypazarı belediyesi, yerel üniversitelerin ilgili birimleri ile ortaklık halinde "el sanatlarının, doğal ve tarihi değerlerin korunması, geliştirilmesi ve yaşatılmasına yönelik" Avrupa Birliği ve GEF-SGP (Küresel Çevre Fonu-Küçük Hibe Programı) destekli projeler başarılı bir şekilde yürütülmektedir.

Söz konusu projeler ve gönüllülük çalışmaları kapsamında Beypazarı'nda turizmin sürdürülebilir yönetiminde önemli olan tüm aktörler arasında iletişim ve etkileşimin sağlanması mümkün olmaktadır. Ayrıca, Beypazarı turizmine kaynak teşkil eden doğal, tarihi ve kültürel değerlerin korunması konusunda farkındalık yaratılmaktadır. Ancak turizm bakımından yeni gelişmekte olan bu alanda turizmin sürdürülebilir gelişimine olan gereksinim halen güncel bir konudur.

Bildiride bu noktadan hareketle; Beypazarı ve yakın çevresindeki turizm gelişimi incelenmiş; alanda NGOlar tarafından yürütülen, yerel halkın katılımı ve bilinçlenmesini teşvik eden çalışmalar örneklenmiş; Beypazarı destinasyonunda turizmin sürdürülebilirliği için izlenecek yaklaşım ve bu yaklaşımda NGO'ların önemi ortaya konmuştur.

"Karadeniz ve Kafkasya'nın Jeopolitiğinde Değişim"

Atılım Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü tarafından düzenlenen Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM) Başkanı Hasan Kanbolat'ın konuşmacı olduğu "Karadeniz ve Kafkasya'nın Jeopolitiğ inde Değişim" konulu konferans 20 Nisan 2009 tarihinde Seyhan Cengiz Turhan Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi.

Kanbolat konuşmasındaTürkiye'nin nüfusunun %45'inin bu bölgeden göçlerle gelen insanlardan oluştuğunu vurgulayarak, 1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılmasına kadar, Türkiye bu bölgeden uzakta kaldığını ve Kafkasların sadece büyüklerimizden duyduğumuz bir coğrafya parçası olarak bilindiğini belirtti. Kanbolat, Soğuk Savaş sonrasında, Türkiye'nin bu bölgeyi yavaş yavaş hatırlamaya başladığını ve Kafkaslara ilişkin politika üretmeye başladığını ifade ederek "Bu noktada, Kafkaslardaki tüm etnisitelerle akraba olan tek ülke Türkiye'dir dedi. Kanbolat, konuşmasında Kafkaslarda son dönemlerde yaşanan değişimlere de değinerek Avrupa-Atlantik dünyasının Kafkaslara olan ilgisinin arttığı, sivil devrimlerle batı yanlısı yönetimlerin başa geçtiği ifade etti. Kafkas halkının Avrupa, ABD ile yakın ilişkiler kurmak ve refah ve güvenlik arayışı ile NATO'nun bir parçası olmak amacıyla batıya yaklaştığına dikat çeken Kanbolat, bu noktada, özellikle büyük değişimler içerisinde olan Gürcistan ve Saakaşvili yönetimi örneğini verdi.

Konferans soru cevap kısmının ardından sona erdi.

Medya ve Siyaset Konulu Konferans

Atılım Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü tarafından düzenlenen gazeteci yazar Muharrem Sarıkaya'nın konuşmacı olduğu Medya ve Siyaset konulu konferans 23 Ekim 2009 tarihinde Seyhan Cengiz Turhan Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi.

Osmanlı Döneminde ve Meşrutiyetin ilanından günümüze kadar gazeteciliğin gelişimini ve siyasetin medya üzerindeki etkilerinin konu edildiği konferansta Sarıkaya, II Meşrutiyet döneminin gazeteci suikastlerinin en yoğun olduğu dönem olduğunu ifade etti.

Cumhuriyet'ten önce parti gazetelerinin ön planda olduğunu belirten Sarıkaya, cumhuriyet döneminde basında yaşanan gelişmeleri anlatarak çok partili döneme kadar basın ve devlet arasında problem yaşanmadığını belirtti.

Cumhuriyetin ilkelerinin yeni hayata geçirilmesiyle birlikte hükümetin direktiflerinin basın tarafından yerine getirildiğini ifade eden Sarıkaya, çok partili dönemle birlikte köklü değişikler yaşandığını ve basının hükümet üzerinde baskı unsuru oluşturmaya başladığını söyledi.

Türkiye'de değişen siyasi rüzgarlar ile birlikte basınında büyük değişim kaydettiğini sözlerine ekleyen Sarıkaya, 12 Eylül ile birlikte gazeteci patronlar döneminin bittiğini sermaye sahibi patron gazeteciler döneminin başladığını ifade etti.

Konferans soru cevap kısmının ardından sona erdi.

Turizm İşletmeciliği Bölümü Mutfak Atölyesi

Üniversitemizin Turizm İşletmeciliği Bölümü tarafından organize edilen ve "Food and Beverage Operations" dersinin uygulamasının yapıldığı Mutfak Atölyesi'nin dersleri - I - barakasında yapılan bir kutlamayla sona erdi. Dönem boyunca devam eden uygulamalarda, öğrenciler, uluslararası mutfaklardan seçtikleri menüleri, Öğr. Gör. Dr. Gonca Güzel Şahin, Sheraton Hotel Başaşçısı ve Türkiye Aşçılar Federasyonu Başkanı Zeki Açıköz ve asistanı Elif Şahbaz öncülüğünde hazırlayarak, -I- barakasında öğretim üyelerine servisini yaptılar. Dönemin son uygulama dersinde, gösterdikleri performans ile üniversitemiz öğretim üyeleri tarafından büyük bir takdirle karşılanan öğrenciler, ayrıca 09 Mayıs tarihinde Sheraton Hotel ve Başkent Aşçılar Federasyonu tarafından organize edilen, Türkiye'nin en iyi aşçılarının hazırladığı 8 farklı lezzetin, 8 farklı masaya, 8 farklı sunumla gerçekleştirildiği Chef 8 organizasyonundaki çalışmalarını belgeleyen serfitikalarını da Executive Şef Zeki Usta'dan aldılar.

Atılım Üniversitesi Webometrics Sıralamasında Yükselmeye Devam Ediyor....

Üniversite ve Araştırma Merkezlerinin bilimsel performanslarının izlendiği Webometrics değerlendirmesinde ülkemizi temsil eden kırk altı üniversite arasında Atılım Üniversitesi otuz yedinci sırada yer aldı.

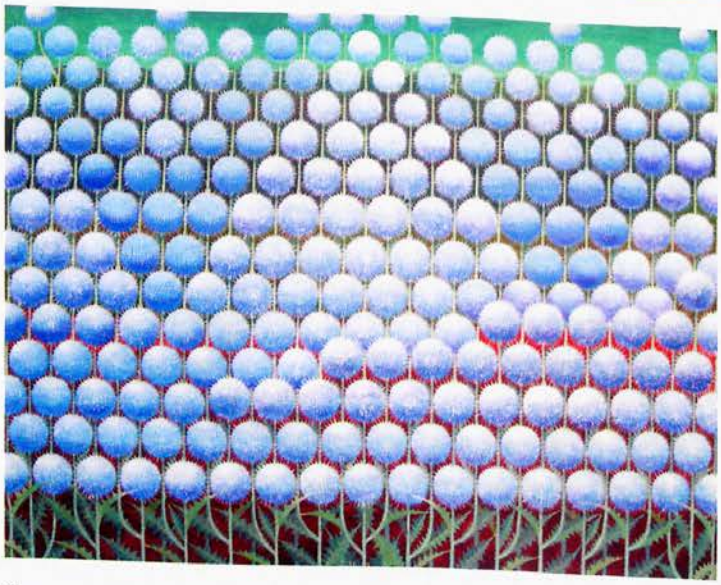
Dünyanın farklı yerlerinde, farklı kriterlere göre yapılan sıralamaların en önemlileri Jiao Tong (Çin), Webometrics (İspanya) ve US News and World Report (ABD) olarak kabul ediliyor. Dünyada ilk kez 1983'te başlanan sıralamaların ilki ABD üniversiteleri arasında gerçekleştirilirken, 2003'te Çin'in Jiao Tong Üniversitesi tarafından yapılan ve dünyanın ilk 500 üniversitesinin belirlendiği değerlendirme bu uygulamaların ikincisi olarak ortaya çıkmıştır. Dünya üniversite sıralamasının en kapsamlısı ise 2004'te 4000, 2009'da ise 6000 üniversitenin sıralandığı Webomatrics olarak değerlendirilmektedir. Vakıf üniversiteleri arasında dokuzuncu sırada yer alarak Webometrics sıralamasında Ülkemizi başarıyla temsil eden Atılım Üniversitesi dışında listede şu üniversiteler yer almaktadır: ODTÜ (435), Boğaziçi (510), Bilkent (630), Ankara (765), İTÜ (828), Sabancı (850), Hacettepe (903), Anadolu (904), Ege (1002), Gazi (1050), İnönü (1152), İstanbul (1256), Dokuz Eylül (1306), Erciyes (1364), Çukurova (1475), Selçuk (1569), Bilgi (1570), Uludağ (1680), KTÜ (1791), Yıldız (1869), Koç (193), Gaziantep (1976), Süleyman Demirel (1995), Trakya (2074), Fatih (2130), Çanakkale 18 Mart (2155), Sakarya (2190), TOBB (2203), Atatürk (2208), Marmara (2233), Afyon Kocatepe (2243), Kültür (2281), Sütçü İmam (2349), Başkent (2367), İzmir Yüksek Teknoloji (2430), 19 Mayıs (2442), Osmangazi (2443), Atılım (2474), Fırat (2553), Yüzüncü Yıl (2585), Kocaeli (2601), Pamukkale (2638), Çankaya (2763), Yeditepe (2829), Balıkesir (2841), Adnan Menderes (2862), Dicle (3035).

Üniversitemiz Erzurum 1. Kariyer Günleri ve METEF Fuarı'nda Tanıtıldı....

ÖSS'ye hazırlanan üniversite adayları başta olmak üzere kariyerleriyle ilgili daha doğru tercih yapmak isteyen öğrencileri bilgilendirmek üzere Erzurum Valiliği, Atatürk Üniversitesi ve Milli Eğitim Müdürlüğü işbirliği ile organize edilen 1. Kariyer Günleri ve METEF Fuarı 1 - 3 Haziran 2009 tarihleri arasında gerçekleştirildi.

Üniversitemizden katıldığı fuar kapsamında, orta öğretim kurumlarında okuyan öğrenciler meslek seçiminde dikkat edilmesi gerekenler, meslek seçiminin önemi ve meslek seçiminde yapılan yanlışlıklarla ilgili bilgi edinmişlerdir. Ayrıca, gelecekte meslek sahibi olmayı hedefledikleri meslekler ve tercih yapmayı planladıkları üniversiteler ile ilgili bilgi edinmiş olup meslek seçiminin önemi ve seçilen mesleğin insan hayatını nasıl yönlendirdiği konusunda aydınlanmışlardır.

Ressam Hocamızın Başarısı

Üniversitemiz Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Himmet GÜMRAH; Kültür ve Turizm Bakanlığınca düzenlenen "Ulusal 9. Şefik Bursalı Resim Yarışması" nda verilen Başarı ödülünü almıştır. Hocamızın ödül alan resmi Tuval Üzerine Akrilik Boya tekniğinde yapılmış olup, İsmi, "Çakır Dikenler" dir. Boyutu ise 115x 150 cm ' dir.

Şefik Bursalı (d. 1903 - ö. 20 Nisan 1990), Türk Ressam. 1903 yılında Bursa'da doğdu. O zamanki adı Sanayi-i Nefise Mektebi olan İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'nde İbrahim Çallı Atölyesinde öğrenim gördü. Okulu, birincilikle bitirdi. 1923'ten itibaren Galatasaray ve Akademi sergilerine Bursa manzaraları ile katıldı. Bir süre Avrupa'daki sanat merkezlerinde resim çalıştı. Yurda döndükten sonra İzmir, Konya ve İstanbul'da resim öğretmenliği yaptı; 1936'dan itibaren Ankara Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nde öğretim üyesi oldu. 1987'de Mimar Sinan Üniversitesi tarafından kendisine profesörlük ünvanı verildi. 20 Nisan 1990'da hayatını kaybetti.

Tablolarında genellikle Konya, Bursa ve İstanbul'un tarihi ve turistik görünümlerini ele alan ressam, doğduğu kent Bursa'yı ölümsüzleştirmeyi başarmıştır. Konya'da öğretmenlik yaptığı dönemin etkisi ile yaptığı Selçuk, Mevlana temalı resimleriyle ün kazanmıştır. Eserleri Atatürk'ün isteği üzerine 1937-1938 yıllarında Sovyetler Birliği ve Avrupa'nın çeşitli kentlerinde sergilenmiştir. Ankara'da yaşamış oldugu ev ressamın vasiyeti üzerine Kültür Bakanlığı tarafından Şefik Bursalı Müzesi olarak düzenlenmiştir. Bu müze-ev, resim alanında ilk özel müzedir. Bursa'da yaşadığı sokağa ve bir sanat galerisine adı verilmiştir. Bursa'daki Kültürpark'ta büstü bulunur.

2000 yılından bu yana her yıl Kültür Bakanlığı tarafından ressamın adına resim yarışması düzenlenmektedir.

Grafik Tasarımı Öğrencilerinin İlk Sergisi

Atılım Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Grafik Tasarımı 1. sınıf öğrencileri bir yıllık eğitim öğretimin ardından 21 Mayıs 2009 tarihinde ilk sergilerini açtılar.

Temel Tasarım Dersi Eğitimi kapsamında bir yıllık uygulamalı ürünlerin oluşturduğu, temel tasarımın temel prensiplerini içeren yaratıcı çalışmaların yer aldığı sergide toplam 40 öğrencinin başarılı çalışmaları sergilendi.

Serginin açılışı Atılım Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Abdurrahim Özgenoğlu tarafından yapıldı. Prof. Dr. Özgenoğlu, yaptığı konuşmada başarılı çalışmalarından ötürü öğrencileri tebrik etti. Öğrencilerin aileleri ve öğretim üyelerinin de bulunduğu açılış kokteylinde nokta, çizgi, leke görsel elementleriyle oluşturulan yaratıcı kompozisyonlar, obje etütleri, ışığın analitik yapısı irdelenerek renk bilgisiyle desteklenen çalışmalar izleyicilerin beğenisini kazandı.

Atılım Robot Topluluğu'nun Bilkent Başarısı

Atılım Üniversitesi Robot Topluluğu 2 - 3 Mayıs 2009 tarihlerinde Bilkent Üniversitesi'nde düzenlenen Robo-Bilkent'09 robot etkinliklerine katılmıştır. İki gün süren etkinliklerde Bilkent Park, Sumo, Mini-sumo, Slalom, Kafes ve Serbest kategori olmak üzere altı kategoride yarışlar yapılmıştır. Üç robotla yarışmalara katılan Üniversitemiz Robot Topluluğu üyeleri *Slalom* kategorisinde 2.lik, *Kafes* kategorisinde 3.lük ve *Serbest* kategoride 3.lük derecelerini elde etmişlerdir. RoboBilkent'09 etlkinlikleri süresince Atılım Üniversitesi öğrencilerinin yaptığı robotlar ART'nin standında sergilenmiştir.

Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi'nde İlk Defile Heyecanı....

Atılım Üniversitesi Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi'nde eğitim gören otuz yedi öğrencinin 2008 - 2009 Akademik Yılında gösterdikleri başarı nedeniyle burs kazanmaları onuruna düzenlenen tören Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü öğrencilerinin defileleriyle renkli bir kutlamaya dönüştü.

Müzik dinletisi ile başlayan, Rektör Prof. Dr. Abdurrahim Özgenoğlu ve Güzel Sanatlar,Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dekanı Prof. Yüksel Bingöl'ün açılış konuşmalarını takiben burs alan öğrencilere başarı belgeleri sunuldu.

Birbirinden renkli tasarımlarla törene renk katan ve kendi emekleri olan giysileriyle ilk kez defile heyecanı yaşayan öğrencilerin tasarımları izleyiciler tarafından beğeniyle karşılandı.

MÜZAKERE SÜRECİNDE KIBRIS: SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Atılım Üniversitesi tarafından düzenlenen "Kıbrıs: Sorunlar ve Çözüm Önerileri" konulu panel 21 Ekim 2009 tarihinde gerçekleştirildi. Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı Yrd. Doç. Dr. Bahar Hurmi'nin oturum başkanlığını yaptığı panele Prof. Dr. Füsun Arsava, Doç. Dr. Ulvi Keser ve Uzman Sema Sezer konuşmacı olarak katıldı.

Panelde, ilk konuşmayı yapan Prof. Dr. Füsun Arsava, 14 Ekim 2009 tarihinde Avrupa Birliği tarafından yayınlanan İlerleme Raporu'na vurgu yaparak, protokolde Kıbrıs'la ilgili yapılan tespitlere değindi. Raporda, Türkiye'nin Ek Protokol'den doğan yükümlülüklerini yerine getirmediği yönündeki yaklaşımı değerlendiren Prof. Dr. Füsun Arsava, Ek Protokol'ün tarihi ve içeriği konusunda bilgiler verdi. Ek Protokol çerçevesinde Türkiye'nin Kıbrıs Cumhuriyeti'ni tanımaya zorlandığını belirten Arsava, bu noktada, AB'nin Türkiye'den, Kıbrıs Cumhuriyeti ile ilişkilerini normalleştirmesini, çözüm sağlanması adına somut adımların atılıp, uygun ortamın yaratılmasını beklediğini ifade etti. Arsava, bu yaklaşımı topun sadece Türkiye'nin ve Kıbrıs Türklerinin üzerine atılması olarak yorumlayarak, oysa bu noktada Kıbrıslı Rumların herhangi bir çaba sarf etmedikleri, aksine çözüm adına ortaya atılan Annan Planı gibi projeleri de sabote ettiklerini belirtti. Kıbrıs sorunun Türkiye'nin AB'ye tam üyelik başvurusu yaptığı 1987'den bu yana önüne yavaş yavaş bir kriter olarak sunulduğunu belirten Arsava, Kıbrıs'ın Türkiye'nin AB ile olan ilişkilerinde baskı ve bahane aracı olarak kullanıldığını ifade etti.

Doç. Dr. Ulvi Keser, Kıbrıs konusunda Kıbrıslı Türklere ve Türkiye'ye çifte standart uygulandığını belirterek, Kıbrıs konusunda faaliyet gösteren tüm uluslararası kurum ve kuruluşların Türkler aleyhine çalıştığını vurguladı. Bu konuda özellikle Birleşmiş Milletler'in politikalarına dikkati çeken Keser, BM tarafından hazırlanan Annan Planı'nın dahi Rumların çıkarlarını korumak adına hazırlandığını ifade etti. Bu noktada, BM bünyesi altında Kıbrıs'ta 1964'ten bu yana dünyanın her yerinden gelen askerlerin bulunduğunu, bu yapıda sadece Türk askerine yer verilmediğine değinen Doç. Dr. Ulvi Keser, Yunanların benimsediği Megali İdea projesinin çok kapsamlı olduğunu vurgulayarak, nihai hedefin Kıbrıs Adası'nın "Büyük Yunanistan" a katılması olduğunu ifade etti. Keser, bu proje çerçevesinde, Kıbrıs'ta Kıbrıslı Türklere yönelik olarak "kimliksizleştirme" politikası uygulanmaya çalışıldığını belirtti.

Panelin son konuşmacısı olan Uzman Sema Sezer, Kıbrıs sorunun yeni bir sorun olmadığını, bunun 1791 yılında ortaya atılan Megali İdea projesine dayandığını ifade etti. Sezer, Kıbrıs sorunun bir işgal ve müdahale sorunu olduğunu, ancak işgalci ve müdahaleci tarafın Yunanistan olduğuna değindi. Sezer, Kıbrıs sorununu, adada taraflar arasında yürütülen Kıbrıs müzakereleri, Türkiye'nin AB ile yürüttüğü müzakereler ve Avrupa Mahkemelerinde Kıbrıs sorunu olmak üzere 3 başlık altında değerlendirerek, 2000'lerin başından itibaren adada yeni bir dönem başladığını, bu durumun Türkiye'deki gelişmelerle paralel olarak geliştiğini ifade etti. Bu süreç çerçevesinde, Kıbrıs'ta yönetim değişmesi ve Rauf Denktaş yerine Mehmet Ali Talat'ın gelmesiyle, ideolojik altyapıları çok farklı olsa da çözüm yanlısı olarak tabir edilen Talat veTürkiye'deki iktidar ile uzlaşma zemini oluştuğunu kaydetti. Ancak, Talat'ın uzlaşmacı tavrına rağmen önce Papadopulos sonra da Hristofyas ile yürütülen müzakereler de herhangi bir gelişme sağlanamadığını dile getiren Sezer'e göre, Türkiye, KKTC'yi uluslararası platformda tanıtamamış ve yeterince savunamamış, sadece KKTC'ye yönelik izolasyonların kaldırılması noktasına odaklanmıştır. Buna karşın, KKTC'ye yönelik olarak uygulanan siyasi ve ekonomik izolasyonlar hala sürdürülmektedir.

Üniversitemiz Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim Görevlisi Dr. S. Zafer Şahin'in Başarısı

Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından Çanakkale Savaşı'nın ziyaretçilere hakkıyla anlatılabilmesi amacıyla düzenlenen Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı Kabatepe Tanıtım Merkezi Fikir Projesi Yarışması sonuçlandı. 1915 Çanakkale deniz, kara ve hava savaşlarının, savaşın yaşandığı an ve savaşın sonrasının, öngörülen panoramik, simülasyon, animasyon ve diğer sunum teknikleri kullanılarak ziyaretçilere anlatılması, sergilenmesi, hayalen yaşatılmasını amaçlayan Yarışmada Üniversitemiz Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim Görevlisi Dr. Şehir Plancısı Savaş Zafer Şahin'in ekibi 39 ekibin ve yaklaşık 200 kişinin katıldığı Yarışmada ikincilik ödülüne layık görüldü. Yarışmada dereceye girenler Başkanlığını Mustafa ELDEMİR, (İnşaat Mühendis, Çevre ve Orman Bakanlığı)'in yaptığı ve Demet GÜLHAN (Y.Mimar Bay. ve İskan Bak.İller Bankası Gn.Md.), Yrd. Doç. Dr. Mithat ATABAY (Tarihçi, Çanakkale 18 Mart Ün: Öğretim Üyesi), Yrd. Doç. Dr. İrfan OKAN, (Ressam, Mimar Sinan Güz. Sanat. Ün. Öğretim Üyesi), Ahmet ETİ, (Elektrik Elektronik Mühendisi, Telekom Gn.Md.), Tolga İMAMOĞLU, (Yapım ve Yayın Uzmanı, TRT Genel Müdürlüğü), Kudret ERKAN, (Albay, Gen.Kurmay Başkanlığı-ATESE Başkanı)'dan oluşan Jüri tarafından, 24.06.2009 Çarşamba günü Yarışmanın Danışman Jüri Üyeleri Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Üyesi Heykeltıraş Prof. Dr. Ferit ÖZŞEN, İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Üyesi Edebiyatçı Prof. Dr. İskender PALA, Tarih Uzmanı Prof. Dr. Cevdet KÜÇÜK, Araştırmacı-Yazar Vehbi VAKKASOĞLU ve Niyazi BİRİNCİ ile birlikte belirlendi.

Dr. Şehir Plancısı Savaş Zafer Şahin'in Mimar Nihat EYCE (Ekip Başkanı), Y.Şehir Plancısı Mehmet Nazım ÖZER, Mimar Aslı ÖZBEK, Tarihçi Aycan SÖYLEMEZ, Y. Şehir Plancısı Emrah SÖYLEMEZ'den oluşan ekibi , senaryosunu parçalanmış toprak üzerine kuran ve o günün şahitlerinin dilinden anlatılan özgün tarihsel bilginin verilmesini amaçlayan projeleri ile dereceye girdiler.

Atılım Üniversitesi Öğrencisi Selman Aydın, Red Bull Paper Wings'te 5. Oldu.

Red Bull Paper Wings, kağıt uçak pilotlarını dünya çapında bir yarışmada bir araya getirdi. Yarışma. 1-2 Mayıs 2009 tarihlerinde Hangar-7'de (Salzburg, Avusturya) yapıldı. Yarışma üç kategoriden oluştu: *En uzak mesafe* (Longest distance), *en uzun havada kalma süresi* (Longest airtime) ve *akrobasi* (Acrobatics). En uzak mesafe ve en uzun havada kalma süresi kategorilerinde yarışacak uçaklarda yardımcı malzemeler kullanmak yasaklanırken; Akrobasi kategorisinde makas, yapıştırıcı gibi malzemelerin kullanılmasına izin verildi. Yarışmaya kendi ülkelerindeki elemelerde derece alan 85 ülkenin kağıt uçak pilotları katıldı.

Atılım Üniversitesi Üretim Mühendisliği Bölümü 1. sınıf öğrencisi Selman Aydın yarışmada; birinci aşamada 60 üzerinden 38, ikinci aşamada 60 üzerinden 40 puan alarak beşincilik elde etti. Öğrencimizi kutluyor, başarılarının devamını diliyoruz.

"ELT Today: Blending Tradition with Innovation" Konulu Konferans

Atılım Üniversitesi Hazırlık Okulu tarafından düzenlenen ODTÜ İngilizce Öğretmenliği Bölümü Dr. Işıl Günseli Kaçar'ın konuşmacı olduğu "ELT TODAY: Blending Tradition with Innovation" (Geleneksel Eğitimin Yeniliklerle Harmanlaşması) konulu sunum 03.06.2009 tarihinde Üniversitemiz Seyhan Cengiz Turhan Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi.

Dr. Işıl Günseli Kaçar " On Line " eğitiminin pratik uygulamalarından bahsederek, Yahoo Grouplarını kullanmanın avantajları, Yahoo Group karakteristikleri, Yahoo Group sayfasındaki

klasör ve dosya açılımı, Yahoo Group sayfasını oluşturmak için atılması gereken adımlar konularında ayrıntılı bilgiler verdi.

Kaçar, Yahoo Grubuna üye olmanın yollarını blog oluşturulması, oluşturulan blogların içindeki konu başlıkları,üye yorumlarının onayı, gönderilen mesajların sınıflandırılması şeklinde sıraladı. Konferans soru cevap kısmının ardından sona erdi.

Atılım Üniversitesi Yeni Yatırımlarına Devam Ediyor

7.000 m2 alana sahip olan, 600 kişilik konferans salonu ve 4 amfi sınıfın da yer alacağı Hukuk Fakültesi 2009/2010 akademik yılı II. döneminde faaliyete geçecektir.

Mühendislik Fakültesi A2 Blok İnşaatı
13.500 m2 alana sahip olan, laboratuvar ve dersliklerin yer alacağı Mühendislik Fakültesi A2 Blok İnşaatı 2010/2011 akademik yılında faaliyete geçecektir.

Metal Şekillendirme Mükemmeliyet Merkezi İnşaatı Atılım Üniversitesi, Üretim Mühendisliği Bölümü dahilinde açılacak olan merkez hem bölüm öğrencilerine, hem de diğer üniversitelerdeki araştırmacılara sanayi ortaklı projelerde çalışma olanağı ve geniş araştırma imkanları sağlayacak.

Amfi Tiyatro
Yapımı devam etmektedir. 2009-2010 Mezuniyet Töreni burada organize edilecektir.

MEZUNİYET

Atılım Üniversitesi *2008-2009 akademik yılı mezuniyet töreni* ***26 Haziran2009*** *tarihinde üniversitemiz kampüsünde gerçekleştirildi. Mezun öğrencilerimize yeni hayatlarında başarılar diliyoruz.*

GELECEĞİN ÜNİVERSİTELERİ NASIL OLACAK?

Prof.Dr. İsmail Bircan

Atılım Üniversitesi
Rektör Yardımcısı

Üniversiteler bilimsel araştırma yapmakla ve yüksek nitelikli insan gücü yetiştirmekle sorumlu kuruluşlardır. Yüksek nitelikli insan gücü ise; bağımsız düşünebilen, yaratıcı, araştıran, sorgulayan, içinde bulunduğu topluma ve insanlığa faydalı olabilecek bilgi, beceri ve davranışlarla donatılmış aydın ve çağdaş bireyler demektir. Böyle bir eğitim ve öğretim etkinlikleri, ancak bilim üreten, Ar-Ge yapan, düşünen ve fikir üretmeyi özendiren, bu tür etkinlikleri tüm boyutları ile destekleyen üniversitelerin-olmazsa olmazları olan- bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip olmaları ile olasıdır. Zira yaklaşık 130 milyon yükseköğretim öğrencisinin öğrenim gördüğü dünya üniversiteleri arasında rekabet artmıştır. Geleceğin, üniversiteleri "özerklik" ten ödün vermeden gelişmek zorundadırlar. Oysa ülkemizde 2547 Sayılı Yasada yapılmak istenen değişiklikler, üniversite senatolarının ve bölümlerinin yetkilerini kısıtlayan, aşırı merkeziyetçi bir yapıyı öngörmektedir. Bu durum Türk üniversitelerinin dünya üniversiteleri arasındaki hak ettiği yeri almasını geciktirecek ve potansiyelinin değerlendirilmesini güçleştirecektir. O nedenle geleceğin üniversitelerini kısaca analiz etmemiz, üniversite özerkliğini geriye götürecek değişikliklerin bir kez daha gözden geçirilmesini de sağlayacaktır. Kısaca ilk 500'e giren Türk üniversiteleri sayısının artmasını sağlamak ve Türkiye'de sayıları 150'ye yaklaşan bu üniversitelerimize yurt dışından daha fazla yabancı öğrenciyi çekmek ve yükseköğretim potansiyelimizi daha iyi değerlendirmek durumundayız. OECD kriterlerine göre, üniversite özerkliğinin 7 temel öğesi bulunmaktadır. Bunlar; mülkiyet hakkına sahip olma; borçlanabilme potansiyeli; program ve ders içeriğini belirleme; akademik personeli işe alma ve işten çıkarma; personel ücretlerini performansa dayalı olarak saptama, öğrenci kontenjanlarını ve eğitim-öğretim ücretini belirlemedir. Kısaca özerklik, akademik rekabet için ve üniversitelerin geleceği için kaçınılmazdır.

Günümüzde, bilim temelli ikinci kuşak üniversitelerden, uluslararası ortak işbirliğine ve finansman çeşitliliğine dayalı, akademik ve sanayi araştırmalarının öne çıktığı ve birlikte yapıldığı üçüncü kuşak üniversitelere (3KÜ) doğru geçiş başlamıştır.

Küreselleşme, ülkelerin görece gelir artışlarındaki iyileşmeler, yurt dışında öğrenim görme fırsatlarında ortaya çıkan gelişmeler, üniversiteler arası akademik rekabet, ayrıca küresel akademik rekabeti hızlandırmıştır.

Üçüncü kuşak üniversitelerin genel özelliklerini aşağıdaki gibi sıralamak olasıdır. (Wissema, 2009, Özyeğin Üniv.)

1. Temel bilimsel araştırmalara öncelik verilmesi,
2. Disiplinlerarası ve disiplinlerötesi araştırma enstitülerinin yükselişi,
3. Çok ortaklı işbirliği yapan üniversiteler,
4. Uluslararası ve rekabetçi yükseköğretim piyasasına göre işleyiş,
5. Çok kültürlü organizasyonlarla ortaya çıkan, hem kitlesel, hem elit eğitim süreci,
6. Yaratıcılık ve yenilikçiliğin öne çıkışı, (Tasarım fakültelerinin yükselişi)

7. Kozmopolit üniversite,
8. Bilgi kullanımı, bilgiden yararlanma temel görev ve önemli bir hedef oluşu, bilginin topluma aktarılmasını 3KÜ (araştırma ve eğitim) den sonra üçüncü hedef olarak ele almaktadırlar.
9. Devlet 3KÜ'lere doğrudan fon sağlamamaktadır.

Üçüncü kuşak üniversiteler yakın geleceğin üniversiteleri olarak; disiplinlerarası araştırmada öne çıkacaklar, ortak projelere imza atacaklardır. Diğer yandan bu üniversiteler üretim ve ürün tasarımı da yapan, ekonomik etkinliklerin beşiği konumuna geleceklerdir.

Girişimcilik ve sanayi kuruluşları ile yakın işbirliği ikinci kuşak üniversitelerin etkin olarak yapamadığı süreçlerdir. Üçüncü kuşak üniversitelerde girişimcilik öne çıkmakta ve sanayi kuruluşları ile yakın işbirliği öngörülmektedir.

Üçüncü kuşak üniversiteler aynı zamanda ikinci kuşak üniversitelerin aksine profesyonel yöneticilerle yönetilmeyi seçmektedirler. Diğer yandan değer yaratma disiplinlerarası araştırma, girişimcilik, bilginin topluma aktarılması, yeni finansman kaynakları, örgütlenme yapıları, kaliteli öğrenci ve öğretim üyesi çekebilme becerileri, bu tür yeni kuşak üniversitelerin öne çıkardığı özelliklerdir.

Sonuç olarak çok yakın gelecekte, fark yaratma, farkındalık programı ve tanıtım, girişimcilik programları, ortak işyeri tesisleri ve teknoparklar, mali altyapı güçlülüğü, tekno-öncülük ve girişimcilik araştırmaları konularında öne çıkan 3KÜ'lerin çok yakında yaygınlaşmaları kaçınılmazdır. Türk yükseköğretim sistemi bu yeni gelişmeleri dikkate alarak, -özerkliğin geriye götürülmemesi şartıyla- kendisini yeniden yapılandırmalı ve üçüncü kuşak üniversiteler süreçlerine odaklanmalıdır. Zira üniversiteler geleceğin insan kaynaklarını ve liderlerini yetiştiren saygın kurumlardır ve toplum refahının önemli kaynaklarıdırlar.

"Üçüncü kuşak üniversiteler aynı zamanda ikinci kuşak üniversitelerin aksine profesyonel yöneticilerle yönetilmeyi seçmektedirler."

ÇOK ULUSLU KAPİTALİZM, 21. YY. ÜNİVERSİTELERİ VE "İNSANİ BİLİMLER"

Prof. Dr. Oya Batum MENTEŞE

Atılım Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi Dekanı

21. y.y. da üniversiteleri anlamak için önce dönemi iyi okumak gerekir.

Ernest Mandel, Late Capitalism (1975) (Kapitalizm'in Son Dönemi) adlı kitabında kapitalizm'in 19.yy. dan günümüze gelişmesini üç aşamada değerlendirir. Ona göre, birinci aşama 19.yy. piyasa kapitalizm'i, ikincisi 20. yy. tekelci kapitalizm'i (emperyalist dönem), üçüncüsü ise endüstri sonrası, çok uluslu kapitalizm (neo-emperyalist) dönemdir. (Mc. Caffery 2003:104-8) Kapitalizm'in 1. ve 2. aşamalarında artan bir hızla gelişen bilim, teknoloji ve endüstrileşme süreçlerinde Batı ülkeleri bir yandan zenginleşip refah ve uygarlık düzeylerini yükseltmiş ve Modernism'i yakalamış, diğer yandan da dünya gücü olmak için yarışmışlardır. Mandel'e göre, kapitalizmin üçüncü ve son aşamasında ise küresel ekonominin çok uluslu kapitalizm'in hâkimiyetine girmesi ile hemen hemen tüm ülkelerin ekonomik ve politik alanlarının kontrolleri, yerel ve ulusal güç ve sistemlerin elinden çıkarak teknolojik gelişmeyi kotrollerinde tutan çok uluslu küresel güçlerin kontrolüne geçmiştir.

Çok uluslu kapitalizm ve yarattığı politik ve ekonomik sistemler sürekli büyüme trendlerini sürdürebilmek için "bilgi"nin hızına ve kolay erişilip, çabuk tüketilmesine gereksinim duyarlar. Teknoloji bu hedefe yönelik yeni gelişmeler içinde olmalıdır. Nitekim bilgisayar teknolojisi alanındaki inanılmaz gelişmeler bu hedef'in gerçekleşmesine yardım etmiş ve bu süratli gelişim sonucu makinalar gittikçe küçülmüş ve güçlenmiş, bilginin elde edilip, biriktirilmesi ve sınıflandırılması radikal bir şekilde değişmiştir. Jean Françoise Lyotard'a göre önümüzdeki yüzyıllarda bilgi yeni güç kaynağı olacak ve uluslar bilgiyi elde edebilmek ve ellerinde tutabilmek için savaşacaklardır çünkü çok uluslular arasındaki yoğun rekabetde başarılı olabilmek, bilgiye erken ulaşabilmeye dayanmaktadır. Yine Lyotard'a göre bilgi artık bir amaç değil; bir amaç'a hizmet eden vasıta, bir araçtır. Önemli olan doğrular değil, performanstır. (Storey 1997:175) Çok uluslu kapitalizm, gelişmesini ve büyümesini sürekli kılmak için bilgi üretimine olduğu kadar, destek birimleri olan reklamcılık, medya, enformasyon endüstrilerine de gereksinim duymaktadır. İletişim teknolojisinin gücü, en yetenekli beyinleri kendilerine çekme özelliği, dolayısı ile inovasyon olanakları ile çok uluslu kapitalizm, üretimini paraya döndürme hedeflerini rahatlıkla gerçekleştirmekte, her sektörde sürekli olarak yeni ve daha yeni mallar üretme ve bunları gittikçe artan bir hızla piyasaya sürme hedeflerine kısa zamanda ulaşmaktadır. Üretim, çağımızda "evrensel bir tüketim manisi" ne dönüşmüştür artık. Reklamcılık sektörleri ürünlerin kullanım değerlerinin, üretim gerekçelerinin başka bir deyişle, işlevselliklerinin gerisinde kalmasını sağlamış, ürün değerleri, gerçek olmayan satış değerlerine göre tayin edilir olmuştur. Bir ürünün marka olması o ürünün daha işlevsel olduğu anlamını taşımamakta, sadece daha pahalıya ve daha fazla satılmasını sağlamaktadır. Böylece çok uluslu kapitalizm dünyanın nerede ise her köşesinde ekonomik hegemonya kurmuştur, bu da toplumsal örgütlenmenin şeklini ve tüm değerleri değiştirmiştir. Çok uluslu kapitalizm aynı zamanda neo-liberal politikalar üretir. Dolayısıyla bu politikalarla yerini sağlamlaştırır. Neo-liberal politikalar, salt ekonomik değildirler. Yarışmacılık, bireyselcilik ve kapitalizm'den başka alternatifin olmadığı görüşünün değer ve öğretilerini beraberlerinde getirirler. (Eagleton, 2003:53-56) Neo-liberal politikalar, sosyalizmin başarısızlığını ilan ederek,

çok kültürlülüğü, etnik kimlik ve guruplaşmayı, ulusal üst kimliği, sınıfsal farklılığın ve cinsiyetci ayrımın önüne çıkartarak ulusal sınırları kaldırma yönünde politikalar geliştirmiştir. Böylece kapitalist yapılanmayı "küreselleşme" kavramı altında saklayarak, çok-uluslu hegemonyayı güçlendirmeyi hedeflemektedir. Bugün sınıfsal ayrım küresel arena'da hala çok güçlü bir şekilde vardır. Dünyanın zenginliklerini kontrol altında tutanlarla onlar için çalışanlar arasındaki ekonomik, kültürel ve sınıfsal farklılık her geçen gün daha da artmaktadır. Cinsiyetçi ayırım da süregelmektedir. Kadınlar hala erkeklerden daha az ücretle çalıştırılmakta, cinsiyete dayalı ekonomik ve sosyal ayrımcılık farklı şekillerde yaşanmaktadır. "İktisadi Adalet" kuramcılarının tüm çabalarına karşın "küreselleşme" olgusu, merkez ülkelerdeki çok ulusların, dolayısı ile zengin ülke ekonomilerinin ve zengin insanların lehine işlemektedir. (Bakırkaş ve Karbuz 2000) Kapitalizm'den başka alternatif olmadığı, sosyalizmin devrini tamamladığı ve başarısız olduğu yolundaki görüşler de neo-liberal politikalarca üretilen öğretilerdir, masum değildirler. Nitekim, son küresel ekonomik kriz, bu görüşlerin birer öğreti olduğunu açıkca göstermiştir. 21. yy. da endüstrileşmenin ve çok uluslu kapitalizmin uygulamaları, küresel ısınma, çevre kirliliği ve gezegenin yok olması tehlikesini beraberinde getirirken, piyasa oyuncularının kolay ve çabuk para kazanma hevesleri ile dünya ekonomisi krizden krize taşımaları, çok uluslu kapitalizmin hala kazanç hedeflerinden şaşmadan rekabetci büyüme ve kaynakları tüketme ısrarcılığı ve duyarsızlığı dehşet vericidir. Uluslar ve toplumlar kendi iç dinamikleri ile neo-liberal ve neo-emperyalist politikalara ve bu kavramlar çerçevesinde değerlendirilen küreselleşmeye karşı direnç noktaları oluşturmaktalar. Örneğin, küreselleşme karşıtları örgütlenmesi, diğer çeşitli sivil toplum örgütleri, bunların arasında Green Peace, siyası arenada "yeşiller" grupları hepsi direnç alanları yaratmaktadırlar. Üniversitelerde böyle direnç alanları yaratılabilir mi? Yaratılmalı mıdır? Üniversite varsa eğer, direnç alanlarını eğitim, öğretim ve araştırma hedeflerini aksatmadan oluşturabilir mi veya onların içinden mi oluşturmalı? Teknoloji ve ona bağlı gelişmeler onu nasıl etkilemektedir?

Yine Lyotard'a göre yükseköğretim hedefinden şaşmıştır. Yükseköğretim idealler değil beceriler öğretmek üzere planlanan bir eğitim olmuştur. Orada da bilgi artık hedef değildir, bilgi bir amaca hizmet eden araçtır. Ona göre bilimde ve yükseköğretimde performans bilginin önüne geçmiştir ve üniversite her gün biraz daha fazla uluslararası güç odaklarının istekleri çerçevesinde şekillenmektedir. Eğitim bundan böyle "Bu doğru mu" sorusuna cevap aramayacaktır, sadece "Bunun yararı nedir?" "Fiyatı nedir?" ve "Satılabilir mi" sorularını cevaplayacaktır. (1997:175) Lyotard'ın bu ağır yargısının doğruluğunu tartmak için çağımızdaki yapılanmaları içinde üniversiteye bir bakalım. Bu süreçte, yani kapitalizm'in 1. aşamasından, neo-emperyalist döneme dek geçen süreçte her alanda durmaksızın gelişen teknoloji özellikle dijital teknoloji, tüm dünyayı doğal olarak "üniversite" yi de hem kavram olarak, hem de kurum olarak değiştirmiştir. Bir kitabın ilk sayfasından, kapak tasarımına kadar sanal ortamda gerçekleştirilebilmesi; tüm metinlerin, hatta unutulmuş veya kayıp metinlerin bile bize bir tuş kadar yakın olması; her türlü bilgi ve iletişim olanaklarının parmaklarımızın ucunda oluşu, bilim ve araştırma adına bulunmaz fırsatlar ve gelişme imkânları yaratmaktadır. Bilim insanlarının, birbirlerinden binlerce kilometre uzaklıkta olmalarına karşın e-posta'lar kanalı ile dakikalar içerisinde iletişim kurabilmeleri, e-dergilerle bilgiyi en çabuk şekilde paylaşabilmek, daha fazla bilgi üretebilmek ortamını sağlamakta. Bu gelişmelerin aynı hızla ve artarak süreceği düşünülürse, ilerde neler olabileceğini hayal etmek bile hayal gücünün sınırlarını zorlamaktır. Bunun yanı sıra, bu teknolojinin getirdiği yenilikler birçok iş alanında "ara eleman" gereksinimi ortadan kaldırmaktadır. Örneğin yer personeli kullanmadan sadece sanal ortamda tüm işlemlerini yapan hava yolları şirketleri ve buna benzer uygulamalar içinde olan diğer başka sektörler bulunmaktadır. Hizmetlerin pek çoğunun salt elektronik ortamda yapılacağı bir dünya'ya doğru gitme sürecinde birçok iş alanının kapanacağı ancak yeni iş olanaklarının da açılabileceğini varsayabiliriz. Bu sebepten üniversitelerde bir takım yeni mesleklerin ve bölümlerinin oluşturulması ve ara eleman yetiştiren bölümlerin farklı bir eğitime yönelmesi de söz konusudur. Kaçınılmaz bir biçimde bu teknoloji öğretim yöntemlerini de değiştirmiş ve daha da değiştirecektir. Görselliğe dayanan, dijital ortamı kullanan öğretim metodları öne çıkacaktır. Bütün bu olumlu ya da olumsuz gelişmelerden geriye dönüşü düşünmek olanaksız ve anlamsızdır.

Dijital teknolojinin yarattığı bilimsel ve akademik ortam, üniversiteyi, uluslararası kalite standartlarını yakalamaya dolayısı ile uluslararası arenade rekabetçi ve mükemmelliyetçi olmaya ve yine uluslararası akreditasyon'a zorlamaktadır. Bu üniversitelerin bir anlamda küreselleşmesi ve evrensel bilimin bir parçası olmaları anlamını taşır ve gereklidir. Ancak küreselleşme kavramının neo-liberal, neo-emperyalist politikalar

açısından bir değerlendirmesinin yapılarak üniversitelerin bu politikalara hizmet edip etmedikleri de irdelenmelidir. Bugün ülkemizde 21. yy.'da üniversite eğitimini şekillendirmekte olan Bologna ve Lizbon süreçlerine yakından bakarak buna bir cevap arayalım.

Sosyal Bilimlerde ve Edebiyat Eleştirisinde hiçbir kavramın "masum" olmadığı inancı kuvvetlidir. Çünkü her söylem gibi, her türlü bilimsel veya ideolojik söylem de kendi mantığının sistemi içerisinde, kendi doğrularını kuran dildir. Bologna sürecine bu açıdan baktığımızda öncelikle bu süreçde getirilen değişikliklerin Avrupa'nın Amerika Birleşik Devletlerini hem örnek alma hem de onunla rekabet edebilme ve dünyanın birinci ekonomisi olma hedefleri ile ilgili olduğunu görürüz. Bu da zaten açıkca dile getirilmektedir. Bu süreçde vurgulanan kültürler arası uzlaşma ve demokratikleşme hedefleri masum ve doğru hedefler olarak sergilenmekle birlikte, bilginin serbest dolaşımını ki buna bilgi transferi de deniyor ve kaliteli iş gücünün dolayısı ile para'nın çok gelişmiş ülkelere girişinin engellenmemesi kısaca "transfer"in tek taraflı olması esastır. Uygulama zaten bunun böyle olduğunu göstermektedir.

Yine Bologna sürecinde vurgulanan "rekabetçi ekonomi" ve "bilgi toplumu"na üretken olarak katılacak eleman yetiştirme hedefleri "istihdam edilebilirlik" yani sektörlerin beklentilerine göre öğrenci mezun etme kriterini en öne çıkarmıştır. Lyotard'ın söylediği gibi ideallere göre (ki Lyotard'ın bu sözü insani değerler anlamında kullandığını düşünüyorum) öğretim ortadan kalkmıştır. Üniversite sanayi iş birliği de yine bu koşullarda ortaya çıkar. Bologna sürecinin getirdiği yenilikler sektörel beklentilerle, akademik beklentiler arasındaki farklılıkları en az'a indirgeme yolundadır. Bu sebep'den örneğin geçen yüzyılın dar "ihtisas alanı" anlayışı geride bırakılmış, öğrencilerin disiplinler arası geçişleri kolaylaştırılarak çok yönlü, çok dilli, birçok alanda birden hizmet vermesi beklenen performans'a dönük mezunlar yetiştirmek hedeflenmiştir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgiyi pratiğe uygulayabilme, yeni durumlarda oluşan problemleri çözebilme becerileri ve ömür boyu eğitim hedefleri çok doğru ve gereklidir. Ancak dikkat edilirse, bunlar salt bireysel performansı artırıcı hedeflerdir. Bunların yanısıra etik değerler ve Lyotard'ın tanımı ile "idealler" öğretilmelidir. Aynı şekilde üniversite-sanayi iş birliği proje'ler yolu ile üniversiteye güç ve para aktarımı ve mezunlara yeni istihdamı sağlamak açısından gerekli ve önemli hedeflerdir şüphesiz. Ancak burada sorun sektörlerin üniversite eğitimi üzerinde daha çok söz sahibi olmaları, tersi olması gerekirken üniversitenin sektörlerin peşinden gitmesidir. Bilim, bilgi, bilimsel araştırma tüm insanlığa hizmet ettiği sürece değerlidir, belli odaklara hizmet eder ve o odakların güçlenmesini sağlar ise hedefinden uzaklaşır. Bugün uluslararası "academia"da bilimsel yayın kabul edilen dergilerin bağlı oldukları endekslerin sahibinin çok uluslu medya ve (artık) endüstri devi Thomson Reuters oluşu da gerçekten düşündürücüdür.

Evrensel ve bütüncül eğitim veren kurum anlamına gelen "Üniversite"nin aslında piyasa ekonomisi içinde hiç yeri yoktur. Üniversite o alana dahil olarak, kuramsal savaş alanını daraltmış, sistemin bir parçası olmuştur. Eğitim, her zaman politik olmuştur. Kaçınılmaz bir şekilde hem ulusal hem de uluslararası politikaların etkisindedir. Gerçeklere hangi açıdan bakıldığı ve hangi tür insan yatiştirilmesi hedeflendiği ile ilgilidir. Üniversite'nin ayrıcalığı ve gücü her dönemde her türlü ideolojik şekillendirilmeye direncinden, yapı-bozucu (deconstructive) olmasından ve özgür düşünce ortamında, eleştirel fikir üreterek koşulsuz direnç alanları yaratmasından kaynaklanmıştır. Bir yerde üniversite, düşüncede, yazıda, konuşmada, edebiyat ve sanatlarda "civil disobedience" (sivil itatsizlik) alanları oluşturulan yerlerdir. Onun dışında bir gücü yoktur.

Çok ilginçtir ki yazımın başında adı geçen, çok uluslu kapitalizmin neo emperyalist politikalarına karşı çıkan onları doğru okuyan bilim adamlarının hemen hemen hepsi sosyal veya beşeri bilimci veya edebiyat-kültür araştırmacılarıdır. Demek ki, halen üniversitelerde "fikir üretme", değer yargılarını sorgulama ortamları bu fakültelerde odaklanmaktadır. Batı'da"Humanities" bizde İnsani Bilimler olarak tanınan bu fakülteler ne yazık ki en az rağbet gören fakülteler arasındadır çünkü iş çevreleri ile sanayi ve ekonomik güçlerle pek ilişki kuramazlar, dolayısı ile mezunlarının büyük paralar kazanma ihtimalleri düşüktür. Ülkemizde, Edebiyat, Fen Edebiyat, Güzel Sanatlar, Beşeri ve Sosyal Bilimler, hatta İlahiyat Fakülteleri adı altında toplanan disiplinlerin hepsi "Humanities" İnsani veya Beşeri Bilim disiplinleri tanımına girerler. Bu disiplinler insan olmanın ne demek olduğunu araştıran, insani durumu her yönüyle spekülatif, analitik ve eleştirel yöntemle inceleyen akademik alanlardır. "Humanities" disiplin olarak mesleki ve profesyonel beceriler yerine, genel kültür ve entellektüel becerilerin kazanıldığı bölümlerden oluşur

Üretimleri kuramsal ve spekülatiftir. Bu yüzden akademisyenleri çok dilli, çok kültürlü (multi-cultural), çok disiplinli (multi-disciplined) yetişmek zorundadır. Ancak İnsani Bilimler de son yıllarda çok uluslu kapitalizmin büyüme politikalarından ciddi bir şekilde etkilenmektedir.

Türk üniversitelerinde bilim yaşamı 20. yy.'ın başında Batılılaşma hareketi ile yüzünü ilk kez Batı bilim ve entellektüel yaşamına döndüğü zaman o ülkelerin birikimleri karşısında bir güvensizlik dönemi yaşamıştır.

Ünlü feminist ve çevreci bilim kadını Gayatri Chatravorty Spivak Death of a Discipline (2003) (Bir Disiplinin Ölümü) adlı kitabında ABD yayın ve çeviri politikalarının soğuk savaş döneminde oluşturulan siyasi görüşler çerçevesinde edebiyat ve özellikle karşılaştırmalı edebiyat araştırmalarının yapılmasını ve dolayısı ile kültürler arası iletişimi, bazı konuları (Marksizm gibi), yasaklayarak ve bazı konulara yeni öğretiler ekleyerek engellediklerinden söz eder. Buna karşı yeni bir vizyon geliştirmek zorunludur Spivak'a göre. Diğer yandan birçok sanat kuramcısı, sanat'da biçim ve tür sınırlarının yok olmasını estetiğin kültür ve üretim endüstrisinin eline geçmesine bağlamaktadır. Lyotard'a göre estetik üretimi Amerika Birleşik Devletleri kendi popüler kültür ürünlerini tüm dünyaya satarak, dünya üzerindeki kültürel hegemonyasını güçlendirmek üzere kullanmaktadır. Örneğin, John Storey popüler kültür'ün işlevini şöyle tanımlar:

"[İnsanları] gerçek kültür'den uzaklaştırmak aracı olarak ve yine insanları kapitalist kültür endüstrisinin ticari ve ideolojik emellerine hizmet edebilir hale getirmek için kullanılan bir kültür[dür] (1997:202)"

Spivak'ın sözünü ettiği yeni vizyon, insani bilimlerin her alanında (tarih, felsefe, psikoloji, sosyoloji, edebiyat, sanat, diller ve dinler) evrensel insan olma durumu ile ilgili analize dayalı, eleştirel ve bilimsel düşünce yöntemleri ile, yapı-bozucu ama aynı zamanda yenilik getirici, yaratıcı ve stratejik görüşler üretmek olmalıdır. Veriler yeniden yorumlanmalı, öğretiler sorgulanmalı, doğruların neye göre doğru oldukları saptanmalı ve yeni değerler ve stratejiler geliştirilmelidir. Sanat ve Edebiyat ihmal edilmemelidir. Onlar birer başkaldırıdır. İçinde bulundukları koşullara karşı çıkarak, daima daha iyi bir yaşama işaret ederler.

Marcuse'a göre en azından tahammül edilmez koşulları tahammül edilir yaparak var oluş acısını unuttur (dukları) (1997:107-8) için onlardan vaz geçmememiz gerekir.

Eleştirel ve sorgulamacı düşünce, hatta spekülatif ve felsefi düşünce hiç şüphesiz "insani bilimler" alanlarının tekelinde değildir. Tüm pozitif bilimler de sorgulamacı ve eleştirel yaklaşımla başlar, hatta spekülatif ve felsefi düşünce fen bilimlerinin de temelidir. Spekülasyon'dan, hayalden kuram'a kuram'dan ispatlamaya uzanan bir yol vardır. Fen bilimlerinin ürünleri "insani bilimler"inkinden farklıdır, teknolojik gelişmeye dayanır. Ancak bu ürünlerin kullanımında insani değerlerden uzaklaşmak tehlikesi evrensel ekonomik sistemde fazlası ile vardır. Tüm pozitif bilimlerin başkaldırısı buna olmalıdır. Her alanda bilim, etikle ve ideallerle el ele olmak zorundadır.

Cumhuriyetin ilk yıllarındaki bu taklitçilik dönemi "intihal" olaral suçlamak yerine, bunu 16. yy. Avrupa Rönesans'ında yaşanan "imitation" taklit ederek öğrenme dönemine benzetmek gerekir. Ama, artık Türk üniversitelerinde bilim her alanda taklit dönemini bitirdiği gibi birikim sürecini de tamamlamış ve yaratma "innovation" sürecine geçmiştir. Artık Türk Bilim'i Batı taklitçiliğinden ve Batı'nın önderliğinden kendi varlığını kanıtlamak ve belkide bu yolda yapı-bozucu olmak dönemine geçmek zorundadır, bulgularını da ülke ve özgür dünya için kullanmalıdır. Hedeflerini doğru saptamalı ve onları demokratik üniversitelerin "özgür düşünce" ortamlarında ve bir lider tavrı ile gerçekleştirmelidir. Ancak istenilen demokratik özgür düşünce ortamının en azından üniversitelerde nasıl yaratılabileceği belki de başka birçok yazının konusu olabilecek kadar tartışmalıdır.

Kaynakça

1- Bakırtaş T., Karbuz S. "Globalization, Development and Poverty in the 21th Century" İktisat, İşletme ve Finans (No:177) Aralık, 2000, (s.32-48)
2- Eagleton, Mary. (2003) Feminist Theory. Oxford: Blackwell.
3- Mc. Caffery, Larry. (ed.) (2003) Storming the Reality Studio (1991) Duke University Press.
4- Spivak,C. Gayatri. (2003) Death of a Discipline. Columbia University Press.
5- Storey, John. (1997) An Introduction to Cultural Theory and Popular Culture. London: Prentice Hall.

ÜNİVERSİTELERİN YENİDEN YAPILANMALARININ KISA TARİHÇESİ

Prof.Dr. Halil İbrahim ÜLKER

Atılım Üniversitesi
İşletme Fakültesi Dekanı

Üniversiteler, uygarlığın merkezi, refahın kaynağıdır. Bilim-kültür ve teknolojinin taşıyıcısıdırlar. Bu nedenle üniversitelerimizi zamanın gereklerine uygun duruma getirmek, onların gündelik yönetiminin önemini aşan bir görevdir.

J.G. Wissema

Sosyal kurumlar toplumsal ihtiyaçları karşılamak üzere oluşturulurlar. İhtiyaçlar değiştikçe kurumlar da bir dizi değişikliğe uğrar. Eğitim kurumları da bu kapsam içinde bulunmakla birlikte; eğitimin toplumu değiştirmek gibi ayrı bir misyonu söz konusudur.

Eğitimin, bireysel ve toplumsal açıdan; psikolojik, sosyal, siyasi, ekonomik amaç ve görevlerinden bahsedilir. Toplumsal farklılıklara karşı, eğitim kademeleri açısından genel kabul şöyledir:

İlköğretim : Temel vatandaşlık bilgileri ve ulusal değerler.
Ortaöğretim : Yaşama ve yükseköğretime hazırlık.
Yükseköğretim : Evrensel bilgi, değer ve beceri kazandırma.

Bu yaklaşım, 20. yüzyıla kadarki ulus devlet, sanayi toplumu aşamasına ait bir anlayıştı. Bugünün eğitim-öğretimi ise, halen dönüşümünü tamamlamamış olmasına karşın çok farklı bir noktada yoğunlaşmaktadır. Eğitimin geçirmekte olduğu bu dönüşüm önemli ölçüde yükseköğretimde de yaşanmaktadır.

Günümüzde yükseköğretimin üçüncü kuşağa döğru evrildiği söylenmektedir. Nedir bu üçüncü kuşak üniversite ve buraya nasıl gelinmiştir? Eğitim ve onların yürütme kurumu olan okullar, toplumsal formasyona, üretim ilişkilerine ve iş bölümünün gelişme derecesine paralel bir evrim geçirmişlerdir. Yukarıda belirtildiği gibi yükseköğretim ve toplumsal gelişmeler paralelinde yeniden yapılanmaktadır. Bugün dünya ve Türkiye tam da bu noktada bulunmaktadır. Nitekim, 9. Kalkınma Planı, YÖK Yükseköğretim Strateji Raporu, TÜSİAD Yükseköğretim Raporu gibi ilgili tarafların gündeminde, bu yeniden yapılanmanın gerekliliği tartışılmaktadır.

Yükseköğretimin tarihteki dönüşümünü üç aşamada incelemek yararlı olacaktır.

1.Sanayileşme Öncesi Dönem (Feodal Dönem)

İlkel komünal toplumlardan günümüze kadar eğitim, kuşaklar arası bir arakayışı işlevi üstlenmiştir. Toplumlar, kendilerini yeniden üretmek amacıyla her türlü kültürel birikimlerini; eğitim aracılığıyla yeni kuşaklara aktarmıştır (Ülker, 2001). Yükseköğretim de bu işlevi daha üst düzeyde ve evrensel biçimde yapmaktadır. Bu döneme ait çeşitli yükseköğretim uygulamalarına rastlandığı için, standart bir üniversite yerine farklı örneklerden söz etmek yararlı olacaktır.

Mısır ve Mezopotamya'da "yaşamı güvenilir ve rahat kılma" ve "dünyayı anlama"ya yönelik çabalar, aritmetik geometri, astronomi ve tıp alanlarında bilgi üretiminde olanak sağlamakla birlikte dinsel düşünüşün egemenliği altında olmuştur. Eski Yunan'da dinsel düşünüşün bir aşaması olan mitolojik düşünüşten döneme özgü toplumsal ve siyasal örgütlenmenin temelinde yatan felsefi düşünüşe geçilmiştir (Tural, 2004, 56).

Ortaçağ Avrupası Hristiyan dininin etkisiyle, dinsel dogmaları, akıl yoluyla açıklama çabası içinde olmuştur. Bu kapsamda bilim, incilin izin verdiği ölçüde ve gündelik yaşamın gereklerini karşılayacak biçimde yapılan bir uğraşı olmuştur. Bu bağlamda üniversite ortaçağ bölünen ve yerelleşen uygarlığının önemli bir ürünü olmuştur (Tural, 2004, 57). Batıda Kilise-Okul ilişkisini, Osmanlıda Cami-Medrese şeklinde görmek mümkündür. Osmanlı skolastiği içinde din, felsefe ve bilim ilişki daha farklı durumda değildi. Yani doğuda da baskın referans islamiyetti (Timur, 2000, 38-39).

Batılı üniversiteler, sanayi toplumlarının yarattığı "kapitalist üniversite" niteliğine bürünmeden önce en büyük değişikliğe, Avrupada mutlak monarşilerin kurulması ve giderek ulusal bilinçlerin oluşması yoluyla uğradılar. Mutlak monarşilerin XV. yüzyıldan XVII. yüzyıla kadar uzanan bir süreç içinde oluştukları kabul edilirse; bu dönem içinde üniversiteler iki önemli değişime uğramıştır. Bunlardan birincisi, üniversiteler, giderek siyasi otoritenin kontrolü altına girmeleridir. O zamana kadar daha çok kiliseye bağlı olan üniversiteler, artık devletin artan ihtiyaçlarına yanıt vermeye, devlete memur yetiştirmeye başlamışlardır. İkinci önemli değişim ise, özellikle orta sınıfa mensup öğrencilerin aşırı talepleriyle, üniversitelerin nüfusunun olağan üstü artmasıdır (Timur, 2000, 57-58).

2. Aydınlanma (Sanayi) Dönemi

15. yüzyılın insanlık tarihinde yeni bir dönemi başlattığı kabul edilir. İstanbul'un fethiyle başlayan bilim ve teknikteki buluşlar, coğrafi keşifler, matbanın icadıyla yazılı kültüre geçiş, hümanizm hareketleri ve nihayet dinde reform bu dönüşümün kimi örnekleridir. Erasmus, Luter, Calvin dini konularda, Kopernik, Ramus, Galile, Descartes, Huygens matematikte pozitif bilimin temelini attılar. Bütün bu çalışmalar eski Yunan'dan kalma Akademilerin yeniden düzenlenen ortamları içinde gerçekleşti. Uygulamalı bilimlerin ortaya çıkışı kilisenin üniversite üzerindeki nüfusunu iyice azalttı.

Elitist toplumlarda eğitim, seçkinlere yönelikti ve daha çok toplumda bir statü elde etmek için kurgulanırdı. Gelişen burjuvazi ve dönüşen toplum ihtiyaçları, üniversiteyi, bir sınıf aracı olmaktan çıkarttı. Giderek Fransız Devrimi, üniversite anlayışında tamamen yeni ufuklar açtı. Diğer taraftan Bacon, doğayı doğrudan tasarımlamakla yetinmeyip kontrol etmeyi hedeflemiştir. Böylece eski yunandan beri olguların metafiziksel nedenini açıklamak için kullanılan "niçin" sorusu yerine "nasıl" sorusunu sormuştur. Böylece pozitivist yaklaşım büyük ivme kazanmış ve üniversitelerin kulvarı netleşmiştir (Bozkurt, 2000,8).

Bu dönemde Fransa'da Emperyal Üniversitesi, Almanya'da Humboldt Üniversitesi, İngiltere'de Civie ve Manchester Üniversitesi iyi örneklerdir. Tipik özellikleri nedeniyle Humboldt örneği aydınlanma üniversitesinin ilk temsilcisi olarak incelenmeye değer. Nesnel sistematik deneyler yapıp sonuçları "kanun" olarak ifade etme, bilim sonuçlarını teknolojiye çevirmek gibi çağdaş, akademik işler başarılmaya başlanmıştır. Otoriteye güvenmek yerine akılcı ve nesnel davranış, bilimsel yöntemler, (özellikle de gözlem ve kontrol) öne çıkmıştır. Humboldt Üniversitesinin diğer önemli özellikleri ise şöyle sıralanabilir (Wissema, 2009,17-20):

- Latincenin terk edilerek ulusal dilde eğitim yapılması.
- Uzmanlığın esas alınarak tek tek bilim dallarının fakülte olarak örgütlenme, yönetsel örgütlenmenin rektör, senato, dekanlık gibi bugünkü şemaya benzer biçimde gerçekleşmesi.
- Öğrencilerin bağımsız davranış kurmalarının özgür kılınması.
- Devlet bütçesinden finanse edilen bir harcama düzeni.

Kısaca Aydınlanma döneminde, Israel ve Englightenment'in işaret ettiği gibi; eğitimin önemli bir öncelik ve refah elde etme aracı olduğu keşfedildi(Israel ve Englightenment, 2006).

Alman ve Fransız Üniversitelerindeki gelişmelere bazı bakımlardan benzer bir evrim Anglosakson Üniversitelerinde de yaşanmıştır. Bu ülkeler üniversitelerini, Fransızların pozitivist, Almanların idealist , metodlarına karşı, amprik ve pragmatik yaklaşımla ve bütüncü bir temelde kurdular (Timur , 2000, 158) Esasen bir İngiliz kolonisi olarak kurulan Birleşik Amerika, yükseköğretim kurumlarını İngiliz tarzı "kolej"ler olarak başlangıçtan itibaren Kıta Avrupasından farklı oluşturmuştur. Nitekim Amerikan Üniversiteleri 3. Kuşak denilen modele uygun ilk dönüşümü gösteren örnekler olmuştur.

3. Üçüncü Kuşak Üniversiteleri (Enformatik Dönem):

Fransız Devrim sonrasında kazanılan sosyal ve siyasi haklar, ulus devlet örgütlenmesi, kitlesel üretim tarzı, demokratikleşme, yönetin-yönetilen ilişkilerindeki gelişmeler vd. (Şaylan,1995,15-16) belirli bir Yükseköğretim modeli geliştirmiştir. Uzun süre işlevsel de olan bu tarz üniversiteler, özellikle 1976 petrol krizi sonrasında bir dizi küresel basınç altında kalarak yeniden evrimleşmeye başlamıştır. Şimdi yükseköğretimin yeniden şekillenmesini gündeme getiren faktörleri kısaca görelim.

a) 1980 küresel kriz nedeniyle devletin küçülmesi ve eğitimin kamu görevi olmaktan çıkartılması. (Kamusal görev alanın daralması, yaygın özelleştirme ve deregülasyon politikaları) (Ercan, 1998,64)
b) Öğrenci sayısındaki patlama şeklindeki artış (Bu artış, hem toplam nüfusun çoğalmasıyla, hem de eğitim talebinin artışıyla oransal bir yükselmeyle ilgilidir).
c) Eğitim uygulamalarının arkasındaki psikoloji kuramlarının değişimi. Davranışsal teori yerine yapısal kuramın geçmesi. (Öğretmen ve bilgi odaklılık yerine, öğrenci ve uygulama odaklı anlayış).
d) Disiplinler arası çalışma, yaratıcılık ve toplumla ilişkilerin öne çıkması
e) Küresel rekabet ve yaratacılığın önem kazanması.
f) Girişimci ve toplum merkezi olma çaba ve zorunluluğu

Yukarıda anılan faktörlere başkaları da eklenebilir. Ancak önemli olan üniversitelerin yeni model arayışlara girmiş olmalarıdır. Türkiyede yükseköğretimin işleyişine bir başka makale konusu olduğu için burada hiç değinilmemiştir. Ancak Yüksek Öğretim Kurumu tarafından hazırlanan Türkiye'nin Yüksek Öğretim Stratejisi adlı raporda da (YÖK, 2007/1) yukarıda anılan değişiklikleri kapsayan bir strateji belirtilmektedir.

Özetleyecek olursak ikinci kuşak üniversitelerin özellikleri:
- Temel Bilimsel Araştırmalar yapmak.
- Tek disiplinli eğitim ve araştırma yürütmek.
- Kapalı sistem gibi çalışmak.
- Bölge öğrencilerine hizmet vermek.
- Esitist hizmet sunmak.
- Standart eğitim programları izlemek.
- Ulusal dili eğitim dili olarak kullanmak.
- Finansmanını ağırlıklı olarak kamu maliyesine yaptırmak şeklinde sıralamak mümkündür (Wissema,2009,39).

Oysa 1980 sonrası ortaya çıkmaya başlayan 3. Kuşak Üniversitelerin özellikleri bir dizi değişimi içerir. Şöyle ki;

- Üniversitenin üç temel görevi eğitim-öğretim, araştırma-yayın, bilgi kullanımı, toplumsal sorun çözmedir.
- Araştırma ve eğitim etkinlikleri çok disiplinlidir.
- Yönetim yapısı ve çalışma şekli açık sistem uyarıncadır.
- Hedef kitleleri, öğrenciyi aşacak biçimde çok genişletilmiştir. (Ar-ge birimleri, endüstriyel kuruluşlar, yatırımcılar, profesyonel hizmet sunucular, meslek kuruluşları, diğer üniversiteler vd)
- Bütün öğeleriyle küresel rekabete açıktır.
- Kitlesel ve kozmopolit niteliktedir.
- Bilgi kullanımı, sorun çözme, yaratıcılık becerileri çok önem kazanmıştır.
- Doğrudan finasman ve devletle ilişkileri zayıflamıştır.
- Ulusal olmaktan çok küresel niteliktedir. ve eğitim dili İngilizcedir.
- Örgütlenmesi post-fordist (yatay örgütlenme) şeffaf ve müşteri odaklıdır.

Yukarıda sayılan özellikler benimsenir ya da reddedilir. Ancak dünyadaki yükseköğretimin şuanda yöneldiği stratejiler bu doğrultudadır. Önemli olan Türk üniversitelerinin ülke çıkarları ve küresel rekabet içerisinde en fonksiyonel hale getirilmesidir.

KAYNAKÇA

1- Bozkurt, Veysel, (2000) Enformasyon Toplumu ve Türkiye, Sistem Yayıncılık, İstanbul
2- Ercan, Fuat, (1998), Eğitim ve Kapitalizm, Bilim Yayıncılık, İstanbul
3- Israel, Y. L. (2006), Philosophy, modenity and the eman apation of man. Oxford Ünv. Yayınları.
4- Şaylan, Gencay. (1995), Değişim Küreselleşme ve Devletin yeni işleri, İmge Yayınevi, Ankara
5- Timur, Taner, (2000) Toplumsal değişme ve üniversiteler, İmge Yayınevi, Ankara
6- Tural, Necla.(2004) Küreselleşme ve Üniversiteler, Kök yayıncılık, Ankara
7- Ülker, H. İ (2001) Eğitim ve Kamusal Alan A.İ.B.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.
8- Wissema, J. G. (2009) Üçüncü Kuşak Üniversitelere Doğru, Çeviren, Nurhalp Devrim. Taciser Belge, Yayıncılık, Matbaacılık, İstanbul
9- YÖK, (2007) Türkiye'nin Yükseköğretim Stratejisi, Yayın No: 2007-1 Meteksan, Ankara

Atılım Üniversitesi Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dekanı **Prof.Dr.Yüksel Bingöl** *ile* **"GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ"** *üzerine yaptığımız söyleşiyi sunuyoruz.*

Prof.Dr.Yüksel Bingöl

Atılım Üniversitesi Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dekanı

Güzel Sanatlar, Tasarım ve Fakültesi'nin kuruluşundan bahseder misiniz?

Atılım Üniversitesi Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi 2007/11265 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 02.02.2007 tarihinde kurulmuş, dört yıllık örgün eğitim-öğretim veren bir yükseköğretim kurumudur.

Fakültemiz 2007-2008 öğretim yılında İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı, Grafik Tasarımı, Moda ve Tekstil Tasarımı bölümleri ile eğitim-öğretime başlamıştır. 2009-2010 öğretim yılında Endüstri Ürünleri Tasarımı ve Mimarlık bölümleri eğitim-öğretime açılmıştır. Önümüzdeki yıllarda Görsel İletişim Tasarımı, Sinema, Animasyon, Seramik ve Cam, Plastik Sanatlar, Müzik ve Tiyatro bölümlerinin eğitim öğretime açılması için hazırlık yapılmaktadır. Fakültemiz özel yetenek sınavı ile; İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümüne: 60, Grafik Tasarımı Bölümüne: 40, Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümüne: 40, Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümüne: 20, merkezi sınav sistemi ile Mimarlık Bölümüne: 20 öğrenci almaktadır.

Özel yetenek sınavlarına ön kayıt yaptırabilmek için adayların o yıl ÖSS'ye girmiş ve ÖSS-EA -1, ÖSS-SAY-1, ÖSS-SÖZ-1, ÖSS-DİL puanlarından herhangi birinden en az 145 ve üstünde ÖSS puanı almış olmaları ve sınava girebilmek için adayların ilan edilen tarihleri arasında ÖZEL YETENEK SINAVLARI için ön kayıt yaptırmaları şarttır.

Eğitim sisteminizde öncelikleriniz nelerdir?

Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi; İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı, Moda ve Tekstil Tasarımı, Grafik Tasarımı, Endüstri Ürünleri Tasarımı, Mimarlık, Görsel İletişim Tasarımı gibi değişik sanat, tasarım ve mimarlık alanlarında Türkiye'nin ihtiyacı olan, Türkiye'yi yurtiçinde ve yurtdışında başarı ile temsil edebilecek, endüstrileşme ve küreselleşme sürecinde kendi kültür ve sanat değerlerimizden ilham alan, sorunların çözümünü kaynağında arayabilen, dünya kültürü ile bütünleşecek çok yönlü, üretken, çağdaş sanatçı, mimar ve tasarımcılar yetiştirmeyi kendine amaç edinmiştir.

Hızlı bir kentleşme süreci yaşanan Ülkemizde, çevre ve iç mekan tasarımı, bu mekanlarda kullanılan donatım ürünleri yeterince işlevsel olmadığı gibi, kültürel kimliğimizi yansıtan estetik unsurlardan da yoksundur. Bu nedenle Fakültemiz, Türk insanının ergonomik ölçülerine uygun, kültürel kimliğimizi yansıtan estetik mekanlar ve ürünler tasarlayabilecek, sektörün ihtiyacı olan nitelikli iç mimar ve çevre tasarımcıları yetiştirecektir.

Yaşamın her alanında etkinleşen görsel iletişim, geniş istihdam ortamlarının yaratılması ve bu alanda iyi yetişmiş grafik tasarımcı ihtiyacını da beraberinde getirmektedir. Fakültemiz, bu gereksinimleri karşılamak için, grafik tasarım alanına giren konularda, araştırıcı ve yaratıcı güce sahip, yeniliklere açık, kültürlü, yetenekli, estetik duyarlıkları gelişmiş, teknik bilgi ve becerilerle donatılmış, akıl ve sezgi yolu ile görsel imgeler yaratabilen grafik tasarımcılar yetiştirecektir.

Fakültemizin önemli amaçlarından biri de; moda tekstil ve hazır giyim alanlarında bireyselliğe dayanan tüketici talep yapısından dolayı ürün çeşidi bol ve hızla değişen bir tasarım çeşitliliği gösterdiğinden, bu değişikliği önceden yakalayabilecek, Türk tekstil sektörünün ihtiyacı olan markalaşmaya katkıda bulunacak nitelikli moda ve tekstil tasarımcıları yetiştirmektedir. Fakültemiz, çağdaş eğitim anlayışının gereği olarak verilecek akademik eğitimle sınırlı kalmayarak, Türk kültür ve sanatının

tanıtılması, pazarlanması ve dünya kültürü ile bütünleşmesi için, uluslararası yaz okulları açmayı, uluslararası sanat sempozyumları, sanat gösterileri düzenlemeyi, içinde yaşadığı çevrede yapılan sanatsal ve kültürel etkinliklere yoğun olarak katılarak, öncü bir görev üstlenmeyi de kendine amaç edinmiştir.

Fakültenizi, diğer güzel sanatlar fakültelerinden farklı yönleri nelerdir?

Fakültede verilecek eğitim-öğretimle, kültür ve sanat değerlerimizden ilham alan, sorunların çözümünü kaynağında arayan, dünya kültürü ile bütünleşen, çok yönlü, üretken, yaparak ve yaşayarak öğrenme ilkesini benimsemiş çağdaş bireyler yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Fakültemiz ders programları "multidisipliner" bir anlayışla programlanmıştır:

Ders müfredatları, üçüncü yıldan başlayarak ;" Fırsat Eğitimi " ilkesine dayalı "Üniversite-Sanayi İşbirliği" anlayışı içinde, sektörle bütünleşmeye olanak verebilecek, öğrencilerin kendi yetenekleri doğrultusunda gelişmesini amaçlayan bir yapıda programlanmıştır. Bölümlerin müfredat programları, %40 oranında genel kültür ve mesleki kuramsal derslerden, %60 oranında mesleğe yönelik bilgi ve beceri kazandıran sanat ve tasarım içerikli atölye, stüdyo ve proje çalışmalarından oluşur.

Fakültemiz bölümlerinde genel kültür ve sanat kültürü veren kuramsal dersler ortak, meslek formasyonu veren dersler ayrı programlanmıştır. İkinci sınıftan itibaren alana yönelik kuramsal ve uygulamalı dersler çeşitlendirilerek, öğrencilerin bireysel tercihlerinde gelişebilmelerine olanak sağlanmıştır. Öğrencilerin farklı alanlara uyum sağlayabilme yeteneklerini ve ekip çalışma ruhunu geliştirmek için, üçüncü yıldan itibaren seçmeli dersler ve seminerlerle müfredat programı daha da zenginleştirilmiş, YAN DAL ve İKİNCİ DAL öğrenim yapma olanağı sunulmuştur.

Ayrıca, Hayat Boyu Eğitim (LLE) Programı çerçevesinde AB-ülkeleri ile öğrenci değişim programlarına katılarak öğrencilerimize uluslararası deneyim ve bilgi görgü geliştirme imkânları da sunulmaktadır. Programda yer alan dersleri desteklemek, eksik kalan konuları tamamlamak , öğrencilerin vizyonunu geliştirmek için üçüncü yıldan itibaren bölümler, her yıl seçmeli dersler açar, seminer ve konferanslar düzenler. Eğitim-öğretimi sürekli denetime ve gelişmeye teşvik etmek için, öğrencilerin yıl içinde yaptıkları sanat, tasarım ve proje çalışmaları yıl sonunda sergilenir.

Fakültenizin hedeflerini sıralar mısınız?

Fakültede verilecek eğitim-öğretimle, kültür ve sanat değerlerimizden ilham alan, dünya kültürü ile bütünleşen, çok yönlü, üretken, yaparak ve yaşayarak öğrenme ilkesini benimsemiş öğrenci odaklı eğitim ile adaptasyon yeteği yüksek, ekip çalışması yapabilen, teknolojiyi iyi kullanabilen, yabancı dil bilen çağdaş sanatçı ve tasarımcılar yetiştirmeyi ve mezunlarımızın Türkiye'de üreticilerin sanat ve tasarım sorunlarına çözüm getirmesini amaçlıyoruz!

Fakültemiz, uluslararası yaz okulları açmayı, uluslararası sanat sempozyumları, konferanslar, sanat gösterileri düzenlemeyi, içinde yaşadığımız çevremizde yapılan her türlü sanatsal ve kültürel etkinliklere etkin katılarak, öncülük yapmayı da kendine görev saymaktadır.

Günümüzde sanat ve tasarım çok önemli ekonomik bir sektör olmuştur. Bu sektörden en büyük payı gelişmiş ülkeler almaktadır. Türkiye bu sektörden pay alamadığı gibi, ithal ettiği sanat eserleri, tasarım ve telif hakları için milyar dolarlar ödemektedir. İhraç edilen Türk endüstri ürünlerinde yapılacak daha estetik tasarımlarla hem bu ürünlerin pazar payları artacak, hem de ürünlerin yüksek fiyatlara satılması mümkün olacaktır. Türkiye, öncelikle tekstil, seramik, mobilya, beyaz eşya, otomotiv ve yapı malzemeleri gibi sektörlerin acil ihtiyacı olan markalaşma ve tasarıma kaynak olabilecek derin kültürel ve sanatsal zengin bir altyapıya sahip olduğu kadar, Asya ile Avrupa arasında yeni etkileşimlere açık ve marketing olacak konumdadır. Binlerce yıldan beri Dünya medeniyetlerine ev sahipliği yapmış, çağdaş kültürlere ilham kaynağı olmuş Anadolu ve Akdeniz bu yeni sektörler için de ilham kaynağı olacak alt yapıya ve üstün nitelikli insan potansiyeline sahiptir. Yetenekli gençlerimiz tasarım ve sanat alanlarında eğitildiğinde, Türkiye de bu sektörlerden hak ettiği payı en kısa zamanda alacaktır. Bu nedenle, fakültemiz Türkiye'nin tasarım sorunlarının çözümüne katkıda bulunacak nitelikli tasarımcılar yetiştirmeyi ve ürün tasarımlarında ve markalaşmada bir misyon üstlenmeyi kendine amaç edinmiştir.

Güzel sanatlar fakültesi bölümlerini seçmek isteyen üniversite adaylarına nelere dikkat etmelerini önerirsiniz?

Güzel sanatlarda öğrenim yapmak isteyen adaylara öncelikle, kendilerini yetenekli gördükleri, sevdikleri, başarılı olacakları ve onları mutlu edecek alanı seçmelerini öneriyorum. Güzel sanatlarda yeteneği olmayan, sanatı ve tasarımı bir yaşam tarzı olarak görmeyen adaylar, eğitim-öğretimde beklen başaraıyı gösteremedikleri öğrenimlerini yarıda bırakıyorlar, mezun olsalar bile, iş yaşamında başarılı olamıyorlar!

Fakültenin akademik yapısı ve akademik kadrosundan söz eder misiniz?

Fakültemizde kadrolu ve tam zamanlı 12 öğretim üyesi vardır. Bu öğretim üyeleri kendi alanlarında uzmanlaşmış, uzun yıllar, yurtdışında, Hacettepe,Gazi, Akdeniz, Ankara ve Ortadoğu Teknik Üniversitelerinde görev yapmış, yüzlerce öğrenci ve öğretim üyesi yetiştirmiş nitelikli bir kadrodur: Kurucu Dekan olarak ben, Gazi, Ankara, İstanbul, Berlin Güzel Sanatlar, Berlin Hür Üniversitelerinde ve Kassel Güzel Sanatlar Akademisi'nde öğrenim görmüş, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nin kuruluşunda görev almış, ilk olarak Türkiye'de İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü kurmuş, Gazi Üniversitesi Resim-İş Eğitimi Bölümünü yeniden yapılandırmış, Gazi Resim Heykel Müzesi'ni, Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesini ve Serik Meslek Yüksek Okulunu kurmuş, yüzün üzerinde sanatçı öğretim elemanı yetiştirmiş, deneyimli bir öğretim üyesiyim. Diğer öğretim üyelerimiz de, deneyimli, benzer niteliklere sahiptirler. Fakültemizin öğretim kadrosu mevcut öğretim üyelerimizle sınırlı değildir: Öğrencilerimizle yapacağımız proje ve seminer çalışmalarında alanlarında uzmanlaşmış sanat ve tasarım adamlarından, hatta ustalardan yararlanmayı planlıyoruz. Bu nedenle, Sanat ve Tasarım alanında deneyimi ve söyleyecek sözü olan herkese kapımız açıktır ve bizim hocamızdır!

Türkiye'deki güzel sanatlar eğitimini nerede görüyorsunuz?

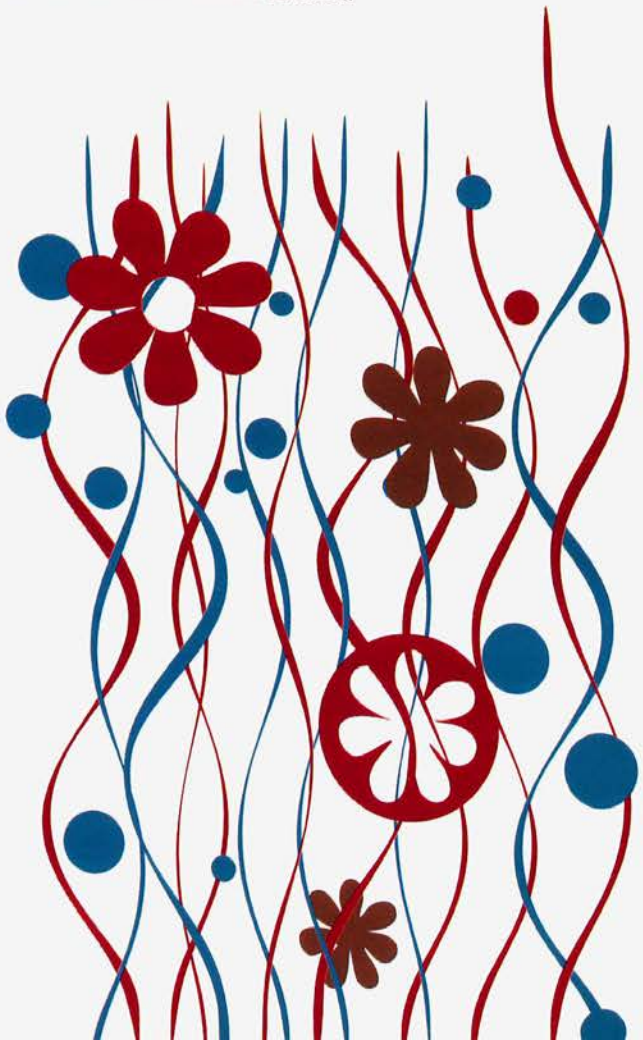
Türkiye güzel sanatlar ve eğitiminde üyesi olmak istediğimiz AB ülkeleri ve müttefikimiz olan ABD ile karşılaştırıldığında çok, çok gerilerdedir. Türkiye, sanatın ekonomik bir faktör olduğunun farkında bile değildir. Mona Lisa tablosunu görmek için her yıl Paris'e 6 milyon turist gelmektedir. "Mickey Mause" filminin yılık getirisi 6 milyar Dolardır. Fransız tekstilinin diğer ülkelerin tekstil ürünleri ile daha iyi rekabet edebilmesi için, Fransızlar ilk tekstil tasarım okulunu daha 1462 yılında Liyon'da kurmuşlardır. Üniversitelerde çok sayıda güzel sanatlar fakültesi açılmasına rağmen, sanat henüz kendine bir yer bulamamıştır. Plastik sanatlar ve tasarım gerek genel bütçeden gerekse üniversitelerin araştırma bütçelerinden teşvik alamıyorlar. Çünkü sanatı, "SANAT" olarak değil, bilim olarak görme eğilimi var.

Hayal kurmayan toplumlar, yaratıcı olamazlar. Yaratıcı olamayan toplumlar da büyük buluşlar yapamazlar. Avrupa bugün bilim ve teknolojide geldiği yeri, Rönesans'da sanata verdiği önem borçludur. Almanya'da her okulda birkaç piyano ve resim atölyesi vardır ve sanat eğitimi, matemeatik ve anadil eğitiminden daha önemlidir. Bu önemi vurgulamak için,

Atatürk; "Türkiye Cumhuriyeti'nin Temeli Kültürdür" demiştir.

Hocam, görüşlerinizi bizimle paylaştığınız için teşekkür ederiz.

Röportaj: Aslıhan Ersan Karaca

KÜRESELLEŞME VE YÜKSEKÖĞRETİM

Prof. Dr. Ramazan Aydın

Atılım Üniversitesi
Mühendislik Fakültesi

Kürselleşme olgusu, günümüzde çoğu toplumları ama özellikte az gelişmiş ve gelişmekte olanları şekillendirmekte, değiştirmekte ve hatta dönüştürmektedir. Bu olgu temelde yaşamı etkileyen ve yönlendiren unsurların uluslararası boyut kazanmasıdır; yani siyasetin, ekonominin, finans pazarlarının, eğitimin, kültürün, sosyal dinamiklerin ve tüm entelektüel unsurların dünya genelinde etkin biçimde etkileşmesi ve bütünleşmesidir.

Bu değişimi son 25-30 yıldır yoğun biçimde yaşayan sanayileşmiş ülkelerin yeni kalkınma anlayışı; bilginin üretilmesini, onun sistematize edilmesini, ona hızlı bir biçimde ulaşılmasını ve paylaşılmasını, sürekli güncelleştirilmesini ve amaçlar doğrultusunda kullanılmasını öne çıkarmaktadır. Söz konusu bilgiye ihtiyaç nedeniyle doğan "Bilgi Toplumu"; bilgiyi üretecek, işleyecek ve değerlendirecek bir kapasitenin yaratılması hedefini taşımaktadır. Bir toplumun bu hedefe ulaşma çabalarında, yani bilgi toplumu olma yolunda, itici ve işlevsel rolü kuşkusuz yükseköğretim kurumları üstlenmek durumundadır. Çünkü sürecin başarılı ve sürdürülebilir olması, toplumların geleceği olan gençlerin buna sahip çıkması ile olanaklıdır.

Küreselleşen dünyada, yükseköğretim de giderek ülkelere özgü bir etkinlik olmaktan çıkmaktadır. Genç nüfusun yüksek olduğu gelişmekte olan ülkelerden, gelişmiş ülkelere yönelik aşırı yükseköğrenim talebi karşısında, bu ülkelerin yükseköğretim sistemleri, öğrenci hareketliliğine giderek daha açık hale gelmektedir. Bir başka deyişle, yükseköğretim sürekli olarak uluslararası boyut kazanmakta, kısa süreli öğrenci ve akademik personel hareketliliğinin yanında; lisans ve lisansüstü öğrenim için yabancı ülkelere uzun süreli giden öğrenci sayısı devamlı artmaktadır. Örneğin, OECD ülkelerinde yükseköğrenim gören yabancı öğrencilerin sayısı son 20 yılda iki katına çıkarak 1.6 milyonu aşmıştır[1] . Bu ülkeler arasında ABD, İngiltere, Almanya ve Fransa yabancı uyruklu yükseköğrenim öğrenci sayısı en yüksek olan ülkelerdir: Oransal olarak, sırasıyla, % 30, %14, % 13 ve % 9 şeklindedir[2] . Ülkeleri dışında yükseköğrenim gören öğrenci sıralamasında Çin başta gelmekte, onu Kore ve Hindistan izlemektedir. Bu ülkelerin ekonomik gelişmeleri ve dolayısıyla kalkınma hızları, bilindiği gibi, küreselleşme ile birlikte dikkate değer biçimde artış göstermeye başlamıştır.

Üniversite yerleşkelerinin uluslararası boyut kazanması ve küreselleşmesi konusunda bazı üniversite yöneticilerinin endişeleri ve soruları bulunmaktadır[3] . Kısaca, kampüsün ve toplumun güçlendirilmiş uluslararası boyut kazanması fırsattır ve günümüzde ciddiye alınması gereken bir meydan okumadır. Küreselleşmenin kurumlar arasındaki işbirliğini teşvik etmesinin yanında, rekabeti hızlandırmış olması da bir kazanımdır. Ancak bu konuda üniversite yöneticileri ile yapılan söyleşilerde şaşırtan bazı sorular da ortaya atılmıştır. Örneğin,

- Yeni oluşumlar ile birlikte ne gibi yeni kariyerler ortaya çıkmaktadır ve üniversite öğrencilerini buna nasıl hazırlamalıdır?
- Yükseköğretim kurumları nasıl uluslararası nitelik kazanabilirler?
- Ne gibi küresel eğilimler, gelişmeler ya da araştırma konuları önemlidir ve bu alanlarda yeni bilgilere ulaşmak için ne gibi önlemler alınmalıdır?
- Günümüzün küresel ortamında başarılı olmak için kurum olarak nasıl bir konumda olmalıyız, önceliklerimiz ne olmalıdır?
- Diğer taraftan yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası ortaklar ile nasıl bir rol üstlenmeliyiz?

Bunlar ve benzeri diğer pek çok soruya yanıt bulunması zaman alacak ve kampüslerin küreselleşmesi özerk ve özgür üniversite ortamında tartışma konusu olmaya devam edecektir.

900 yılı aşkın bir geçmişi bulunan üniversite; zaman içinde sürekli olarak kendini yenilemek suretiyle, topluma öncülük etmiş, meslek edindirmenin ötesinde, bilim ve teknolojiyi yaratan araştırmacıları, düşünürleri ve sanatçıları yetiştirmiştir. Bu kurum gelişmiş toplumlarda her zaman toplumun önünde olmuş ve ona yol göstermiştir. 20. yy.'ın ikinci yarısından itibaren, özellikle ileri bilgi ve iletişim teknolojilerinin katkısı ile klasik yapısından çok farklı bir biçimde yeniden yapılanma ve değişme gereksinimi

ile karşı karşıya kalmıştır. Bilindiği gibi, son dünya savaşından sonra sahneye çıkan ABD ve daha sonra sesini duyuran Japonya, bilim ve teknolojide olduğu kadar, yükseköğretimde de söz sahibi olmaya başlamışlardır. Üniversiteyi bir kurum olarak yaratan ve geliştiren Avrupa Ülkeleri ve Üniversiteleri 20. yy. ortalarından itibaren bu alandaki üstünlüklerini ABD ve Japonya'ya kaptırmışlardır. 20.yy.'ın son çeyreğinden itibaren egemen olmaya başlayan küresel ekonomik yapı, bilgi çağına geçişi hızlandırmıştır. Bu gelişmeler bilgi toplumu, bilgi ekonomisi, bilgi tabanlı ekonomik güç ve her alanda rekabet gibi kavramları günlük yaşamın bir parçası haline getirmiştir. Bu gerçeği gören Avrupa ülkeleri, 1990'lı yılların ortalarından itibaren yükseköğretimde reform niteliğinde yapısal bir değişiklik yapma gereksinimini duymuştur. Bu yıllarda Avrupa'da yükseköğretimin hız kaybetmekte olduğu düşüncesi yaygınlaşmaya başlamıştı. Küreselleşen dünyada kaybeden taraf olmamak için ilk olarak 1998 yılında Sorbonne Bildirisi ve 1999'da Bologna Bildirisi yayınlanmıştır. Böylelikle ilk ciddi adım Bologna sürecini başlatan Bologna bildirisi ile atılmıştır[4] . Bu süreç, ülkeler arasında sınırların kaldırıldığı bir Avrupa'da eğitim-öğretim ve araştırma kalitesini yükseltme gibi amaçları yanında, aynı zamanda "eğitimli meslek sahibi kişilerin iş piyasasına girişlerini kolaylaştırmayı hedeflemektedir"[5] .

Avrupa ülkeleri 1999 yılında Bologna Süreci kapsamında, Avrupa Yükseköğretim Alanı (AYA) ve Avrupa Araştırma Alanı (AAA) adı altında yepyeni düzenlemelerin yapılması yönündeki ilk adımı atmışlardır. Bu düzenlemelerin başlıca hedefi küreselleşen dünyada birleşerek ve genişleyerek Avrupa'yı "dünyanın en rekabetçi bilgi tabanlı ekonomik gücü" yapmaktır[6] . Diğer bir deyişle, AB, böylelikle Avrupa'yı savaş öncesinde olduğu gibi, bilim ve yükseköğretimde öncü duruma getirmeyi amaçlamaktadır. AB ve diğer Avrupa ülkelerinin içinde yer aldığı AYA ve AAA öncelikle; öğrenci ve öğretim üyesi hareketliliği, Avrupalı olma bilinci ile mevcut Avrupalı kültürünün geliştirilmesini, bilim ve teknolojide rekabet gücünü artırmayı hedeflemektedir. Öğrenci hareketliliği aynı zamanda derecelerin ve diplomaların karşılıklı tanınmasını da beraberinde getirmektedir. Hareketlilik vasıtasıyla, akreditasyon mekanizmaları da oluşturularak ülkelerin eğitim ve öğretimdeki farklılıkların giderilmesi ve yükseköğretim kalitesinin yükseltilmesi düşünülmektedir. AAA' da öngörülen, herkesin aynı mevzuata göre proje yazarak ortak konular etrafında uluslararası katılım ile araştırma etkinliklerin yapılması, şimdiye kadar olduğundan farklı bir görünüm vermektedir. Bu uygulama, uluslararası düzeyde çok ortaklı proje yazma ve uygulama kültürünün gelişmesine de katkı sağlamaktadır.

"Yükseköğretimin en ileri düzeyde uluslararası boyut kazanması ile birlikte, gelişmiş ülke üniversiteleri, başka ülkelerde açtıkları yerleşkelerde eğitim-öğretim ve dereceler verme etkinliklerini hızlandırmışlardır." Yükseköğretimin küreselleş-mesinde öğrencilerin yer değiştirmesine bağlı olmayan yeni hareketlilik programları da söz konusudur. Bilhassa iletişim ve bilişim teknolojisindeki son gelişmeler program hareketliliği denilen bu uygulamayı hızlandırmıştır. Bu kapsamda öğrenciler bir başka ülkenin yükseköğretim programlarına, oraya gitmeden, sanal eğitim tekniklerinden yararlanarak kayıt olabilmekte ve derece alabilmektedirler.

Ülkeler arası ve hatta kıtalar arası yükseköğretim kurumları ortak programlar geliştirmekte ve ortak diplomalar vermektedir. Türkiye'de buna örnek ODTÜ-KKTC Kampusudur. 2000 yılında öğrenci kabul etmeye başlayan ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampusu şu andaki 1500 öğrenci kapasitesini 2013 yılında 3500'e çıkarmayı planlamaktadır. ODTÜ'den sonra İTÜ de KKTC'de yerleşke açmış ve öğrenci kabul etme aşamasına gelmiştir. Ayrıca çok sayıda üniversitemiz gelişmiş Batı Üniversiteleri ile ortak programlar yürütmekte ve ortak diplomalar vermektedir. Bütün bu gelişmeler üniversitelerin uluslararasılaşmasının birer ürünleridirler.

Uluslararası boyutu ve rekabeti öne çıkaran küreselleşme süreci, eğitime özellikle üniversite eğitimine olan talebi artırmaktadır. Ayrıca rekabet söz konusu olduğu için, yüksek kalitede eğitim-öğretim talebi ile karşı karşıya bulunmaktayız. Bunun en önemli nedeni kuşkusuz ekonomiktir. Küresel, bilim tabanlı, bilgi yoğunluklu ekonomide yükseköğretime artan talebin temelinde, daha iyi bir meslek edinmek ve daha uygun koşullarda iş bulabilmek hedefi yatmaktadır. Mevcut rekabet ortamında daha iyi ve kaliteli eğitim almış olanlar, uluslararası zeminde iş bulma şansları daha yüksek olacaktır. Bu nedenle, üniversiteler arasında artan rekabet ve buna bağlı diğer gelişmeler, üniversite yöneticilerini özgün programlar geliştirerek benzeri kuruluşlardan farklı olmanın çabası içindedirler. 21. yüzyılın üniversiteleri; yöneticisi, akademik insan gücü, öğrencisi ve mezunu ile daha çok bilgi üretmek, daha yenilikçi olmak, küresel rekabeti daha çok geliştirmek ve farklılık yaratmak için toplumun ve ileri teknolojinin yoğun baskısı altında bulunmaktadır.

[1]Türkiye'nin Yükseköğretim Stratejisi, s. 17, YÖK, Ankara, 2007
[2]OECD: "Policy Brief: Internatinalization of Higher Education", 2004.
[3]Van R. Wood, Globalization and Higher Education, IIENetwork, http:www.iienetwork.org
[4]Prof. Dr. G. Dondelinger, "The Present State of The European Higher Education Area", YÖK Uluslararası
[5]Yükseköğretim Konferansı, YÖK, 2005
[6]Prof. Dr. G. Dondelinger, Bologna İzleme Grubu Eski Başkanı.
Türkiye'nin Yükseköğretim Stratejisi, s. 27, YÖK, 2007

EĞİTİM, KÜRESELLEŞME VE BEYİN GÖÇÜ

Yrd.Doç.Dr. Nil Demet Güngör

Atılım Üniversitesi
İktisat Bölümü

Küreselleşme[1] , ekonomik, sosyal ve kültürel kurum ve süreçlerin uluslararası düzeyde birbirleriyle bağlı olarak gelişmeleri ve bütünleşmeleri olarak tanımlanabilir. Eğitimin küreselleşmesi, eğitim faaliyetlerinin ulusal sınırları aşarak dünya çapında yayılması ve standartlaşması anlamlarını taşımaktadır. Bu, yurt dışında eğitim; değişim programı uygulamaları; ders programlarının (izlencelerinin) standartlaştırılması; eğitimde ortak dil kullanımı; uzaktan eğitim programları; yabancı üniversitelerin yaygınlaşması ve benzer unsurlar içeren bir süreçtir. Eğitimin uluslararası boyut kazanması bir yandan ülkeler arası bilgi ve kültür paylaşımını ve teknolojik gelişmeyi özendirirken, öte yandan, bazı önemli riskleri de beraberinde getirmektedir. Uluslararası Üniversite Birliği'nin (IAU) 2005 yılında yaptığı ankete katılan ülkeler, eğitimin ticarileşmesi ve eğitim kalitesinin düşmesiyle beraber "beyin göçü"nü en önemli riskler arasında görmektedir[2] .

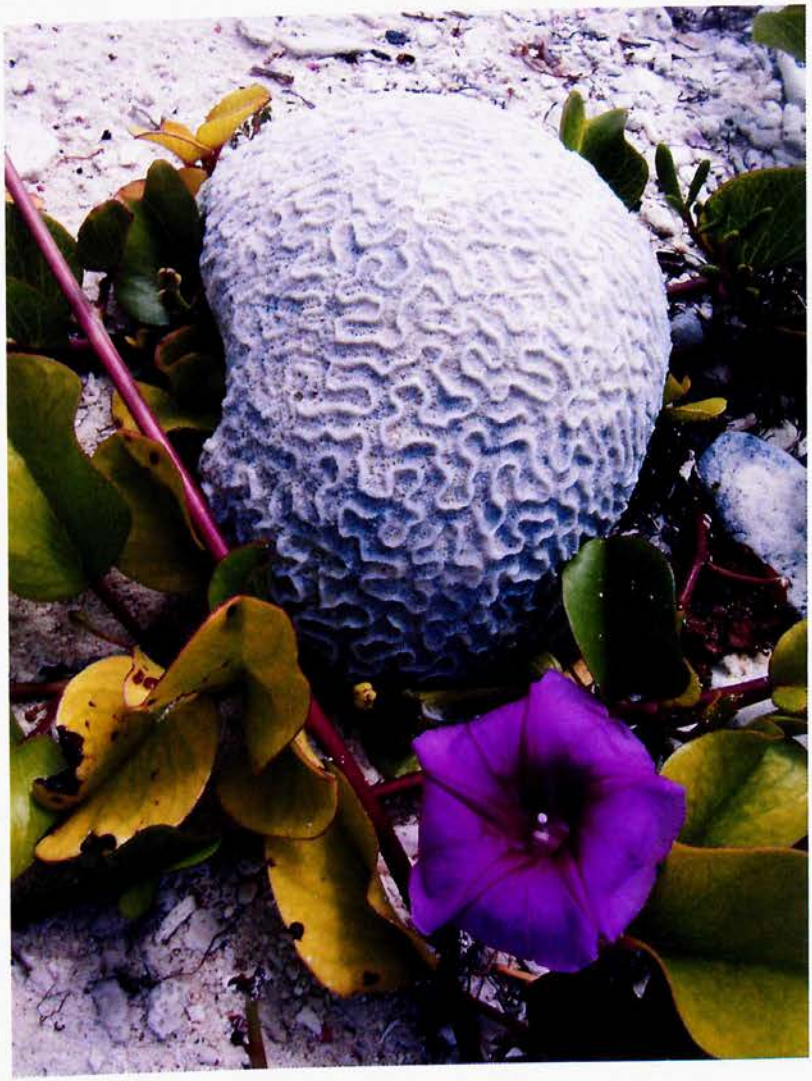
Beyin göçü genellikle gelişmekte olan ülkelerden gelişmiş ülkelere doğru gerçekleşen yüksek eğitimli insan göçü olarak bilinir. Ancak, yurt dışında eğitimlerini tamamlayan öğrencilerin yurtlarına geri dönmemeleri de diğer önemli bir nitelikli insan göçü türüdür. Gelişmekte olan ülkelerin, göç veren ülkeler olarak, bu akımların içinde önemli bir paya sahip olmaları eskiden beri bazı endişelere yol açmıştır. 1960'larda yüksek eğitimli insan göçünün gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerine zarar verdiği yaygın bir görüştü. Bu zararı kapatmanın çaresi olarak göçten faydalanan ülkelerin göç veren ülkelere vergi ödemeleri bile gündeme gelmişti. 1970'lerde çok tartışılan, ünlü iktisatçı Jagdish Bhagwati'nin ismini taşıyan Bhagwati vergisi pratik nedenlerden ötürü bir öneri olmanın ötesine geçmedi.

Günümüz koşullarında, ülkelerarası seyahatı kolaylaştıran ve bilgi akımlarını yaygınlaştıran yeni teknolojiler sayesinde nitelikli insan göçünün olumsuz etkilerinin azaldığı öne sürülmektedir. Bu yüzden "beyin göçü" yerine "beyin dolaşımı" ve "beyin gücü" gibi kavramlar literatürde yerini almıştır. Şüphesiz bu gelişmeler, gelişmekte olan ülkeler de dahil olmak üzere, tüm ülkeler için önemli faydalar sağlamaktadır; örneğin, nitelikli insan göçü iki yönlü bilgi ve tecrübe aktarımlarına neden olmaktadır. Ancak, göç veren ülkelerin yetiştirilen insan gücünden ne derecede faydalanabildikleri sorusu önemini sürdüren bir konudur. Bununla ilgili bazı çalışmalarda, göç veren ülkelerde göçün olumlu etkilerinin sanıldığı kadar fazla olmadığı öne sürülmektedir[3] .

Beyin göçüyle ilgili ilk tartışmalarda nitelikli insan hareketlerini kısıtlayan tüm engellerin kaldırılmasını savunanlar olmuştur. Neoklâsik iktisat kuramına dayanan bu yaklaşımda nitelikli işgücü hareketleri diğer sermaye hareketlerinden farklı değildir; fiziki sermaye hareketlerinde olduğu gibi yüksek eğitimli kişiler de daima kendilerine daha yüksek kazanç sağlayacağı bölgelere ve ülkelere doğru hareket ederler. Gelişmiş ülkeler ve gelişen ülkeler arasında oluşan gelir farkları bu ülkelerdeki yapısal işgücü talep-arz açıklarından kaynaklanır. Yüksek eğitimli işgücüne daha fazla gereksinim duyan ve daha verimli kullanabilen gelişmiş ülkeler, talep fazlalarını gelişen ülkelerden göç alarak karşılarlar. Gerçekleşen bölgesel göç hareketlerinin sonucunda ülkeler arası gelir farklarının kapanması öngörülür[4]. Ancak, gelişmekte olan ülkelerden gelişmiş ülkelere nitelikli işgücü göçünün artan sayılarla gerçekleşmesi öngörüldüğü gibi ülkeler arasındaki gelir farklarının kapanmasıyla sonuçlanmamıştır. Aksine, gelişmiş ve gelişmekte olan bölgeler arasındaki gelir eşitsizliği varlığını sürdürmektedir. Bunu eğitimin bazı özelliklerine bağlı olarak açıklamak mümkündür.

Eğitim, bireysel bir yatırım olmanın ötesinde kişinin bulunduğu topluma da önemli katkılar, başka bir deyişle "pozitif dışsallık", sağlayan bir faaliyettir. Eğitimin bir başka özelliği de toplumda yaygınlaşmasıyla topluma getirdiği faydanın katlanarak büyümesidir, yani artan bir getiriye sahip olmasıdır[5] . Bu yüzden toplumdaki eğitimli insanların sayıları çoğaldıkça, eğitimin ekonomiye ve kalkınmaya sağladığı katkılar da güçlenmektedir. Eğitimin ve daha geniş kapsamda beşeri sermayenin ülkelerin

kalkınmalarında önemli bir rol üstlendiği uzun zamandır bilinmektedir[6] . Bazı kalkınmakta olan ülkelerin hızlı bir biçimde kalkınmaları eğitime ve buna uyumlu teknolojilere yaptıkları yatırımlarla açıklanırken, diğer ülkelerin kalkınmada geri kalmaları ise bu tür yatırımların yetersizliğinden ya da eğitimli işgücüne yeterli ölçüde istihdam alanları yaratamamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Mevcut beşeri sermaye birikimleri sayesinde gelişmiş ülkeler nitelikli işgücünü bir mıknatıs gibi kendilerine çekebilmektedir. Aldıkları göçle artan beşeri sermayeleri, gelişmiş ülkelerde "yığılma ekonomileri" yaratarak eğitimin getirisini artırmakta ve bu ülkelere göçü daha da cazip kılmaktadır[7].

Teknoloji kullanımının ülkelerin üretim ve tüketim süreçlerinde ve kişilerin günlük hayatlarında yaygınlaşmasıyla eğitimli insan gücüne duyulan gereksinim de önemli boyutlara ulaşmıştır. Üniversiteler bu süreçte bilgi toplumlarının ihtiyaçlarını karşılayan, nitelikli insan yetiştiren kurumlar olarak ön plandadır. ABD, Fransa ve Almanya gibi gelişmiş ülkeler için yabancı öğrenciler, bu ülkelerin işgücü piyasalarındaki nitelikli işgücü açıklarını kapatmak bakımından önemli bir kaynaktır. Örneğin, yıllardır Amerika Birleşik Devletleri dünyanın dört bir yanından yüzbinlerce öğrenciyi yükseköğretim sektörüne çekmekte ve aralarından en yetenekli, en parlak olanları geldikleri ülkelere göre daha cazip iş imkanları ve çalışma koşulları sağlayarak onları kendi işgücü piyasasına katmaktadır. Bu ince süzgeçten geçenler göç alan ülkelerin mevcut sosyo-kültürel ve bilimsel sermayelerine katılmaya en elverişli olan kişi ve yeteneklerden oluştuğu düşünülebilir. Ayrıca yurt dışında geçirilen bu süre zarfında kişiler bulundukları ülkelerin sosyal ve kültürel yapısına uyum sağlayarak eğitimlerini bu ülkelerin gereksinimlerine göre yapılandırmaktadır. Bu yüzden yabancı öğrencilerin eğitimlerini tamamladıktan sonra ülkelerine geri dönmemeleri, eğitimlerini kendi ülkelerinde tamamlayarak göç edenlere göre daha önemli bir beyin göçü kaynağı olarak düşünülebilir.

Türkiye de yurt dışına öğrenci gönderen ülkeler içinde önemli bir kaynak ülke konumundadır. Türkiye'den yurt dışına giden öğrencilerin bir kısmı (yaklaşık bin civarında) devlet tarafından desteklenmektedir. Bu destek, Türkiye'ye dönüp devlet kurumlarında ya da üniversitelerde zorunlu hizmet yapma koşuluna bağlı olduğu için belli bir ölçüde geri dönüşü teşvik etmekte ancak göçü tamamen önleyememektedir. Öğrenciler, yurt dışında çalışarak Türkiye'de zorunlu hizmet koşulundan kurtulabilmektedir. Ancak yurt dışında okuyan Türk öğrencilerin daha büyük bir çoğunluğu kendi olanaklarıyla veya ailelerinin desteğiyle başta ABD gibi önemli merkezler olmak üzere çeşitli ülkelerde eğitimlerini sürdürmektedir. Bu öğrencilerin sayılarına bakıldığında Türkiye'den yurt dışındaki yükseköğretim sektörüne aktarılan maddi kaynağın da önemli boyutlarda olduğu anlaşılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı istatistiklerine göre yurt dışında okuyan özel öğrencilerin sayısı 22000 civarındadır. UNESCO istatistikleri ise bu sayıyı nerdeyse iki katı olarak göstermektedir.

Türk öğrenciler için yurtdışı eğitim sürecinin ardından edinilen yurt dışı iş tecrübesi geri dönme olasılığını önemli derecede azaltmaktadır[8] . Bunun bir nedeni yurt dışında görülen eğitimin daha çok o ülkenin gereksinimlerine yönelik olmasıdır. Örneğin, yurt dışı eğitimini tamamlayan öğrenci, geri döndüğünde kendi alanında iş bulamamaktadır. Bu yüzden devlet kurumları, yurt dışına öğrenci gönderirken, seçilen öğrenim alanlarının ulusal bilim ve teknoloji hedeflerine yönelik olmasına dikkat etmelidir. Halen uygulanmakta olan yurt içinde öğretim elemanı yetiştirme programlarını genişletmek ve bu yolla yetiştirilen öğretim elemanı sayılarını artırmak bu yönde önemli bir strateji olabilir. Yurt dışında geçirilen sürenin uzaması geri dönme olasılığını azalttığı için devlet burslarının kısa dönemli eğitimler için verilmesi beyin göçünü önlemek bakımından uygun bir politika olarak düşünülebilir.

"Her ilde bir üniversite" politikasıyla Türkiye'deki devlet üniversitelerinin sayıca çoğalmaları bu sektöre daha çok yatırım yapılmasını ve kaynak aktarılmasını gerektirirken, eğitim harcamaları artan gereksinimlere koşut bir biçimde genişlememiştir.

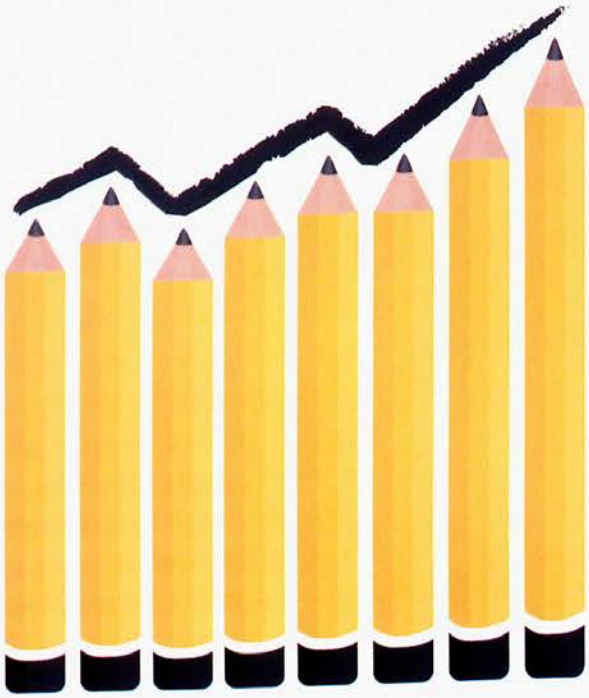
Eğitimin Metalaştırılması

Eğitimin küreselleşmesi bakımından bir diğer kaygı ise eğitimin ticarileşmesidir. Eğitim, yarattığı pozitif dışsallıktan ötürü, diğer toplumsal fayda sağlayan hizmetler gibi, öteden beri kamusal bir mal[9] olarak değerlendirilmiş, devletin bu alanlardaki yatırım ve teşvikleri bir kamu hizmeti olarak algılanmıştır. Ancak, dünyadaki gelişmeler, eğitimin her aşamasının gitgide bireysel tercihlere bağlı birer tüketim malı olarak değerlendirilmeye başlandığını göstermektedir. Öğrenciler ve aileleri bu sektörün "müşterileri" olup, eğitim veren kurumlar da öğrenci sayılarını artırmayı amaçlayan işletmelere dönüşmeye başlamıştır. Bu rekabetin, özellikle de yükseköğretim sektöründe, giderek uluslararası düzeyde gerçekleştiği görülmektedir. Artan rekabetin yükseköğretimi daha kaliteli hale getireceği inancı bu gelişmelerin olumlu bir yanı olarak gösterilmektedir.

1980'lerden itibaren pek çok ülkede uygulanan "rekabetin önünü açmaya" yönelik politikalar eğitim sektöründe de etkilerini göstermiş, bunun meyvesi olarak devlet üniversitelerinin yanında özel üniversiteler sayıca çoğalmıştır. Türkiye'de vakıf üniversitelerinin hızla artması ve eğitimde özel sektörün önem kazanması sadece özelleştirme politikalarına bağlı birer olgu değil, giderek artan iç talebin de yansımalarıdır. Devlet üniversitelerinin yükseköğ-retimdeki artan talebi karşılayamamaları bu sektörde özel girişimleri zorunlu bir çözüm haline getirmiştir. Devletin küçülmesiyle (küçültülmesiyle) milli gelirin içinde eğitim ve sağlığa düşen payın azalması devletin sağladığı eğitim olanaklarına ciddi kısıtlar getirmiş, durumu daha da ciddileştirmiştir.

Dünya çapında yükseköğretim sektöründe bir talep artışı söz konusudur. Bu artışa paralel olarak yurt dışında eğitim gören öğrenci sayısı 1975 yılında bir milyonun altındayken, 2007'de 3 milyona ulaştı[10] . Yabancı öğrenciler bakımından en rağbet gören üniversiteler genellikle ABD, Avrupa ve diğer gelişmiş ülkelerin üniversitelerdir. Gelişmekte olan ülkelerin yurt dışı eğitimine yaptıkları harcamalar gelişmiş ülkelerin eğitim sektörlerini besleyerek bu ülkelerin önemli bir gelir kaynağı ve ihracat kalemi haline gelmiştir. Ancak, 2001 yılında yaşanan terör olayları Orta Doğu ve Asya'dan ABD ve Avrupa'ya giden öğrenci sayılarını önemli derecede azaltmış ve bu ülkelerin yükseköğretim sektörlerinin bir süreliğine kan kaybına uğramasına neden olmuştur. Bunun üzerine, yurt dışındaki öğrenci potansiyelinden ve bu önemli gelir kaynağından daha çok faydalanmak amacıyla ABD'deki bazı üniversiteler (örneğin, Texas A&M ve New York University) Çin, Hindistan ve Birleşik Arap Emirlikleri gibi ülkelerde uluslararası şubeler açıp küresel sınıflar oluşturmaya başlamıştır[11]. Türkiye'de de yabancı üniversitelerin açılması gündemdedir.

Türkiye'nin yükseköğretim sektörü daha çok iç taleple beslenmektedir. Türkiye'deki üniversite sayısı, 94'ü devlet üniversitesi olmak üzere 139'a ulaşmıştır.

Bu durum devletin mevcut kaynaklarını zorlayıp, üniversiteleri kendi kaynaklarını yaratmaya itmektedir. Bu kaynaklardan en önemlisi de öğrenci harçlarıdır. Üniversite sayısının çoğalması iç rekabeti artırırken, üniversiteleri aynı zamanda yabancı öğrencileri yeni bir potansiyel olarak görmelerine sebep olmuştur. Şu anda Yükseköğretim Kurumu yabancı öğrencilerin Türkiye'de okumalarının "önünü açacak" ve Türkiye'yi yabancı öğrencilerin "cazibe merkezi"ne dönüştürecek bir paket üzerinde çalışmaktadır[12] . Bu paketin içinde Yabancı Öğrenci Sınavı'nın (YÖS) kolaylaştırılması ve öğrencilerin kendi ülkelerinde girmiş oldukları üniversite sınavının geçerli sayılması gibi uygulamalar da yer almaktadır. Daha çok Orta Doğu ülkelerini hedefleyen bu politika, Suriye, Irak ve Suudi Arabistan gibi ülkelerin ABD ve Avrupa'ya gönderdikleri öğrencileri Türkiye'ye çekmeyi amaçlamaktadır.

Bu örnekler bize Türkiye'de yükseköğretimin niteliğinin arka plana alındığını ve eğitimin daha ziyade ticari ve siyasi yönleriyle ilgilenildiğini göstermektedir. Yabancı üniversitelerin açılması ise Türkiye ve diğer gelişmekte olan ülkeler için ilk başta beyin göçünü önleyebilecek ve eğitim kalitesini artıracak fırsatlar olarak görünebilir. Ancak, Uluslararası Üniversite Birliği'nin anketinin ortaya koyduğu gibi, eğitimin küreselleşmesi aynı zamanda kültürel ve milli kimliğin kaybolması riskini de beraberinde getirmektedir. Eğitim, çok yönlü ve çok boyutlu etkileri olan bir alan olduğundan, bu alandaki politikaların ülkemize yarar sağlamaları için tüm yönleriyle ele alınmaları gerekmektedir.

[1]Bazı yazarlar, küreselleşme ve uluslararasılaşma kavramlarını ayırırlar. İlki, ülkelerarası eşitsizliği körükleyen ve daha çok gelişmiş ülkelerin yararına olan bir süreç olarak tanımlanırken diğeri gelişmekte olan ülkelerin de faydanlandığı bir durum olarak ifade edilir (P. Altbach ve J. Knight (2007) "The internationalization of higher education: Motivations and realities," Journal of Studies in International Education, 11(3/4), 290-305)

[2]J. Knight (2007) "Internationalization brings important benefits as well as risks," International Higher Education, No. 46; P. Mooney (2006) "International sharing builds knowledge but leads to brain drain, survey finds," The Chronicle of Higher Education, 53(10), A42, http://chronicle.com/article/International-Sharing-Builds/28280/.

[3]Bkz. M. Beine, F. Docquier ve H. Rapoport (2008) "Brain drain and human capital formation in developing countries: Winners and losers," Economic Journal, 118(528), 631-652; M. Schiff (2005) "Brain gain: Claims about its size and impact on welfare and growth are greatly exaggerated," IZA Discussion Papers No. 1599, Institute for the Study of Labor (IZA), ftp://repec.iza.org/RePEc/Discussionpaper/dp1599.pdf.

[4]Bu görüşe göre, gelişmiş ülkelerdeki nitelikli işgücü sayılarının artmasıyla nitelikli işgücünün marjinal verimliliğinin ve getirisinin düşmesi beklenir. Öte yandan, göç veren gelişmekte olan ülkelerde ise yüksek eğitimli insanların sayıları azaldıkça kalan nitelikli işgücünün marjinal getirisinde ve verimliliğinde artış beklenir. Bu da zaman içinde ülkeler arası verim ve üretim açığının kapanması anlamını taşımaktadır.

[5]P. M. Romer (1986) "Increasing returns and long-run growth," Journal of Political Economy, 94(5), 1002-37.

[6]R. J. Lucas (1988) "On the mechanics of economic development," Journal of Monetary Economics, 22(1), 3-42.

[7]K. Miyagiwa (1991) "Scale economies in education and the brain drain problem," International Economic Review, 32(3), 743-59.

[8]Beyin göçünü etkileyen diğer etmenler için bkz. A. Tansel ve N.D. Güngör (2003) "'Brain Drain' from Turkey: Survey Evidence of Student Non-Return," Career Development International, 8(2), 52-69; N.D. Güngör ve A. Tansel (2004) "Göç gençlere cazip gözüküyor," Anadolu: Avrupalı Türklerin Dergisi, 23, 14-15; N.D. Güngör ve A. Tansel (2008) "Brain drain from Turkey: An investigation of students' return intentions," Applied Economics, 40(23), 3069-3087; N. D. Güngör ve A. Tansel (2008) "Brain drain from Turkey: The case of professionals abroad," International Journal of Manpower, 29(4), 323-347; A. Tansel ve N. D. Güngör (2009) "Türkiye'den beyin göçü: Bir anket çalışması üzerine düşünceler," Eğitime Bakış, 5(13), 30-34.

[9]Cemmell, J. (2005) "Public vs. private higher education: Public good, equity, access. Is higher education a public good?" www.aic.lv/bolona/Bologna/contrib/ESIB/Publicvsaargh.pdf

[10]OECD (2009) Education at a Glance, Organization for Economic Cooperation and Development, http://www.oecd.org/dataoecd/41/25/43636332.pdf

[11]T. Lewin (2008) "Global classrooms: U.S. universities rush to set up outposts abroad," New York Times, February 10, 2008, nytimes.com.

[12]İ. Asalıoğlu, "Engeller kalkıyor, Türkiye yabancı öğrenciler için cazibe merkezi olacak," Zaman Gazetesi, 5 Kasım 2009, http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=911815.

ÜNİVERSİTELER DÜNYAYA SAHİP OLUYORUZ DERKEN RUHLARINI KAYBEDEBİLİRLER Mİ?

Öğr. Gör. Elif Dayar

Atılım Üniversitesi
İşletme Fakültesi

Günümüzde üniversite her ne kadar iş dünyasına eleman yetiştiren bir kurum gibi görünse de 19.yüzyılın başlarında Almanya'da Berlin Üniversitesi'ni kuran Wilhelm von Humboldt üniversitenin hedefini temel bilimlerin incelenmesi, araştırma ve öğretimin birlikte yapılması, öğretim üyelerinin kilise veya devlet baskısı altında olmadan çalışabilecekleri ortamın sağlanması ve topluma katkı yapması olarak tanımlamıştır. Humboldt'a göre bir biliminsanı sadece bilim için bilim yapmalıdır. Bunu yapabilmesi için de ona tanınan ve özgür olarak çalışabileceği bir ortama ihtiyacı vardır. Politikadan, siyasetten uzak olarak üniversitede çalışan kişinin amacı esasen kendini anlamak, tanımak ve eleştirmektir. Humboldt'a göre üniversite öğretim üyesinin rolü öğrenciye bilgi aktarmak değil, öğrenci ile birlikte bilgi arayışına çıkmak ve öğrenci ile birlikte bilime hizmet etmektir.

20. yüzyılda ise Weber gitgide uzmanlaşma gerektiren bir dünya düzeninde bilim için bilim yapmanın zor olacağını görmüş ve üniversitede bir yandan kültür ve kişilik gelişimi verilmesi amaçlanırken nasıl aynı anda uzmanlaşmanın da gerçekleştirileceği ikilemini o ünlü 'Meslek olarak Bilim' adlı konuşmasında sorgulamıştı. Fakat 20. yüzyılda Amerikan Üniversitelerinin artan başarısı Alman Üniversitelerini geride bırakmıştır. Veblen 'Higher Learning in America' adlı eserinde özel sektör zihniyetinin Amerikan yükseköğrenimini mütevellheyetler ve üniversite rektörleri üzerinden nasıl etkisine aldığına ve bunun özgür bilim yapma olanağını nasıl yıpratacağına dikkat çekmiştir. Yüzyılın başlarında başlayan ve 1980'de Bayh Dole kanunu ile hukuki temellere oturan rekabet ve piyasa koşullarını üniversitelere kabul ettirme süreci günümüzde tüm dünyaya yayılmış durumdadır. Bilgi artık politikacılarca ekonomik gelişmenin itici gücü olarak görüldüğünden, siyasiler üniversiteleri endüstri ile daha yakın temasta bulundurmak ve bu sayede iş olanaklarını artırmak sonuçta da seçim zamanı bunun meyvelerini yemek istemekteler[1].

Piyasa ekonomisinin hayli kabul görmüş olduğu Amerika Birleşik Devletleri'nde üniversiteler artık birer işletme olarak yönetilerek ekonominin bilfiil içine çekilmeye çalışılmaktadır ve artık yaygın amaç 'bilime katkı yapmak' yerine 'kar etmek' olmaktadır. Çünkü bilimsel araştırma yapanlara artık hemen birer şirket kurma ve hisse karşılığı yeni biliminsanlarını şirkete dahil etme özgürlüğü tanınmaktadır. Bu durumda biliminsanları bilimsel yayın yapmadan önce patent almayı ve rakiplerden önce piyasaya girmeyi ve eğer gerekiyorsa bu süreçte doktora öğrencilerinin buluşlarını kendi şirketlerinin buluşlarıymışçasına sunmayı da normal bulmaktadır[2].

Artık Humboldt'un da Veblen'in de Weber'in de 'üniversiteyi üniversite yapan saf bir meraktır' söylemleri geçerli değildir. Çünkü üniversitelerden beklenti bilgi üretimi ile bir an önce ekonomik gelişmeye ve yeni iş olanaklarına katkıda bulunmalarıdır. 1980'de Amerika'da Bayh Dole kanununun uygulamaya konulmasından sonra inovasyon faaliyetlerinde eskiden hiç olmadığı kadar bir artış kaydedildiği ve dünyanın geri kalanının da aynı yolu takip ettiği kanıt gösterilerek gidilen yolun doğru yol olduğu savunulmaktadır.

Oysa ki, 1980 sonrası artan inovasyon faaliyetleri bu kanunun uygulamaya konulmasına bağlamaktan ziyade 1980 öncesinde temel bilimlere yapılan yatırımların meyvelerini vermeye başlamasına da bağlanmaktadır[3] . Bunun bir sonucu olarak da günümüzde üniversitelere özel sektörle yakınlaşmaları için yapılan baskının yanlış olduğu ve temel araştırmaya zarar verileceği savunulmaktadır.

Üniversitelerden bugün artık beklenen rol inovasyonu ve gelişimi kesintisiz kılmak üzere sürekli değişimi sağlamaktır. Oysa ki Powell'a eğitim değişime hazırlanma olmayabilir:

" 'Eğitim değişime hazırlık mıdır?' sorusunu ele alalım ki öyle olduğu söyleniyor. Bir zamanlar Eugene Ionesco eski Yunan'dan beri en gelişmiş tiyatronun çoğunun hep aynı doğrular üzerine olduğunu söylemiş. Bunlar öyle değişmez ki istesek de bunlardan kaçamayız: Biz öleceğiz. Siz de öleceksiniz. Arkadaşlarımız, akrabalarımız, tanıdıklarımız, herkes ölecek...

Aşk ve nefret biz yaşadığımız sürece var olacak veya olmayacak. Mal ve mülkün hiç değeri yok. Ahlak dersi almak bizi ahlaklı kılmaz. Benim atalarım, çocuklarım, ve ben bile zalim veya kahraman olabilirim. Sefil yabancıların anlayışları bizimkilerden daha akıllıca olabilir. Acı çekmek kötü bir şey değildir. Zeka insanı güçlü kılar ama bazen kötü niyet veya cömertlik daha güçlü kılabilir. Devlet aile değildir. Gibi daha bir sürü şey. Eğer eğitim biraz olsun bunlar hakkındaysa, demek ki o zaman o kadar da değişim hakkında olamaz[4]."

1995'te eğitimin, GATS (Hizmet Ticareti Genel Anlaşması) dahilinde ticari pazarlığa açık olmak şartıyla alınıp satılabilen bir ürün olduğu kabul edilmiştir. GATS çerçevesi içinde uluslararası eğitim ticareti dört şekilde gerçekleşebilmektedir:

a) sınır ötesi hizmet arzı
b) yurtdışında tüketim
c) bir başka ülkeye ticari anlamda giderek bilfiil orada eğitim vermek suretiyle hizmet arzı
d) bir başka ülkeye kişilerin giderek eğitim vermeleri suretiyle hizmet arzı[5]

Günümüzde uluslararası yükseköğrenim sektöründe bu dört yöntemi de yaygın şekilde görmek mümkündür. Eğer Dünya Ticaret Örgütü yükseköğrenimin kamusal bir ürün değil de özel bir ürün olduğunu deklare ederse o zaman kalan bütün devlet üniversiteleri de özelleştirilme gerekliliği ile karşı karşıya kalacaktır. Hatta şimdiden bunun üzerine senaryolar ve stratejik planlar yapılmaktadır[6].

Gelecekteki yükseköğrenim piyasasını analiz eden çalışmalarda talebin yüksek bir hızda artacağı belirtilmektedir[7]. Bunu büyüyen bir pasta olarak gören özel sektör de daha fazla pay almak için yükseköğrenimin Dünya Ticaret Örgütü tarafından özel bir ürün olarak deklare edilmesini istemektedir ki uluslararası piyasada engelle karşılaşmadan her ülkeye rahatlıkla girilebilsin ve gücü olanlara ücreti mukabili yükseköğrenim satılabilsin[8]. "Vietnam'daki yükseköğrenim sisteminde artan talebe nasıl cevap verilir?" sorusuna cevap arayan Varghese yabancıların GATS ile ülkeye girmelerinin daha fazla öğrenciye yükseköğrenim şansı vereceğini ileri sürerken Bubtana yabancı üniversitelerin Arap ülkelerinde eğitim vermesinin gençlerin kültürel ve sosyal gelişimlerini olumsuz etkileyeceğini savunmaktadır[9].

Bugün birçok politikacı yükseköğrenimi işsizliği azaltacak, büyümeyi tetikleyecek, ekonomik daralmayı engelleyecek ve geçmiş üretim biçimlerinin eskiliğinden insanları kurtaracak bir kurum olarak görmektedir. Tarih boyunca üniversitelerde hiç bu kadar çok öğrenci, kaynak olmamıştı fakat aynı zamanda üniversiteler hiç bu kadar varoluş sebeplerinden uzaklaşmamış ve bağımsız bilim yapma özgürlüğünü kaybetme riski ile karşı karşıya kalmamıştı. Belki de günümüzde üniversiteler için yeni risk; dünyaya sahip oluyoruz derken ruhlarını kaybetmek olabilir.

---

[1]Tribe, K. (2003), "Demand for Higher Education and the Supply of Graduates", European Educational Research Journal, Vol.2, No. 3, pp. 463-471.
David, P. A. (2005), "Innovation and Universities' Role in Commercializing Research Results: Second Thoughts about the Bayh-Dole Experiment", Stanford Institute for Economic Policy Research Discussion Paper No.04-27
[2]Washburn, J. (2006) "University, Inc.: The Corporate Corruption Of American Higher Education", Perseus Boks Group, U.S.A.
[3]David, P. A. (2005), "Innovation and Universities' Role in Commercializing Research Results: Second Thoughts about the Bayh-Dole Experiment", Stanford Institute for Economic Policy Research Discussion Paper No.04-27
[4]Powell, J.W. (1998) "Productivity in Academe: What's Education For?", Thought and Action Journal, fall, pp. 109-116
[5]Varghese, N.V. (2007) "GATS and higher education: The need for regulatory policies" IIEP Research Paper series. Paris: IIEP-UNESCO.
[6]Altbach 2001, Bubtana 2007, Varghese 2007
Altbach, P.G. (2001) "Academic Freedom: International Realities and Challenges, Higher Education" 41 (No. 1-2, 2001), pp. 205-219.
Bubtana, A. (2007), "The Impact of Globalization on Higher Education and Research in the Arab States", paper presented to Unesco's seminar for the Arab States
Varghese, N.V. (2007) "GATS and higher education: The need for regulatory policies" IIEP Research Paper series. Paris: IIEP-UNESCO.
[7]Brandenburg, U., Carr, D., Donauer, S., Berthold, C. (2008) Analysing the Future Market - Target Countries for German HEIs, Working paper No. 107, CHE Centre for Higher Education Development, Gütersloh, Germany.
[8]Altbach 2001, Bubtana 2007, Varghese 2007
Altbach, P.G. (2001) "Academic Freedom: International Realities and Challenges, Higher Education" 41 (No. 1-2, 2001), pp. 205-219.
[9]Varghese, N.V. (2007) "GATS and higher education: The need for regulatory policies" IIEP Research Paper series. Paris: IIEP-UNESCO.
Bubtana, A. (2007), "The Impact of Globalization on Higher Education and Research in the Arab States", paper presented to Unesco's seminar for the Arab States

BİLGİ-İKTİDAR İLİŞKİLERİ VE ÜNİVERSİTELİRİN BİR SİYASAL ARAÇ OLARAK KULLANILMASI

Araş. Gör. Pınar Yıldırım

Atılım Üniversitesi
Uluslararası İlişkiler Bölümü

Tarih boyunca üniversiteler ve iktidarlar arasındaki ilişkiler üniversitelerin özerkliği-devletin denetimi sarmalında gidip gelmiş; kimi zaman üniversiteler farklı güç odaklarıyla işbirliği yaparak özerkliklerini kazanmışlar kimi zaman da siyasi iktidarın denetimi altına girmişlerdir. Bu yazıda bilgi-iktidar ilişkileri ve üniversitelerin iktidar tarafından nasıl siyasi araç olarak kullanıldığını anlatılacaktır.

Üniversiteler, Ortaçağ Avrupasında şekillenen bir kurum olarak 13. Yüzyılda ortaya çıkmaktadırlar. Ortaçağ kentlerinde üniversitelerin ortaya çıkması birey ve bireysel özgürlüklerin kentsel mekân bağlamında gelişmesiyle doğrudan bağlantılıdır. Kent soyluların güçlenmesinde üniversiteler, kilise ve laik iktidara karşı mücadele içerisinde olmuşlardır. Üniversitelerin özerkliğine giden bu çabalara karşın, krallıklar zaman zaman üniversiteler üzerinde hakimiyet kurmayı başarmışlardır. 19. yüzyılda Almanya'da ortaya çıkan Von Humboldt üniversitesi ile bilginin bireysel olarak üretilmesinden kitlesel olarak üniversitelerde üretilmesine geçilmiştir. Bu üniversite, özellikle ikinci sanayi devriminde bilimsel bilgi üretimine doğrudan katkıda bulunmuştur[1].

Bilgi-iktidar ilişkilerinde üniversitelerin bir siyasal araç olarak kullanıldığı dönem Soğuk Savaş yıllarıdır. Soğuk Savaş yılları, ABD'de üniversite-devlet yakınlaşmasının ilk defa kurumsallaştığı ve iktidarın bilgiye yoğun olarak müdahale ettiği dönem olarak anılacaktır. Bu dönemde üniversitelere kamusal para aktarılarak hem akademisyenlerin çalıştıkları kurumlar içinde güç mücadelelerinin başlaması hem de akademisyenlerin çalışmalarını denetleme imkanı sağlanmıştır. 1951'de ortaya konulan Truva projesi ile Amerikalı akademisyenler ile istihbarat arasında kalıcı ilişkiler kurulması hedeflenmiş; bu bağlamda sosyal bilimcilerin ve tarihçilerin demokrasi ve özgürlük gibi Amerikan değerlerinin diğer dünya ülkelerinde de yerleştirilmesine katkıda bulunmaları hedeflenmiştir. Raporda ABD dış politikası ile ilgili olarak bölge-alan araştırmaları merkezlerinin kurulması gerektiği belirtilmiş ve üniversitelerin örneğin Asya'daki ekonomik ve siyasi sorunlarla ilgili araştırmalar yapmaları konusunda çağrılar yapılmıştır. Bu kapsamda 1952'de MIT'de (The Massachusetts Institute of Technology) CIA tarafından kurulan Uluslararası Araştırmalar Merkezi kurulmuş ve Ford ve CIA'nin finansmanıyla akademik araştırmalar dış siyasetle ile ilgili alanlara taşınmıştır[2]. Dış ve iç siyasetle ilgili konularda hükümetle ters düşen hocalar da cezalandırılmıştır. 1950'li yılların başında California Üniversitesi hocalarına komünizme karşı olduklarını belirten bir belge imzalamaları konusunda baskı yapılmış ve direnenler ise işten atılmıştır. Boston Üniversitesinde Vietnam Savaşına katılmak üzere gönüllü toplanmasına ve bunu protesto edenlerin tutuklanmasına karşı çıkan tarihçi Howard Zinn boy hedefi haline gelmiş ve Paris Üniversitesine bir dönem ders vermek için teklif aldığı halde gitmesine izin verilmemiş ve maaşı düşük tutularak yıldırılmaya çalışılmıştır[3].

Türkiye'de üniversitelerin gelişimine bakılacak olursa, üniversiteler başlangıçta sınırlı bir kesime hitap eden ve Skolastik felsefeyle öğrenci yetiştiren medreselerden ve Enderun mektebinden oluşmaktaydı. Darülfunun'un 1863'te açılmasıyla birlikte modern

tarzda eğitim yapmaya başlayan üniversiteler Alman Humboldt geleneğinde bilgi üretimine katkıda bulunmayı hedeflemişlerdir. 1933 yılında Darülfunun kapatılarak İstanbul Üniversitesi kurulmuş; böylelikle Türkiye'de bilimsel içerikli bilgi üretimi olanaklı kılınmıştır. Ancak üniversite ile ilgili yapılan düzenlemeler devletçi denetim mekanizmaları kurmuş ve üniversitelerin özerk bir biçimde örgütlenmelerinin önü tıkanmıştır. 1946'da çıkarılan üniversiteler için reform yasası ile üniversitelerin özerkliği konusu tekrar gündeme gelmiş ve üniversitelerin akademik ve yönetsel özgürlüğü ve yöneticilerini kendi seçmeleri gerektiği konusu vurgulanmıştır. Bütün bu çabalara karşın, 12 Mart 1971'e gelindiğinde ise akademisyenlerin siyasete girmesi yasaklanmış, devletin denetimci mekanizmaları daha güçlü bir şekilde oluşturulmuş ve 12 Eylül 1980'den sonra da Yüksek Öğretim Kurulu'nun kurulmasıyla birlikte iktidar, üniversitelerin özerkliğine son vermiştir.

Yukarıda anlatılanlarla ilgili olarak bilginin üretilmesi ve denetlenmesi sürecinde devletin ve sermayenin rolü olduğunu söylemek mümkündür. Üniversiteler bu süreçte egemen ideolojinin sözcülüğünü yapacak şekilde yapılanmışlardır. Bu süreçte sermayenin işgücü çerçevesinde hareket etmek zorunda kalan üniversiteler devletin denetim çıkma riskine karşı parasal ve manevi baskı altına alınmışlardır[4]. Modern tarzda kurulan üniversitelerin öncelikli amacı iktidarın ihtiyaç duyduğu ideolojik desteği vermek ve Ar-Ge çalışmalarında piyasanın ihtiyaç duyduğu bilgi üretimini sağlamak olmuştur. Bu da akademik özgürlüğe zarar vermiş ve üniversitelerin egemen gücün bir alt mekanizması olarak işlemelerine neden olmuştur.

Üniversitelerde özgür düşünce hiçbir ekonomik, siyasi ya da toplumsal bir nedenle engellenmemeli ve devletin ya da diğer güç odaklarının kendi amaçları doğrultusunda üniversitelerde bilgi üretimini denetim altına almamaları gerekmektedir.

Üniversitelerin idari ve mali açıdan ve bilimsel bilgi üretiminde özgür olmaları son dönemlerde üzerinde hassasiyetle durulan konulardır. Son dönemde Türkiye'de üniversitelerin her konuda özgürce fikir beyan etmeleri yönünde yapılan açıklamalar, üniversitelerin özerkliği açısından yeterli olmamakla birlikte umut verici gelişmelerin önünü açacakmış gibi görünmektedir.

[1]Rana Arslanoğlu, Küreselleşme ve Üniversite, Uludağ Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt XXI, Sayı 1, 2002, s. 1-12.
[2]Mert Gökırmak, Bilgi, İktidar ve Üniversite, Stratejik Araştırmalar Dergisi, Sayı:1, Şubat 2003
[3]http://elelebizbize.com/e-kutuphane/enginyildirim/ozerkuniversite.pdf 18.11.2009
[4]http://www.gaxxi.com/asistan/asistan/gorsel/dosya/1167219000akademi-iktidar.doc

Üniversiteler ve siyasal iktidar arasındaki ilişkiler çoğu zaman pürüzsüz bir biçimde seyretmemiş; güç ibresi üniversitelerin özerkliği bağlamında bazen üniversitelerin çoğunlukla da siyasal iktidarın tarafında olmuştur. Bu bağlamda üniversitelerin özerkliği konusu akademik özgürlük tartışmalarını gündeme getirmiştir.

Atılım Üniversitesi'nde Daha Sağlıklı Bir Gelecek İçin "Sigaraya Karşı Kampanya" Başlatıldı.

ters yüz ettik,
bu bile çok daha anlamlı geldi
aragiS
ATILIM ÜNİVERSİTESİ

Oluşturduğu yaşamsal tehlikeler yanında işgücü, sağlık harcamaları gibi pek çok açıdan ekonomik kayba yol açan sigaranın hayatımızdan çıkarılması amacıyla yapılan çalışmalara Atılım Üniversitesi'nde başlatılan "sigarayı bırakalım" kampanyası ile devam ediliyor. Ankara Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü tarafından düzenlenen kampanya Atılım Üniversitesi mensupları tarafından da destekleniyor. 19 Temmuz 2009'da uygulamaya konulacak olan yeni düzenlemelerden önce başlatılan kampanyada sigaranın anlamsızlığı "ARAGİS: Ters yüz ettik bu bile çok daha anlamlı geldi!" sloganıyla özdeşleştiriliyor.

Topluma gerek bilimsel, gerek sosyal, gerekse kültürel alanlarda yol gösteren, örnek olan Üniversitelerin evrensel değerleri yücelten yapısından yararlanacak olan kampanya ile dünyanın gelişmiş birçok ülkesinde yıllar önce başlayan, giderek katı kurallarla uygulanan ve giderek azaltılan bu zararlı alışkanlıktan Ülkemiz gençlerinin de kurtulması hedefleniyor.

Kampanyanın startı 2008-2009 Akademik Yılı Mezuniyet Töreni'nde verildi. Kampanyamıza destek vermek için mezuniyet törenimize katılan Ankara Vali Yardımcısı sn. **Dr. Celal Dinçer** ve Sigara ve Sağlık Ulusal Komitesi Genel Sekreteri sn. **Mustafa Seydioğulları**'na şükranlarımızı belirtiriz.

GENİŞLETİLMİŞ SİGARA YASAĞI YÜRÜRLÜĞE GİRDİ

Sigara yasağının kapsamını genişleten düzenlemenin 19 Temmuz 2009'da yürürlüğe girmesiyle eğlence hizmeti verilen işletmeler ve lokantalar dahil kamu ve özel hukuk kişilerine ait tüm binaların kapalı alanlarında tütün ürünleri tüketimi yasaklandı.

Yasağa uymayanlara 69 TL, uyarıya rağmen yükümlülüklerini yerine getirmeyen işletmelere ise 500 TL'den 5 bin TL'ye kadar idari para cezası verilecek.

TBMM'de 3 Ocak 2007'de kabul edilen ve sigara yasağıyla ilgili hükümlerinin bir bölümü 19 Mayıs 2008'de yürürlüğe giren 5727 Sayılı Kanun uyarınca artık bugünden itibaren konutlar hariç tüm kapalı alanlarda sigara içilemeyecek.

İlgili kanunda, kapalı yer, "Sabit veya seyyar bir tavanı veya çatısı (çadır, güneşlik vb. dahil) olan, kapıları, pencereleri ve giriş yolları dışında, bütün yan yüzeyleri veya kalıcı olarak tamamen kapatılmış alanlar ile aynı şekilde tavanı veya çatısı olup yan yüzeylerinin yarısından fazlası kapalı bulunan yerlerdir" şeklinde tanımlanıyor.

Sigara yasağı kapsamının genişletilmesiyle, kahvehane, kafeterya, birahane, nargile içilen mekanlar, dernek ve vakıflara ait lokaller gibi eğlence hizmeti verilen işletmeler ve lokantalar dahil kamu ve özel hukuk kişilerine ait tüm binaların kapalı alanlarında tütün ürünleri tüketimi yasaklandı.

Taksi hizmeti verenler dahil olmak üzere kara yolu, demir yolu, deniz yolu ve hava yolu toplu taşıma araçlarında tütün kullanımına izin verilmiyor.

Özel eğitim ve öğretim kurumları dahil olmak üzere ilk ve orta öğrenim kurumları ile okul öncesi eğitim kurumlarının, dershanelerin, kültür ve sosyal hizmet binalarının kapalı alanları ile birlikte açık alanları da yasak kapsamında bulunuyor.

Apartman merdivenleri veya asansörü gibi kapalı ortak kullanım alanları da bu kapsama giriyor.

"Tütün Kullanımında Dünyada 10. Sıradayız"

Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nazmi Bilir, bu yıl dünyada 5 milyondan fazla kişinin, tütünden kaynaklanan hastalıklardan yaşamını yitirmesinin öngörüldüğünü bildirerek, "Bu sayı tüberküloz, HIV/AIDS ve sıtmaya bağlı ölümlerin toplamından daha fazladır" dedi. Kullanıcısını öldüren ve satışına yasal olarak izin verilen tek ürünün "Tütün" olduğuna dikkati çeken Bilir, tütün mamulleri içinde de en çok sigaranın kullanıldığını söyledi. Bilir, sigaranın içindeki nikotinin, kandaki oksijenin yerini aldığını ve kullanıcıda bağımlılık yaptığını, tütünün tüm dünyada tek başına en önemli ölüm nedeni olduğuna işaret etti.

2009-2030 yılları arasında 175 milyondan fazla kişinin bu gerekçeyle yaşamını yitireceğinin tahmin edildiğini dile getiren Bilir, sigara içenlerin yaklaşık üçte ikisinin Çin, Hindistan, Endonezya, Rusya, ABD, Japonya, Brezilya, Bangladeş, Almanya ve Türkiye'de yaşadığını söyledi. HÜ Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nazmi Bilir, "Türkiye'nin tütün kullanımında dünyada 10. sırada" yer aldığını belirterek, "Ülkemizde 20 milyon kişi tütün kullanmaktadır" dedi. Sigara dumanına maruz kalan kişilerin de birçok hastalık açısından risk altında olduğunun altını çizen Bilir, Türkiye'de 13-15 yaşlarındaki çocukların yüzde 86'sının, pasif etkilenmeyle karşı karşıya olduğu uyarısında bulundu. Bilir, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesine imza koyan 164 üye ülkenin teker teker uyum kanunlarını çıkarmaya başladıklarını da sözlerine ekledi.

Kampanyamıza destek vermek için mezuniyet törenimize katılan Ankara Vali Yardımcısı sayın Dr. Celal Dinçer ile makamında "ARAGİS"i konuştuk.

Öncelikle; yürürlükte bulunan sigara yasağının kapsamı ve amaçlanan hedefler hakkında bize biraz bilgi verebilir misiniz?

Türkiye'nin gözde üniversitelerden Atılım Üniversitesi'nin böyle bir kampanya başlatmış olmasından duyduğum mutluluğu belirtmek isterim. Emeği geçen başta Mütevelli Heyet Başkanı, Rektör, öğretim üyeleri olmak üzere tüm öğrencilerimizi ve çalışanlarımızı kutluyorum. Dünyaya ve Türkiye'ye örnek bir çalışma oldu. Tabii aslında bu yasaya 'sigara yasağı' demeyelim. Bu yasa, tütün ve tütün mamullerinin kontrolüyle ilgili ve nerelerde içilebilir nerelerde içilemez bunu düzenleyen bir yasa. Daha da ötesine gidelim bu yasaya Türk gençliğinin, Türk insanının sağlığını koruma yasası da diyebiliriz. Zaten yasanın amaçlarından biri de tütün ve tütün mamullerinin etkilerinden korumak. Özellikle 2008'de yapılan değişiklikle gençlerimizi korumak da amaçlanmıştır bu yasada. Sigara içmeyenleri korumak amaçlanmıştır. 19 Temmuz'a kadar kamu binaları, özellikle okullar, hastaneler bu kapsam içinde idi. Bir yılık geçiş süreci tanındı, 19 Temmuz 2009'da bu süre doldu. Bu tarihten itibaren de tüm kafeler, barlar, lokantalar da bu yasağın içine dahil edildi. Kapsam genişletildi. Türkiye'de başta kamu binaları olmak üzere kamu araçları, özel araçlar, taksiler ve tüm resmi binalar, özel sektöre ait tüm kafe ve barlar gibi yerler de bu kapsam içine alındı. Şu anda buralarda sigara içilmiyor. Sigara yasağı fiilen 19 Temmuz'da başlamıştır.

Bu yasağın temel amacı nedir? Sigara içim oranını azaltmak mı, insan sağlığı mı, temelinde hangi görüş yatmaktadır?

Aslında temelinde yatan görüş her şeyden önce insanların sağlığını korumak. Dumansız hava sahası yaratmak da onun alt amaçlarından biri, dumansız bir ortam sağlandığında dumansız hava sahası yaratılmış olacak ve sağlıklı bir nesil yetişecek. Yasanın 1996'da çıkışında sadece bir yasak kavramı vardı. 2008'de bunun kuru bir yasaklama olmadığı özellikle gençlerin ve de insanların sigaranın zararlarından korunmasının amaçlandığı bu yasaya eklendi. Dolayısıyla sigara içilmeyen ortamlarda daha sağlıklı insanların olacağı vurgulanmak istendi. Neticede Türk insanının daha sağlıklı, daha uzun ömürlü yaşaması amaçlanmaktadır.

Sizin şahsi fikrinizi sormak istiyorum, bu yasanın çıkması biraz geç olmadı mı, 'bu yasa daha önce çıkmalıydı' diyor musunuz?

Aslında çok geç kalmış değil. Dünya değişiyor. 1970'lere kadar Türkiye'de çevrenin ne olduğunu bilen yoktu. Çevre sağlığı ile ilgili bir çalışma yoktu, dünyada da yoktu. Ama gittikçe kirlenen bir çevre ortaya geldi. İnsanlar çeşitli toplantılarla bir araya geldi, stokholm bildirirsi gibi. (anlayamadığım tamamlar mısın toplantı isimlerini) Toplantılarda çevre ile ilgili kararlar almaya başladılar. Çevrenin kirlenmemesi ve zararlarının önlenmesi için çeşitli önlemler almaya başladılar. Çevre zararlarından kaynaklanan, insan sağlığını tehdit eden unsurlar gittikçe artmaya başlayınca baktılar çevreyi sadece kimyasal artıklar değil sigaranın da çok önemli bir etkisi var. 90'lı yıllarda pek çok ülkede sigara yasağı uygulanmaya başlandı. Şunu gururla söyleyebilirim ki Türkiye bu kapsamda sigara yasağı uygulayan 5. ya da 6. ülke. Yasa 1996 yılında çıktı, yasa 2009 yılına kadar çok kapsamlı uygulanmadı. "Uygulanamaz" dediğimiz toplu taşım araçlarında rahatlıkla uygulandı. Şehirlerarası otobüslerde, belediye otobüslerinde, uçaklarda ve kamu binalarında uygulandı; bugün tüm kapalı alanlarda da uygulanmaya başlandı. Tabii 1960'larda bu uygulamaya geçilebilseydi ama dünyada o yıllarda çevre ile ilgili çalışmalar yoktu. Kirletmeden önce keşke bu tedbirler alınsaydı; biz önce kirletiyoruz sonra bunu nasıl temizletirizi düşünüyoruz. Ben Ankara'nın sağlığından sorumlu vali yardımcısıyım. Sağlık Müdürlüğü'nden, sağlık çalışanlarından sorumluyum. Bizim

sağlıkta üç temel kuralımız vardır. 'En ucuz yöntem önleyici sağlık hizmetleridir.' Tedavi edici sağlık hizmetleri çok pahalıdır. Bu sigara için de böyledir. Biz sigaranın verdiği zararları telafi etmek için yılda aşağı yukarı 18 ila 20 milyar dolar sigaraya para veriyoruz. 30 milyar dolarlık bir kısmını da sigaranın verdiği zararları önlemek için ilaç ve tıbbi tedaviye veriyoruz. Yıllık 50 milyar dolar. Bunun bir hesabını yaparsanız 50 milyar dolarla ülkemize ne gibi yatırımlar yapılabileceğini görürsünüz.

Konulan yasaklara ve ekonomik krize rağmen tiryakilerin sigarayı kullanmaya devam etme konusundaki ısrarlarını nasıl değerlendiriyorsunuz? Verdiği zararlara rağmen sigarayı kullanmaya devam edenlere ne gibi bir mesajınız var?

Burada iki kesimi ele almak lazım. Birinci kesim tiryakiler. Bu çok telaffuz edilmez ama sigara uyuşturucu gibidir. İçindeki nikotin bağımlılık yapıyor. Bütün tıbbi terimlerde ve tıp hocalarımızın verdiği bilgilerde bunları görüyoruz. Aksi takdirde çok kolay bırakılması lazım. Başlamayanlar için bu çok kolay gözüküyor. Ben hayatımda hiç sigara içmedim ve çok mutluyum. Hiçbir eksiklik de hissetmedim. İçenlere sorduğumda bunun çok zor olduğunu söylüyorlar demek ki bağımlılık yapıyor. İkinci olay, sigara tekellerinin yaptığı çalışma. Onlar sigaranın zararlarını bile bile kendi ticari çıkarları için toplumu özendirici, teşvik edici faaliyetler düzenliyorlar. Hatırlayınız, sigara yasağı başlamadan önce, kovboylu sigara resimleri vardı, dünyanın tanıdığı sanatçıları ağzında ve elinde sigara ile reklam mecralarında görürdük. Gençleri teşvik etmek için gençliği etkileyecek figüranları buluyorlardı. Orada gördüklerimiz sigara yasağının karşısındaymış gibi görünüyorlar bugün. Bir kesim de sigara yasağının gelirlerini azaltacağını söylüyor. Kahveciler, lokantacılar gibi. Bizden daha önce bu yasağı uygulamaya başlayan ülkelerde yapılan araştırmalarda bu işletmelerin 5-6 ay kadar gelirlerinde düşüş yaşadığı ama daha sonraki aylarda %20 ila %30 artış olduğu görülmüştür. Onlar da birer sorumlu vatandaş gibi nasıl diğer yasalara nasıl uyuyorlarsa buna da uymalılar. Devletimiz bu konuda çok kararlı. Ailem ile lokantalara sigara nedeniyle gitmiyorduk ama artık gidebiliyoruz. Sigara içen birkaç kişi eksik kalıyor ama oralara onlarca sigara içmeyen insan geliyor. Bilimsel olarak yapılan çalışmalar ortadadır. Hala daha sigara içmeye devam edenlerin sigaranın zararlarını bilmediğini düşünüyorum.

Gençlerin çok küçük yaşlarda sigaraya başlamalarını önlemesi açısından bu yasanın ne gibi faydaları olacaktır?

Yasa ilk çıktığı haliyle de insanların tütün ve tütün mamullerinin zararlarından korunması şeklindeydi. Özellikle gençlerin korunması şeklinde geçiyor yasada. Dolayısıyla kanun koyucu başta gençleri kurtarmak üzere düzenleme yapmıştır. Zaten sigara tekellerinin birinci hedefinde gençler var. Gençlerin bunu çok iyi bilmesi lazım. Lise çağından başlayarak çocukları alıştırmaya çalışıyorlar. Niye bunu yapıyorlar? Ortalama yirmi yaşındaki bir kişi ortalama ömrü 70 ise 50 yıl ona gelir kazandıracaktır. 60 yaşındaki bir kişiyi alıştırmak için uğraşacağına kendisine daha fazla gelir getirecek gençlere yöneliyorlar. Uzun süreli bir plan, strateji bu. O yüzden bu sigara yasağı özellikle gençlerin kötü alışkanlıktan uzak tutulmasını sağladığı, koruduğu sürece sağlıklı bir nesil yetiştirmemizi sağlayacak. Genç yaşta sigaraya başlamayanların ileriki yaşlarda başlamaları zor oluyor çünkü tavır konumlarını daha fazla etkiliyor. Onların hedefi genç nesil, bizim hedefimiz gençliği bu çıkar savaşından korumak.

Ankara Valiliği olarak bu yasa kapsamında ne gibi çalışmalar yapıyorsunuz? Yasayı ihlal edenler için verilen para cezaları var, bunları kim kontrol ediyor, cezalar nasıl kesiliyor? Çünkü bu herkesin aklında soru işareti.

Sigara yasağı başladıktan sonra Ankara'da Sağlık Müdürlüğü bünyesinde özellikle emniyet, sağlık personelinden, belediye personelinden, belediye zabıtalarından, polislerden oluşan denetim ekipleri oluşturuldu. Yaklaşık 450 kişilik bir ekip. 4.5 milyon dersek Ankara nüfusunu 450 kişi çok yeterli bir sayıda. Ekip elemanlarının özel kimlikleri bulunmaktadır. Sivil ya da resmi olarak sürekli gezerek denetim yapıyorlar. 24 saat denetleme yetkileri bulunmaktadır. Eksiklikleri tespit ederek ceza kesmeye

yetkili mercilere tutanaklarını gönderiyorlar. Yetkiler merciler nereleri? Her kamu kurumunun amiri bir yetkili tespit ediyor. Binaların girişlerinde sorumlu kişinin ismi ve iletişim bilgilerini belirten afişler asılıyor. Özel işyerleri ile ilgili denetimlerde belediyeler ve yerine göre polis yetkili. 450 kişilik ekibimiz Ekim ayı itibari ile 9527 denetim yapmışlar. 321 kamu binası, 9145 özel sektöre ait işyerini gezmişler. 57 adet toplu taşım aracını gezmişler, dört özel şahısa da sokağa izmarit atma gibi nedenlerle işlem yapmışlar. 5800 işyerinde hiçbir eksiklik bulunmamıştır. Bu sevindiricidir. 468 işyerinde ise asılması gereken uyarı levhalarının olmadığı ya da doğru asılmadığı tespit edilmiştir. Bu kadar denetim içinde sadece 102 yerde sigara yasağına aykırı işlem yapmışlar. Denetimlerin sıkı yapılması Ankara'da sigara yasağı ihlallerini engellemiştir. 9527 işyerinden 310'una işlem yapılmıştır. Restoran-pastane:83, kamu kurumu:35, içkili mekan:8, market-kırtasiye v.b.:48, berber-kuaför:23, özel okul-dershane: 7 adet işlem yapılmıştır. Belediye Encümenleri, belediye hudutları dışında İl Özel İdare Encümenleri, Kaymakamlıklar, İlçe Emniyet Müdürlükleri para cezası verebilmektedirler. Bugüne kadar; 396 kişiye 24.427 TL ve 71 işyerine ise 832.820 TL, toplamda yaklaşık 850.000 TL ceza kesilmiştir. Bu rakamların içinde, Alkol ve Tütün Piyasası Denetleme Kurulu'nun kestiği 8.000 TL'lik cezalar da bulunmaktadır.

Sizin bildiğiniz gibi, bizim Haziran ayında başlattığımız "ARAGİS" ismini verdiğimiz sigara karşıtı bir kampanyamız var. "ARAGİS: Ters yüz ettik, bu bile çok daha anlamlı geldi" sloganıyla özdeşleşmiştir. Bir üniversite olarak bizim yaptığımız bu kampanya hakkında neler düşünüyorsunuz? Bizim gibi gençlerin bu tür kampanyalar içinde olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Kaymakamlık yaptığım 90'lı yıllarda "çevre ve çocuk" kulüplerinin kurulmasına öncülük ettim. Büyüklere çevre konusunda alışkanlık edindiremiyoruz, çocuklardan başlayalım, çocuklara çevre bilincini aşılayalım fikrinden yola çıkmıştık. Siz bu kampanyayı aşağıdan başlayarak yukarıya doğru uygulamaya çalıştınız. Sigarayı tersyüz edecek bir kampanya başlattınız. Bence slogan da çok ilginç, akıllıca seçilmiş bir slogan. İlkleri başarmak kolay değil, güçlüklerle karşılaşacaksınız ama ileride bunun gururunu yaşayacaksınız. Belki sizin başlattığınız bu kampanya diğer kampüslere, üniversitelere de sıçrayacaktır. Bu kampanyanın başarıya ulaşması için bilinç oluşturulması lazım. Süreklilik arz etmesi ve canlı tutulması lazım.

Sayın Valim, karşınızda bir topluluk olsa ve onlara sigarayı bırakmak konusunda telkinde bulunacak olsanız, onları ikna etmek için neler söylersiniz?

Önce şunu söylerdim: Sigaranın kaybettirdikleri ile kazandırdıkları arasında bir denge kurabiliyor musunuz? Sigarayı içmekle elde edilen kazançla içmemekle elde edilen kazanç arasında bir denge kurmasını isterdim. İkincisi, ben bu sigarayı içiyorum, ülke ekonomisine ne katkı sağlıyorum, diye kendilerine sormalarını isterdim. Sigarada bir tek kuruşluk Türk sermayesi yoktur. Yıllık 20 milyar dolar bizim cebimizden çıkıyor, sigara tekellerinin cebine giriyor. Sağlığımdan hiçbir şey kaybetmesem bile 20 milyar dolar dışarıya gidiyor. Bu rakamla çok sayıda yatırım yapılabilir. Daha sağlıklı bir hayat mı sürmek istiyorum yoksa sağlıksız bir hayat mı sürmek istiyorum, bunun dengesini kurmak lazım.

Son olarak eklemek istedikleriniz nelerdir?

Böyle bir örnek çalışmayı yaptığınız için teşekkür ediyorum. Hele de siz gençlerin böyle duyarlı olmasından dolayı ümitleniyoruz. Bizim tek dileğimiz sağlıklı nesiller olmasıdır. Bilimsel olarak sigara içmenin insan ömrünü on yıl kısalttığı kanıtlanmıştır. Gençlerimiz daha sağlıklı ve daha uzun ömür sürmek istiyorlarsa sigaraya hiç başlamamalıdır. Biz kamu yetkilileri sigarayla mücadele için çalışmaya devam edeceğiz. Bu topyekun bir mücadele olmalıdır. Bu yasaklara herkesin gönüllü uymasını ve desteklemesini umuyoruz.

Sayın Valim, bize zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Röportaj: Meltem Banko - Görkem Alyanak
Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrencileri

SİGARA YASAĞI VE YİYECEK-İÇECEK İŞLETMELERİ

Öğr. Gör. Şule Erdem Tuzlukaya

Atılım Üniversitesi
Turizm İşletmeciliği Bölümü

Sigara yasağı pek çok tartışmanın ardından hızla uygulamaya kondu. Uygulama nasıl olacak; işyerleri nasıl etkilenecek şeklinde uzayıp giden tartışmaların ardından, işletmeler de müşteriler de yasağa uymak doğrultusunda çaba harcamaya başladı.

Sigara yasağının baş sebeplerinden biri, pasif içicilerin sağlıklarının korunması yönündeki kaygı oldu. Sigara yasağının temeli, bireylerin sigara tiryakisi olmalarının engellenmesinden ziyade, pasif içicilere verilen zararın azaltılmasıdır. Sigara tiryakilerinin kendi sağlıklarına verdikleri zararların şüpheye yer bırakmayacak biçimde açık olmasının yanısıra, sigara yasağının pasif içicilere olan zararları pek çok yazıda ve akademik çalışmada ortaya konmaktadır. Bu yazı ise sigara yasağının yerel ve evrensel olan boyutlarını genel bir başlıkla ele alarak, Türkiye'de turizm sektörüne etkilerine ve özellikle son zamanlarda üzerinde sıklıkla durulduğu üzere yiyecek-içecek işletmelerine etkilerine odaklanmak amacını taşımaktadır. Turizmin kavram itibariyle pek çok alt başlığı barındırdığı yadsınmamakla birlikte, bunların içinde en önemli gelir kaynaklarından birisi olarak yiyecek ve içecek işletmelerinin ön plana çıktığını iddia etmek yanlış olmayacaktır. Sigara içmeyenlere yönelik olarak restoran, kafe ve barların, geçmişte de çeşitli tedbirler aldığı; örneğin mekânı sigara içilen ve içilmeyen kısımlara ayırdıkları görülmektedir.

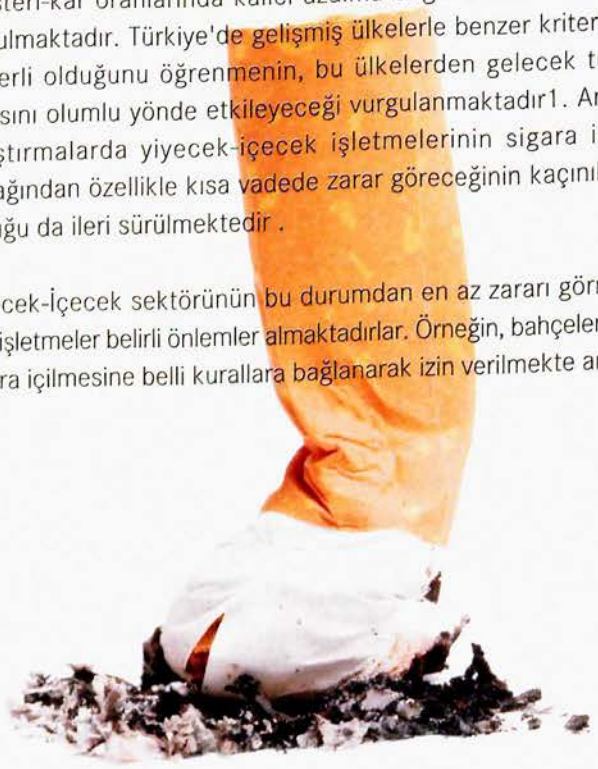
Tokyo'da yolda yürürken sigara yasağını gösteren bir uyarı tabelası!

Sigara içme yasağının uygulanmaya başladığı ilk bölge Kaliforniya Eyaleti olarak bilinmektedir. Kaliforniya Eyaleti, bu yasağın, en sıkı ve en geniş çaplı uygulandığı yerler arasında anılmaktadır. Hollanda, İrlanda, Fransa, İngiltere, Almanya, İspanya, Norveç ve İsveç gibi ülkeler de dahil olmak üzere 65 civarında ülkede sigara içimine sınırlamalar getirilmiştir ve bu sayı artmaktadır. Türkiye'de ise 2008 tarihinde sigara içme yasağı yürürlülüğe girmiştir. Avustralya'nın en büyük şehri Sydney'in dünyaca ünlü plajlarına da sigara yasağı getirilmesi düşünülmekteyken, yasa ihlallerine en yüksek ceza ise İtalya'dan gelmektedir .

Sigara Yasağının Yiyecek İçecek İşletmelerine Etkileri ve Çözüm Önerileri:

Sigara ve Sağlık Ulusal Komitesi'nin açıklamalarında, bazı kafe ve restoran işletmecilerinin sigara içme yasağını müteakiben müşteri-kar oranlarında kalıcı azalma öngörmedikleri ortaya koyulmaktadır. Türkiye'de gelişmiş ülkelerle benzer kriterlerin geçerli olduğunu öğrenmenin, bu ülkelerden gelecek turist sayısını olumlu yönde etkileyeceği vurgulanmaktadır1. Ancak araştırmalarda yiyecek-içecek işletmelerinin sigara içme yasağından özellikle kısa vadede zarar göreceğinin kaçınılmaz olduğu da ileri sürülmektedir .

Yiyecek-İçecek sektörünün bu durumdan en az zararı görmesi için işletmeler belirli önlemler almaktadırlar. Örneğin, bahçelerinde sigara içilmesine belli kurallara bağlanarak izin verilmekte ancak

sigara içmeyenlerin içenlerin dumanından etkilenmemesi için gerekli tüm önlemlerin alınmış olması şartı getirilmektedir. Bazı ülkelerin yiyecek-içecek işletmelerinin gelirlerinin azalıp azalmadığına bakıldığında, Fransa'da yasağın uygulanmasının bar işletmelerinin kapanmasına etkide bulunduğu, Almanya'da bu durumun bireylerin yemek ve içmek için dışarı çıkmasında olumsuz etki yarattığı, İrlanda'da ise küçük yerel pub işletmelerinin çoğunluğunun kapanmasına neden olduğu ileri sürülmektedir. TURYID (Turizm, Restoran ve Kulüp Yatırımcıları, İşletmecileri Derneği), TUROB (Turistik Otelciler, İşletmeciler ve Yatırımcılar Birliği) ve TÜROFED (Türkiye Otelciler Federasyonu) gibi turizm sektörünün önde gelen kuruluşlarının açıklamalarına göre, durum bizim için de pek farklı değildir. Ekonomik krizin yansımaları ile sıkıntılı günler geçiren pek çok işletmenin, sigara yasağının gelişi ile daha ca bunaldığı vurgulanmaktadır .

Bu kuruluşların sigara yasağına ilişkin genel önerileri ise, turizm özellikler açısından bizimle en benzer ülke olması itibariyle İspanya modelinin benimsenmesi yönündedir. İspanya'da 100 metreye kadar olan yerlerde işletmeler yasağa uyup uymama konusunda kendileri karar veriyorlar. Diğer işletmelerde ise sigara içilmeyen alanlar daha büyük olmak üzere, yüksek tavan ve havalandırmanın iyileştirilmesi gibi bazı şartlar zorunlu tutuluyor. Türkiye'de de benzer bir uygulamanın tercih edilebileceği ileri sürülmektedir.

Sigara yasağı ve uygulamalarına işletme tarafından bakıldığında, müşteri-kar azalması dikkati çekmektedir. Diğer taraftan, sigara kullanmayan müşteriler açısından bakıldığında ve iyi ve temiz hava solumanın işletmenin sunduğu estetik ve iç mekân özelliklerine dâhil edilebileceği düşünüldüğünde, yasağın olumlu yönleri ağır basmaktadır. Sigara yasağının, tarafların sesine kulak vererek uygulanması çözümü kolaylaştıracaktır

http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/431436.asp
www.turizmdebusabah.com 19 6 2009
www.turyid.org

"MEDYA OKUR-YAZARLIĞI: NEDEN GEREKLİ"

Dr.Poyraz Gürson

Atılım Üniversitesi
Halkla İlişkiler ve
Reklamcılık Bölümü

Modernizm her şeyden önce, dünyevi düzlemde, ama ulus devlet sınırları içinde kurulmuş bir Yasa/uygulama ilişkisini, Ulusun süreklilik kazanmış bir yasa yaratıcı olarak "egemenlik" sözcüğüyle ifade edilen bir meşruiyet ilişkisinin kaynağına dönüştüğünü düşünmektedir. Devletin halkı üstünde ve ülkesi içinde geçerli tek hukuk sistemiyle özdeşleştiğini varsaymaktadır. Bu hukukilik anlayışının kapalı bir devre oluşturduğunu ve ulus devlet üstünde hiçbir hukuki odak olamayacağını, dolayısıyla da ulusallığın sonsuz göreceliğini düşünmektedir. Halbuki uygulamada, yasa/uygulama ilişkisinde küreselleşme ve dijital çağda çok farklı bileşenler devreye girmektedir. Modern demokraside dördüncü kuvvet olarak yerini alan medya iletileri günümüzde ulus ötesi bir evrede devletin hukuki egemenliğinin üstünde yer alan hukuk organları ile birlikte kanımca yerini almaktadır. Dördüncü kuvvet, kuvvetler ayrılığında nerede konumlandırılmalıdır? Sorunları öncelikle dar bir çerçeveden değil panoromik bir açıdan ele almanın çözümlere de aynı ölçüde yansıyacağı kanaatindeyim.

Gelelim konumuza:
Televizyonun ana gayesinin izlenmek ve izlenirken reklam almak, reklamları "seyrettirmek" ve "eğlendirmek" iken; medyanın gayesinin de kamuoyu oluşturmak ve "ulus-devlet"in çimentosunu teşkil etmek olduğunu bu çerçevede rahatlıkla söyleyebiliriz.

Bugün ülkemizde; gelişen iletişim teknolojileri ile 24'ü ulusal, diğerleri yerel ve bölgesel olmak üzere toplam 254 televizyon, 36'sı ulusal diğerleri yerel ve bölgesel olmak üzere 1092 radyo, ayrıca kablo ve uydu üzerinden ve internet ortamında yayın yapan radyo ve televizyonlarla birlikte sayısız sınır ötesi yayın evlerimize ulaşmaktadır. Bu şekilde, yetişkinlerin dünyasına ait, toplumsal hayattaki her türlü enformasyonun elektronik kitle iletişim araçlarının kullandığı çeşitli mecralar aracılığı ile evlerimize, her yaştan izleyiciye erişmesi kaçınılmaz olmuştur. En yaygın kitle iletişim aracı olarak, özellikle televizyonun toplumsal hayattaki rolü arttıkça, bu etkinin sonuçları sorgulanmaya başlanmış, dünyada ve ülkemizde çok sayıda araştırma yapılmıştır.

Birçok ülke tek tek incelendiğinde, hemen hepsinde bu etkiler konusunda benzer kaygılarla televizyon yayınlarını düzenleyici ve bireyi koruyucu bir takım yasal düzenleme ve yaptırımların uygulamaya konulduğu görülmektedir. Yasal düzenlemeler, kapsamlı önlemler getirmektedir. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, 3984 Sayılı Yasada yer alan Yayın İlkeleri ile yasalar çerçevesinde çalışmalarını sürdürmektedir. Ancak, yaşamın bir aynası olan televizyonu hayatın olumsuz yönlerinden, savaşlardan, şiddetten, ticari kaygılardan arındırmak sadece yasal yaptırımlarla neredeyse imkânsız olduğundan, burada bireysel ve toplumsal sorumluluklardan söz etmek kaçınılmaz olmaktadır. Aşırı rekabet ortamı ve ekonomik koşullar, medyayı her gün yeni buluşlar peşinde koşmaya itmekte, her türlü iletişim mecrasını olanaklı kılan yeni iletişim teknolojileri ve sınır ötesi yayınlarla yasal düzenlemeler çoğu kez uygulamanın gerisinde kalmaktadır. Maruz kaldığı enformasyon bombardımanı altında, bireyi güçlendiren toplumsal projeler önem kazanmaktadır. Televizyon izlemenin, bilinçli seçimle yapılan bir edime dönüştürülmesinin daha küçük yaşlarda kazanılması gereken bir alışkanlık olduğu düşünülürse, bu konuda, daha gelişme çağındayken verilecek medya okuryazarlığı eğitiminin önemi görülmektedir. Ayrıca, maruz kaldığı mesajı nasıl değerlendireceği konusunda bilinçli,

kendisine sunulan -hatta bazen sunulmayan- metni/mesajı eleştirel bakış açısı ile değerlendirebilen bireyin, özellikle de çocuk ve gençlerin televizyondan etkilenmesi de doğal olarak farklı olacaktır. Televizyon tek başına toplumsal sorunların nedeni olmayıp, bu karmaşık sürecin sadece bir parçasıdır. Tüm düzenleme ve yasalara rağmen, bu günün çok kanallı ve değişik mecralı iletişim ortamında en önemli çözüm eğitim olmaktadır.

Medyanın doğru kullanılmadığı ortamlarda toplumun çimentosu olmak işlevinden ayrıştırıcı bir işleve doğru rol alabileceğine de dikkat çekmek gerekmektedir. İnternetin ayrıca her alanda etkisini hızla gösterirken, bu yeni teknolojinin yarattığı uçurumun tartışmalara konu olduğunu, dijital uçurumun bir tehdit olarak algılandığı günümüzde, internet okuryazarlığının pek çok sorunu da beraberinde getireceğinin bilinmesi gerekmektedir. Gelişmekte olan uluslarla, gelişmiş uluslar arasındaki sosyal, ekonomik ve kültürel farkların daha da derinleşmesine internet sebep olurken; toplum içinde bazı ayrıcalıklı gruplarların çıkarlarına hizmet ederken "dışlanmış" bir grup da yaratmaktadır. İnternet kullanıcıların sayısının artmasıyla birlikte ortaya çıkan dijital bölünme kavramının internetin kendi iç dinamiklerinin kullanılarak üstesinden gelinebilecek bir sorun olup olmadığı ve internetin yol açtığı toplumsal eşitsizliklerle kendi sonunu hazırlayıp hazırlamayacağı sorunsalı sanırım ayrıca ele alınıp incelenmelidir.

ETKİN LİDERLİK VE MARKA YÖNETİMİ

Verda Özge Ünal

Atılım Üniversitesi
Endüstri Mühendisliği Bölümü
Öğrencisi

Mezuniyetimize bir sene kala sorgulamaya başladığım etkin liderlik kavramı, iş dünyasına yön veren CEO'ların oluşturduğu örgütsel mekanizmalar, lisans eğitimimdeki bu geçiş döneminde mesleki anlamda bende büyük etkiler uyandıran bir kılavuz niteliğinde olmuştur. Bunlardan 21. yüzyılda Amerikan ekonomisinde yarattıkları gelişimlerle yönettikleri markalara kültürel bir miras bırakan 'Fortune 500' liderlerinin birkaçından sizlere bahsetmek istiyorum.

1980'lerin sonlarında Amerika'da yaşanan finansal kaostan ve 'downsizing' fırtınasından etkilenerek kan kaybına uğrayan firmalardan biri olan General Electrics henüz öngöremediği işletme hatalarını Jack Welch ile yeniden yapılandırabileceğini ve piyasaya önemli silahlarından biri olan 6 Sigma kaliteyle geri dönebileceğini bilmiyordu. 20 yıl sonra Fortune 500 'de "kusursuz lider" olarak yayınlanan Welch olağanüstü kararlılığıyla şirket kültürünü innovatif fikirleriyle yenileyip 'double digit' büyümeyi sağlamış, şirketi Amerika'nın en rekabetçi kurumlarından biri haline getirmiştir. Welch'in uzun yıllar önce öngördüğü şirket içi devrimlerden en önemlileri olan yönetim katmanlarından sıyrılmak, şirket içi bürokrasiyi egale etmek, 6 Sigma yaklaşımıyla kalitedeki etkin verimliliği artırmak,kime ait olursa olsun en iyi fikirleri kullanmak,"best practice" öğretisini uygulayarak müşteriye yakınlıkta esnekliği ve üretimin her katmanı için sürekli iyileştirmeyi

şart koşmak GE için müşteri beklentisinin ötesine geçmeyi sağlamıştır. Welch'in yönetim katmanı azaltarak hedeflediği nokta ise şirketin piyasa ve talebe tepki süresini kısaltarak pazarda lider konumu korumak olmuştur. Welch'in GE'ye kattığı misyon, firmanın piyasada rekabet avantajını korumasını sağlamış ve prestij kalkanlarını güçlendirmiştir.

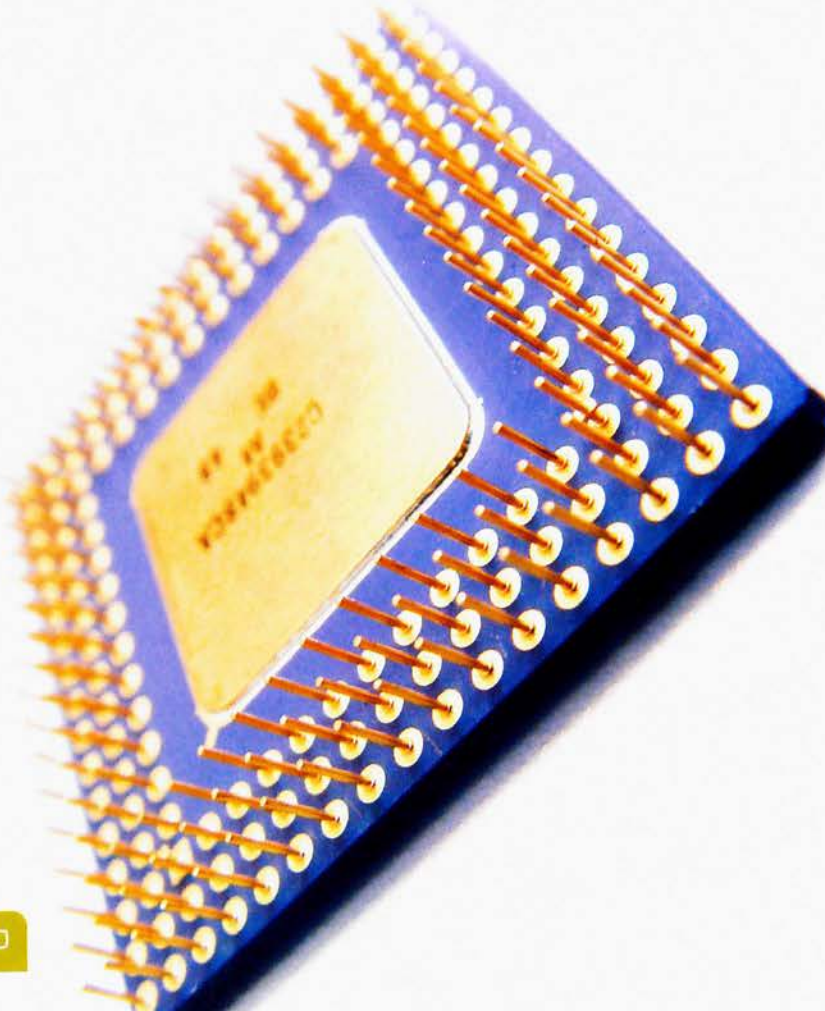
Öte yandan 1964 'ün sonlarında gelişmeye başlayan perakende sektörü Sam Walton'un liderlik öğretisiyle Wal-Mart'i zirveye taşıyarak perakende mühendisliği ve markalaşmanın temel taşını oluşturmuştur. Wal-Mart'in strateji ekseninde en ucuza tedarikçiden satın alıp, onları en ucuza ve süreklilik esasına uygun olarak ulaştırarak müşteri sadakati kazanmak yer alıyordu. Walton'un Wal-Mart'ı kurduğu yıllarda Missouri ve Tennessee'ye uzanan coğrafyada gelir düzeyi en düşük seviyede olan halka en ucuz ve iyi hizmeti sunma misyonu bugünkü en güçlü rakibi olan Tesco'yla arasındaki uçurumu büyütüp tercih edilen lider marka olmasını sağlamıştır. Walton'un "Yaptığım şeylerin çoğunu başkalarından kopya çektim." demesi en iyi fikirlerinin çoğunu rakiplerinden öğrenerek uyguladığının göstergesidir. Walton'un 'her zaman en ucuz' sloganıyla yola çıktığı misyonu ölümünün ardından da şirket kültürüne sıkı pazarlık ve tutumluluk olarak aşılanmış ve onu yüzyılın en büyük CEO'larından biri haline getirmiştir.

Son olarak 2. Dünya Savaşı sırasında Kızıl Ordudan kaçarak Amerikaya gelen Macarlı Yahudi Andy Groove'dan bahsedeceğim. Bilgisayar devrinin başlangıcı olan mikroçip üretiminin öncüsü olan Andy Groove 1968'de yaşadığı büyük sıkıntılara rağmen Intel firmasını kurmuştu. Dönemin en büyük innovasyonu olan mikroçip bilgisayar için daha çok kullanım alanı ve performans artışı sağlıyordu. Ne yazık ki 80'lerde bellek teknolojisinde ortaya çıkan Japon rakipler İntel'in pazar lideri konumunu kırarak firmanın geleceğini riske atmıştı. Bu noktada Andy Groove'un dahi liderlik perspektifi firmanın kulvar değiştirerek marka değerini yeniden yapılandırmasını sağlamıştır. Groove 'un öğretilerinden en önemlisi olan 'Birçok şirket yanlış olduğu için değil, bir karara varamadıkları için yok olur.' sözü Intel'i bugün pazarda yine lider üretici olacağı bambaşka bir teknolojiye taşımıştır. Intel o dönem mikroçip piyasasından çıkarak daha önce tüm kaynaklarına daha gelişimini tamamlamamış mikroişlemciye yönlendirmişti. Bu noktada alınan karar firmanın "Stratejic Inflection Point"i olup şirketin kurumsal zekasını Fortune 500'e taşıyarak yepyeni bir pazarı ortaya çıkarmıştır.

Bu liderlerin öğretilerinde aktarmak istediklerim; içinde bulundukları koşulları dışardan bir perspektifle değerlendirme kabiliyetleri, şirket kültürünü yönetimin her katmanına entegre edebilme becerileri ve geleceğin ihtiyaçlarını öngörerek rakiplerinden iş öğrenme yetenekleriyle etkin liderlik algısını baştan yaratma potansiyelleridir. Gelecek nesillerdeki yöneticilerin, tıpkı benim düşüncelerimi şekillendiren ve hayatım boyunca öğretilerini takip edeceğim bir özel bir liderin de dediği gibi "operational excellence"i markalaşma sürecinin bütününde uygulayan bu CEO'lardan öğrenecekleri çok şey bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

Trout, Jack., (2008) Büyük Markalar Büyük Hatalar, MediaCat Yayınevi. İstanbul.
Krames, A. Jeffrey., (2006) 7 Dahi CEO, Pegasus Yayinevi. İstanbul.
Ohno, Taiichi., (2008) Toyota Ruhu, Scala Yayıncılık. İstanbul.
Aaker, A. David., (2007) Marka Değeri Yönetimi, MediaCat Yayınevi. İstanbul.
Slater, Robert., (1999) The GE Way Fieldbook Jack Welch's Battle Plan for Corporate Revolution, McGraw-Hill. The USA.

İKİ KENTİ BİRLEŞTİREN KADİM MİRAS...

İstanbul'dan Paris'e kahve ve kahvehane kültürü...

Yrd. Doç. Dr.Cenk Güray

Atılım Üniversitesi
Endüstri Mühendisliği Bölümü

"Kahve kültürü" insanlık için sosyal hayatın tarihini şekillendiren önemli etkenlerden biri olarak göze çarpmaktadır. "Kahve" her ne kadar bir içecek olarak değişik kültürlere göre farklılıklar içeren bir "tadı" yansıtsa da, bu geniş tat yelpazesi aynı zamanda "sohbet' aracılığıyla insanlar arası ilişkileri güçlendiren kültürler üstü ortak bir zemini de çağrıştırmaktadır. Kahve kültürünün doğal uzantısı olan "kahvehaneler" ise bu ortak zemin üzerinde oluşan ve özel renkleri ile kentlerin özgün işitsel, görsel dokusunu oluşturmada önemli bir yer tutan yaşam alanlarını simgelemektedir.

Kahve'nin tarihçesi

Kahve kültürünün yayılması incelenince doğu'dan batı'ya doğru giden bir hattın göz önüne alınması gerekmektedir. Ortaçağ döneminde içenlere dayanıklılık ve zindelik verdiği düşünülen bu içecek bazı Hıristiyan ve İslam tarikatlarında ayinlerdeki sürekliliği sağlamak adına kullanılmaktaydı. Eldeki bilgilere göre kahvenin ilk vatanının Afrika kıtası olduğu düşünülmektedir; ismine de kaynaklık ettiği düşünülen Etiyopya'nın Kaffa şehrinden gelen tohumlar Ortaçağ sonlarında Güney Etiyopya'dan Yemen'e, oradan da Mekke ve Medine'ye geçmiştir. İslam dünyası için merkez teşkil eden bu şehirleri Hac mevsiminde ziyaret eden değişik Müslüman topluluklar da kahveyi kendi topraklarına taşımışlardır. Osmanlı kültürünün kahve ile buluşmasının Yavuz Sultan Selim'in Mısır'ı fethettiği dönemlere (1516) dayandığı düşünülmektedir. İstanbul'da kahveye ilk kez 1517 yılında rastlanır ve buradan ordu aracılığıyla kuzeye ve batıya yayılmaya başlar. Kahvenin yaygınlaşması ise Kanuni Sultan Süleyman döneminde (1520-1566) olmuş, saraydan başlayan bu alışkanlık yavaş yavaş halk içinde yerleşmiş ve İstanbul kahve kültürünün önemli merkezlerinden biri haline gelmiştir. İstanbul'a gelen seyyahlar tarafından tanınan kahve, onların ve bazı Türk gezginlerin eliyle XVII. Yüzyılın ilk yarısında Venedik, Marsilya ve Londra'ya ulaştırılmıştır. XVII. Yüzyılın sonlarında Osmanlı elçisi Nüktedan Süleyman Ağa aracılığıyla Paris'te tanınmaya başlayan kahve, aynı dönemde yine Osmanlı elçisi Kara Mehmet Paşa'nın etkisiyle Viyana'da da yaygınlaşmaya başlamıştır. XVII. Yüzyılın sonlarına doğru kahve artık Hollanda ve Almanya'da dâhil olmak üzere Avrupa kıtasının büyük bir kısmında tanınmaktadır. İngiltere, Fransa, Hollanda, İspanya ve Portekiz kolonileri ve ticaret ağları aracılığıyla kahvenin tüm coğrafyalarda yaygınlaşmasında öncülük yapmışlardır. XVIII. Yüzyılda artık bir dünya içeceği haline gelen kahve, XIX. yüzyılın ortalarında ise dünya ticaretini yönlendiren en önemli ürünler arasında yerini almıştır.

Doğu'dan ve Batı'ya ödünç bir miras: Kahvehaneler

Kahve kültürünün yaşandığı özel sosyal mekânların adı olan kahvehaneler XVI. Yüzyılda önce Arabistan, İran ve Anadolu'da yaygınlaşmış, XVII. Yüzyıldan itibaren ise neredeyse bir moda haline Avrupa'da çoğalmaya başlamıştır. Böylelikle bu mekânlar kahve kültürüne dair bir aktarımın yanında doğu'nun zaman algısını Batı'ya taşımak konusunda bir işlev de yüklenmişlerdir. Saatler arasında sıkışmamış, daha esnek bir özellik taşıyan, kalıplaşmış programları uygulamak yerine düşünsel olgunlaşmaya yönelik serbest bir hareket planını ortaya döken bir zaman kavramı aslında doğu'ya yönelik geleneksel hayat algısını da simgelemektedir. Bu anlayışın billurlaştığı yerler olan kahvehaneler bu sohbet ve insan ilişkisi temelli mirası, Batı kültürüne yansıtan devinimi de içlerinde barındırmaktadır. Batı için, perde arkasında bu felsefi temeli taşıyan "mistik doğu'nun" en önemli simgelerinden biri olan kahvehaneler, her kültürde kendi geleneğini yaratmış ve hatta süreç içinde "modern batı'nın" da simgesi haline gelmiştir. Sosyal değişimlerin açık yansımalarını içerdikleri

zengin kültür mirası ile aktarma gücüne sahip kahvehaneler bu yönleriyle toplumların değişik dönemlerdeki gelenekleri, kültürel tercihleri ile ilgili değerli bilgileri hafızalarında saklamaktadır. Hatta insanlardan dolayı içlerinde barındırdıkları sanat, politika, ticaret gibi unsurlar aracılığıyla "halkın otoritesini", "yaşamsal önceliklerini " ve "gizli gücünü" yansıtan bu ortamlar doğal olarak her dönem sosyal dönüşümlerin de öncül işaretlerini içlerinde biriktirmiştir. Bu yüzden şehirlerin kahvehanelerinin tarihi aynı zamanlarda şehirlerin sosyal tarihlerinin de önemli parçalarıdır. İşte Paris ve İstanbul kahvehanelerinin tarihsel kesişimi esasında bu düzlemde başlamaktadır.

İstanbul'dan Paris'e kahve ve kahvehaneler

"Filozofun biri üstelik en büyüklerindendi,
Demişti ki: Kahvenin en iyi tarafı,
Her duruma ve günün her saatine uymasıdır.
Hakikatli bir söz. Bir bilgenin sözü !"

Eldeki belgelere göre İstanbul'daki ilk kahvehane Tahtakale'de (1553-1554) Halepli Hakem ile Şamlı Şems tarafından açılmıştır. İbadethane ve işyerleri dışında yeni bir ortak yaşam alanı olarak öne çıkan kahvehaneler bu yönleriyle büyük rağbet görmüş ve kısa sürede yaygınlaşmıştır. Sedir ve kerevetler üzerinde oturularak sohbet edilen, meddah, karagöz gösterileri ile müzikal sunumların dinlenebildiği bu mekânlar, söz konusu geleneksel kültür üretimlerinin aktarılmasında da o dönemden beri ayrıcalıklı bir işlev yüklenmiştir. Günümüze kadar ulaşan tarihi gelenek içinde kahvenin hazırlanması ve sunulmasında neredeyse "törensel" denebilecek bir yöntem izlenmektedir. Çiğ ve çekirdek kahve önce kahve tavalarında kavrulmakta, buradan kahve soğutuculara aktarılmakta, soğuduktan sonra değirmende öğütülerek toz haline getirilip kahve kutularında saklanmaktadır. Kahve pişirmede güğüm veya cezve kullanılmakta ve telve dibe çöktükten sonra suyu, altın veya gümüşten fincan zarfları içindeki kulpsuz porselen fincanlara konularak ikram edilmektedir. Avrupa'daki diğer kahve pişirme gelenekleri ile yer yer benzerlikler taşıyan bu yöntem genel hatlarıyla günümüz Türkiyesi'nde de kahve hazırlanması için kullanılmaktadır.

İstanbul tarihindeki kahvehaneler müdavimlerinin ait oldukları sosyal çevre, iş kolu ve ilgi alanlarına göre sınıflanmaktadır. Bu kahvehanelerin aldıkları "mahalle kahveleri, esnaf kahveleri, yeniçeri kahveleri, tulumbacı kahveleri, aşık kahveleri, semai kahveleri, meddah kahveleri, esrarkeş kahveleri" gibi isimler kahvehane kültürünün altında yatan kültürel çeşitliliği adeta belgelemektedir. Doğudaki farklı zaman ve hayat algısının sonucu olarak "kahvehane kültürü" içinde hissedilen "tasavvufi simgeler", Yeniçeri'lerin kendini ifade ettiği dini yapılanma olan Bektaşilik'in de yoğun etkisiyle Yeniçeri kahvehanelerinden tüm kahvehanelere yayılmıştır. Kahvehanelerin iç tasarımlarında kullanılan yazılar ve icrası tercih edilen müzikal ürünlerin içerikleri böylesi bir etkiyi ayırt edilebilir hale getirmektedir. İstanbul kahvehanelerinde özellikle XIX. Yüzyılda sıklıkla icra edilen Aşık Dertli'nin meşhur koşması bu ürünlere bir örnek olarak verilebilir:

"Haraba kul olduk bezm-i âlemde
Dünyada olsak da olmasak da bir
Düşdük çare nedir dame âlemde
Azâd olsak da bir olmasak da bir"

Kahvehane kültüründe böylesi bir düşünsel temelin üzerinde yapılanan felsefi zeminin etkisi sonraki dönemlerde hissedilmiştir. Yeni düşüncelerin ortaya çıkabileceği böylesi bir serbest tartışma zemini dönem dönem toplumun değişimi arzulayan yönünü de desteklemiştir. Osmanlı'da hemen her konuda hâkim düşüncenin sorgulanabildiği ortamlar olan kahvehaneler bu özellikleri dolayısıyla hem politik yönden muhalif örgütlenmeleri içinde barındırabilmiş hem de sanat özellikle müzik ve edebiyat içindeki yeni açılımlara ev sahipliği yapabilmiştir. Bu mekânlar genç sanatçılar için geleneksel eğitim sistemi içinde ulaşılmanın zor olduğu uzmanların görüşlerinden faydalanılacak, sohbetlerine ortak olunacak, yeni fikirlerin olgunlaşmasına şahit olunabilecek eğitim ortamları olarak görev yapmış ve geleneksel sanatların aktarımına bu yönleriyle de hizmet etmişlerdir. Kahvehaneler Neyzen Tevfik, Tanburacı Osman Pehlivan gibi pek çok tarihi müzik adamını herkes için ulaşılır hale getiren mekânlar olmuşlardır.

Taşıdıkları ve aktardıkları kültürel değer açısından bakınca kahvehanelerin Paris'deki işlevi İstanbul'dakinden farklı değildir. Aslında sadece Fransa'da değil Hollanda ve İngiltere'de de halka açık bir kurum olan kahvehanelerin burjuvazinin oluşum sürecini ve aristokrasi ile ruhbanlar sınıfından bağımsızlaşmasını büyük ölçüde desteklediği görülmektedir. Kahve ile ilk kez Osmanlı'lar aracılığıyla tanışan Paris'in ilk kahvehanesi, St. Germain yakınlarında 1672 yılında, Pascal isimli bir Osmanlı Ermenisi tarafından açılmıştır. İlerleyen yıllarda yaygınlaşan kahvehaneler

üretken bir kültür ve tartışma ortamını bünyelerinde ortaya çıkarmış, Fransa'nın en önemli filozof ve edebiyatçılarının dünya kültürünü etkileyen görüş ve ürünlerinin ortaya çıkmasında öncül bir rol üstlenmişlerdir. Bu öncül rol pek çok dünya devleti gibi Osmanlı'yı da etkilemiştir. Özellikle Osmanlı'nın son dönemlerinde Fransa ile kültürel etkileşimin artması ve Paris'in örnek alınan bir sanat ve kültür şehri olarak önem kazanması, Türk fikir adamları ve sanatçıları için bu kenti ve kahvehanelerini sanat ile siyasetteki son gelişmelerin teşhis edilebileceği cazibe merkezleri haline getirmiştir. Dolayısıyla, Fransa için XVII. Yüzyıldan itibaren "mistik" bir cazibe merkezi olan İstanbul'dan kahvehaneler aracılığıyla Paris'e taşınan kültür yaklaşık 200 sene sonra bu defa Osmanlı içim "modern" bir cazibe merkezi olan Paris'ten İstanbul'a aktarılmıştır. Yıllarca İstanbul'da yaşamış Fransız yazar Pierre Loti (1850-1923) ise mistizm ve modernizm rüzgârlarıyla iki yöne salınan İstanbul'u bu ikilemler arasında derinlikle teşhis etme şansı bulmuş bir düşünür olarak iki kültürün ortaklığı adına son derece yüksek bir değer taşımaktadır. Adının verildiği Eyüp'teki bir kahvehane adeta bu kırılgan düşünüre adanan alçakgönüllü bir saygı anıtı gibidir. Öte yandan aralarında Ahmet Haşim, Cenap Şahabettin, Yahya Kemal Beyatlı, Ahmet Hamdi Tanpınar, Atilla İlhan, Nedim Gürsel, Enis Batur gibi edebiyatçılar, Abidin Dino, Komet gibi ressamlar, Cemal Reşit Rey gibi müzisyenlerin bulunduğu pek çok isim de adeta İstanbul ve Paris kahvehanelerinin tarihi ortaklığının Türk Sanatı'na düşen yansımalarını günümüze taşımaktadır. Bu yüzden kahvehaneler bu iki kadim şehrin, birbirlerine dair hatıralarını saklayan en eski sırdaşlar olarak göze çarpmaktadır:

"Alphonse Karr der ki:"Şairler taşrada doğar, Paris'te ölürler". Şairler böyle olüyorlardı fakat Paris'in şiirini bir defa idrak etmiş olanlar da artık ondan ayrılamıyorlar; talebe gençlik aleminden çıkmamak için tahsilini uzatır, imtihanlarını geciktirir, mahsus yerinde sayardı. Tahsilini bitirenlerin gözleri dolar, içlerini üzüntünün en fecisi sarar, hayata veda eder gibi Paris'i terk ederlerdi"

"İnsanı bulan daima kalır, Loti bunlardan biridir."

İstanbul kahvehaneleri ve müzik

Topluma ait ortak kültürel kimliğin en önemli parçalarından biri olan geleneksel müzikler, kahvehaneler aracılığıyla İstanbul'un kent kimliği oluşumunun da önemli bir unsuru haline gelmişlerdir. Bu noktada bazı kahvehane türleri ve içerdikleri geleneksel sanat ürünleri diğerlerine oranla öne çıkmaktadır. Örneğin, İstanbul'un çok katmanlı müzik kültürünün, Anadolu'dan İstanbul'u ziyaret eden "aşıkların" getirdiği yöresel etkilerle sürekli beslenebileceği bir zemini oluşturabilme özellikleri "aşık kahvelerini" İstanbul'daki müziğin ana damarlarından biri haline getirmiştir. XX. Yüzyılın başlarına kadar gücünü kaybetmeden yaşayan "aşık kahvehaneleri", çeşitli müzik geleneklerinin ortaklaşa paylaşıldığı, Bayburtlu Zihni, Erzurumlu Emrah, Seyrani, Gevheri, Dertli gibi Anadolu aşıklarının destan, mani, koşmaları ile Enderunlu Vasıf gibi Divan şairlerinin şiirleri ve bunlardan bestelenmiş eserlerin doğal bir birliktelikle beraber sunulduğu mekanlar olarak ortak toplumsal kültüre hizmet etmiştir. Tanburi Cemil Bey gibi Anadolu'daki geleneksel müzik kültürünün seyrini değiştiren bir ustanın bu kültürü bütüncül bir şekilde tanıyabilmek için yararlandığı ana kaynağın aşık kahvehaneleri olması, bu mekanların müzik aktarımı adına önemini daha da açık şekilde betimleyecektir. Bu aktarımın gücü öylesinde fazladır ki, XIX. Yüzyılın sonlarına doğru benzer "kahvehaneler" "Amane kahvesi" adıyla Yunanistan'da da hızla ortaya çıkmaya başlamış ve özellikle 1923 mübadelesi sonrası bu mekânlar mübadillerin Anadolu'ya dair hatıralarını taşıyan "Rebetiko" müziğinin tohumlarını olgunlaştırmıştır.

"Kentin hamamında bir harem yüzer,
Araplar nöbet tutar, götürürler herkesi Ali Paşa'ya"

Yüzlerce yıldır adeta topluma tutulan bir ayna işlevi gören gölge oyunu "Karagöz'ün" en önemli sergilenme merkezlerinden biri de değişik türdeki kahvehanelerdir. Hem gerçek dünyada hem de şimdiki zamanda hareket eden tipleri ve masallardan ziyade gerçek hayata ait sıradan insanlardan oluşan başrol oyuncuları ile Osmanlı-Türk edebiyatında özel bir yeri olan Karagöz, doğal olarak bu sıradan insanların yaşamına eşlik eden müzik geleneğini de zaman içinde aktarmaktadır. Kahvehanelerde sunulan sosyal ortam sadece Karagöz'ün değil, meddah ve diğer geleneksel tiyatro ürünlerinin yanlarında taşıdıkları müzik kültürlerinin aktarılmasında da çok önemli bir rol oynamıştır. Bu yüzden Bektaşi Nefesleri, kanto, kasap havası, sirto, türkü gibi pek çok geleneksel müzik türünün aktarımında bu geleneksel tiyatro ürünlerinin sergilendiği kahvehanelerin ciddi bir payı olduğu söylenebilir. Özellikle müzikle ilgili incelenmesi gereken özel bir

tür olan semai kahvehaneleri veya çalgılı kahvehaneler yukarıda bahsedilen tüm müzikal ürünlerden örneklerin icra edildiği mekânlar olarak dikkat çekmektedir. XIX. Yüzyılda yaygınlaşmaya başlayan bu tür kahvehaneler sadece Ramazan ayı boyunca açık tutulmakta ve dış mimarisinden, iç mekân tasarımına, sunulan müzik icralarından, sergilenen dans ve tiyatro gösterilerine kadar büyük bir çeşitlilik ve özeni yansıtmaktadır. İlk dönemlerinde halk ozanlarının sunumları, fasıl icraları, meddah, karagöz gösterileri ve "muamma" çözümleri ile renklenen bu mekânlar, XIX. Yüzyılın sonlarına doğru Batı müziği örneklerinin sunulmaya başlanmasıyla adeta müzik kültüründeki yoğun değişimin habercisi olmuşlardır. İstanbul'un kültür ve eğlence yaşamını yaklaşık bir yüzyıl boyunca renklendiren bu kahvehaneler 1914 yılı itibariyle tarihe karışmışlar ve içinde barındırdıkları gelenekleri az da olsa kalan diğer kahvehane türlerine miras bırakmışlardır.

Paris kahveleri ve müzik

Paris kahveleri de aynı Osmanlı kahveleri gibi halkın müziğinin gelenek içinde yaşayan, aktarılarak değişen, değişirken aktarılan kısmını yansıtmaktadır. Müzik üzerinde özelleşmiş "kafe şantan" ismiyle anılan kahvelerin ilkleri XVIII. Yüzyılın ilk yarısında açılmıştır. Bu yapılar sonraki dönemlerde konser kafelerine dönüşmüş ve müzik, dans, akrobasi, kabare, tiyatro gibi pek çok sanat dalının sergilenmesine imkan tanımıştır. Çok kültürlülük bakımından İstanbul ile önemli benzerlikler taşıyan Paris'in kahveleri bu özellikleri sebebiyle pek çok ilginç birleşime de ev sahipliği yapmışlardır. Örneğin Django Reinhardt adlı bir Fransız Çingenesi'nin, kahvehanelerde keman çalarak başlayan müzik yaşamı özgün Avrupa Cazı'nı ortaya çıkaran anıt bir müzisyenin hikâyesinin de ilk satırlarını oluşturmaktadır. Babasının kahvehanelerdeki dans gösterilerine sesiyle eşlik eden küçük bir kaldırımı serçesinin Fransa'nın sesi "Edith Piaf'a" dönüşmesinin hikâyesini de yine en iyi Paris kahvehaneleri hatırlamaktadır. Bunların yanında Eugenie Buffet, Yvette Guilbert ve Aristide Bruant gibi özgün sanatçıların özel gösterileri de bu mekanlara sayısız zenginlik katmıştır. Dolayısıyla aynı İstanbul kahvehaneleri gibi Paris kahvehaneleri de halkın ihtiyaç duyduğu tüm müzik tarzlarından işaretler taşıdığı gibi halkın değişime dönük yüzünü de hafızalarında geleceğe taşımaktadır.

İki kentin kahvehanelerden yarına kalan

Fransa'da ve Avrupa'nın büyük kesiminde kesintiye uğramadan, dönemlere dayalı doğal değişim ve dönüşümlerle aktarılmaya devam eden kahvehane kültürü, Türkiye'de özellikle Osmanlı Devleti'nden Cumhuriyet'e geçiş döneminde bazı önemli değişimler geçirmişlerdir. Osmanlı Dönemi'nin çeşitli kahvehaneleri yerlerini sosyal değişim gereği kıraathaneler, çay evi, kahve evi gibi başka ortak mekânlara bırakmışlar, işlevlerinin ve aktardıkları kültürel ürünlerin bir kısmını bu dönemde kaybetmişlerdir. Geleneksel aktarım mekanizmalarını kaybeden kimi sanat ürünü eğer akademik eğitim programlarında de yer almıyorsa unutulma tehlikesiyle karşı karşıya gelmektedir. Bu sanat ürünlerinin güncel imkânlar ve şartlar doğrultusunda ait olduğu ortamlarda yeniden dolaşıma girebilmesi son derece önemli bir kültür mirasının hatırlanmasını sağlayacaktır. Böylelikle hem İstanbul'un geçmişten geleceğe uzanan kent kültürünün tarihsel kökleri ile bağları güçlenecek hem de Paris gibi ortak bir insanlık mirasını taşıdığı şehirler ile de gelecekteki ilişkilerini pekişecektir. Şüphesiz ki dünya kültür mirasına ait bu tarihi ortaklıklar gelecekteki ilişkilerin de temellerini atacaktır.

KAYNAKÇA

Heise U. ,"Kahve ve kahvehane", Dost yayınları, Ankara, 2001.
Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul.
Evliya Çelebi, Seyahatname (çeviri S.A.Kahraman, Y.Dağlı), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2006.
Hisar A.Ş., "Kitaplar ve Muharrirler Edebiyat Üzerine Makaleler", Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2009.
Holst G. ,"Rebetiko", Pan Yayıncılık, İstanbul, 1993.
Beyatlı Y.K.,"Aziz İstanbul", Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2005. Merkez Kitaplar, İstanbul, 2007.
Kaygılı O.C., "İstanbul'da Semai Kahveleri ve Meydan Şairleri".
*Yukarıdaki eserlere ek olarak Enis Batur, Ahmet Hamdi Tanpınar, Reşad Ekrem Koçu ve Abdülhak Şinasi Hisar'ın eserleri ile, Nurinisa Eroğlu'nun T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Bursa Devlet Klasik Türk Müziği Korosu için Paris'de düzenlenen Türk Mevsimi etkinliklerine binaen hazırladığı tanıtım metninden faydalanılmıştır.

TURİZM İŞLETMECİLİĞİ BÖLÜMÜNDE YENİLİKLER DÖNEMİ

Yrd.Doç.Dr. Gül Güneş, Öğr.Gör.Gonca Güzel Şahin, Öğr.Gör. Şule Tuzlukaya, Araş.Gör. Gülçin Karakoç

2008 yılında ABD'de başlayıp Avrupa'ya sıçrayan, oradan tüm dünyaya yayılan ve yoğun etkileri gözlenmeye başlayan küresel kriz, diğer sektörlerin yanı sıra turizm sektörünü de etkilemiştir. Turist sayısı ve turizm gelirlerinde ciddi düşüşlerin yaşandığı bu süreçte Türkiye turizminin de krizden etkilenmesi kaçınılmaz olmuştur. Bununla beraber Dünya Turizm Örgütü'nün ortaya koymuş olduğu verilere göre; aralarında Türkiye'nin de bulunduğu Honduras, Panama, Uruguay, Kore, Endonezya, Hindistan, Mısır, Lübnan, Ürdün gibi bazı ülkeler, 2008 yılını turizm sektöründe memnun edici sonuçlara ile tamamlamışlardır. Türk turizminin ekonomik kriz ortamında Akdeniz çanağında yer alan Fransa, İtalya, İspanya gibi rakipleriyle mücadelesinde, mevcut turizm potansiyelini iyi bir şekilde değerlendirmesi oldukça önemlidir. Türkiye'nin sahip olduğu zengin turizm kaynaklarının etkin bir şekilde kullanımı sayesinde, deniz-kum-güneş gibi yılın sadece üç ayında satabildiğimiz bir ürünün yanında sağlık, kış, golf, gastronomi, kongre, kültür, inanç turizmi yaklaşımlar ve ekoturizm gibi yeni anlayışlar için çok büyük fırsatlar değerlendirilmiş olacaktır. Bu yaklaşım içinde, alternatif turizm türlerinden yararlanılmasının yanı sıra çevresel, ekonomik, politik birçok faktörün ve en önemlisi de "eğitim"in rolü büyüktür. Turizm eğitimi, ülkemizde çeşitli üniversitelerde verilmektedir. Üniversitemiz Turizm İşletmeciliği Bölümü'nün ana hedefi ise; eğitim kalitesi ve sürecinde farklılıklar yaratarak sektöre donanımlı öğrenciler yetiştirmektir. Bu amaçla 2009-2010 öğretim yılında Turizm eğitiminin uygulama ağırlıklı bir eğitim süreci içermesi görüşünden hareketle, öğrencilerin uygulama yapabilecekleri modern alanların oluşturulması ve bu alanların etkin kullanımını sağlamak üzere iki önemli uygulamanın güz ve bahar dönemlerinde de gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Geçen yıl öğrencilerimizin her hafta ders kapsamında dünya mutfağından örnekleri sunmaya başladıkları hem mutfak hem de servis uygulamalarının bu dönem de devam etmesi planlanmaktadır. Yanı sıra, ön büro dersi uygulamasının da Opera paket programının ön büro modülünün yükleneceği laboratuvarlarda yapılması da bu dönem mümkün olabilecektir.

Yiyecek-içecek derslerinin dikkat çeken uygulamalarının bu dönem de devam etmesi amaçlanmaktadır. Öğrencilerimiz sektörün önde gelen otellerinin executive şefleri ile birlikte mutfağa girerek Dünya ve Türk mutfağının eşsiz lezzetlerini, yiyeceklerini, içeceklerini hazırlayarak misafirlerimize servis yapacaklardır.

Öğrencilerimizin sertifika almalarına yönelik faaliyetler devam edecektir. Yiyecek-içecek sektörüne ilgi duyan öğrencilerimiz bu dönem de iki önemli gastronomi derneğinin organizasyonlarına katılarak serfitika alacaklardır. Bunlardan birincisi 1950 yılında Paris'te kurulan "Chaine Des Rotisseurs" gurme derneğinin aralık ayında düzenleyeceği dünyanın en ünlü aşçılarının katılacağı, farklı lezzetlerin sunulacağı organizasyon diğeri ise Türkiye Aşçılar federasyonu tarafından her yıl düzenlenen; 8 ayrı mutfakta 8 ayrı gurme menünün hazırlandığı ve çok seçkin konuklara servisinin yapıldığı "Chef 8" organizasyonudur.

Öğrencilerimiz çevre bilinci de içeren bir turizm eğitimi anlayışı ile yetiştirilecek ve bu konularda sosyal etkinlik ve grupların organizasyonları konusunda teşvik edileceklerdir. Bu amaçla üniversitemizde verilen eğitimlerin yanı sıra geçtiğimiz yıl öğrencilerimizin kurdukları "Ekoturizm Topluluğu" da farklı

destinasyonlara düzenlediği geziler, üniversitemizde ağaç dikme ve diğer faaliyetlerle etkinliklerine devam edecektir. Öğrencilerimizin mezuniyet öncesi sektördeki güncel konulara yönelik hazırladıkları bitirme tezleri sayesinde değişik alanlarda bilgi birikimlerini artırmaları hedeflenmektedir. Son sınıf öğrencilerimiz "Area Project I ve Area Project II" dersleri kapsamında iş hayatında oldukça gerekli olan araştırma teknikleri, kaynak tarama ve derleme, değerlendirme ve yorum konularda deneyim kazanmakta ve hazırladıkları tezlerle üzerinde çalıştıkları konunun önemini ortaya koymaktadırlar.

Erasmus öğrenci değişim programıyla birlikte öğrencilerimiz eğitim kalitesi Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü tarafından TEDQUAL (eğitimde kalite) sertifikasıyla tescillenmiş NHTV Breda Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Okulu'nda eğitim alma imkânı kazanmakta ve çok önemli deneyimler edinmektedirler. Geçen bahar doneminde aynı üniversiteden iki öğrenciyi de bizler bölümümüzde aynı program çerçevesinde konuk ettik. Öğrencilerin Üniversitemiz hakkındaki görüşlerine http://iro.atilim.edu.tr/students_video_en.htm adresinden ulaşılabilmesi mümkün. Ayrıca, öğrencilerimizi Erasmus programından zorunlu yaz stajları için yararlanabilmeleri amacıyla da yönlendirmekteyiz.

Bölümümüzde zorunlu olan yaz stajının daha etkin hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Öğrenciler, dört ve beş yıldızlı marka oteller ve seyahat işletmelerinde staj yaparak teorik bilgilerini uygulama ile desteklemektedirler. Staj sonunda staj komisyonuna rapor sunan ve mülakata alınan öğrencilerimizn bu yıl da staj yapacakları işletmelerin bölüm staj koordinatörlüğünün denetimleri doğrultusunda seçilmesi ve bu sayede öğrencilerin daha etkin bir staj sürecinden geçmeleri hedeflenmiştir.

Öğrencilerin eğitim esnasında yarı zamanlı çalışma imkanlarının artırılması hedeflenmektedir. Bölümümüzde, öğrencilerimiz bir kısmı da zorunlu stajlarının yanı sıra derslerini etkilemeyecek şekilde yarı zamanlı çalışma olanaklarını değerlendirmekte ve bu da onlara büyük bir iş deneyimi kazandırmaktadır. Gerek yarı zamanlı iş imkanları gerekse sektöre yönelik güncel haberleri de kendi aramızda kurduğumuz mail grubu sayesinde hızlı ve etkin paylaşma olanağı bulmaktayız.

Yan dal ve çift dal başvuruları konusunda öğrenciler teşvik edilmektedirler. Bu sayede özellikle bu yıl hem bizim öğrencileimizden hem de diğer bölümlerden yan dal ve çift dal talepleinde artış gözlenmeye başlanmıştır.

Dikey Geçiş Sınavı ile gelen öğrencilerimizin bölüme uyum sağlamaları için çalışmalar yapılmaktadır. Özellikle Bilkent Üniversitesi, Başkent Üniversitesi gibi vakıf üniversitelerinden ve Abant İzzet Baysal vb. Devlet Üniversitelerinden dikey geçişlerde artış gözlenmektedir. Bu kapsamda gelen öğrencilerin bölüme uyum sağlamaları konusunda her türlü destek verilmektedir. Bu konuda 2007 yılından itibaren yapılmaya başlayan geleneksel kaynaşma partilerimizin de rolü önemli olmaktadır.

Bölümümüzün yeni web sayfası kullanıma açılmıştır. Turizm İşletmeciliği Bölümünün faaliyetlerini, dünyada ve Ülkemizde turizm sektörüyle ilgili haberleri hem kendi öğrencileri ve öğretim elemanları ile paylaşmak hem de bölümü daha yakından tanımak isteyenlerin bilgi edinebilmesini sağlamak amacıyla Ekim ayı içinde kullanılmaya başlanan yeni web sayfamıza isteyenler http://www.tm.atilim.edu.tr/ adresinden erişebilirler. Bu yıl hem sektör çalışanlarını hem de yiyecek-içecek sektörüne ilgi duyan kişilere yönelik "Aşçılık Serfitika Programı" ve diğer kursların açılması hedeflenmektedir. Uygulama ağırlıklı bu programların teorik alt yapısı ise Atılım Üniversitesi öğretim elemanları tarafından desteklenecektir.

Sektörle işbirliğinin devamı ve güncel iletişimin artırılması konusuna önem verilmektedir. Bu amaçla sektörde uzmanlaşmış kişilerin deneyimlerini öğrencilerimizle paylaşmak üzere bu öğretim döneminde de öğrencilerimizin değişik vizyonlar kazanmasını sağlayacak çeşitli konularda düzenlecek güz ve bahar konferanslarımız olacaktır.

DİL VE İLETİŞİM

Araş.Gör. Özge Yücel

Atılım Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Dil, her şeyden önce iletişim aracıdır. Her zaman duyduğumuz ve kanıksadığımız bu sözün anlamını düşünmemeye başladığımızı düşünüyorum. Öyle ki her yerde iletişimsizlik yaşıyoruz. Dinlemiyoruz, anlatamıyoruz, anlaşılamamaktan yakınıyoruz. Tartışamadığımız anlarda iletişimsizliğimiz öfke olarak yansıyor yüzümüze. Her ne kadar bazıları öfkenin hitabet sanatı olduğunu ileri sürmüş olsa da öfke iletişimsizlik belirtisidir. İletişim uzmanları anlaşılamadığınızdan yakınmamayı, anlatamadığınızı düşünerek kendinizi daha iyi anlatmanın yollarını aramayı öneriyor. Kendini daha iyi ve doğru anlatmanın tek yolu ise dili iyi kullanmaktır. Gerek sözel dil gerekse beden dili iletişimi sağlayan veya tıkayan araçtır. Beden dili dünyanın her yerinde aynı etkide iletişim kurar, ancak sözel dilde iletişim kurabilmek için ortak dil kullanmak gerekir.

Ortak dil kullanmanın anlamı sadece aynı sözcükleri kullanıp aynı cümleleri kurmak değildir, kavramların anlamı üzerinde anlaşmak, sözcükleri doğru yerde kullanmak demektir. Hatta bir anlamı ifade etmek için farklı sözcükler kullanmak iletişime engel değildir, ancak farklı anlamlara gelen sözcükleri birbirinin yerine kullanmak ve bunu belirli amaçlar doğrultusunda kasıtlı olarak seçmek kavram karmaşasına yol açar. Kavram karmaşası yaratmak, bugün ülkemizde yerleşik ilkelerin, anlayışların değiştirilmesi için tasarlanmış bir yoldur. Kavram karmaşası oluşturmak, bir kavramın tanımını sulandırarak, olduğundan farklı açıklayarak ve bu açıklamaları kitle iletişim araçlarıyla yineleyerek kamuoyunda bir kanı oluşturmak yoluyla giderek kavrama asıl anlamının belki de tam karşısında bir anlam yüklemektir. Kavramların anlamını korurken aynı anlamda yeni kavramlar üreterek kullanmak ise kavram karmaşasına neden olmak şöyle dursun dili varsıllaştırır. Kavramların anlamına uygun ve daha öz sözcükler o kavramların anlaşılmasına yardımcı olur. Bu durum terimlerin özleştirilmesinde açıkça görülür. Örnek verilecek olursa "muris" kavramı hukukçulara bir anlam ifade ederken hukuk bilmeyen kişilere bir anlam ifade etmez. Bir yerden okumak, öğrenmiş olmak o kavramı anlamaya yeterli değildir. Bir kavramın anlamını bilmediğiniz için ne demek olduğunu sorduğunuzda aldığınız yanıt kavramı anlamanızı sağlar. Muris ne demek diye sorulduğunda kalıt (miras) bırakan ölmüş kişi diye yanıt verilir, öyleyse muris yerine kalıt (miras) bırakan denilirse ortak dili kullandığımız herhangi bir kişi bu kavramı duyduğunda ne demek olduğunu kolaylıkla anlar ve anlayarak öğrenir.

İnsan, bilmediği şeye bilmediği anlamlar yükler, kimi zaman ondan korkar, kimi zaman onu gereksiz yüceltir, kimi zaman ise gereksiz aşağılar. Fakat sonunda değer yargılarımız, ilişkin olduğu konudaki bilgimize göre değişir. Kavramların anlaşılırlığı iletişimde duruluk sağlar. Kullanılan sözcüklerin duruluğu iletişim kuranları gereksiz yargılardan arındırır ve iletişimi kavram karmaşasından korur. Ezberlediklerimizi bir yana bırakıp anladıklarımızı konuşmaya başladığımız anda aslında başkalarının ağzından konuşmayı bırakıp kendimize dönüp özgün görüşlerimizi anlatabilme becerisi de gösterebiliriz. Anlamadan kabul ettiklerimiz, sorgulamadan zihnimize yerleştirdiğimiz, hiçbir zaman bize ait olmayan görüşlerdir. Anlamak tanımını okuyup zihne yerleştirmek değildir, kavramı kavramın çağrıştırdıklarıyla bağdaştırarak kullanıldığı yere göre zihinde bir sınıflandırmaya gitmektir. Kavram çağrıştırdığı bir anlamla bir terim olarak zihne yerleşebileceği gibi çağrıştırdığı bir başka anlamla günlük dilde kullanılan bir sözcük olarak zihne yerleşebilir. Önemli olan çağrıştırdığı anlamları birbirinden ayırarak uygun yerde kullanmaktır, bunu yapabilmek doğru kullanımları okuyup yinelemekten geçer. Dolayısıyla okurken seçici olmak zihni korumanın ilk kuralıdır.

Seçiciliğin ölçütleri, anlatılan şeyin içeriğine değil nasıl anlatıldığına dayanır. Kullanılan sözcüklerin seçiminde gösterilen özen, yazım kurallarına uygunluk ölçütlerden bazılarıdır. Özen ya da özensizlik amaçladığı anlama yakın duran sözcüklerin seçimiyle ölçülür.

Düşünerek yazan ve kendini anlatma kaygısı taşıyan kişi, anlatmak istediğine en yakın sözcüğü bulup çıkarma konusunda uğraştığı ölçüde özenli sayılır. Düşünmeden yazan kişiyse usuna rastgele gelen sözcükleri anlamını sorgulamadan kullanır ve başarısız olur. Yazım kuralları konusu ise ayrı bir tartışma konusudur. Herkesin kendine göre koyduğu kural yazım kuralı olamaz. Kurallar, ilişkin olduğu konunun uzmanlarınca bilimsel ölçütlere göre tartışılarak varılan ortak kanıya göre konulur.

Kural koymanın başlıca unsurları olan bilimsellik ve uzmanlık ancak ve ancak özerk bir yapıda sağlanabilir. Bu amaçla 1932'de bir dernek yani bağımsız bir toplum örgütü olarak kurulan Türk Dil Kurumu 1983'e dek bilimsel ölçütlerle konunun uzmanlarınca yönetilerek Türk dili konusunda herkesçe benimsenen yazım kurallarını oluşturmuş ve yerleştirmişken, 1983'te kurum kapatılarak aynı ad altında bir devlet dairesi oluşturulmuş ve kural koymanın bilimsel zemini ortadan kaldırılmıştır[1]. Bu konuda yeni bir dernek kurulması uzun süre engellenmiş, kurucuları çeşitli suçlamalara uğramıştır[2]. Oysaki kurucuların tek amacı bilimselliğin gereği olan özerkliği koruyarak çalışmaya devam edebilmektir. Sonunda mahkeme kararı ile 1987'de kurulabilen Dil Derneği, bugüne dek Türk Dil Kurumu'ndan aldığı bilimsel kalıtı çaba ve emek ile geliştirmiş ve devlet dairesi olan Türk Dil Kurumu'nun bozduklarını onarma başarısı göstermiştir. Bir dernek, dilin yapısına uygun biçimde ürettiği sözcükleri topluma dayatamaz, dayatmamalıdır. Ancak, bir devlet dairesi kendinde bu yetkiyi görebilir. Oysaki dil özgürdür, halk içinde yaşam kaynağı bulur. Dilbilimcilerin işi ise öz sözcükler üretip önermektir, halk istediğini benimser.

Bilimde dayatmacılığa yer yoktur, öneri tartışmaya sunulmak içindir. Dil de böyledir, dilbilim dilin haksız işgaline göz yumarak edilgen duruş sergileyecek bir bilim olmamalıdır, bir yandan dile yönelen saldırıları engellerken diğer yandan söze söz katıp dili varsıllaştırmak için katkıda bulunup öneren olmalıdır. Yabancılığın, ezberciliğin engellediği iletişim, dilbilim kurallarına uygun üretilmiş sözcükler kullanılarak, dilbilimcilerin belirlediği kurallara uyularak kurulabilir. Yazım kurallarında kişisel görüş olamaz, herkesin kuralı olamaz, dilin kendine özgü yapısında mantıksal kabul edilen kuralları vardır. Bu kuralları ortaya çıkarmak dilbilimcilerin, bunları kabul edip doğru iletişim kurmak herkesin görevidir.

[1] Bu konuda ayrıntılı bilgi için Şerafettin Turan ve Sevgi Özel, 75. Yılda Türkçenin ve Dil Devriminin Öyküsü, Ankara 2007.

[2] Dil Derneği'nin Kuruluş Öyküsü, http://www.dildernegi.org.tr/TR/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFAAF6AA849816B2EF503C745FE48C7FDA Erişim Zamanı: 24.02.2009 09.36.

HAYAT BOYU ÖĞRENME PROGRAMI: *ERASMUS*

Erasmus Programı, öğrencilerin farklı kültürleri ve eğitim modellerini tanımaları açısından önemli bir fırsat olmaktadır. Dergimizin bu bölümünü Erasmus Programı'ndan faydalanarak farklı ülkelerde bulunma fırsatı yakalayan öğrencilerimizin deneyim ve görüşlerine ayırdık. Bu deneyimlerin Erasmus'tan faydalanacak diğer öğrencilerimize fikir vereceğine inanıyoruz.

Berker BAYDAN
Atılım Üniversitesi
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Öğrencisi

Geçen dönemi Erasmus Programı ile Danimarka'nın Roskilde Üniversitesi'nde geçirdim. Erasmus Programı'na katılmak hayatımda aldığım olumlu kararlardan biriydi. Çünkü bana göre Erasmus Programı'na katılan bir öğrencinin ufku kesinlikle genişliyor. Bilimsel ve kültürel açıdan kendini geliştirme imkânı bulmuş oluyor. En önemlisi de öğrencinin yurt dışı deneyimi kazanıyor olmasıdır. Yurt dışında eğitim almamın hem İngilizcemin gelişmesinde katkısı oldu hem de farklı kültürden öğrencilerle bir arada okuma fırsatı sağladı. Kültürel anlamda ise farklı ülkelerden insanlarla diyalog kurma fırsatım oldu. Bu sayede birçok ülkenin kültürlerini öğrendim. Ayrıca Erasmus öğrencilerine sunulan fırsat sayesinde Avrupa'nın çoğu ülkesini gezdim. Erasmus Programı'na katılmayı herkese tavsiye ederim.

Erasmus Programı tüm gerçekliği ile unutulmaz bir süreçti. Ben Finlandiya'nın Hameenlinna şehrine gittim. 4.5 ay yabancı bir ülkede yaşamanın tecrübesini edindim. Yeni bir okulda, yeni ve

farklı ülkelerden insanlarla tanıştım, arkadaş oldum. İngilizcemi geliştirdim bu sayede. Öğrenim gördüğüm okulun eğitim sistemini çok beğendim.

Ayrıca gittiğim ülkeyi kapsamlı gezip, çevre ülkelere de gitme fırsatını kaçırmadım. Yeni ve farklı ülkeler görmek, o ülkelerin tarihine dokunmak, sistematiğini keşfetmek, insanları ile iletişim kurmak, güzel anılarla ayrılmak çok önemliydi. Erasmus sürecini dolu dolu bitirdiğim için çok mutluyum, yapmak istediğim her şeyi yaptım ve unutulmaz anılarla döndüm ülkeme. Yaşadıklarımı ve arkadaşlıklarımı hiç unutmayacağım. Hatta kimi arkadaşlarımla uzun yıllar görüşeceğimi umuyorum.

Erasmus'un, kişilerin kabuğundan çıkmak için, farklı kültürleri kendi kültürüyle birleştirmesi ve yeni ülkeler görmesi için bir fırsat olduğunu düşünüyorum. Bu fırsatı yakalayan herkes bunu değerlendirmelidir, unutulmaz anılarla döneceğini düşünüyorum.

Esra ATAK
Atılım Üniversitesi
İnşaat Mühendisliği Bölümü

Kerem PARLAKGÜMÜŞ
Atılım Üniversitesi
Yazılım Mühendisliği Bölümü

Ben, Yazılım Mühendisliği son sınıf öğrencisi Kerem Parlakgümüş. Okulumun bir dönemini Finlandiya/Tampere 'de bulunan "Tampere University Of Technology"de geçirdim. Okuldaki öğrenim dönemim bittikten sonra Finlandiya/Oulu'da bulunan "Technical Research Center of Finland-VTT" de stajyer olarak çalıştım.

Geriye dönüp baktığımda, bu döneme ait anlamlı ve hatırlanmaya değer güzel anılar bıraktığım için mutlu oluyorum. Tampere'de geçen eğlenceli, eğitici okul döneminin ardından Oulu'da geçen yoğun staj döneminin benim için bir hayat okulu olduğunu düşünüyorum. Bütün Erasmus öğrencilerinin sıcakkanlı ve yardımsever oluşu yaşadığım zorlukların üstesinden gelmeme ve Finlandiya'ya ayak uydurmama çok yardımcı oldu. Fırsatı olan arkadaşların kesinlikle bu fırsatı değerlendirmelerini öneririm. Bu dönemi benim için değerli, anlamlı kılan büyüklerim "Zelal Seda Çamlıdere", "Tansu Aksu" "Ekin Koç" a yaşadığımız ve yaşacağımız bütün güzel anılarımız adına "kiitoksia" (teşekkürler) demek istiyorum.

Türkiye sınırları içerisinde, dışarısında her zaman, tereddüt etmeden yardımlarını esirgemeyen hocalarım Doç.Dr. Çiğdem Turhan, Doç.Dr. Fatma Cemile Serçe, Yrd.Doç.Dr. Alok Mishra, AB ve Uluslararası İlişkiler Ofis Koordinatörü Hale Şen'e çok teşekkür ediyorum.

Erasmus Programı'nın öğrenciler için önemli ve faydalı bir program olduğuna inanıyorum. Ben ve yakın arkadaşım,yurtdışı tecrübesini üniversite hayatımızda yaşamak istiyorduk ve bu fırsatı kazandığımızda da inanamadık. Danimarka'daki Roskilde Üniversitesi'ne yarım dönem gitmeye hak kazandık. Orada hem birçok arkadaş edindik hem de yeni arkadaşlarla iletişim kurarak İngilizcemiz gelişti. Eskiden uzun süre düşünüp cümle kurarken, şu anda konuşma sırasında bu iş için çok vakit harcamıyorum. Gittiğim okuldaki eğitim gerçekten çok güzeldi. Hem hocalar hem arkadaşlar hep yardımcı oluyorlardı. Bu yüzden kariyerime de ileride çok fazla etkisi olacağına inanıyorum. Aslında bizi zorlayan hava koşulları ve yemek oldu sadece ama kazandığımız şeylerin yanında bu sıkıntılara da katlanılabiliniyor. Kısacası, Erasmus Programı'na dahil olduğum için kendimi hem mutlu hem de şanslı hissediyorum. Herkesin bu tecrübeyi yaşaması gerektiğine inanıyorum.

Manolya BİLGİN
Atılım Üniversitesi
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

Menekşe SALAR
Atılım Üniversitesi
İşletme Bölümü

Erasmus'a ilk basvurduğum zaman aklımda sadece Türkiye dışında bir yere gitmek ve güzel bir deneyim yasamak vardı. İlk mülakata girdiğim zaman bile nereye gideceğim hakkında bir bilgim yoktu. Ta ki bir arkadasım bana Polonya'ya gidelim mi diye sorana kadar. Mülakata girmeme birkaç dakika kala Polonya'ya gitmeye karar verdim. Daha sonra da Polonya yolları gözüktü bana. Üç arkadaş uçağımıza bindik, Krakow'a vardık. Krakow Havalimanı'na vardığımızda sadece elimizde gideceğimiz yerin adı vardı ve onun dısında hiçbir şey bilmiyorduk. Ben bilgi almak için danışmaya gittim ve Nowy Sacz'a nasıl gidilir diye sorarak basladım. Tabii ben yazıldığı gibi okuduğum için danışmadakiler bana güldü. Daha sonra öğrendim ki "Nowy Sonç" diye okunuyormuş. Bu lehçe olarak öğrendiğim ilk kelime oldu. Oradan otobüsle üç saat daha gideceğimizi öğrendik ve koca bavullarımızla beraber otobüs terminaline gittik. Terminalde otobüsümüzü aradık ama bulamadık ve birisine sorduk ama maalesef İngilizce bilmiyordu, ona rağmen sorumuzu anlarmış gibi yaptı ve lehçe cevap verdi, işin en komiği de buydu zaten. E tabi ki anlamadık. Ne yapıp edip yurda ulaşmayı başardık ama tabii bu arada yorgunluktan da ölüyorduk. İlk günümüz yorucu ama bir o kadar da macera dolu geçmişti. Ertesi gün ve kaldığımız dört ay boyunca yeni insanlarla tanışmaya, yeni tecrübeler edinmeye, güzel ve heyecanlı maceralar yasamaya, gezmeye, eğlenmeye ve bir o kadar da gülmeye devam ettik. Benim için çok güzel bir deneyim oldu ve herkesin bu olanaktan yararlanmasını istiyorum. Ne de olsa her zaman öğrenci kalmıyoruz, bu zamanların tadını çıkarmak lazım.

MEZUNLARIMIZIN KARİYER ÖYKÜLERİ

Önceki sayılarımızdan başlayarak Kariyer Planlama ve Mezunlarla İletişim Ofisi olarak sayfalarda Atılım Üniversitesi mezunlarıyla röportajlara yer veriyoruz. Amacımız mezunlarımızın sizlere hem Atılım Üniversitesi'nde öğrenci olarak geçirdikleri dönem hakkında bilgi vermelerini sağlamak, hem de sahip oldukları işleri ya da çalıştıkları sektörleri tanıtmalarına imkan vermek. Buna ek olarak iş dünyasındaki mezunlarımızın birbirlerini tanımalarını sağlayarak, birbirlerine desteklerini artırmak. Sizlerin iş ve okul hayatında başarılı olmaya dair küçük ipuçlarını bulabileceğiniz ve belki hayatınızla ilgili karar verirken faydalanabileceğinizi düşündüğümüz bu çalışmalara katılan tüm mezunlarımıza teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Röportaj: Yöntem Öksiper
Kariyer Planlama ve Mezunlarla İletişim Ofisi Koordinatörü

Gizem BAŞAR
Atılım Üniversitesi
Psikoloji Bölümü Mezunu

Kariyer yolculuğunuzdan bahseder misiniz?

Psikoloji benim için çok erken yaşlarda bir tutku olarak başladı, bir oyun haline geldi ve hayatın güzel bir oyun olduğunu bana zaman içerisinde öğretti.

Tabii ki bu süreçte çok ciddi fikir ayrılıkları yaşadım, bölüme ilk başladığımda insan kaynakları uzmanı olmalıyım diyordum, derken iyi bir klinisyen olmalıyımla devam ettim ve son senemde Psikolog Dr. Aylin İlden Koçkar hocamın elimden tutup beni çocuk kliniği alanında geliştirmesiyle şekillendi tüm kariyerim kafamda. Artık ne istediğimi çok daha iyi biliyordum; ben çocuklarla çalışmalıydım. Aylin hocamdan çok şey öğrendim, bir çocuğun gözünden dünyayı görmeyi, bir ailenin gözünden çocuğu görmeyi, hayatlarında insanların en önemli varlıklarının çocukları olduğunu ve en önemlisi bir psikolog olarak benim hayattaki rolümün cidden önemli olduğunu, insanların hayatında hiç ummadığım kadar çok etkili ve sorumlu olabileceğimi.

İnsanın ne istediğini iyi bilmesi ve yapabileceklerini iyi tanıması çok önemli ama bazen de hayat tesadüfen bir yerlere sürükleyebiliyor insanı. Mesela ben, okul biter bitmez büyük bir şirketten eğitim yöneticisi uzmanı olarak iş teklifi aldım, ve sadece 1 hafta çalışabildim. Pişman olmaktan çok korkuyordum ama çok tesadüf bir şekilde iyi bir kreşin psikolog müdür aradığını duydum; oraya başvurdum ve kabul edildim. Fırsatları iyi görüp değerlendirebilmek gerçekten önemli.

Atılım Üniversitesi'nde aldığınız eğitimin size katkıları nelerdir?

Atılım Psikoloji Bölümü Başkanı Neşe Alkan başta olmak üzere bütün hocalarımdan inanılmaz çok şey öğrendim ve hepsine çok teşekkür ederim. Eğer tekrar psikoloji okuyacak olsam yine Atılım´ı tercih ederim. Hem eğitim, hem öğretim hayatımda bana çok şey kattı hocalarım. Her biri kendi alanlarında çok uzman, o kadar da sevgi dolular, biz bir aile ortamı içinde okuduk. Uygulamaya yönelik bir eğitim aldık, gerek stajlarda gerek makale hazırlanması ve sunumlarda, gerekse de ders islenişi bakımından her zaman bir fark yarattı bizim bölüm; bugün bir yerlere geldiysek ve geleceksek onların sayesinde. Tekrar bütün hocalarıma ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Öğrencilik yıllarında üye olduğunuz Kulüpler ve Mezunlar Derneği gibi Sivil Toplum Kuruluşları'nın kişisel gelişiminize katkıları nelerdir?

Öğrencilik hayatımda olabildiğince çok projenin ve etkinliğin içinde olmaya çalıştım. Bu süreçte bir amacım olmasa da bana gerçekten çok şey kattı. Bazen bir dizide figüran oldum bazen bir caddede anketör ama her bulunduğum ortamdan inanılmaz keyif aldım ve çok şey öğrendim, yaşamayı yaşayarak öğrendim... Okuduğum bölümün birebir insanlarla ilgili olduğunu düşünecek olursak her bir insanın da ayrı bir haritası olduğunu... Farklı insanlar ve aktivitelerin içinde yer alıyor olmak bu noktada inanılmaz bir birikim ve sosyallik olarak sonuçlandı. Ben şu an işim gereği kreşteki bütün veliler, çocuklar ve personelle iletişim halindeyim ve bir denge olmak durumundayım. Bu noktada birçok kez insanların beklentilerini, sıkıntılarını ve genel memnuniyet düzeylerini önceden fark edip ilgili müdahaleyi yapmam gerekebiliyor. Psikolojide en önemli şeylerin başında empati (kendini karşısındakinin yerine koyarak düşünebilmek) geliyor, her ne kadar bir çoğumuz bunu gündelik hayatımızda yaptığımızı sansak da çoğu zaman yapamıyoruz, zaten problemlerde bu noktada başlıyor, sinirlenmeler, kavgalar vb. Psikolojiyi anlamak sadece okumakla değil yaşamakla ve zamanla oluyor. Bütün arkadaşlara tavsiyem olabildiğince fazla etkinlik içerisinde yer almaya çalışmaları yönünde olacak. Ne kadar fazla insan tanırlarsa o kadar fazla yol haritası görmüş, tanımış olmalarıyla doğru orantılı.

İş hayatına atılacak öğrenci arkadaşlarımıza Atılım Üniversitesi mezunu olarak tavsiyeleriniz nelerdir?

Okulda öğrendiklerimin iş yaşantımda yeterli olmayacağını düşünüyordum öğrencilik yıllarımda ve bu durum bende ufak çapta bir ürpertiye ve korkuya neden oluyordu ancak gerçekten okul bittikten ve işe girdikten sonra çok kapsamlı ve donanımlı şekilde mezun olduğumuzu fark ettim. Tabii ki bu her şeyi bilerek hayata başlamak demek değil, tecrübe inanılmaz değerli bir birikim ama o tecrübeye ulaşana kadar ki geçen sürede hayata sıfırdan değil de bir basamak daha ileriden başlayabilmek gerçekten önemliymiş bunu bir kez daha anladım. Şu an çocuklarla çalışıyor olmak çok büyük bir keyif ve enerji kaynağı benim için. Psiko patoloji, developmental patoloji, personality, social psychology, cognitive psychology industrial psy. vb. her saniye işime yarayan derslerin başında geliyorlar. Bir psikolog olarak bir çocuğun neden küçük resim çizdiğinden tutun da neden ilacını içmek istemediğine ve neden gece terörü yaşıyor olabileceğine kadar her şeyi biliyor ve çözüm üretebiliyor olmanız bekleniyor. Bunun yanında; sosyal, her zaman güler yüzlü, eşit ve tahammüllü, pratik, çözüm odaklı çalışabilen, kurumun çıkarlarını kendi çıkarlarından daha üstün tutan, yeniliklere açık gibi sıfatlar da iş çevresinde aranan başlıca şeyler arasında...

Stajlarımın çok faydasını gördüm, her yıl düzenli olarak psikoloji kongresine hazırlayıp sunduğumuz yayınlanan makalelerimizin, gerek işe başlarkenki izlenime katkıları bakımından gerekse kullanım sürecinde faydaları bakımından çok etkili olduklarını söyleyebilirim. Her şeyden önce "özgüven" bence kilit kelime. Kişi kendisine gerçekten güvenip bu güveni karsısındakine, "ben bu işi gerçekten yapabilirim" seklinde gösterebiliyorsa o noktada kazanıyor. Benim arkadaşlara çok nacizane tavsiyem, kendilerine, aldıkları eğitime ve donanımlarına gerçekten çok güvensinler. Piyasadaki birçok iş ortamındaki arkadaştan daha kalifiye şekilde yetişerek mezun olacaksınız, sadece bunun farkına varın. Olabildiğinizce sosyal olun, gerisi zaten çok güzel bir şekilde gelecek ben inanıyorum siz de inanın.

Umut Baran ÖZSUYU
Atılım Üniversitesi
Elektronik Mühendisliği Bölümü Mezunu

Kariyer yolculuğunuzu bize anlatır mısınız?

2003 senesinde girmiş olduğum üniversite sınavı sonuçlarının açıklanmasından sonra Atılım Üniversitesi tanıtım günlerine katıldıktan ve bölümümle ve aynı zamanda genel olarak üniversite ve parlak görünen geleceği hakkında gerek bölüm hocalarından gerekse yönetim ve Mütevelli Heyeti üyelerinden aldığım bilgiler sonucu tercihlerim arasına Atılım Üniversitesi'ni de ekledim. Yerleştirme sonrasında, Atılım Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği programına burslu olarak yerleştirildim. Hazırlık sınavını başarıyla atlayıp, Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nün ilk sınıfını da bitirdikten sonra zaten senenin başlarından itibaren aklımda yer etmeye başlayan çift anadal programı kapsamında, ikinci senenin başında Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'ne başvurdum ve kabul edildim. Bu süreçten sonra Elektrik-Elektronik Mühendisliği'nden mezun olana kadar geçen 3 senelik süre zarfında, 2 bölümü aynı anda yürütebilmek, çakışan derslerle başa çıkmak, çakışan sınavları sonradan telafi etmek vb. şeklinde giderek artan ağır bir sorumluluğu omuzlarımda taşımak durumunda kaldığım gerçeği bir yana; kendi özel hayatıma zaman ayırmam ve geleceğime de yatırım yapmam gerektiğine olan kuvvetli inancım sonucu 2006-2007 yılı güz döneminde Erasmus programına katılmak üzere başvurdum. Sonucunda, kabul edildim ve Eylül 2006 - Şubat 2007 periyodunu kapsamak üzere, İtalya'nın Trento şehrinde aynı isimli üniversitenin Telekomünikasyon Mühendisliği Bölümü'nde değişim öğrencisi olmak üzere 6 ay Erasmus Programı ile İtalya'da eğitimime devam ettim. Erasmus'tan döndükten sonra farkına vardığım en önemli şey, orada geçirdiğim anların hayatımda geçirdiğim her anlamda en güzel zamanlar olmasının yanı sıra bu sürecin hem kişisel hem de akademik kariyerime yaptığı ve yapacağı katkının düşündüğümden daha fazla olduğunu anladım. Döndükten sonra Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nde kalan derslerimi geçerek, 2007 yazında Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldum. Ancak, gerek 2 bölümü bir arada yürütmenin zorluğundan gerekse katılmış olduğum Erasmus programı nedeniyle 2 bölümü aynı anda bitiremedim ve 1 yıl daha Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nde kalan derslerimi de tamamladım ve mezun oldum. Bu süreçte, Erasmus Programı ile eğitimime devam ettikten sonra yurtdışında yüksek lisans yapma fikri kafamda yavaş yavaş yer etmeye başlamıştı. Bu doğrultuda Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nün son senesi boyunca büyük çoğunluğu İtalyan üniversiteleri olmak üzere Avrupa'nın sevdiğim ve yaşamaktan zevk alacağını düşündüğüm birkaç ülkesinin daha üniversiteleriyle yazıştım, ama itiraf etmek gerekirse İtalya her zaman ilk sıradaydı tercih listemde. 5-6 aya varan yazışmalar ve takip ettiğim prosedürler sonucu Erasmus Programı ile eğitim yapmış olduğum ve hali hazırda İtalya'nın en iyi üniversiteleri sıralamasında genel sıralamada 1. sırada bulunan Trento Üniversitesi'nin yeni açılan Master in International Management programına tek Türk öğrenci olarak tam burslu kabul edildim. İlk seneki derslerimi (mühendislik kökenli bir öğrenci olmam sebebiyle, biraz zorlansam da) başarıyla tamamladım ve şu an aynı programın 2. sınıf öğrencisi olarak eğitimime devam etmekteyim. Yüksek lisans programını tamamladıktan sonra, ikisi arasında henüz kesin karar vermiş olmamama rağmen Politika veya Siyasi Bilimler üzerine doktora yapmayı yahut vakit kaybetmeden çalışma hayatına başlamayı düşünüyorum. Kısaca belirtmem gerekirse, burada geçirdiğim vakit, edindiğim eşsiz tecrübeler, eğitim kalitesi ve sahibi olduğum dortamdan fazlasıyla memnunum. Bu bağlamda, eğitimlerine halen devam etmekte olan bütün arkadaşlarıma eğer imkânları varsa aynı şeyi (Erasmus olsun, yüksek lisans olsun, her ikisi birlikte olsun) yapmalarını şiddetle öneriyorum ve sonrasında kendilerinde görecekleri olumlu yönde gelişim ve değişimlerden fazlasıyla memnun kalacaklarına dair bizzat garanti veriyorum.

Atılım Üniversitesi'nde aldığınız eğitimin size katkıları nelerdir?

Atılım Üniversitesi'nin her geçen gün gelişen ve kendini yenileyen bir üniversite olduğu biliniyor. 1996 yılında kurulduğu gerçeğini hatırlarsak, 15 seneden kısa bir zamanda gerçekleştirilen ve ulaşılan başarı hiç de azımsanacak bir başarı değil hiç kuşkusuz. Hele ki, benim eğitimime başladığım 2003 senesi ile şu anki durumunu göz önünde bulundurursak, hem akademik yayın sayısı, hem okutman ve öğrenci kalitesi, hem öğrenci sayısı, hem öğrenci başına düşen okutman sayısı, hem de üniversitenin öğrencilerine sunmuş olduğu sosyal-kültürel-akademik imkânları kıyaslamam gerekirse %100'e yaklaşan (yani 6 yıl gibi bir sürede kendini her anlamda neredeyse 2'ye katlayan) bir gelişimden söz ettiğimi belirtmem hayli yerinde olur sanırım. Bu noktadan hareketle, benim eğitimime başladığım 2003 yılında Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nde 1. sınıf öğrenci sayısı toplamda 20'yi bile zor buluyordu çoğunluk derslerde. Bunun getirdiği en büyük avantaj ise kuşkusuz sahip olduğumuz özel ders benzeri bir eğitim ortamıydı ve okutmanlarımız öğrencilerle bire bir ilgilenme olanağına ve biz öğrencilerin bütün sorularına yanıt verecek zamana fazlasıyla sahip olabiliyorlardı. Ders saatleri hariç, her zaman (ofis saatleri dışında bile) tabir-i caizse çat kapı okutmanlarımıza gidip, dersler veya diğer sorunlarımızla ilgili gayet rahat bir biçimde ve zaman kısıtlaması olmadan konuşabiliyorduk. Kendi bakış açımdan anlatmam gerekirse, mühendislik (özellikle de Elektrik-Elektronik Mühendisliği ve benzeri dallarda) dersleri hiç kuşkusuz laboratuvar gereksinimin yüksek olduğu dersler. Şanslı olduğumuz nokta, biz bu laboratuar saatlerinde herkese yetecek sayıda ve yeterlilikte donanım ve ekipman bulmak bizim için hayli olağan bir durumdu. Yapılacak deney ve çalışmalarda ihtiyaç duyabileceğimiz her olanağa sahip ve gerçek bir laboratuvar ortamına sahiptik. Takıldığımız noktalarda ise, gerek teknisyenlerin gerek asistanların gerekse okutmanların bire bir desteği her zaman yanımızdaydı. Öte yandan bunlardan ayrı olarak, vakıf ve kampüs üniversitesi olmasının da artıları sayesinde, akademik konular dışında, öğrenci işleri olsun, idari işler olsun, sosyal ve kültürel diğer etkinlikler olsun her konuda gerekli desteğe en kısa zamanda ulaşabiliyorduk ve karşılaşmış olduğumuz sorunlara mümkün olan en kısa sürede çözüm bulunuyordu. Kısaca özetlersem, Atılım Üniversitesi'nde almış olduğum akademik eğitim ve beraberinde getirdiği kişisel kazanımlar bugün bulunmuş olduğum noktada bir hayli etkili oldular. İnsanların kafalarında Atılım Üniversitesi hakkında yer eden gerek kulaktan dolma gerekse çoğu zaman doğruyu yansıtmayan bazı söylemlerin tam tersine; Atılım Üniversitesi'nde geçirmiş olduğum toplam 5 yıllık eğitimim süresince büyük bir sorun veya eksiklikle karşılaştığımı söylersem, beni eğiten ve bugün bulunduğum noktada pay sahibi olan bu değerli kuruma fazlasıyla haksızlık etmiş olurum. Hali hazırda Atılım Üniversitesi öğrencisi olan arkadaşlarıma ve önümüzdeki senelerde tercihleri arasına Atılım Üniversite'sini eklemeyi düşünen aday öğrencilere en büyük tavsiyem, okudukları/okuyacakları üniversitenin en büyük değerinin siz öğrenciler olduğunu unutmamaları ve bir üniversitenin gelişiminde okutmanlar yahut yönetim kadrosundan çok üniversitenin sahip olduğu öğrencilerin ve bu öğrencilerin kalitesinin çok daha önemli bir etken olduğu gerçeğini hep akıllarında bulundurmaları olacaktır.

Öğrencilik yıllarınızda Erasmus programıyla İtalya'ya gittiğinizi biliyoruz. Bu süreç eğitim hayatınızı ve kişisel gelişiminizi ne yönde etkiledi?

Söylendiği gibi, Atılım Üniversite'sinde okurken 2. senenin başından itibaren Erasmus programı hakkında araştırmaya başlamış ve bu programa ilgi duymaya başlamıştım, ancak her öğrenci gibi biraz da olsa kuşkuyla yaklaşmıştım. Daha önce hiç yurtdışına çıkmamış bir kimse için, farklı bir ülke, farklı bir dil, sadece filmlerden alışık olduğu tamamen farklı bir kültür ve her anlamda yepyeni bir ortam ilk bakışta elbette korkutucu olmasa da insanı strese sokabilirdi. Öte yandan, Erasmus Programı ile eğitime katılmadan önce ben kısmen hatta belki normalden biraz fazlaca içine kapanık bir insandım. Bu bile başlı başına, Erasmus fikrine ilgiyle ve heyecanla bakmama rağmen bir zaman sonra kısmen de olsa soğumama neden oluyordu. Ailemden ve yakın dostlarımdan gelen Erasmus'a kesinlikle gitmem gerektiği konusundaki güçlü ve sürekli destek sonucu kararımı verdim ve Elektrik-Elektronik Mühendisliği son sınıfında Erasmus Programı ile eğitimime devam etmek üzere başvurumu yaptım. Daha önce de bahsettiğim gibi, Erasmus Programı ile eğitimime devam ettiğim süre boyunca geçirmiş olduğum zaman, görmüş olduğum yeni yerler, klasik tabirle tanımış olduğum yeni bir kültür haricinden bana en önemli katkısı kişisel yönde oldu. Bunu elbette Erasmus'tan döndükten birkaç ay sonra kendimin değiştiğini gördüğümde anladım. Artık, içine kapanık değil tam tersine dışa dönük, oldukça rahat, kolay iletişim kurabilen, yeni insanlar ve ortamlar tanımakta oldukça istekli birisi oluvermiştim. Sanıyorum bu nedenledir ki, tekrar yurtdışına çıkmaya ve burada yüksek lisans yapmaya karar verdim ve sanırım yine bu yüzden, 2 farklı mühendislik dalı okumuş olmama rağmen insanlarla daha çok

iletişim ve etkileşim gerektiren Uluslararası Yönetim dalında yüksek lisans yapmak üzere kararımı verdim. Kişisel gelişimime olan bu büyük katkısı bile fazlasıyla yeterli olmasına rağmen, Erasmus Programı ile eğitimime devam ettiğim üniversitenin sunmuş olduğu Türkiye'ye göre bir hayli farklı ve etkili olduğunu düşündüğüm eğitim ve öğretim sisteminin katkılarından da bahsetmem gerekir diye düşünüyorum. Burada almış olduğum derslerde öğrenci her zaman dersin ana öğesi olarak tutulmaya çalışıyordu. Okutmanlar, tahtaya yazıp öğrenciye bir şeyler anlatmaya çalışan ve ders bitince giden tarzda bir öğretim sistemi yerine, genellikle takım çalışması ve çoğunlukla aktif katılım gerektiren projelerden oluşan bir sistemi benimsemişti. Bu sayede, öğrenciler dersleri sınavı geçmek için değil daha ziyade kendilerini geliştirmek için takip ediyorlardı ve ileride tecrübe edeceği iş ortamı daha henüz üniversitede iken tanıma fırsatı buluyorlardı. Yani 4 sene süren daha çok staja benzeyen ama aynı zamanda okutmanların yeni şeyler de öğrettikleri ve bunları öğrencilere bizzat uygulattıkları karma bir öğretim sistemi vardı. Bu tarz bir sistem, Türkiye'nin yakın geleceğinde pek olanaklı görünmese de, üniversitelerimizin ve diğer öğretim kurumlarımızın en azından orta vadede bu tarz bir sisteme geçebilmesi, hem sahip olduğumuz ve çoğu zaman övündüğümüz genç nüfusumuz için çok büyük bir artı, hem de ülkemiz ekonomisi ve gelişimi için altın değerinde bir mihenk taşı olurdu. Kısaca, Erasmus programında geliştirdiğim ve değişen dünya görüşüm sayesinde hem akademik uzmanlık alanımı değiştirmiş oldum, hem de kişiliğim artı yönde olmak üzere fazlasıyla olgunlaştı.

Atılım Üniversitesi Mezunlarından biri olarak öğrenci arkadaşlarınıza tavsiyeleriniz nelerdir?

Üniversite yılları, birçok öğrenci arkadaşım gibi benim de yıllardır beklediğim ve hayalini kurduğum bir ortamdı üniversite yıllarımda. Yıllardır süre gelen sınav ve benzeri stresli ortamların sonucunda hepimizde "üniversiteyi kazanayım, sonrasında rahat hayatımı yaşarım" düşüncesine bende sahiptim. Oysa üniversiteye başladıktan sonra anladım ki kazın ayağı hiç de öyle değildi. Gelmek istediğim nokta, üniversite insanın kendini gerçek anlamda yetiştireceği ve hayata kendini tamamıyla hazırlamak için sahip olduğu belki de son yıllar olduğu. Buradan hareketle, üniversite yıllarını elinize geçen bir fırsat olarak değerlendirmeniz ve bu süreyi olabildiğinde etkin olarak kullanmanız ileride sahip olacağınız hayatın temellerini kurmak açısından hayli önemli. Bundan kastım, elbette sürekli çalışmak veya zamanınızın büyük kısmını çalışmaya ve derslere ayırmak değil. Hatta, şunu söyleyebilirim ki, gereğinden fazla çalışmayın. Eğer almış olduğunuz notlardan memnunsanız, daha yüksek ortalama tutturmak için fazladan çalışmak yerine, bu vaktinizi kendi kişisel gelişiminize katkıda bulunacak diğer aktivitelere ayırın. Canınız ders çalışmak istemediğinde ders çalışmayın, bilin ki canınızın istemezken çalıştıklarınızın %50'sini anlıyorsanız, canınız isterken hiç dikkatli çalışmasanız bile bundan daha fazla şey anlarsınız. Çalışmak istemiyor ama sinemaya mı gitmek istiyorsunuz? Yoksa alışverişe mi? veya kız ya da erkek arkadaşınızla vakit mi geçirmek istiyorsunuz? Çalışmak istemiyorken onu yapın ama sonrasında, kendinize vermiş olduğunuz bu ödülün karşılığında şu gün şu kadar çalışmalıyım deyin ve çalışın. "Hiç çalışmak istemiyorum ki, gezip tozmak varken kim çalışmak ister?" dediğinizi duyar gibiyim ve kendimin de çoğu zaman böyle dediğini çok iyi hatırlıyorum. Ancak önemli olan, çalışma ve diğer aktiviteler arasındaki dengeyi tutturmak. Çalışmak istemeseniz de çalışmanızın gerektiğini bilmeniz bile size gerekli çalışma isteğini verecektir. Anne ve babalarımızdan duymaya alışık olduğumuz bu tarz cümleleri, henüz 24 yaşında bir arkadaşınızdan duyuyor olduğunuz için garip karşılayabilirsiniz. Ancak, bunları bizzat ve çoktan tecrübe etmiş biri olarak söylediğimi de aklınızda bulundurun.

Son olarak, hep söylediğim gibi, imkânınız varsa nerede olursa olsun Erasmus veya benzeri öğrenci değişim programlarına katılın. Kendinizdeki değişimlere siz de şaşırmaya başladığınızda bana hak vereceksiniz.

Eklemek istediğiniz şeyler varsa ...

Hepinizin bildiği üzere, Üniversitemizin sloganı "Geleceğe İz Bırakın". Ancak şunu unutmayın; Geleceğe iz bırakmak istiyorsanız, önce bugüne iz bırakmalısınız. Haydi, öyleyse hemen şimdi başlayın iz bırakmaya, ama önce kendinizden başlayın.

Yöntem Öskiper ile "staj" kavramı üzerine yaptığımız röportajı sunuyoruz.

Sizce son beş yıldır staj kavramında neler değişti?

Benim gözlemlerime göre özellikle iş yaşamanındaki rekabetin artması, şartların zorlaşması son yıllarda üniversite öğrencilerinde birbirinden tamamen farklı iki davranış şekli oluşmasına sebep oldu. Bir grup öğrenci gerçekten bilinçli bir şekilde stajın kendilerine katacaklarının farkına vararak kendilerini geliştirme

yönünde çaba sarfederken, diğer bir kısım öğrenci ise mevcut iş piyasası ve sisteme olan inancını yitirerek konuya tamamen ilgisizleşti. Her 3 üniversite mezunundan 1'inin işsiz olduğu Ülkemizde bu durum kimi öğrencileri daha çok kamçılarken, kimilerinde de umursamazlık şeklinde kendini göstermekte. Genel olarak bilinçlenen öğrenciler sayesinde staja talep artarken, malesef bu süreçte stajyerlerin seçim kriterleri konusunda çeşitli belirsizlikler ve haksızlıklar da ortaya çıkmakta. Artık kimi önemli kurumlarda staj yapmak için bile malesef tanıdık faktörü önemli bir rol oynamakta.

Staj dönüşü öğrencilerinizden nasıl geri dönüşler alıyorsunuz? Stajlarda neler yapıyorlar?

Genel olarak üniversite öğrencilerinin beklentileri çok yüksek. Öğrenciler staj döneminde girdikleri kurumlarda hemen işleyişe hakim olacaklarını, herkesin kendilerine sorumluluk vereceğini ve bütün işi öğreneceklerini düşünmekte. Ancak kurumlarda haklı olarak aksamaması gereken bir işleyiş mevcut. Bu sebeple kimi kurumlarda stajyerlere vakit ayrılması konusunda sıkıntılar yaşanırken, öğrencilere genelde işleyişi aksatmayacak, ama sistemi ve ortamı gözlemlemesine dolayısıyla da öğrenmesine yardımcı olabilecek daha küçük ve önemsiz işler yaptırılmakta. Özellikle mühendislik alanındaki öğrencilerimiz stajlarda daha çok uygulamaya yönelik tecrübeler edindiklerini belirtirken, sosyal bilimlerde okuyan öğrenciler daha sıklıkla stajların ardından beklentilerinden uzak bir süreç geçirdiklerini belirtmekteler.

Öğrencilerinizden yoğun talep, başvuru alıyor musunuz?

Staj konusunda artan bir talep olduğunu daha önce söylemiştim, firmalardan gelen başvurular sınırlı olmakla birlikte staj yapmak isteyen öğrenci sayısı bu talebin çok üstünde.

Sizce öğrencilerin staj beklentisi ne şekilde, stajdan neler bekliyorlar?

Daha öncede belirttiğim gibi öğrencilerin stajlardan beklentileri çok yüksek. Herşeyden önce hepsi potansiyellerini, yaratıcılıklarını ve enerjilerini ortaya koyabilecekleri bir ortam bekliyorlar. Bu sebeple bir an önce bütün işleyişe hakim olmak ve sorumluluk almak istiyorlar. Ancak firmaların genel işleyişi içerisinde bu tabii ki mümkün değil. Ben staj yapmayı düşünen öğrencilerime genelde büyük resme odaklanmaları konusunda tavsiyelerde bulunuyorum. Staj gibi kısa bir sürede bir meslek öğrenmeyi beklemek yerine, iş ortamını ve iş hayatıyla ilgili gözlemler yapabilecekleri, sektörü öğrenebilecekleri ve ilerde çalışmayı düşündükleri işler hakkında fikir sahibi olabilecekleri bir süreç olarak değerlendirmelerinin daha doğru olduğunu özellikle belirtiyorum.

Bir de hemen istedikleri tarihte ve istedikleri yerde staj yapabileceklerini düşünen bazı öğrenciler oluyor. Bu süreçte bir de firmalar açısından ihtiyaçlar ve stratejiler doğrultusunda oluşan talepler olduğunu göz ardı eden ya da bilmeyen küçük bir azınlıkta mevcut.

Size danışan öğrencilere ne gibi yardımlarda bulunabiliyorsunuz?

Öncelikli olarak bana danışan öğrencilere kendilerini tanımaları konusunda yardımcı olmaya çalışıyorum. Bu zorlu bir süreç ve çoğu öğrenci kendileri için önemli olan hayatlarındaki öncelikler hakkında hiç düşünmemiş ya da bir sıralama yapmamış oluyorlar. Kendilerini tanıma süreci nasıl bir işte başarılı ve mutlu olabilecekleri konusunda önemli bir gösterge.

Genelde çalışmayı düşündükleri sektörlere yönelik genel bilgilendirmelerin ardından Üniversitemizle temasa geçen ve stajer talebinde bulunan firmalara gerekli yönlendirmeleri yapıyoruz. Buna ek olarak bu konuyla profesyonel olarak ilgilenen sitelere yönlendirerek mutlaka özgeçmiş oluşturmalarını ve düzenli olarak takip etmelerini tavsiye ediyoruz. Buna ek olarak öğrencilerin özgeçmişlerini kendi sistemimizde de tutarak ilerde oluşacak taleplerde de gerekli yönlendirmeler yapılıyor. Firmalardan gelen iş ve staj ilanları Üniversitemize ait web sitesinde yayınlanarak öğrencilerimize ulaştırılıyor.

Üniversitemize özel çalışmalarınız var mı?

Özellikle staj konusunda işbirliği içinde olduğumuz sektör temsilcileri var. Bunlarla uzun vadeli ve karşılıklı iyi ilişkilere dayanan çalışmalar yapılmaktadır. Bunun bir sonucu olarak da bazı bölümlerde heryıl staj için Üniversitemiz öğrencileri için kontenjan ayrılası sağlanmıştır. Bu bağlamda yeni işbirliği imkânları sürekli şekilde araştırılmaktadır.

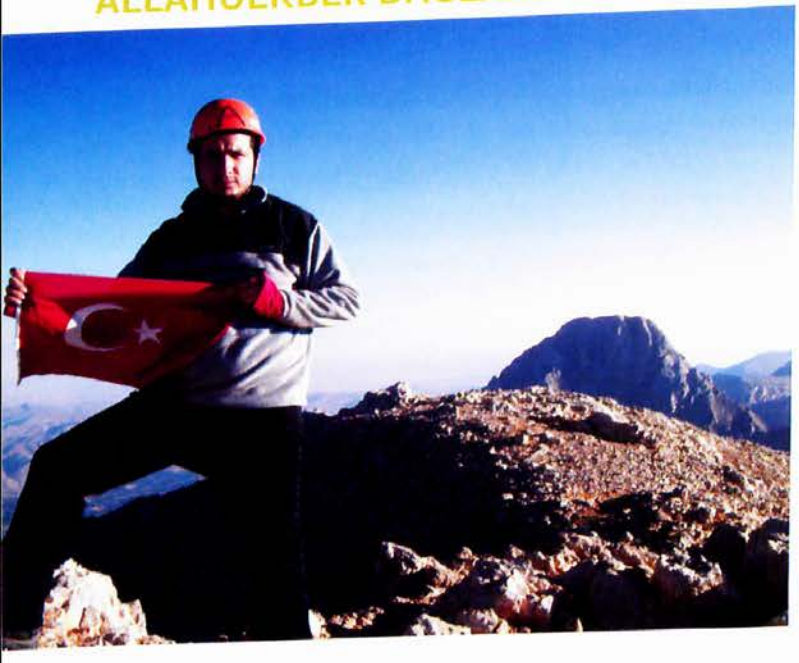
Röportaj: Aslıhan Ersan Karaca

Atılım Üniversitesi Doğa Sporları Kulübü

2003 yılından beri bir üniversite kulübünden fazlasını ifade eden Atılım Üniversitesi Doğa Sporları Kulübü, belirli bir eğitim programı dahilinde tüm hızıyla etkinliklerine devam etmektedir. 2005 yılında yeni yönetim kuruluyla birlikte yaklaşık 4 sene gibi kısa bir süreçte üniversite doğa sporları kulüpleri arasında sayılı bir yere geldik. Sahip olduğumuz inanç ve azimle 2010 yılı için planladığımız Ağrı Dağı (5137m) ve İran Devamand Dağı (5671m) tırmanışlarımızı her yönüyle organize etmeye başladık bile. Gerçekleşecek bu tırmanışlar dünyanın çatısına giden yolda bize önemli tecrübeler kazandıracak. Bayrağımızı ve Atılım Üniversitesi flamasını hedeflenen bu zirvelerde dalgalanması dileğiyle. ....

Kaya ÖZDEMİR
Atılım Üniversitesi
İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğrencisi

TRAJEDİK BİR DAĞ SİLSİLESİ "ALLAHUEKBER DAĞLARI"

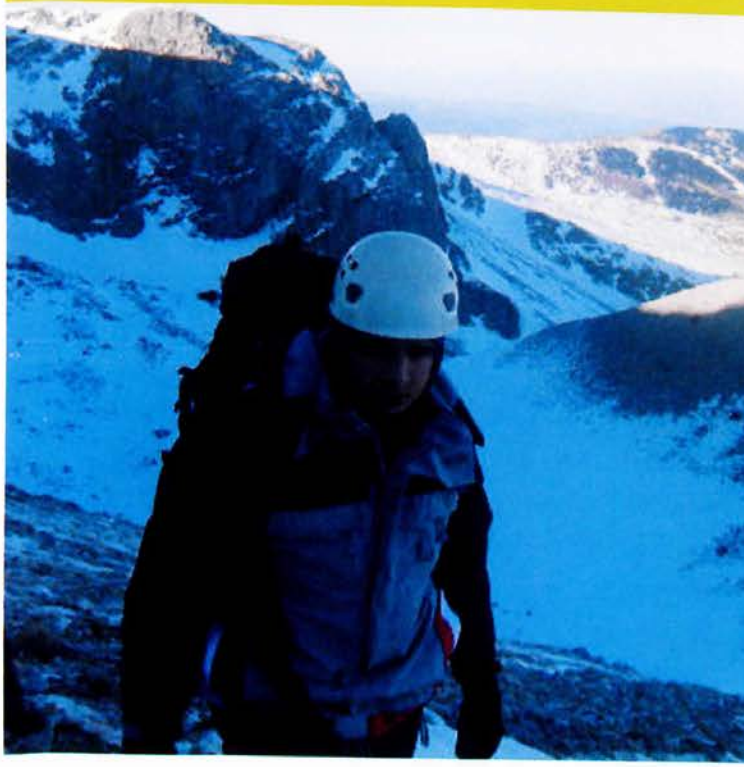
Bir rivayete göre "Nuh Peygamber, büyük tufanda gemisi ile seyrederken, geminin alt kısmı bu dağlara sürter ve sarsıntıdan dolayı Nuh Peygamberin ağzından "allahuekber" çıkar. Bir rivayetten daha da önemlisi 1. Dünya Savaşı sırasında doksan bin (90.000!) askerimiz donarak öldüğü dağlar.

Bu sefer rota ALLAHUEKBER Dağları'ydı. Bu tırmanış için İstanbul'dan Kars'a giden vagonunda insana 2.Dünya Savaşı'ndan kareler sunan Doğu Ekspresi'nden biletimi alıyorum. Trenin yol güzargahında uğradığı tüm köy ve kasabaları buraya yazmaya çalışssam saatlerimi alır herhalde. Daha önceden tecrübeli olan yaşlılara akşam çaya, gece tavla oynamaya, laptopu olan şanslı gençlerle film izlemeye kadar bin bir türlü bedava eğlence hakkı veriyor TCDD bir bilet parasına. Gecenin bir vaktinden sonra bazen iki kişilik yere üç-dört kişinin oturduğu veya aralara yatakların serildiği vagonlar haline geliyor. Ankara Tren Garı'ndan ayrıldıktan tam 24 saat sonra yavaş, kirli, köhne fakat efsane olan trenden ayrılmak pek de kolay olmuyor. Bu trende tek kişi yolculuk yapmak benim için olağanüstü bir tecrübeydi.

Erzurum'a indiğimde saat akşam üstü 18.00 sularıydı ve her yer buzdu. Yaklaşık yarım saatlik bir taksi yolcuğundan sonra ilk akşamı geçireceğim Palandöken Gençlik ve Spor Tesisleri'ne ulaşıyorum. Bu kaldığım o ufak fakat sıcak odayı ilerleyen günlerde

gerçekten özleyeceğim. Ertesi gün diğer dağcılarla buluşarak Erzurum'un Şenkaya ilçesine bağlı Bardız Köyü'ne varıyoruz. Geceyi bize tahsis edilen küçük bir köy okulunda geçiriyoruz. Ertesi sabah ufak bir jeep yolculuğundan sonra tırmanışın başlangıç yerine varıyoruz. Jandarma ve köy koruculari eşliğinde yaklaşık 5 saat yürüdükten sonra hedeflediğimiz zirveye varıyoruz ve zirve dönüşünden 3 saat sonra terkedilmiş sadece iki evin bacası tüten bir mezrada geceyi geçirmek için çadırlarımızı kuruyoruz. Hava karardıkça soğuk tüm etkisini gösteriyor. Özelikle güneş batıktan sonra burada hayat gerçekten çok zor. Çadırımda mütevazı birkaç lokma birşey yaptıktan sonra gerçekten canım sıkılmaya başlıyor. İlk defa bir tırmanışta geceyi yalnız geçiriyorum. Havada oldukça soğuyor. Eksi 40 derecelik kaz tüyü tulumuma güvenerek sıcak bir gece geçirmeyi planlıyordum. Fakat gece 02:00 sularından sonra saatimdeki termometreye baktığımda sıcaklık -30'u gösteriyor, ciddi anlamda üşüyorum. Dağda bu tip durumlarda 'hipotermi'ye girmek kaçınılmaz bir 'son'uçtur. Hemen geceden hazırladığım termosumdaki sıcak sudan içiyorum ve çantamda bulunan ısı paketlerini tulumumun içine atıyorum, bir nebzede olsa kendimi toparlıyorum. Sabah olduğunda çadırım tamamen buz tutmuştu ve temizlemek en az iki saatimi aldı. Kaçkarlar'dan, Aladağlar'a, Ilgazlar'dan, Uludağ'a birçok dağa tırmandım fakat soğunun tam olarak ne olduğunu Allahuekber Dağları'nda anladım. Sürekli aklıma kaybettiğimiz şehitlerimiz geldi bir nebze de olsa onlarla aynı duyguları hissettim. Atılım Üniversitesi Doğa Sporları Kulübü olarak gidilmesi zor bir zirveyi daha keşfettik.

Atılım Üniversitesi Doğa Sporları Kulübü olarak gidilme zor bir zirveyi daha keşfettik.

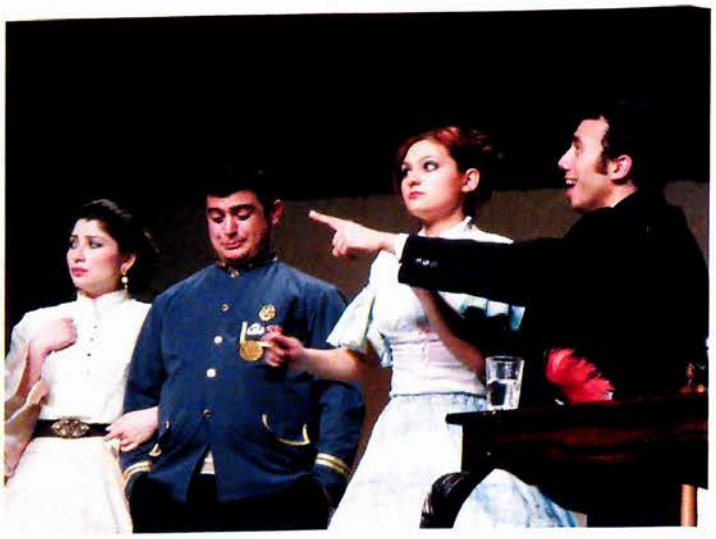
Atılım Üniversitesi Tiyatro Kulübü

Evlisiniz, bir gün postayla kocanızın askısı evinize gönderiliyor. Eğer bir süredir aranızda da sorunlar varsa, ilk olarak sizi aldattığını düşünürsünüz değil mi? O zamana kadar size güven veren her hareketinin üzerine bir çizgi çekip o dakika şüphe etmeye başlarsınız. Kendinizi haklı çıkarmak için her yola başvurursunuz. Çünkü "kadın"sınızdır ve Venüs'ten gelmişsinizdir!

Evlisiniz, oldukça genç ve güzel bir karınız var. Bırakın sokaktaki insanları, en yakınınızdaki erkeklerin bile gözlerini alamadığı güzellikteyse eşiniz; şimdiye kadar ona güvenmek adına verdiğiniz tüm sözleri bir yana bırakıp kafanızda kurduğunuz şekliyle türlü senaryolar uydurursunuz. Çünkü "erkek"sinizdir ve "Mars"tan gelmişsinizdir!

Atılım Üniversitesi Tiyatro Kulübü olarak, 2008-2009 sezonunda sahnelemek için Fransız Yazar Georges Feydeau'nun kaleme aldığı, özellikle Fransa'da daha sonra dünyada bir komedi klasiği olmuş, ülkemizde çevirisini Nisa Serezli'nin yaptığı yüksek tempolu, çılgın komedi oyunu olan **"BİTYENİĞİ"**ni seçtik.

İnsanoğlunun var olduğu günden beri bitmek bilmeyen tek savaş olan "kadın-erkek" savaşının büyük bir sebebi olan "güvensizlik-sadakat" konusunun işlendiği oyunda, eşinin kendisi aldattığını düşünen bir kadının, kocasına başkasının ağzından bir aşk mektubu yazmasıyla başlar her şey. Eğer koca randevuya gidemeyecek kadar meşgulse ve bilmeden karısına hayran olan en yakın arkadaşını o randevuya gönderirse... Aynı evde yaşayan yeğenleri, evin hizmetçisiyle kaçamak yapmak için tam da o otele giderse... Üstüne üstlük, otelin uşağı da kocanın tıpa tıp benzeriyse... İçinden çıkılması imkânsız bu düğümü Atılımlı Oyuncular'ın birbirinden yetenekli 13 oyuncusu sahnede çözüyor. Orhan Soylu'nun yönetmenliğinde ve Esra Gürtekin'in yönetmen yardımcılığında sahneye konan oyun, izleyenlere kahkaha dolu saatler yaşatıyor.

Şimdiye kadar İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Tiyatro Şenlikleri'nde, Bursa Uludağ Üniversitesi Tiyatro Şenlikleri'nde, İstanbul Maltepe Üniversitesi Tiyatro Yarışması'nda, Ankara'da Ekin Sahnesi'nde Üniversitemiz öğrencilerinin ve tüm Ankaralı sanatseverin oluşturduğu toplamda yaklaşık 3000 seyirciyle buluşan oyunumuz; bu sezon da Türkiye'de tiyatro adına önemli bir yere sahip olan ve bu sene 14.si düzenlenen "Ankara Uluslararası Tiyatro Festivali" kapsamında 23.Kasım.2009 Pazartesi günü, Saat 20.00'de Devlet Tiyatroları Akün Sahnesinde yine tiyatroseverlerle buluştu.

2009-2010 sezonu için çalışmalarına tüm hızıyla devam eden kulübümüzde, aramıza yeni katılmak isteyen ve sayısı her geçen sene daha da artan arkadaşlarımızla sahne öncesi çalışmalarımızı tamamlamak üzereyiz. Yeni sezonda da en az bu kadar iddialı, bu kadar eğlenceli ve bu kadar "tiyatro" anlamında doyurucu oyunlarla, tiyatro adına başarılı işlere imza atmış bir şekilde perdelerimizi açmak için sabırsızlanıyoruz.

Tiyatroyla kalmanız dileğiyle.

Orhan Soylu
Atılım Tiyatro Kulübü Yönetmeni

Atılım Üniversitesi Ekoturizm Topluluğu

Doğayı temel alan turizm yaklaşımı içinde hızla büyüyen ve sürdürülebilir turizmin alt kategorisi olarak adlandırılabilen ekoturizm konusunda hem üniversitede okuyan arkadaşlarımızı Turizm İşletmeciliği Bölümü öğrencileri olarak bilinçlendirmek hem de uygulamalı arazi gezileri yapmak topluluğumuzun kuruluş amacı. Her geçen gün farklı bölümlerden de aramıza katılan yeni öğrenci arkadaşlarımızla zenginleşiyor topluluğumuz. Ekoturizm topluluğu olarak ilk gezimizi Ülkemizin özgün kültürel özellikleri, eşsiz doğal yaşam alanları ve tarihi mekanlarıyla dolu yerleşim yerlerinden birisi olan Kastamonu'nun Abana ve İnebolu ilçelerine düzenledik.

Gezimize ilk olarak maviyle yeşilin buluştuğu orada bulunduğunuz süre içerisinde ziyaretçilerini sürekli "muhteşem","büyüleyici" gibi konuşmalara iten doğal güzellikler ile dolu Abana'yı keşfetmek ile başladık. İlk durağımız Karadeniz'in heybetli dalgalarını sanki kucaklarmışçasına dallarını geniş bir alana yaymış, hemen sahil kıyısında bulunan bin yıllık tarihi çınarın gölgesi oldu. İncelememizi yapıp bilgilendirildikten sonra tarihin bütün izlerini taşıyan bu büyük ve görkemli çınarın yanından bizim gibi daha binlerce öğrencinin ve doğa severin gelip görmesini dileyerek ayrıldık...Öğlen yemeğini, ilk önce Hacı Veli İlkokulu olarak kurulan, sonradan restorasyon çalışması ile müze ve restoran haline getirilen Hacı Veli Konağın'da yedik. Tarihi belgeler ve resimlerle dolu bir müzeye de sahip olan bu eşsiz Konak, Abana sahilini tepeden izleme imkanı sunan restoranı ile adeta büyüleyici bir ortam.

Yemekten sonra girişi hemen konağın arkasından olan ve konakla aynı adı taşıyan Hacı Veli Kanyonu'nu gezmeye başladık. Kanyon doğal yaşlı ormanlarla kaplı olup, içinden geçen irili ufaklı dere yatakları ile de ayrı bir güzel. Bir aşağı bir yukarı ilerlerken ara sıra dereleri geçmeye çabalayarak kanyon gezimizi de tamamlamış olduk...

İkinci gün kahvaltımızı bitirdikten sonra, Cumhuriyetimizin kuruluş süreci içerisinde Ulu Önder Atamızın açtığı yolda büyük fedakârlıklar ile ilerleyerek tam anlamıyla tarih yazan İnebolu'ya geldik. Buradaki ilk durağımız Atatürkümüzün İnebolu'da konakladığı ve şapka devrimini gerçekleştirdiği, sonradan restorasyon çalışmaları ile yenilenen "Türk Ocağı Müzesi"ydi. Burada yakın tarihimize ilişkin önemli bilgiler aldık ve Atatürk'ün şapka devrimini nasıl gerçekleştirdiğini anlatan değerli bir sunumu izleme imkânı bulduk. Daha sonra "İnebolu Çarşısı"nda yerel halkın yaptığı hediyelik eşyalardan alarak yöre halkına destek verdik. Ekoturizmde en önemli konulardan biri de, bilinçli turist olmak, yerel ürün ve hizmetlerden yararlanmak ve ziyaret edilen yörenin yerel ürünlerinden alarak yerel halka ekonomik bir katkıda bulunabilmek. İnebolu'dan ayrılırken arkadaşlarımızın kulaklarında yerel halka verilen desteklerin sürdürülebilir bir turizm gelişimi bakımından ne kadar önemli olduğunu vurgulayan söylemlerimiz yankılanmaktaydı.

Dönüşte, Abana Limanı'ndan kalkan takalarla gezme imkânını bulduk ve bu sayede güzel dakikalar geçirdik. Aynı akşam son gecemizi topluluk olarak bütün üyelerimiz ve misafirlerimizle güzel müzikler eşliğinde hoş bir akşam yemeği eşliğinde yedikten sonra sahilde ateş yakarak mini bir eğlence düzenledik ve geceyi ertesi sabah dönüş yapmak üzere tamamladık.

İlk gezimiz sayesinde alternatif turizm yaklaşımlarından olan ekoturizmi geziye katılan arkadaşlarımıza tam anlamıyla tanıtma imkanı bulduk. Turizm İşletmeciliği Bölümü öğrencileri olarak böylesi güzel bir ilki gerçekleştirdiğimiz için büyük mutluluk duyduk. Zaman içinde topluluğumuzun değerli üyelerinin de desteği ile daha nice gezi ve etkinlikler yapabilmek hedefimiz...

TOLGA KARA-CEVDET KADİR AYTEKİN
Atılım Üniversitesi
Turizm İşletmeciliği Bölümü Öğrencileri

ATILIM IEEE

IEEE Türkiye'de bütün üniversitelerde gönüllü çalışan tüm öğrencileri barındıran bir topluluktur. IEEE hiçbir bölümle kısıtlandırılmayan ama çoğunluğu mühendislik öğrencilerinden oluşan bir öğrenci koludur.

Atılım IEEE olarak geçen sene Üniversitemizi Kıbrıs'ta IEEE Başkanlar Kurultayı'nda temsil ettik. Birçok kez diğer üniversitelerdeki IEEE öğrenci kollarıyla etkinlik yaptık. Liderlik kampları, robot eğitimleri, kariyer gelişim günleri, fikir ve proje yarışmalarına katıldık. 2009_2010 döneminde Atılım IEEE olarak üyelerimizle CEBİT'de birçok şirketle yakın temasta bulunduk. 2009 Ağustos ayında İzmir'de IEEE kongresinde üniversitemizi tekrar temsil ettik. Yapılan kongrede Atılım IEEE öğrenci kolumuz en aktif kulüpler arasında gösterildi. ODTÜ, YTÜ, Bilkent IEEE öğrenci kollarıyla birlikte etkinlikler belirlendi. WIE(iş dünyasında kadın) idari kurulumuzla

8 Mart Dünya Kadınlar Günü medyada ses getirecek isimlerle etkinlik yapacağız. E-dergi çalışmalarımız devam ediyor. Şubat ayında Atılım IEEE e-dergi yayınlayacağız. Aralık ayında internet sitemizden etkinlikleri duyuracağız. Teknik gezilerde araştırmalarımızı destekledik ve bu etkinliklerle devam edeceğiz. Üyelerimizle ders ve etkinlik programları dışında sosyal etkinliklere de önem veriyoruz. Geleneksel olarak piknik ve kahvaltılar yapıyoruz. Üniversitemizin de desteği ile daha başarılı işler yapacağız. Üniversitemize ve üyelerimize teşekkür ediyoruz...

Atılım IEEE Öğrenci Kolu
Sencer GÜLTUNA

Atılım Malzeme Mühendisliği Öğrenci Topluluğu

27 Ekim Salı günü Atılım Malzeme Mühendisliği Öğrenci Topluluğu olarak Atamızı Cumhuriyetimizin 86. Yıldönümünde anmak üzere Anıtkabir'e gittik. Bölüm olarak yaptığımız bu anma gezisi hepimiz için çok anlamlıydı. Aslanlı yoldan yürürken bile huzura çıkacak olmanın heyecanı ve telaşı vardı hepimizde.

Nihayet aslanlı yolu bitirdikten sonra askerler Atatürk'ün huzuruna bırakacağımız çelengi Tören Meydanı'na getirdiler ve çelengimizi tutan askerler eşliğinde merdivenleri sessizlik içinde çıkıp mozolenin önüne geldik

Bir dakikalık saygı duruşunun ardından Bölüm Başkanımız Sayın Prof. Dr. Erdoğan Tekin çelengi Atamızın huzuruna bıraktı

Ardından hep birlikte Bölüm Başkanımızın Anıtkabir Özel Defterini imzalamak üzere Misak-ı Milli Kulesi'ne geçtik. Hocamız deftere şu satırları kaydetti:"Sayın Atam, Malzeme Mühendisliği Öğretim Üyeleri ve öğrencileri sana olan inançlarını ve devrimlerinin savunuculuğunu bir kez daha belirtmek amacıyla huzuruna geldik. Bizler senin gösterdiğin yolda sonsuza dek ilerlemek için yemin ettik. Önünde saygıyla eğiliyoruz. Prof. Dr. Erdoğan Tekin, Bölüm Başkanı". .

Hocamız bu satırları yazarken bizler nerede olduğumuzun bilinciyle susuyor ve düşünüyorduk. Daha sonra aramızda konuşurken aynı şeyleri düşündüğümüzü fark ettik. Hepimiz Anıtkabir'e geldiğimiz andan beri aslında bu yurdun geleceği için ne kadar da önemli olduğumuzu hatırlamıştık ve bunun ağırlığı altında eziliyorduk. Sanki Ata'ya saygısızlık yapmışız gibi bi suçluluk duygusu vardı içimizde birbirimizden gizleyemediğimiz. Biz düşüncelerimizle mücadele ederken, Kurtuluş Savaşı Müzesi'ne geçtik ve orada tekrar bu yurdun kolay kazanılmadığı, bu günlere gelinceye kadar ne kadar çok emek verildiği gerçeğiyle bir kez daha yüzleştik ve bu Sakarya Meydan Muharebesi ile Başkomutan Meydan Muharebesi Panoramaları'nı gördüğümüzde tüm şiddetiyle devam etti. Gezimiz sona erdiğinde herkes aynı şeyi söylüyordu:"Galiba bütün bunları yani sorumluluklarımızı hatırlamak için buraya daha sık gelmeliyiz.". Yazık ki içimizde taşıdığımız ve benimsediğimiz sorumluluklarımız anca Atamızın huzuruna çıktığımızda bilincimizle buluşabiliyor. Yinede içimizde yaşattığımız Atatürk, millet ve yurt sevgisiyle gelecekte pek çok önemli ve güzel şeyler yapacağımıza ben inanıyorum. Her şeye rağmen...

Melis BAŞKONUŞ
Atılım Malzeme Mühendisliği Öğrenci Topluluğu Başkan Yardımcısı

ATILIM ŞİİR İLGİ TOPLULUĞU

Gelişen ve değişen genç toplumumuzda, çağdaşlaşmak, medenileşmek ve sosyalleşmek adına büyük adımlar atılmıştır. Günümüzde de bu gelişmeler büyük bir kararlılık ve özveriyle devam etmektedir. Bu adımlar yalnızca büyük görünen işler yapmak değil, küçük görünen işler altındaki büyük sonuçları benimsemek ve uygulamakla da olur. Önemli olan girdiğin her işte en iyiyi hedeflemek ve en iyi olma yolunda çalışmaktır. Biz Atılım Şiir İlgi Grubu olarak, sosyalleşmek ve başarılı olmak yolunda atacağımız adımlarda ve yapacağımız aktivitelerde büyük bir kararlılıkla en iyiyi hedefliyoruz. En iyi olma yolunda; en iyi arkadaşların, akademisyenlerin ve şiire ilgisi olan kişilerin, bizimle işbirliği yaparak, grubumuza katılmalarını ve Atılım'ın (Atılım Şiir İlgi Grubu) sayesinde artacak olan aktiviteli gün sayısında görevlerini almalarını bekliyoruz.

Kurucu Başkan
Ali Can GÖZCÜ
Atılım Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğrencisi

BİLİM ve ETİK

Yrd.Doç.Dr.Erman Erkan

Atılım Üniversitesi
Mühendislik Fakültesi

Aslında bu sayıda henüz "Bilim ve Etik" konusunu ele almak gibi bir niyetim yoktu. Bilimde metotla devam etmek gibi bir planım vardı. Ancak bazen planlananla yapılan çevresel faktörlerden dolayı tutmayabilir. Çok önemli bir konuyu bu sefer referanssız, metotsuz işlemeye çalışacağım.

Bazen bir hikaye, bir konuyu en iyi şekilde ele alır, yoğun şekilde kitlelere anlayacakları ortak paydayı büyüterek anlatabilir. Daha şimdi yeni yeni anlıyorum edebiyatın gücünü. Eskiden bolca diferansiyel denklemli modelleri olmayan makaleleri okumazdım bile, ya olgunluktan ya da olgunluktan artık iletişimin gücüne inanmaya başladım.

Hikâyemize yavaş yavaş başlayalım hatta hemen başlayalım.

Orta Düzey Zekalılar Cenneti Egosite

Geri kalmış ülkelerden birinde dünyanın en zengin ülkesi bir üniversite kurar, o zaman henüz bilemez ki bu üniversitenin başta öğrencileri sonra onun başına en büyük bela olacaktır. Zamanının en teknik donanımı ve öğretim üyeleri bu ülkeden gelirler ve bir süre sistem oturana kadar o üniversitede kalırlar. Bu sistemin içindeki iyi öğrenciler lisans ve yüksek lisans çalışmaları için bu ülkeye veya diğer gelişmiş ülkelere gidip konularında yetkinleşirler ya gidemeyenler ne yapar? Elde kalan 2. hatta n. sınıf malzeme ne olacaktır? Onlar da tekkeyi bekleyeceklerdir, oysa ki tekke ve zaviyelerin kapatıldığı bir hayli olmuştur. Bilimle ilişkisi olmayan bu insanlar ne yapacaklardır? Hele hele bir de ülkede darbe olduysa bir kısım iyi öğretim üyesi adayı geri dönmediyse, meydan kimlere kalacaktır? Arslanlar gidince kimler ortaya çıkar çakallar, evet çakallar. Bunlara acilinden ve dolayısıyla kalitesizinden doktora falan yaptırılır. Yaptırılır da ne olur, bunlar ne yapabileceklerdir ki? Aslında çok şey yapabileceklerdir ama neye karşın neye rağmen? Neye mi karşın bilime karşı ve neye mi rağmen etiğe rağmen.

Hemen kolları sıvarlar ve önce bölümlerinde ve sonra sırasıyla fakülte ve üniversitelerinde yönetime yerleşirler. Bilindiği üzere ülkemizde kanunlar yüzünden işin ehli beyinler yerine, bölümü bile olamayan bir prof yönetici tayin edilebilir. Neden mi, çünkü kanuna göre profesör olmak gerekiyordur. Ziraat profesörü teknik bölümleri yoğun bir üniversiteye rektör olabilir. Neyse hikâyemizi dağıtmayalım, yapıştırma unvanlarıyla oluşturulan bu kadrolar ne yapsınlar, bilmiyorlar ki bu iş nasıl yapılır. Hemen kendi geçtikleri yolları başkalarına açarlar. Aslında bu etikten nasibini almamışların suçu yoktur. Suç onları tetikçi olarak kullananların gelecek nesillere ettikleri kötülüktür. Sonrası çok hızlı gelişir, hayır demeyecek veya diyemeyecek kadrolarla jüriler kurulur ve tebanın bekası gereği her ne pahasına olursa olsun adaya derecesi sunulur ve böylece memlekette bilim ortamına zarar verilir. Hikâye ya bu kimse üstüne alınmasın yoksa niyetimiz bazı kişilerin yaptıklarını anlatmak falan değil, zaten hiç olur mu böyle şeyler egositede?

Etik'e gönülden bağlı meslektaşlarımı saygıyla selamlarken güneşi balçıkla sıvamaya çalışanlara da "insan" olma uyarısını yapıyorum.

İNSAN DOĞASI VE AKADEMİK ETİK

NOKTA-İ NAZAR

Yrd.Doç.Dr.
Fatma Ülkü Selçuk

Atılım Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve
Kamu Yönetimi Bölümü

Ne insan doğası ne de akademik etik tartışmayla tüketilecek konulardandır. İnsan doğasıyla ilgili binlerce metin var ise de Leslie Stevenson'ın Yedi İnsan Doğası Kuramı kitabı (2005, Say Yayınları) konuyla ilgili iyi bir başlangıç noktası oluşturur. Kitapta, insan doğası, yedi pencereden incelenir. Bunlar; Platon, Hıristiyanlık, Marx, Freud, Sartre, Skinner ve Lorenz'in bakış açılarıdır.

Yedi İnsan Doğası Kuramı'nda Stevenson; toplumsal yapıların ve uygulamaların değiştirilmesi halinde bireyin de değişeceğini vurgulayanlarla insan doğasının değişmez özelliklerinin getirdiği sınırlamaların altını çizenleri ayırır. Platon, Marx ve Skinner, vurguyu toplumsal koşullara yapan kuramcılar arasında yer alırken; Hıristiyanlık, Freud ve Lorenz, insanın yaradılıştan getirdiklerine vurgu yapanlar arasındadır. Öte yandan Stevenson'ın da belirttiği gibi özgür istence karşı belirlenim sorunu geçmişten bugüne devam etmiştir. Belirleyenin ne olduğu konusunda ise farklı nokta-i nazarlar söz konusudur. Örneğin Marx, iktisadi koşulların etkisini vurgulamıştır. Freud, ruhumuzda yer alan ama kendimizden bile gizlediğimiz etmenlere; Skinner ise çevremizin koşullandırıcı etkisine dikkat çekmiştir. Pek çok dini öğretide ise insanın iyi ile kötü arasında seçim yapabileceği kabul edilir. Bencillik ve gurur olumsuz özellikler olarak görülür. Sartre'a gelince; diğer varoluşçular gibi o da her insanın, özgürce seçmiş olduğu bir yaşam biçimi olduğuna inanır. İnsan, özgürlüğe yazgılıdır ve sorumlu bir varlıktır; 'bilinçli olmak, özgür olmaktır'.

Etik de insan doğası konusu gibi sonu gelmez diğer bir tartışma alanıdır. Teleolojik ve deontolojik yaklaşımlar temel bir yol ayrımına işaret eder. Teleolojik yaklaşımda, güdülmesi gereken bir amaç, telos söz konusudur. Bu amaç, haz, mutluluk veya fayda olabilir. Deontolojik yaklaşımda ise bir veya birkaç temel, değişmeyen, evrensel ahlaki ilke vardır. Bu ilkelerin ihlal edilmemesinin gereği kabul edilir.

Akademik etik çerçevesindeki tartışmalar, intihalden kayırmacılığa kadar bir dizi probleme odaklanır. Öte yandan, bu yazıda, sadece yazar sıralaması konusu ele alınacaktır. Akademik metinlerdeki yazar isimlerinin nasıl sıralandığı; bir ülkeden bir başka ülkeye, bir meslekten bir diğerine farklılıklar gösterebilir. Kimileri alfabetik sıra izlerken, kimileri kıdeme göre sıralama yapmakta beis görmez. Aşırılıklardan kaçınarak ortalamacı bir yaklaşım benimseyenler, genel fayda veya mutluluk adına kültüründeki egemen normlara uygun hareket etmenin sakıncalı olmadığını düşünebilir. Kültürel normlarla çelişse dahi 'cana saygı'yı temel ahlaki ilke olarak benimsemek ise bir başka seçenektir. Bu ilkeyi, 'bir canın olumlu yönde ürettiklerine saygı'yı, yani 'emeğe saygı'yı da kapsayacak şekilde formüle etmek mümkündür. Bu çerçevede önerilecek olan ise; üreten kişi veya kişilerin belirlenerek ürünlerindeki isim sıralamasının emeğe göre yapılmasıdır.

Değer yargılarının kutuplaştığı, çatışmaların sürdüğü bir dönemden geçiyoruz. Durkheim'ın, artan uzmanlaşmanın, değer yargılarını farklılaştırdığını yüzyıl önceden vurgulamış olması dikkate değerdir. Çağımızda, kültürlerarası ilişkileri yoğunlaştıran teknolojik gelişmeler hız kazanmıştır. Bazı değer yargıları tahttan düşerken, bazıları harmanlanarak dönüşmektedir. Akademik etik de kültürlerin bu karşılaşmasından nasibini almıştır. Yerleşik akademik değerler sorgulanmaya, yer değiştirmeye, dönüşmeye açılmıştır.

Artan yayın baskısı, bireysel faydayı en çoklaştırma peşindeki akademisyeni, kimi zaman katkı koymadığı, kimi zamansa bir kere bile okumadığı metinlere ismini koymaya yönelten önemli bir etkendir. Oysa akademik metinlerin emeğe saygıyla üretilmesi; bilimin, insanlığın olumlu yönde gelişimini destekleyecek biçimde

kullanılması lâzımdır. İnsanı, bireysel çıkar doğrultusunda kullanmakta beis görmeyen günümüzün ortalama akademisyeninin dönüşmesi, olması, olgunlaşması gerekmektedir. Etik, bugünün akademi dünyasının en önemli gündemi olmalıdır. Konuyla ilgili komisyonlar oluşturulmalı, standartlar belirlenerek düzenlemeler yapılmalıdır. İnsan doğasında değişmeyen özellikler olup olmadığı, var ise bunların ne olduğu tartışmalıdır. Bununla birlikte, takdir toplama ve doymama özelliklerinin değişmeyeceğinin kabul edilmesi halinde bile insanın, takdir toplama ve doyma itkisiyle yöneldiği yerlerin değişebileceğini kabul etmek lâzımdır. Akademisyen, 'daha iyi insan olmaya' ve 'dürüstçe insanlığa faydalı yayın yapmaya' yönelebilir, tatmini iyilikte bulabilir. 'Maddi kazanç, mevki ve şöhret doğrultusunda insanları araç olarak kullanmayı normal gören' anlayışın değişmesi olanaklıdır. Düğüm, bakış açısındaki olumlu dönüşümle çözülür. Bu çerçevede yapılacak kurumsal düzenlemeler ise sürecin hızlanmasını sağlar.

Çok yazarlı ürünlerde, isimlerini koyacak kişilerin metne mutlaka katkı yapması gerektiğini önceden netleştirmekte fayda vardır. İsim sıralamasının verilen emeğe göre yapılması konusu ise açığa kavuşturulması gereken bir diğer konudur. Yayında, sıralamanın yapıldığı esasın bir kodlama aracılığıyla belirtilmesi de seçenek oluşturabilir.

* Her durumda, hangi yazarın ne kadar katkı koyduğunun metinde yer alması lâzımdır. Etik Üniversite hedefinin, yüksek öğretim kuruluşlarındaki yöneticilerin ve akademisyenlerin gündemine oturmasının zamanı gelmiştir. Ahlaki ölçüt ise 'bireysel/kurumsal faydadan' ziyade, 'cana saygı kaydıyla insanlık yararı' olmalıdır. Yunus Emre'nin de söylediği gibi; "İlim ilim bilmektir / İlim kendin bilmektir / Sen kendini bilmezsin / Ya nice okumaktır".

* Alfabetik sıra için AO, saygıya göre sıra için RO, emeğe göre sıra için LO örneklerinde olduğu gibi. Kodlama fikrinin sahibi Zehra Zümrüt Selçuk'a teşekkür ederim.

AŞKIN ALDIN BENDEN BENİ

Aşkın aldı benden beni, bana seni gerek seni
Ben yanarım dün ü günü, bana seni gerek seni
Ne varlığa sevinirim, ne yokluğa yerinirim
Aşkın ile avunurum bana seni gerek seni

*** ***

Aşkın aşıklar öldürür, Aşk denizine daldırır
Tecelli ile doldurur, bana seni gerek seni
Aşkın şarabından içem, Mecnun olup yola düşem
Sensin dün ü gün endişem, Bana seni gerek seni

*** ***

Sufilere sohbet gerek, Ahilere ahret gerek
Mecnunlara Leyla gerek, bana seni gerek seni
Eğer beni öldüreler, külüm göğe savuralar
Toprağım anda çağırır, bana seni gerek seni

*** ***

Cennet dedikleri ne ki, bir kaç köşkle birkaç huri
İsteyene ver onları, bana seni gerek seni
Yunus-durur benim adım, gün geçtikce artar ödüm
İki cihanda maksudum, bana seni gerek seni

Yunus Emre

Senin Tehlikeli Fikrin Ne? (What is Your Dangerous Idea?) Yazan: John Brockman Pegasus Yayınları, 2009.

"Senin Tehlikeli Fikrin Ne?" kitabını okumanız için önermeye hazırlanırken, bir ara tehlikeli bir fikre kapılmış olduğum izlenimine kapıldım. Kitabın devamında "Justice Louis Brandeis'in düşünce ve ifade özgürlüğü konusundaki görüşüne göre 'Gün ışığı en iyi dezenfektandır.' Bir düşünce gerçekten yanlışsa, ancak onu açık bir şekilde irdeleyerek yanlış olduğuna karar verebiliriz." Cümlelerini okuyunca, uygun bir öneride bulunmuş olacağıma karar verdim.

Kitabın editörü ünlü popüler bilim yazarı John Brockman. Kitabın girişinde;

"Bilim tarihi, yapıldıkları zaman diliminde sosyal, ahlaki ve duygusal açıdan tehlikeli görülen keşiflerle dolu; Kopernik'in devrimi bunların arasında en belirgin olanı. Sizin tehlikeli fikriniz nedir? Üzerinde düşündüğünüz (ilk kez sizin aklınıza gelmiş olmak zorunda değil) ve yanlış olduğu varsayıldığı için değil fakat doğru olabileceği için tehlikeli olan bir fikir?

Tehlikeli fikirler ile kitle imha silahlarının arkasındaki zararlı teknolojiler ya da ırkçı, faşist veya diğer fanatik kültürlerden söz etmiyorum. Söz ettiğim şey, ciddi bilim insanı ve düşünürlerce, kanıt gösterilerek savunulan, ancak bir çağın kolektif ahlakına aykırı olduğuna inanılan gerçeklerin ya da tutumların ifadeleri. " diyor.

John Brockman geleceğin yetişkinlerine soruyor? "Her çağın kendine özgü tehlikeli fikirleri vardır. Kendi içimizdeki biz ve tarihin bir gün doğruluğunu kanıtlayabileceği aykırı düşünceler tarafından harekete geçirilmeye hazır mıyız? " Sonra, herkesi uyarıyor;

"Dünyanın, her bahaneyi bağnazlık ve yıkıcılıklarını haklı çıkarmak için kullanabilecek art niyetli ve duyarsız insanlarla dolu olduğunu biliyoruz. Böyle insanların, kendi gündemlerini haklı çıkarmak için, kendi düşüncelerine uygun görünen bir tartışma konusunu fırsat olarak değerlendireceklerini bilmeliyiz."

Bilimin sinir bozucu fikirler bulması ve internet hakkındaki görüşü ise;

"Hoşumuza gitsin ya da gitmesin, bilimin sinir bozucu fikirleri bulmak ve internetin de onların üzerindeki örtüyü kaldırmak gibi bir yönü var. "

John Brockman, bilimle uğraşan akademik çevrelerin yeni fikirler karşısındaki tutumunu şöyle açıklamış;

"Trajik bir şekilde, tartışmaların, onların yapılacağını en çok umduğumuz yerde yapılacağına ilişkin pek belirti yok. Söz konusu bu yer akademik çevre. Akademisyenlerin, sahip oldukları müstesna konumu, özgür araştırmayı özendirme idealine ve ilgi görmeyen fikirlerin değerlendirilmesine borçlu olmalarına karşın, onları bastırmaya ilk girişenler çoğunlukla gene akademisyenler."

Kitapta yer alan ünlü bilim insanlarının tehlikeli fikirlerinden bazıları:

Evrende Yalnız Olmak
Rodney Brooks: MIT Bilgisayar Bilimleri ve Yapay Zekâ laboratuarı'nın yöneticisi ve İnsan Eti ve Makineler: Robotlar Bizi Nasıl Değiştirecek (Flesh and Machines: How Robots Will Change Us) kitabının yazarı.

Ya gözlemlerin hiçbirinde yaşam olduğuna ilişkin bir ipucu bulunamazsa? Ayrıca, herhangi bir galakside bir kerecik olsun yaşam oluşması ihtimalinin yok denecek kadar az olduğunu öğrenirsek üzülmez miydik?

Tıbbın Yeni Altın Çağı
Paul W. Ewald: Evrimsel biyolog ve Louisville Üniversitesi'nde Evrimsel Tıp Programı'nın yöneticisi ve Veba Zamanları (Plague Times) adlı kitabın yazarı.

Benim tehlikeli fikrim, tıpta yeni bir altın çağın yaşanılmasını sağlayacak çoğu bilgiye sahip olduğumuz. Ayrıca şu an sahip olmadığımız bilgilerde de hedeflenmiş araştırma ve müdahaleye akıllıca yatırım yaparak kolaylıkla ulaşabiliriz. Bu güzel bir haber. Niye tehlikeli olsun? Bir düşünün, eğer önemli hastalıklar -kanser, arterioskloris, felç, diyabet- büyük ölçüde engellenirse ne olurdu? Büyük ilaç şirketleri küçülürdü çünkü bu ilaçlara olan talep azalırdı. Doktorların prestiji azalırdı çünkü yaşamı uzatmak için artık onlara muhtaç kalınmazdı. Yeni gelişen biyomedikal araştırma endüstrisi küçülürdü çünkü devletten aldığı ve özel fonları çok azalırdı.

Süper Aynalar Sorunu
Marco Iacoboni: Nörobilimci ve UCLA'da, David Geffen Tıp Okulu'ndaki Transkraniyal Manyetik Stimülasyon Laboratuvarı'nın yöneticisi.

Medyadaki şiddet, şiddetin taklit edilmesine neden oluyor. Eğer doğruysa, bu fikir en azından iki nedenle tehlikeli. Birincisi, dolaylı olarak konuşma özgürlüğü ile ilgili olması; ikincisi ise, rasyonel özerkliğimizin istediğimizden daha az olduğunu göstermesi. Bu fikir şimdi özellikle tehlikeli, çünkü şiddeti izlemenin niçin taklit edilmeye yol açtığını açıklayabilen ve akla yatkın görünen bir nöral mekanizma keşfettik. Bunun yanı sıra, bu nöral mekanizmanın - insanlarda bulunan ayna nöral sistemi- özellikleri, taklit edilen şiddetin her zaman bilinçli gerçekleştirilen bir proses olmayabileceğini gösteriyor. Elli yıldan uzun bir süredir, davranışlara ilişkin veriler medyadaki şiddetin izleyenlerde şiddet içeren davranışlara yol açtığını gösteriyor. Ayna nöronlar, davranışlar ile niyetler arasında birebir eşleşme olmamasına rağmen gözlemlenen davranışlarla ilgili niyeti kodluyor. Beynimizde böylesine güçlü bir nöral sisteme sahipseniz, bazı kontrol mekanizmalar da olsun istersiniz. Beynimizin prefrontal bölgelerinde süper aynalara sahip olduğuna ilişkin ön kanıtlarımız var.

Yrd. Doç. Dr. Hacer Erar
Atılım Üniversitesi
Eğlenceli Bilim Merkezi Yöneticisi

Diğer tehlikeli fikirlerin başlıkları da şöyle;

Diane F. Halpern İnsanın Çocuğunun Cinsiyetini Seçmesi

Todd E. Feinberg Efsaneler ve Masallar Doğru Değil

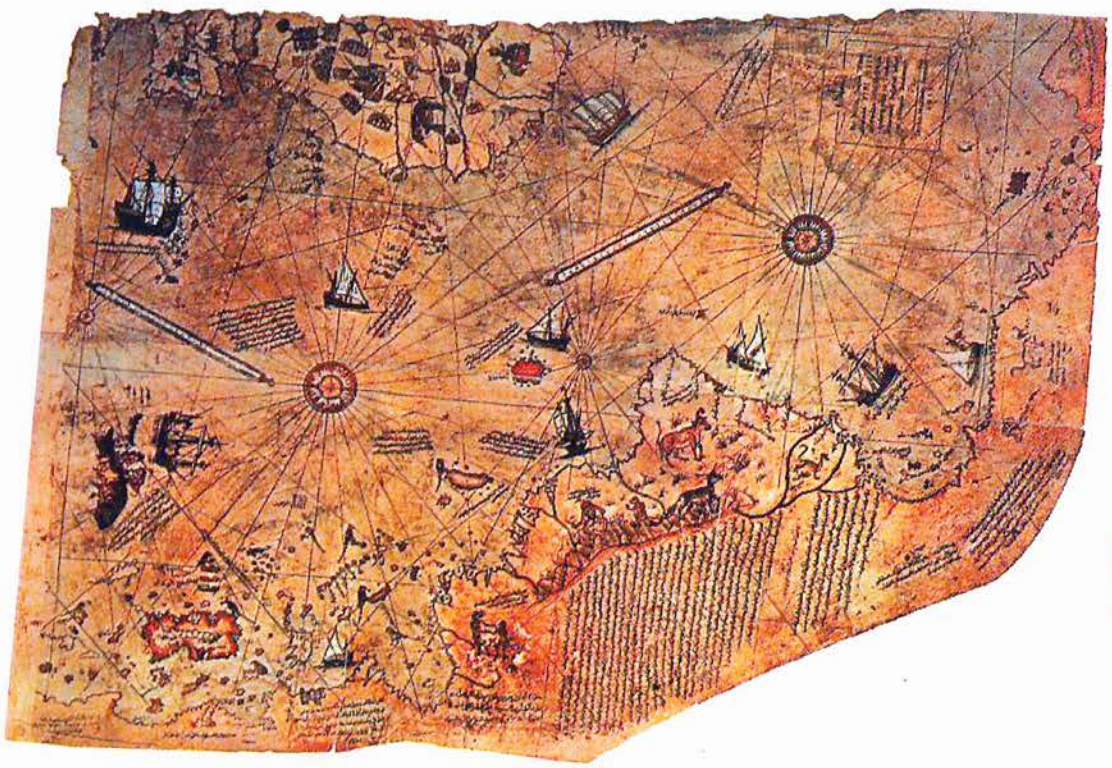
David Lykken Ana-babalık Ehliyeti

Ray Kurzweil Ortalama Yaşam Süresinin Yakın Zamanda Uzayacak Olmasının Kaçınılmazlığı

Michael Shermer Ticari Malların Geçtiği Sınırlardan Ordular Geçmez

Clifford Pickover Hepimiz Sanalız

Kitapta buna benzer pek çok tehlikeli fikir var. Merak ediyorsanız okumanız gerkiyor.

PİRİ REİS ve İLK DÜNYA HARİTASI

Piri Reis Hayatı ve Yapıtları

Pîrî Reis (1465-1554 yılları arasında yaşamıştır), eşsiz bir kartograf ve deniz bilimleri üstadı olmasının yanı sıra, Osmanlı deniz tarihinde izler bırakmış bir kaptandır. Piri ve amcası Kemal Reis, uzun yıllar Akdeniz'de korsanlık yaptılar.

1499-1502 yıllarında Osmanlı Donanması'nın Venedik Donanması'na karşı sağlamaya çalıştığı deniz kontrolü mücadelesinde Osmanlı gemi komutanı idi. Piri Reis Akdeniz'de yaptığı seyirler sırasında gördüğü yerleri ve yaşadığı olayları, daha sonra Kitab-ı Bahriye adıyla dünya denizciliğinin de ilk kılavuz kitabı olma özelliğini taşıyacak olan kitabının taslağı olarak kaydetti.

Piri Reis, 1511'de amcasının ölümünden sonra, bir süre için açık denizlere açılmadı ve Gelibolu'ya yerleşti. Burada, önce 1513 tarihli ilk dünya haritasını çizdi. Atlas Okyanusu, İber Yarımadası, Afrika'nın batısı ile yeni dünya Amerika'nın doğu kıyılarını kapsayan üçte birlik parça, bu haritanın elde bulunan bölümüdür. Bu haritayı dünya ölçeğinde önemli kılan, Kristof Kolomb'un hala bulunamamış olan Amerika haritasındaki bilgileri içeriyor olmasıdır. Piri Reis haritasını, Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferi sırasında, 1517'de padişaha sundu. Bazı tarihçilere göre, Osmanlı padişahı dünya haritasına bakmış ve 'Dünya ne kadar küçük...' demiştir. Sonra da, haritayı ikiye bölmüş ve 'biz doğu tarafını elimizde tutacağız..' demiştir.. Padişah, daha sonra 1929'da bulunacak olan diğer yarıyı atmıştır. Bazı kaynaklarca, günümüzde bulunamamış olan doğu yarısını, Hint Okyanusu'nun ve onun Baharat yolunun kontrolünü ele geçirmek için Padişahın yapacağı olası bir sefer için kullanmak istediği bile iddia edilmektedir. Sonraki yıllarda, güney sularında devlet için çalışan Piri Reis, bu dönemde, Hint Kaptanlığı yapmış, Umman Denizi, Kızıl Deniz ve Basra Körfezi'ndeki deniz görevlerinde yaşlandı. Piri Reis'in Osmanlı donanmasında yaptığı son görev, acı olaylarla biten Mısır Kaptanlığı'dır. 1552'de çıktığı ikinci seferin son durağı Basra'da, tamire ve dinlenmeye muhtaç donanmayı bırakıp ganimet yüklü üç gemi ile Mısır'a döndüğü için, burada hapsedildi. Donanmayı Basra'da bırakması, Basra valisi Kubat Paşa'ya ganimetten istediği haracı vermemesi, Mısır Beylerbeyi Mehmet Paşa'nın politik hırsı yüzünden 1554'te hizmette kusurla suçlandı ve idam edildi. Ne var ki O, yarattığı evrensel boyuttaki eserleri olan, iki dünya haritası ve çağdaş denizciliğin ilk önemli yapıtlarından birisi sayılan Kitab-ı Bahriye ile günümüzde de halen yaşamaktadır...

İdam edildiğinde 80 yaşının üzerinde olan Piri Reis'in terekesine devletçe el konuldu.

Piri Reis'in Haritasında Uzay'dan Çekilen Fotoğraftan mı Yararlandı?

Piri Reis haritası 1960'lı yıllarda bazı bilim ötesi teorilere ilham kaynağı olmuştur. Charles Hapgood, haritada Güney Amerika'nın güney ucundan doğuya doğru olan uzantıyı, 16. yüzyılda henüz varlığı bilinmeyen Antarktika olarak yorumlamıştır. Bu kara parçasının haritada buzlu görünmemesi, Sahra çölünde ise göllerin görünmesi yüzünden Hapgood, Piri Reis'in kullandığı kaynaklar arasındaki bir haritanın, dünyanın onbin yıl önceki, ikliminin günümüzden çok farklı olduğu, bir dönemine ait olduğunu öne sürmüştür. Bu iddiaya göre Piri Reis, tarih öncesi çağlarda yaşamış bir medeniyetten kalma bir haritadan yararlanmıştır. Erich von Daniken ise Tanrıların Arabaları adlı kitabında, Piri Reis haritasındaki bazı şekil bozukluklarını açıklamak için, uzaylı bir medeniyetin uzaydan çektiği dünya fotoğraflarından yararlanılmış olduğunu iddia etmiştir. Ancak, bu görüşler bilimsel çevrelerde destek bulmamışlardır.

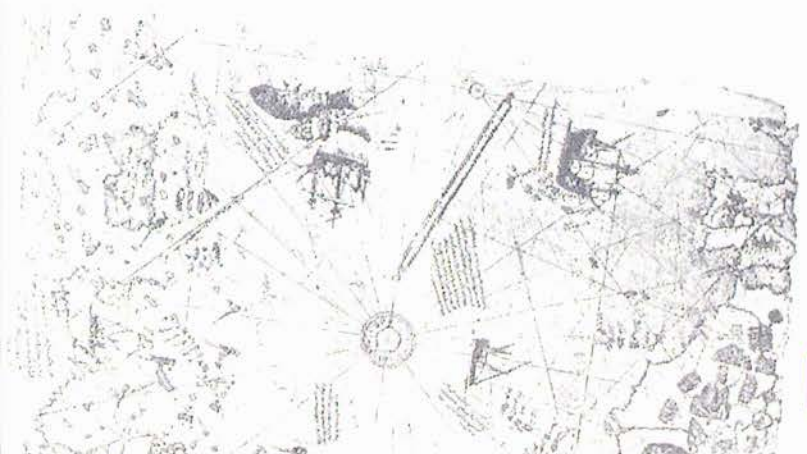
Piri Reis ve ünlü haritasının bulunuşunu, Türk Tarih Kurumu Başkanlarından Yusuf Akçura (1876-1935 yılları arasında yaşamıştır) şöyle anlatıyor. Yazının sonunda günümüzde az kullanılan kelimelerin anlamları verilmiştir.

PİRİ REİS haritası, Topkapı Sarayının kadim eserler müzesi haline getirildiği sıralarda, Millî Müzeler Müdürü Halil Ethem Bey tarafından, 1929 senesinde, bulunmuştur. Halil Ethem Bey bu haritayı, o zamanlar İstanbul'da misafir bulunan Alman müsteşriklerinden1 Prof. Kahle ile birlikte tetkik etti ve Prof. Kahle bu tetkiklerin neticesini 1931 senesi Eylülünde Layden'de in'ikat2 eden XVIII inci Müsteşrikler Kongresine bildirdi. Muhterem Türk ve Alman âlimlerinin bu keşfi ilim âleminin nazarı dikkatini celbetti ve Prof. Kahle'nin maruzası İtalyan ve İspanyol dillerine tercüme olunup, tabı ve neşredildi; Viyana Üniversitesi Coğrafya Profesörü Oberhummer tarafından da 1931 senesi kânunuevvelinde3, Viyana Akademisine bu keşfe dair izahat verildi.

Bazı Türk ve ecnebi gazeteler de Kristof Kolomb'un haritası unvanile mevzubahsimiz olan haritadan, noksan ve hatalı bir surette bahse girişmiş olduklarından, Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti, bu hataların tashihi maksadile Londra'da çıkan "The Illustrated London News" adlı resimli mecmuaya bir makale ile haritadan ve Piri Reisin "Bahriye" adlı kitabındaki resimlerden fotoğrafiler çıkartıp gönderdi ; bu makale ve resimler ingilizce mecmuanın 23 temmuz 1932 tarihli nüshasında intişar4 etti. Piri Reis haritası, coğrafya âlimlerini alâkadar etmiş ve az zamanda bunun üzerine epey çalışılmıştır.

Millî tarih meselelerine derin vukufla verdikleri büyük ehemmiyet malûm olan Türkiye Cumhuriyeti Reisi Kamâl Atatürk, Piri Reis haritasını, Ankara'ya getirterek bizzat tetkik buyurdukları gibi, Devlet Matbaasında faksimile5 usulile teksirini de emreylediler. Cumhuriyet Hükûmetinin itina ve himmeti sayesinde en mükemmel matbaalar seviyesine ermiş olan Devlet Matbaası, bu haritayı aslından farksız denebilecek bir surette tab'a muvaffak oldu.

Yrd. Doç. Dr. Hacer Erar
Atılım Üniversitesi
Eğlenceli Bilim Merkezi Yöneticisi

1-müsteşrik; Doğulu milletlerin (İslam aleminin) tarihi, kültürü, örfü, adetleri, din ve medeniyetleri üzerinde çeşitli maksatlarla araştırma yapan batılı Müslüman olmayan bilim adamı.
2- in'ikat; Toplanma, kurulma
3- kânunuevvel; Aralık
4- intişar; Dağılmak, yayılmak
5- faksimile; Tıpkıbasım

Kaynakça
- Piri Reis Haritası'nın Şifresi, Metin Soylu, Truva Yayınları
- www.ttk.org.tr
- www.denizalticilarbirligi.com
- www.uwgb.edu

ÜTÜNÜN İCADI

Teknoloji Tarihinden

İnsanlar giysilerindeki kırışıklıkları giderebilmek için uzun uğraşlar vermişlerdir. Bu uğraşılar sonunda değişik yöntemler bulmuşlardır. Başlarda odun, cam, mermer gibi aletler kullanıldı. Taşların ısıtılıp giysilerin üzerinde gezdirilmesi ile ütünün temelleri atılmaya başladı. Tarihte ilk kez sapı olan bir demir parça ile ütüleme işleminin yapılması 17. yüzyılda gerçekleşmiştir. Ocaklarda ısıtılarak kullanılan ütüler zamanla kor ve kömür ile ısıtılan içi oyuk ütülerle yer değiştirdi. 19. yüzyılda ise ocak ya da sobaların ısıtıcı olarak kullanılması standart hale geldi.

1780 Çin
Henry W. Seely (ABD) ilk defa ütünün taban kısmını ısıtmak için elektrik kullandı ve 1882 de elektrikli ütüyü icat etmiş oldu. Ütü iki karbon tabaka arasında kalan elektrik arkı sayesinde ısıtılıyordu.

Kablonun prize takılması ve ısıtılması gerekiyor, daha sonra prizden çıkarılıp rahatça kullanılabiliyordu. Tüm bunlara karşın, ütü oldukça pahalı ve dayanıksız bir aletti. Elektriğin yeni yeni yaygınlaşması ve satışların düşüklüğü nedeniyle ticari bir başarı elde edemedi.

Ütüler zaman içinde gelişti. 1926 yılında Eldez isimli bir kuru temizleme firması buharlı ütüyü üretti. Fakat geçmişteki başarısızlık buna da yansıdı. İnsanlar henüz kullanamaya hazır değillerdi. 1905_te ilk kez son derece hafif elektrikli ütü piyasaya sürüldü. O günlerde beri ütüler çok gelişti. Günümüzde kullanılan ütülerin çok büyük bir kısmı buharlıdır. Üretiminin ilk yapıldığı yıllarda pek ilgi görmese de gerçekten çok yararlı bir özellik olduğu anlaşıldı.

Pamuklu kumaşlar selüloz moleküllerinden oluşurlar. Bu moleküller birbirlerine hidrojen bağları ile bağlıdırlar ve bu bağlar da yeterli ısı ve çok az miktarda su ile kırılabilirler. Su ile şişen liflerin kırılan molekül bağları, ütü kumaşın üzerindeyken düzgün bir şekilde tekrar bağlanırlar ve ütü kaldırıldığında kumaşta düzgün ve pürüzsüz bir yüzey oluştururlar.

Pamuklunun dışındaki kumaşlarda uzun-zincir moleküllerin birbirlerine bağlanış şekilleri farklı da olsa ütülemenin etkisi aynıdır. Örneğin, yünlü kumaşlarda ortak bağlar çapraz şekildedirler. Bazı kimyasalları kullanarak, bu bağları kırıp sonra ütü ile şekillendirmek suretiyle, kumaş kalıcı olarak pilili yani kıvrımlı veya büzgülü hale getirilebilir.

Sivil Girişim ve Gönüllü Çalışmalar Koordinatörlüğü 2009-2010 Ders Yılı Güz Dönemi Etkinlikleri

KİTAP YARDIMI KAMPANYASI DEVAM EDİYOR

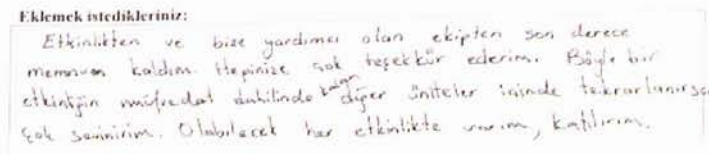
Atılımcı Hukuçular Topluluğu ile düzenlediğimiz Kütüphanesiz Okul Kalmasın Kampanyası, Kırıkkkale'nin Keskin İlçesi Cumhuriyet İlköğretim Okulu'na kurulacak kütüphaneyle devam ediyor. 2009'un sonuna kadar bağış kitap alıyoruz. İlköğretim okulu öğrencilerine hitap eden, yeni kitapları tercih ediyoruz. Bu kampanya ikinci dönem başka bir okul kütüphanesiyle devam edecek. Yani kitap bağışını her zaman yapabilirisiniz. Not: Kitapları evlerden aldırıyoruz.

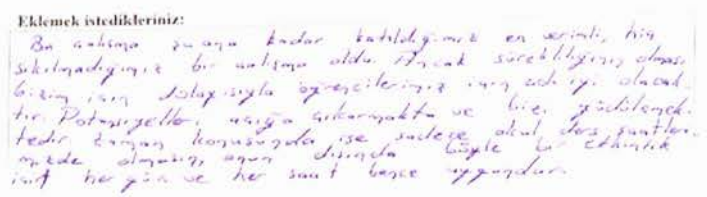
AMASYA İLİ HAMAMÖZÜ İLÇESİ ALAN KÖYÜ İLKÖĞRETİM VE ANAOKULU'NA DESTEK KAMPANYASI

ASEL351 Sosyal Sorumluluk Projeleri dersi kapsamında Endüstri Mühendisliği öğrencisi Özden Hançerli Amasya ili Hamamözü ilçesi Alan Köyü Alan İlköğretim Okulu ve ana okulu için acil destek kampanyası düzenledi. Toplam 40 öğrencisi olan köyde 12 ana sınıfı öğrencisi mevcut. Okulda eğitim çok zor şartlarda yapılıyor. Okulun tuavleti binanın dışında ve her türlü eğitim aracına ihtiyacı var. Birinci parti yardım gönderildi. İkinci dönemde bu okula destek olmaya devam edecegiz. Katkılarınızı Atılım Üniversitesi Mezunlar Derneği aracılığıyla da yapabilirsiniz.

Fen Bilgisi ve Fizik Öğretmenlerinin Eğitimi

Eğlenceli Bilim Merkezi olarak çalışmalarımıza 5 Eylül 2009 tarihinde başladık. Etkinliğimiz bu kez öğrencilerle değil, Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Atılım Üniversitesi'nin katkılarıyla, öğretmenlerleydi. 5- 11 Eylül tarihleri arasında Ankara'nın çeşitli bölge okullarından gelen 30 fen ve teknoloji öğretmeniyle "Fen Kulübü Projeleri" yapıldı. Fen öğretmenlerinden aldığımız güzel enerjiyle hemen arkasından 14-18 Eylül tarihleri arasında 25 fizik öğretmenleriyle "Çizgi İzleyen Robot" yapıldı. Öğretmenlerin de bu etkinlikten oldukça memnun ayrıldığını biliyoruz ve mutluluk duyuyoruz. Etkinlik sonunda yapılan değerlendirme anketinin bazılarını aşağıda veriyoruz.

Eklemek istedikleriniz:
Etkinlikten ve bize yardımcı olan ekipten son derece memnun kaldım. Hepinize çok teşekkür ederim. Böyle bir etkinliğin müfredat dahilinde ve diğer ünitelere yönelik tekrarlanırsa çok sevinirim. Olabilecek her etkinlikte varım, katılırım.

Eklemek istedikleriniz:
Bu çalışma bizden önce hiç katıldığımız en verimli, hiç sıkılmadığımız bir çalışma oldu. Ancak sürekliliğinin olması bizim için çok daha faydalı olacaktır. Potansiyelle uğraşmaktan ve bize güvenmektedir. Zaman konusunda ise sadece okul ders saatlerinde olmayıp, ayın dışında böyle bir etkinlik için her gün ve her saat başı uygundur.

Fen ve teknoloji öğretmenlerimizle elektronik atölyesindeyiz

Fen ve teknoloji öğretmenleri ile çok renkli gece lambası yaptık.

EĞLENCELİ BİLİM MERKEZİ FEN KULÜBÜ ÇALIŞMALARI

Etkinliklerimizin vazgeçilmez takipçileri Erken Başarı Koleji bu dönemde de bizimle beraber. 4-5-6-7-8. Sınıflardan 30 öğrencisiyle her hafta Cuma günleri merkezimize geliyorlar. Çocuklar daha önce hiç yapmadıkları ve bir daha hiç yapma şansı bulamayacakları etkinlikler yapıyorlar. Örneğin geçen haftalarda 4. ve 5. sınıflarla turşu kurduk ve özellikle erkek öğrenciler için ilginç bir deneyim oldu. Yine aynı grup ile lahana suyunun sihirli olduğunu ve başka sıvılarla karıştığında nasıl renk değiştirdiğini gördük. 6, 7 ve 8. Sınıflarımız biraz daha deneyimli olduğu için onlarla elektronik atölyesi yürütülmekte. Bu grupta 3 senedir etkinliğimize katılan öğrenciler var artık onlar yeterliliklerini aldılar diyebiliriz, bireysel projeler yapmaya başladılar.

Fizik öğretmenleri robotlarını yapıyor.

OKUL ÖNCESİNDE EĞLENCELİ BİLİM

Bilimi okul öncesinde itibaren sevdirmeyi amaçladığımız için "Eğlenceli Bilim Merkezi" olarak okul öncesine de kapılarımız sonuna kadar açık. 5-6 yaş grubu çocukların merakları, çevreye olan duyarlılıkları ve öğrenme istekleri bizim hayal ettiğimiz öğrenme ortamını yaratmak için bulunmaz bir fırsat. Günebakan Anaokulu ve Pınar Yuva ile büyüteç kullanmayı, göremediğimiz nesneleri, hayvanları ve ayrıntıları nasıl göreceğimizi öğrendik. Çocukların büyütece olan ilgisi görmeye değerdi; çünkü biz ne kadar alışmış olsak da onlar için yeni ve ilginç bir alet. Büyüteç etkinliğinin bir kısmını bahçede yürüttükten sonra endemik bir tür olan ve sadece Gölbaşı'nda yetişen "Yanar Döner Çiçeği (Sevgi Çiçeği)" ekimini beraber yaptık. Çiçek ekmek, toprakla uğraşmak çocuklar için ilk ve ilginç bir deneyim oldu, onların buradan mutlu ayrılması bizim için de güzel bir deneyimdi.

Yaptığımız Turşular

Pınar Yuva

Pınar Yuva

Sihirli sıvı: Lahana Suyu

Günebakan Anaokulu

Günebakan Anaokulu

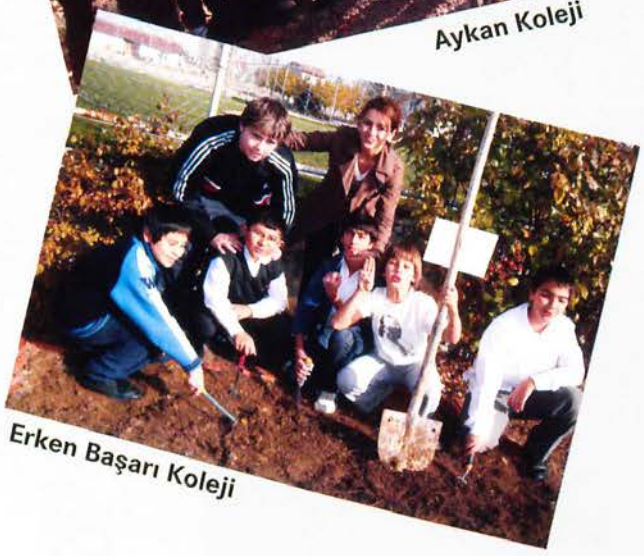
Günebakan Anaokulu ile Yanar Döner Çiçeği ekiyoruz.

GÖLBAŞI'NDA YANAR DÖNER ÇİÇEĞİ BAHÇESİ OLMAYAN OKUL KALMASIN

Kasım ayına girdiğimizden beri bir koşuşturmacadır gidiyor Eğlenceli Bilim Merkezi'nde. Niye mi? Çünkü bu ay Yanar Döner Çiçeğimizin Ekim ayı. 2008 yılında 4 okulda ekimini yapmıştık ve bahçe oluşturmuştuk. Bu yıl tam 10 okula ulaştık ve artık, 3 tanesi üniversite kampüsümüzde olmak üzere, 13 tane bahçemiz var. Yanar Döner Çiçeği Bahçesi oluşturarak çevreye karşı duyarlılıklarını gösteren okullarımız; Erken Başarı Koleji, Baldudak İlköğretim Okulu, Aykan Koleji, Maya Koleji, Taşpınar İlköğretim Okulu, Bilim Koleji, Gürçağ Koleji, Nesibe Aydın Okulları, İlkem Koleji ve Tek İncek İlköğretim Okulu. Hepsine tekrar teşekkür ediyoruz, umarız nisan ayında rengârenk çiçekleri okullarını süsleyecek.

Aykan Koleji

Erken Başarı Koleji

İlkem Koleji

Nesibe Aydın Koleji

Tiyatrosuz Toplum Büyümeyen Çocuktur

Günümüze gelene kadar pek çok akıma sahne oldu tiyatro sanatı, binlerce yıl öncesine dayanıp avcılıktan sonraki en eski mesleklerden biri oldu. O dönemdeki insanların avladıkları hayvanları görsel bir ritüel halinde anlatmalarıyla başladı tiyatro. Daha sonra Yunanlı yazarların yazdığı tragedya -komedi ve dramı içeren eserler- sahnelenmeye başlandı. İkinci Dünya Savaşı'na kadar gelgitler yaşayan tiyatro, savaş sonrasında neredeyse 10 yılda yeni bir akımla karşı karşıya geldi (absürt, epik tiyatro gibi). Tiyatronun günümüzde olduğu yer ise çağdaş tiyatrodan, postmodern tiyatroya geçiş dönemidir. Çogu insan tiyatroyu boşa geçirilen bir zaman diye açıklar ki bence öyle değildir. Uğraşanlar çok iyi bilir, o sahnenin tozunu yutmak bile insana ayrı bir haz duygusu verir. Oyuncu sahnede aldığı alkışlarla beslenir ve gittikçe güçlenir. Tiyatro aşk gibidir, bir tutkudur, bir yaşam tarzıdır. O büyüye kapılır gidersiniz. Tiyatro, her oyunda farklı bir zamana ve duyguya götürür izleyiciyi, kâh güldürür kâh ağlatır, bazen de düşündürür. Sözümü sevdiğim bir cümleyle bitirmek istiyorum;

HER İNSANIN İKİ YÜZÜ VARDIR; BİRİ AĞLAR BİRİ GÜLER.

BİLAL KOÇ
Atılım Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğrencisi

Gurbet Kuşları Yetim Kaldı

Türk sinema tarihine "yakılan film" olarak geçen "Yorgun Savaşçı" filminin ünlü yönetmeni Halit Refiğ amansız hastalığına yenilerek aramızdan ayrıldı. Refiğ, Türk sinemasının kilometre taşlarını yaratan yönetmenlerden bir tanesi olarak anılmaktadır.

Refiğ, Atıf Yılmaz'ın "Yaşamak Hakkımdır" isimli filmin asistanlığını yaparak sinema alanındaki ilk çalışmasını gerçekleştirdi. 1960'ta ilk film olan "Yasak Aşk"ı çeken Refiğ, 1963'te "Şehirdeki Yabancı", 1964'te "Gurbet Kuşları", "Haremde Dört Kadın", "Bir Türk'e Gönül Verdim" filmlerine imza attı ve bu filmlerle Moskova, Yeni Delhi ve Sorrento Film Festivallerinde çeşitli ödüller kazandı. Refiğ, 1964 yılında "Gurbet Kuşları" ile Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "En İyi Yönetmen" ödülünü aldı.

Halit Refiğ, 1970'li yıllarda Türk sinemasının bunalıma girmesiyle televizyon filmlerine yöneldi. 1975'te TRT Kurumu adına çektiği "Aşk-ı Memnu" ile televizyon dizilerine öncü oldu ve dikkatleri üzerine çekti.

TRT'de danışman kurulunda görev alan Refiğ'in, TRT adına 1981 yılında gerçekleştirdiği Kemal Tahir'in aynı adlı romanından uyarladığı "Yorgun Savaşçı" adlı filminin yakıldığı ilan edildi. Bu film, 1993'te televizyonlarda gösterildi.

1976'da ABD'de Wisconsin Üniversitesi'nde, 1984 yılında Ohio Denison Üniversitesi'nde eğitim çalışmalarına katıldı. Öğrencileri ile birlikte "The Intercessors", "In the Wilderness" adlı filmleri gerçekleştirdi.

Olgunluk döneminde daha çok düşünsel yanı ağır basan ürünler verdi. "Teyzem", "Hanım", "Karılar Koğuşu", "İki Yabancı", "Köpekler Adası" gibi filmleriyle yurt içinde ve dışında birçok ödül kazandı. Yurt dışındaki festivallerde filmleri için özel bölümler ayrıldı, çeşitli konferans, seminer ve benzeri toplantılara konuşmacı olarak katıldı.

1997 yılında Mimar Sinan Üniversitesi Senatosu kararı ile "Onursal Profesörlük" unvanı verilen Halit Refiğ'in 300'ü aşkın makalesinin yanı sıra araştırma yazıları ve "Ulusal Sinema Kavgası" adlı bir kitabı bulunuyor.

DOSTUM KAFKA'YA

Kafka'nın yazılarını yayınlayan Max'ın ağzından Kafka'ya yazılmış bir mektup-metin formunda yazı yazmış öğrencimiz...

"Yıllar önceydi. Tanışmamıza vesile olan o konferansı hala hatırlarım, bu yüzden Schopenhauer'e teşekkür etmeliyim, çünkü her ne kadar daha önce karşılaşmış olsak da, çekingen dostum ancak o konuşmamdan sonra benimle tanışmaya karar verdi ve birlikteliğimizden her zaman keyif aldım, zavallı Franz."

Yakmamı söyledi, evet, ama inanıyorum ki, gizlice o da yazdığı onca şeyin yayınlanmasını isterdi. 26 yıl geçti, fakat hala onun bir yanını görmekte ısrar eden insanlar var. Kafka'nın ruhu bizler gibi bedeninin içinde hapis değildi, O bütün zıtlıkları, bütün şiddetiyle hissetti ve şeffaflığında bize gösterdi, yaşamın, umudun ve insanın aslında ne olduğunu. Fakat dediğim gibi, bunların hepsi yıllar önceydi...

"İlerlediğim yol dümdüz olsaydı, ilerlemek için tüm çabalarıma rağmen geriye doğru hareket etseydim, çaresizlik bu olurdu, ama sen, aşağıdan da ayırdına varabileceğin gibi, dik bir yokuşu çıktığına göre, adımlarının geri geri gitmesi, kayman, tırmandığın yerin dikliğinden kaynaklanabilir, eğer böyleyse, umutsuzluğun zamanı değildir, Max." demişti bana. Sıkıntılarından konuşuyorduk, hastaydı, iyi gitmeyen bir ilişkisi vardı, sevmediği bir işte yoğun bir tempoyla çalışıyor ve sadece geceleri yazı yazıyordu. Tanımayanlar o zayıf ve kırılgan vücudun ardındaki boyun eğmeyen ruhu göremezdi, gerçi tanıyanlar da pek göremezdi, Franz tanıdığım en içine kapanık insandı. Daha sonraları savaşı gördük, toprak parçaları için birbirini öldüren, sonra kirlettikleri fikirlerin ardına saklanan, basit komutlarla oradan oraya savrulan insant sürülerini. Politikayı hiç sevmemişti, zamanla yaşamını ne kadar küçük ve basit tutarsa o kadar mutlu olacağını düşünmeye başladı, bu konuda çok tartıştık. Bundan hoşnut olmadığı zamanlar vardı, ancak bunlar azdı, o da zaten bir kere üretken olması için yalnız kalması gerektiğini söylemişti. Felice'le de bu yüzden evlenmedi, uzun yıllar nişanlı kaldılar, sonra ayrıldılar. Birkaç sene sonra evli bir kadınla, Milena'yla tanıştı, onu hiç görmedim, Franz da bir ya da iki kez gördü, her seferinde çok daha perişan döndü. Milena bir toplama kampında ölmüş, çok şükür mektuplar kaybolmamıştı, "En çok seni seviyorum diyorum ama gerçek sevgi bu değil sanırım, sen bir bıçaksın, ben de durmadan o bıçakla içimi deşiyorum dersem, belki gerçek sevgiyi anlatmış olurum..." satırlarını her okuduğumda ürperir, dostumun acısına saygı duyarım.

Mektuplaşmaları bittiğinde, ailesinden de uzaklaşmak için, Berlin'e taşındı. Ailesi ne yazık ki Kafka'yı onaylamıyordu, özellikle babasıyla arası kötüydü. Viyana'daki sanatoryuma kaldırılana kadar burada kaldı. Bir gün yanına gittiğimde onu masasında oturmuş, beni beklerken buldum. Solgun görünüyordu, biraz konuştuktan sonra, büyük, deri bir bavulu açtı ve yazılarını gösterdi. "Bunlar benim yazdığım, kişisel, değersiz şeyler," dedi; "Bunları al. Ben öldükten sonra hepsini yakmanı istiyorum." Daha önce birçok kez yaptığım gibi itiraz ettim, bunların çok değerli olduğunu, mutlaka basılmaları gerektiğini yineledim. Gülümsedi, fakat geri adım atacak değildi, hepsinin yakılmasını istiyordu. "Burada yolunu kaybetmiş, bir çıkış, en azından bir işaret arayan insanlar için önemli perspektifler var, ikimiz de her zaman bu çılgınlığı durdurmak, insanlara neyin doğru, neyin yanlış olduğunu göstermek istemez miydik?" Başını salladı; "Doğru yol yerden bir karış yüksekteki gergin bir ip gibidir. Ancak bu ip, üstünde yürümek için değil, insanın ayağının takılıp tökezlemesi için vardır ancak." dedi. Kabul etmedim, Franz yazdıklarının yakılmasını istediğini vasiyetine de eklemişti. O öldükten sonra bunların yakılmasına izin vermedim, inanıyorum ki, eğer eserlerinin kesinlikle yakılmasını istemiş olsaydı, bunu yapmayacağımı söylediğimde bu iş için başka birini görevlendirirdi.

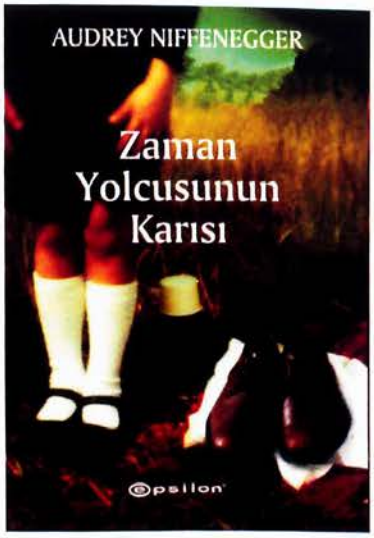
1939'da, onun biyografisini yazdıktan iki yıl sonra Prag'ı terk ederken, yazıları benimleydi, daha sonra onları düzenledim ve 6 cilt halinde yayınlattım. Çağımızın en büyük yazarı kaybedilseydi kendimi asla affetmezdim.

Eserleri yayınlandıktan sonra, önce yaşarken yayınlanmasına izin verdiği tek tük yazıları okuyanlar, sonra onu daha önce hiç tanımayanlar, gittikçe büyüyen meraklı bir okuyucu kitlesi oluşturmaya başladı. Franz'ın eserlerini anlamsız bulanlar da oldu, fakat o insanların da kendilerine bile itiraf etmedikleri halde gördükleri bir şey vardı: Okudukları aslında kendileriydi. Franz bir aynaydı, kanıksamışlıkları yüzünden kör olan bir topluma ikincil bir bakış açısı sundu, onlara düzenlerini gösterdi, isteklerini, öfkelerini ve ilerledikleri çöküşlerini. Ve yıllar geçti, endüstriyel toplumlar, dönen dişliler, ekonomik düzen ve yataktan kalkıyoruz, iki elimiz, iki kolumuz var, fakat aynı böcek artık hepimizin kişiliği. Aynı şatonun egemenliğindeyiz, var olma hakkımız için yargılanıyoruz. Yolumuzu kaybettik, birbirimizi anlamıyoruz. Oysa Kafka; "Kendini bu dünyadan uzağa sürgün eden herkes ötekileri sevmelidir, ötekilerin dünyasından da sürgüne gitmektedir çünkü. Gerçek, bu yolla insan, doğasının derinliklerini kavramaya başlar" der. Ne yazık ki, duvarlar daraldıkça, husumetler artmakta, düşmanlık arttıkça, kabuklar kalınlaşmakta ve bu paradoks sürüp gitmekte. Çözüm... Çözüm her insanın kendi içinde.

Franz... İçinde yaşadığı karmaşa ve içinde yaşattığı karmaşa ne kadar büyük olursa olsun, bütün olumsuzluklara rağmen o yaşıyor olmanın ardında yatan gerçek anlamı gördü ve bunu kendi yaşamına yapabileceğinin en iyi haliyle uyguladı. Yaşam çetin bir savaştır, kazanılması mümkün olmayabilir, ama günün sonunda önemli olan sonuç değil, yerini korumuş, denemiş olmaktır. Kafka'nın ruhu ölümünden yıllar sonra hala aynı parlaklıkla yanar, çünkü o "Dünya ile savaşında, dünyanın tarafını tutmuştur." Umarım dünyada bulamadığın huzura kavuşursun dostum...

M. Cemal YÜKSEL
Atılım Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğrencisi

Zaman Yolcusunun Karısı"

Yazar: Audrey Niffenegger

2003 Yılında yayınlanmış olan "Zaman Yolcusunun Karısı" romanının yazarı Audrey Niffenegger'dir. Kitapta alışılagelmedik olan ve zamana karşı koyan bir aşk destanı anlatılır. Olaylar hem Clare Abshire'in hem de Henry DeTamble'ın bakış açısıyla okura aktarılır. Henry isteğine bağlı olmadan hayatının zaman dilimleri arasında gidip gelen macera tutkunu bir kütüphanecidir. Clare ise kendisini sanata adamış, son derece yaratıcı fikirlere sahip olan sanatçıdır. "Şu an" diye adlandırılan zamanda birlikte olsalar da Henry sıkça Clare'i yalnız bırakıp, çocukluğunun ve gençliğinin başıboş hallerine döner ve aynı zamanda Henry'nin farklı yaşlardaki vücudu Clair'i ziyaret eder. Bu da hikâyenin bölük pörçük bir şekilde aktarılmasına neden olsa da okuyucuda derin bir merak faktörünün oluşmasını sağlar. Kitapta zaman kavramını baş döndürücü bir şekilde işlenmiştir. Zaten anlamlandıramadığımız zaman, Niffenegger'in usta kaleminde çok daha düşündürücü bir hale bürünmüştür. Aynı zamanda yazar aşk temasını sıra dışı bir yolla işlemiştir. Aşk, iki insanın yaşadığı heyecan veren duygu olmaktan çok gerçek anlamda sınır, mekân ve özellikle de zaman, tanımayan bir destansı masal haline gelmiştir. Bu yazarın ilk kitabı olsa da, kitabın aklı baştan alan olay örgüsü ve yazarın hayal gücünün sınır tanımaması, hem yazarı hem de kitabı edebiyat listelerinde üst sıraya taşımıştır. Kitap ayrıca İngiliz Kitap Ödülü'nün ve Boeke Ödülü'nün sahibi olmuştur. Kitabı kadar inandırıcı bir havaya bürünmeyi başarmadıysa da 2009 yılında aynı başlık altında sinema perdelerine aktarılmıştır.

İrem KARABIYIK
Atılım Üniversitesi
İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğrencisi

ŞİİR

SÜKÛTA İSYAN

Sükûtun ve gecenin soğuk rüzgârları eserken kalbime yazdığım satırlar kalbimin çıktısı oluyor adeta. Hayat buya bir bakıyorsun rüzgâr misali diyardan diyara geziyor veya kavurucu bir yaz gününün sıcaklığında kaybolan su taneleri gibi buharlaşıyorsun. Buharlaşıp gökyüzünde tekrar birikiyor. Yağmur tanesi olup yeryüzüne düşüyorsun. İşte oturup bu olup bitenlerin hepsini bir kâğıda yazıyor ve sana sen gibi yaklaşıyor ve yine sonunda sen oluyorsun.

Şiir; hayat, varoluş, dokunuş, kayboluş ve susuş... Şiir adına o kadar çok söylenmesi gereken sözler, terimler, imgeler var ki insan bir çıkmazda kalıyor ve kelimelerin labirentinde kayboluyor. Şiir; hayatı yeniden adlandırmanın, kendine söyleyemediğin, söylemekten korktuğun ve içinde hep var olan şeylerin kâğıda yansımasıdır. Şiir; bencillik, ümit, hayal kırıklığı... Kısacası her şeydir. Şiir bir yaprağın esen rüzgârla sallanışının altında bir duygu aramak, boğulan ve durmadan çırpınarak çaresiz kalan bir insana can halatı uzatmaktır. Şiir duygular arasındaki boşluğun dolum noktası, çıkmaz yolların çıkış kapısıdır. Şiir kâğıda yazılan üç beş satırdan ibaret değildir. Önemli olan kendine şiiri anlatmak, onu anlamak, onu kendine sevdirmek, onu yaşatmak ve daha sonra başka bireylere de onu benimsetmektir. Şiir, kavgaların, bütün argo kelimelerin, bütün kalp kırılmalarının, sevinçlerin ve aşkların duygusal ve insancıl yaklaşımıdır. Şiir hayata ve bütün varoluşlara hayatı anlatmak, onlara varoluş sebeplerini entegre etmektir. Şiir; sıcak bir suya dokunan bardağın çatlaması gibi, sözlerin insanlara farklı duygular hatırlatıp kalbinde çatlaklar oluşturması ve bazen de o çatlakları kapatmasıdır.

Önemli olan şiir yazmak veya okumak değil onu kalbinin en ücra köşelerinde hissetmek ve onu oradan çıkarıp haykırmaktır. Şiir ile ilgilenen kişi çevresindeki insanlara karşı olan iletişimlerinde her zaman gözde ve sağlıklı düşünendir. Şiir söyleyemediğini karşındaki bireye cesurca söylemektir. Şiir seni seviyorum diyebilmektir. Son zamanlarda klişeleşmiş olan bu söze derin anlamlar yüklemektir.

Şiir sevdiğinin, sevenlerin ve sevilenlerin gözlerine bakıp ondan derin anlamlar çıkarmak onun kalbinden ve beyninden geçeni anlamak onu oturup mürekkebe dökmek ve sonra onu hayata itiraf edip haykırmaktır. Şiir sonu olmayan bir üçnoktadan ibarettir. Ne kadar uğraşırsan uğraş, günlerce çalışıp, yüzlerce kâğıt ve kalem bitirsen de bu sihiri tam anlamıyla anlatmak ve açıklamak mümkün değildir.

AHİ EVRAN ARIYORUM

Gözlerimi kapatıp geçmişe dalıyorum,
Fazla bir şey değil ben dostluk arıyorum.
Yüzyıllık kardeşliği bulmaya çalışırken
Ahilik şerbetini içmiş arkadaş arıyorum.

Sabırlı, dürüst ve dayanıklı olmaya alışıp
Güzellik tufanında uçmaya çalışıp
Eline, beline, diline hakim olmada yarışıp
Bu günde ahiliği yaşamak istiyorum.

Harama bakmayan, yetim malı yemeyen
Kardeşliği temel alıp asla yenilmeyen
Yanında ki ağlarken, sevinçlere gülmeyen
Ahi Evran gibi bir önder arıyorum.

Çalışkan ve ahlakı bir nesil, bütün özlemim
Henüz siftah etmemiş, bir esnafı gözlerim
Huzurlu bir gelecek içindir bu sözlerim
Gözlerimi açtım Ahi Evran'ı arıyorum.

Ali Can GÖZCÜ
Atılım Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğrencisi

"Şu Çılgın Türkler" kitabı ile tarihimize bakışımızı değiştiren değerli yazarımız Turgut Özakman ile Nisan ayında üniversitemizde verdiği konferansın ardından yaptığımız röportajı sunuyoruz.

Şu Çılgın Türkler kitabınız tüm kesimler tarafından büyük ilgi gördü. Bunun nedenini neye bağlıyorsunuz?

Yakın tarihimizi iyi, doğru ve eyeterli anlatmıyoruz. Okuma, araştırma alışkanlığımız da zayıf. Sanırım ilk kez Milli Mücadele, cepher ve cephe gerileriyle, bireyleri de kapsayacak biçimde anlatıldı. Roman gibi olduğu için kolay okundu. Ama çok okunmasının ana nedeni öğretmenler, basın ve aileler. Ben gerçekleri anlattım. Birşey eklemedim. Her paragrafın kaynaklarını gösterdim.Biryaz 'bu roman, sakın inanmayın!' diye yazmıştı. Ama gerçeğe aykırı olan tek sözcüğünü bile bulup açıklamadı. Dünü bilmezsek bugünü anlamayız, yarını kestiremeyiz. Herkese her konuşmamda yalvarıyorum: tarihinizi öğrenin.

Bunca zorluklarla kazanılan bağımsızlık sonrasında Cumhuriyetin 82. yılında gelinen noktayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Tarihimizi bilsek sorunlarımızın yarası sona erer, kimin, neyin çevresinde toplanacağmız iyiçe anlaşılır. Ama tarihimizi gençlerden esirgiyoruz. Bu ayıbı 50 yıldır yapıyoruz. Bu ayıba bir de yalan tarihler ekleniyor. Onun için tarihi doğru anlatmak bir borç , bir ödev oluyor.

Türk tarihçiliğinin geldiği noktayı nasıl değerlendiriyorsunuz? Tarihin günümüz tarihçileri tarafından doğru anlatıldığına inanıyor musunuz?

Bilimsel, gerçek tarihçilik Cumhuriyetle birlikte başlamıştır. Giderek hızı kesildi. Bir yanda dürüst tarihçilerimiz var, bir yanda ise tarihle oynayan , çarpıtan, uyduran tarihçiler. Sonunda doğru galip gelir. Tersine inanmak insanlığa hakaret olur.

Günümüz gençlerinin tarih bilinci ve günümüz politik hayatına duydukları ilgiden memnun musunuz? Nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bilinç bilgiyle doğru orantılıdır. Gençlerimiz ilke olarak bilgileri oranında bilinçli. Ama önemli bir bölümün bilgisini genişletmek için çabaladığını görüyorum. Mutlu oluyorum. Konferanslarımda, imza günlerinde gördüğüm ilgi, aldığım mailler, mektuplar beni iyimser yapıyor.

Atılım Üniversitesi'nde vermiş olduğunuz "Yakın Tarihimiz" konulu konferansta Çanakkale Zaferi'nin emperyalizme karşı atılan ilk adım olduğunu söylediniz. Bu zaferin Kurtuluş Savaşı Mücadelesinde etkisi sizce ne olmuştur.

Evet, savaş planında ilk adım odur. Milli Mücadele'nin mayası olmuştur. Çanakkale ruhu gelişmiş, yayılmış, yoğunlaşmış, Kuvayi Milliye ruhu olmuştur. Çanakkale ile Milli Mücadeleyi birbirinden ayırmak mümkün değildir. Çanakkale'de birlik olursak, o kadar korkulan emperyalizmi yenebileceğimiz anlaşılmıştı. Bu her yurtsevere büyük bir özgüven vermişti. Emperyalizm Çanakkale'de elimizden kaçtı ama Milli Mücadele'de yakaladığımız her yerde yendik, denize dökdük, bütün istekleri, hayalleri kursaklarında kaldı. Hala bunun acısını çekiyorlar. Uyanık gençlerimiz Batının Sevr dosyasını kapatmadığını fark ediyor olmalılar.

Yazmış olduğunuz tiyatro oyunları izleyiciler tarafından yoğun ilgi görüyor. Bununla ilgili ne düşünüyorsunuz tiyatro çalışmalarınız devam edecek mi?

Haklısınız. Seyircilerin vefasının minnetarıyım. Ama yakın tarihimizi anlatmayı tercih ediyorum.

Yakın tarihimizle ilgili bir kitap daha yazmakta olduğunuzu biliyoruz. Konusu hakkında bilgi verebilir misiniz?

Diriliş ve Şu Çılgın Türkler Türkiye Üçlemesi adını verdiğim dizinin ilk iki kitabıydı. Şimdi üçlemenin ücüncü kitabını yazıyorum: Cumhuriyet.

Cumhuriyet Dönemi, akıla ve yurtseverliğe dayalı pek çok destandan örülmüştür. Şimdilerde onu da çarpıtarak anlatmaya çalışanlan var. Utanıyorum. Hangi millet tarihine bu kadar vefasız ve kaba davranır, değiştirmek için türlü yalanlar uydurur? Para yok, altyapı yok, uzman yok. Türlü arayış ve denemelerden geçiliyor. Elbette bu ara bazı yanlışlar da yapılıyor. Bütün ormanı bırakıp da ormandaki kurumuş bir ağaçı ele alıp da bütün ormanı karalamak kalem namusuna sığar mı?

En ciddi ihtiyacımız dürüstlük.
Hepinize sevgiler sunuyorum.

Röportaj: Aslıhan Ersan Karaca

İletişim abc'siz kaldı

Türk toplumbilimci, kitle iletişim teorileri, popüler kültür, iletişim sosyolojisi ve kültür sosyolojisi konularında çok sayıda çalışması olan Prof. Dr. Ünsal Oskay vefat etti. Oskay, Türkiye'de iletişim biliminin kurucusu sayılmaktaydı. Oskay, iletişimin abc'sini yazdı, yüzlerce iletişimci, sinemacı, reklamcı, gazeteci ve öğretim üyesi yetiştirdi.

Şanlıurfa'da 1939 yılında doğan Ünsal Oskay, üniversite eğitimini Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde tamamladı.

ABD'de 1967-1968 yıllarında iletişim üzerine yüksek lisans-konuk öğrenci olarak eğitim alan Oskay, 1970'li yıllarda Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda başlayan akademik hayatı sonrasında doçentlik tezi olarak "19. Yüzyıldan Günümüze Kitle İletişimin Kültürel İşlevleri" adlı çalışmasını yayımladı.

Varlık, Agos, Gergedan ve Milliyet Sanat gibi çok sayıda bilim ve sanat kaynaklı dergilerde makale ve incelemeleri yayımlanan Oskay, Frankfurt Okulu'nun popüler kültür konusundaki çalışmalarının Türkiye'de tanınmasına yazıları ve çevirileriyle büyük katkıda bulundu.

Siyaset bilim, iletişim teorileri, sosyoloji, estetik ve sosyal teori konularında çok sayıda eserin Türkçe'ye çevrilmesini sağlayan Oskay, 1980'li yıllardan itibaren İstanbul ve Marmara Basın Yayın Yüksek Okullarında dersler verdi.

1990'lı yıllarda Marmara İletişim Fakültesi Radyo Televizyon Bölüm Başkanlığı ve 2000-2002 arasında İletişim Fakültesi Dekanlığı yapan Oskay, 2002 yılında Marmara Üniversitesi'nden emekliye ayrıldı.

Prof. Dr. Oskay, çeşitli vakıf üniversitelerinde öğretim üyeliği ve idari görevlerde bulundu.

Eserleri

- 19 yy.dan Günümüze Kitle İletişimin Kültürel İşlevi (Kuramsal çalışma)
- Kitle Haberleşme Teorilerine Giriş (Derleme)
- Toplumsal Gelişebilmede Radyo Televizyon
- Çağdaş Fantazya - Bilimkurgu ve Korku Sineması
- Estetize Edilmiş Yaşam (Walter Benjamin üzerine derleme) Müzik ve Yabancılaşma
- İletişim'in ABC'si (iletişmin temelleri üzerine kaynak eğitim kitabı)
- Yıkanmak İstemeyen Çocuklar Olalım (kuramsal denemeler) Tek Kişilik Haçlı Seferleri (denemeler)

Çevirileri

- Eski Toplum
- Estetik ve Poetika (Frankfurt Okulu üzerine)
- İktidar Seçkinleri
- Toplum Bilimsel Düşün
- Sosyal Bilimlere Giriş

"Neye göre star... şarkılarının sevilme oranı mı karizma mı, konser performansı mı işte bunu ayırmak gerekiyor... Müzik her alanında kendi starını çıkarıyor zaten... Payeyi dinleyenler veriyor. Kişi kendini star ilan etmez, etmemeli de."

Müzikal anlamda yolculuğunuz ne zaman başladı?

Müzik doğduğumuz anda var hayatımızda annemizin söylediği ninnilerle başlıyor aslında. Müzik adına öğrendiklerim babam sayesinde. O benim bu anlamda ilk öğretmenim. Türküleri ondan duydum ilk. Üniversiteden önce de gitar çalmaya başlamıştım.

Kendi müziğinizi nasıl tanımlarsınız?

Bana müzik yaptıran en büyük duygu melankoli. Diyebilirim ki ilham perisi dediğimiz şeyin en kullanışlı kısmı. Çok fazla içine kapanık bir insan olduğum söylenemez. Kelime bulabildiğim kadar, cümle kurabildiğim kadar düşüncelerimi söylerim. Ama çevreme, ülkemize bakıyorum, dünyaya bakıyorum, daha iyiye gitmesi gereken şeyler hep daha kötüye gidiyor. Bu durum beni umutsuzluğa itiyor. Aslında bu melankolinin temelinde bu var. Tek başıma ne yapabilirim diye düşünüyorum ve şarkı yapıyorum, ulaşabildiği yere kadar ulaşıyor. Şarkılarımda düşüncelerimi dile getiriyorum ve bazen agresif olabiliyorum.

Anadolu rock müziğinin gelişimi ve eski şarkıların coverlanması hakkında neler düşünüyorsunuz?

Aslonan rock müziktir onun felsefesidir ve bu coğrafyada yapılan yani Anadolu topraklarında yapılana bu tanımlama getirilmiştir. Aslında böyle bir ayırıma gerek yoktur. Cem Karaca, Erkin Koray, Barış Manço gibi değerlerin varlığıdır bu müziğin temeli. Bir şarkı birçok müzisyen tarafından yorumlanabilir. Yorumlanır diyorum çünkü her müzisyen kendi bilgi ve duygusunu katar şarkıya. Şarkının gelecek nesillere aktarılması noktasında da tekrar yorumlanmasını ve gündeme getirilmesini iyi buluyorum. Albümlerimde de sevdiğim ve bana yol göstermiş bu tarz şarkıları tekrar yorumluyorum.

Müzik piyasası içerisinde kendinizi nasıl konumlandırıyorsunuz?

Çok doğru yaşayan bir insan olduğumu iddia etmiyorum; ama dürüst düşünüyorum. Açık sözlüyüm ne düşünüyorsam söylerim, çoğu zaman yanlı anlaşılıyorum. Bazıları çevresindeki insanlar için kaygılanır, ben de böyleyim. Birçok önemli insan gelip gitmiş; ama insanların seviyesizliğine çare bulamamış. 'Ben mi bulacağım?' diyorum ve umutsuzluğa kapılıyorum. Kendi müziğini yapan, bir derdi olan ve bunu paylaşma, ifade yolunu müzikle seçmiş biriyim.

Sevilen dizi müziklerine imza attınız. Hangi kriterlere göre değerlendiriyorsunuz müzik yapacağınız dizileri?

İlk defa TMC Yapım'a ait ve yayınlandığı dönemde izlenme rekorları kırmış Zerda için müzik yaptım. İlk önce bana "Zerda için bir jenerik yapar mısınız" dediler, ben de yaptım. Çok beğenildi. 5 bölüm sonra Zerda'nın bütün müziklerini yapmaya başladım. O kadar dikkat çekti ki öncü oldu diyebilirim. Yapımcılar da dizinin müziğinin ne kadar etkili olduğu olduğunu fark ettiler. Hep sorular nasıl başlanır dizi müziği yapmaya diye. Önce öykü. Senaryo biraz daha teknik çünkü. Müzisyen için ilk başta özellikle o hayali kimin kurduğu önemli. Birisi bir hayal kurmuştur ve o hayali diğer insanlarla gerçekleştirmenin peşindedir. İstenileni birinin anlatması gerekli. "Nasıl olacak, kim oynayacak, nasıl gözükecek" Bütün duyguyu anlatılmalı. İyi anlatılırsa müzisyen de ona göre müziğini iyi yapar. Ana hikâye oturduktan sonra bölüm ve konulara göre temalar bestelenir.

Türkiye'de starlık kavramını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yıllar içinde oluşan ve başarı ile ilgili bir değerlendirme. Neye göre star... şarkılarının sevilme oranı mı karizma mı, konser performansı mı işte bunu ayırmak gerekiyor... Müzik her alanında kendi starını çıkarıyor zaten... Payeyi dinleyenler veriyor. Kişi kendini star ilan etmez, etmemeli de.

Halk şarkıları seslendirdiğiniz Garbiyeli albümünüz raflardaki yerini aldı. Garbiyeli fikri nasıl oluştu? Ne tarz bir çalışma oldu?

Garbiyeli albümü yumuşak bir albüm oldu. 2.si daha rock soundlu olacak. O da tamamen türkülerden oluşuyor. Onun hemen sonrasında da kendi şarkılarımdan ve yine yorumculuk anlamında ve tarz olarak çizgimden farklı olmayan şarkılardan oluşan albümlerinden bir tanesini yapacağım Kendi şarkılarımdan oluşan albümüm ise sonbahara yetişecek. Garbiyeli'de yer alan 6 türkü, 2001 yılında sadece kendim için gitarla yaptığım kayıtlar. Çevremdekiler 'Bunu albüm yapalım' dese de ben başta istemedim. Kendi albümlerimi, şarkılarımı ve dizi müzikleri yapıyordum. Çünkü yoğun bir dönemdi. Bu yüzden bunu da o araya sıkıştırmış gibi olmak istemedim. Çünkü bu benim için müzikalite adına özel bir çalışma. Türkiye'deki müziğin yönlendirilmesi anlamında da dikkatle dinleyenler ve müzisyenler için önemli bir çalışma olduğu kanaatindeyim.

Sevdiğim sayısız türkü var. Annemin karnından itibaren dinlediğim, tüm hücrelerime kadar hissettiğim türküler bunlar...

Son olarak Atılım Üniversitesi'nde herkesin beğenerek izlediği bir konser gerçekleştirdiniz. Atılım Üniversitesi öğrencileri için söylemek istedikleriniz var mı?

Herkese çok teşekkür ediyorum.

nazlı
KIZ ÖĞRENCİ YURDU

Nazlı Kız Öğrenci Yurdu
sizlere özel,
tüm gereksinimleriniz
düşünülerek planlandı.

geleceğe atılan
sağlam adımlar;
evinizi aratmayacak
bir yurtla başlar.

Şehrin tüm olanaklarından
yararlanabileceğiniz,
Ankara'nın
en güzel semtlerinden biri olan
Aşağı Ayrancı'da bulunan

nazlı
KIZ ÖĞRENCİ YURDU

rahat, huzurlu ve güvenli bir
öğretim yılı geçirebilmeniz için
her türlü konfor ve olanaklarıyla
sizleri bekliyor.

Yeşilyurt Sokak No: 40 A.Ayrancı **Tel: 428 62 63 • 428 62 64**

EĞİTİM ÖZGÜRLÜKTÜR...

ATILIM ÜNİVERSİTESİ YERLEŞKESİ
Kızılcaşar Mahallesi 06836 İncek - ANKARA • Tel: 0312 586 80 00
Faks: 0312 586 80 90-91 • info@atilim.edu.tr